

**COMHAIRLE CONTAE MHUINEACHÁIN
MONAGHAN COUNTY COUNCIL**

**TUARASCÁIL BHLIANTÚIL
ANNUAL REPORT**

2021

Clár na n-ábhar

Réamhrá	Leathanach 1- 4
Léarscáil Cheantair/Ráiteas Misin	Leathanach 5
Liosta De Chomhaltaí Chomhairle Contae Mhuineacháin 2021	Leathanach 6
An Rannóg Airgeadais	Leathanach 7
Tithíocht & Tógáil	Leathanach 8– 11
Sláinte & Sábháilteacht	Leathanach 12– 13
Seirbhísí Uisce	Leathanach 14– 18
Cosaint an Chomhshaoil	Leathanach 19– 24
Dóiteán & Cosaint Shíbhialta	Leathanach 25– 30
Forbairt Pobail	Leathanach 31– 38
Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Cluain Eois	Leathanach 39– 45
Ceantar Bardasach Bhaile na Lorgan-Carraig Mhachaire Rois	Leathanach 46– 48
Ceantar Bardasach Mhuineacháin	Leathanach 49– 51
Oifig Fiontair Áitiúil	Leathanach 52– 53
Seirbhísí Corparáideacha	Leathanach 54– 57
Sócmhainní Corparáideacha	Leathanach 58– 63
Seirbhísí Leabharlainne	Leathanach 64– 69
Oifig Oidhreachta Chontae	Leathanach 70– 75
An Oifig Ealaíon	Leathanach 76– 79
Turasóireacht	Leathanach 80– 84
Córais Faisnéise & Nuálaíocht	Leathanach 85– 88
Bóithre & Iompar	Leathanach 89– 96
Pleanáil	Leathanach 97– 99
Músaem	Leathanach 100– 102
Acmhainní Daonna	Leathanach 103– 105
Soláthar Corparáideach	Leathanach 106- 107
Nuashonruithe an Choiste um Beartais Straitéiseacha	Leathanach 108-109
Uiríll na gComhairleoirí ar Choistí Seachtracha agus Comhairle	Leathanach 110– 114
Oiliúint Chomhdhála ar fhreastail baill uirthi	Leathanach 115
Aguisín I - Costais na gComhaltaí 2021	Leathanach 116
Aguisín II - Ráiteas Airgeadais 2021	Leathanach 117-119

Réamhrá

Fáiltimid roimh fhoilsiú Thuarascáil Bhliantúil Chomhairle Contae Mhuineacháin do 2021.

Is fianaise í an Tuarascáil Bhliantúil seo ar athléimneacht, tiomantas agus gairmiúlacht Chomhaltai Tofa, Bhainistíocht agus Fhoireann Chomhairle Contae Mhuineacháin a chuir ceannaireacht, saíneolas agus réitigh nuálacha ar fáil, in ainneoin na ndúshlán gan fasach a bhaineann leis an bpaíndéim leanúnach Covid-19, chun freagairt chuí ar dhúshlán Covid-19 agus leanúnachas sheirbhísí na Comhairle a chinntiú do shaoránaigh agus do phobail ár gcontae.

Léirigh 2021 cumas na Comhairle athrú a oiriúnú agus a chur chun feidhme go rathúil trí obair chrua, nuálaíocht agus comhoibriú. Aithníodh an obair seo trí roinnt dámhachtainí a ainmniú agus a bhuachan in 2021. Leanamar orainn ag glacadh le bealaí nua oibre agus chuireamar pleananna leanúnachais gnó i bhfeidhm chun seachadadh seirbhíse seasmhach a chinntiú de réir na gcuspóirí atá sonraíte inár bPlean Corparáideach.

Lean an Líne Chabhrach Freagartha Pobail, a bunaíodh i mí Aibreáin 2020 mar fhreagairt ar Phaindéim COVID-19, ag feidhmiú in 2021. Chomhordaigh foireann na Roinne Pobail freagairt ar fud an phobail ar ghéarchéim na paindéime, ag glacadh glaonna ó dhaoine leochaileacha agus ag sannadh glaonna ar chúnamh do raon leathan oibríthe deonacha, go háirithe ó laistigh de CLG, Gardaí, Cosaint Shibhialta agus eile. Fuarthas 356 glao san iomlán ar an líne chabhrach le linn 2021. Ba mhaith linn aitheantas a thabhairt do thacaíocht, dúthracht agus comhoibriú na foirne sa Roinn Pobail in éineacht le Cosaint Shibhialta, na Gardaí agus go háirithe na grúpaí pobail a d'fhág gur féidir leanúint leis an tseirbhís seo a sholáthar le linn na paindéime.

Le linn 2021, bhí ár dtosaíocht dírithe i gcónaí ar shláinte agus folláine mhuintir Mhuineacháin agus ár bhfoirne féin a chosaint in éineacht le seirbhísí riachtanacha a sholáthar. Mar eagraíocht d'oibríomar lenár bpopal gnó chun tacaíochtaí agus cosaint a sholáthar a mhaolódh tionchair srianta agus cailteanas ioncaim. D'oibríomar leis an rialtas náisiúnta chun cur i bhfeidhm tapa tacaíochtaí airgeadais a chinntiú agus chuireamar ár mbeartais agus nósanna imeachta féin in oiriúint chun an tsochaí agus an gnó a éascú chun oibriú nuair a cheadaítear sin. Ní mór dúinn aitheantas a thabhairt freisin do thacaíocht eisceachtúil an Rialtais i dtéarmaí airgeadais d'earnáil na n-údarás áitiúil, agus ní bheimis in ann seirbhísí a chothú dá uireasa.

Is dúshlán mór dúinn i gcónaí é an t-athrú aeráide ar an leibhéal Náisiúnta agus Idirnáisiúnta agus teastaíonn freagairtí beartais ó thaobh, ní hamháin, cúiseanna an athraithe aeráide a mhaolú, ach freisin maidir le dul in oiriúint d'iarbhairtí dosheachanta ár n-aeráide atá ag athrú. Tá Comhairle Contae Mhuineacháin tiomanta do phríomhról a ghlacadh i gcosaint an chomhshaoil agus i bhfeabhsú thimpeallacht nádúrtha agus thógtha Mhuineacháin. Is céim réamhghníomhach í Straitéis Oiriúnaithe um Athrú Aeráide Chomhairle Contae Mhuineacháin 2019-2024 sa phróiseas pleanála oiriúnaithe chun teacht aniar a thógáil agus freagairt go héifeachtach do na bagairtí a bhaineann le hathrú aeráide. Le linn 2021, in ainneoin phaindéim Covid, rinneadh dul chun cinn suntasach maidir leis na bearta agus na gníomhartha atá sa straitéis agus laistigh den Phlean Náisiúnta um Ghníomhú ar son na hAeráide 2019 a chur chun cinn. Tá dul chun cinn suntasach déanta ag an gComhairle thar thréimhse réasúnta gearr, ach níl iontu seo ach na chéad chéimeanna in aistear ina bhfuil an tír tiomanta ó thaobh an dlí de anois a bheith neodrach ó thaobh carbóin de faoi 2050.

Is í Comhairle Contae Mhuineacháin an chéad Údarás Áitiúil a chríochnaigh iarfheistiú a soilsithe phoiblí go léir. Maoiníodh an tionscadal seo trí acmhainní ár gComhairle féin, chomh maith le roinnt maoinithe TII do bhealaí náisiúnta, le tréimhse aiséoáíochta 7 mbliana trí chostais laghdaithe fuinnimh agus chothabhála. Rinneadh uasghrádú ar 5,800 solas sráide poiblí san iomlán thar shaolré 4 bliana an tionscadail seo agus mar thoradh air sin rinneadh coigilteas fuinnimh de 1.82GWh (arb ionann é agus €270,000) agus rinneadh os cionn 530,000kg d'astaíochtaí CO₂ a fhritháireamh. Chomh maith le coigilteas fuinnimh agus laghduithe ar astaíochtaí CO₂, tá buntáistí breise sábháilteachta ann amhail soilsiú feabhsaithe ar ár mbóithre, sráidbhailte, bailte agus spásanna poiblí agus tairbhí breise comhshaoil amhail cur isteach ar sholas laghdaithe, truailliú solais agus skyglow ón soilsiú LED. Chabhraigh an tionscadal seo go mór le Comhairle Contae Mhuineacháin maidir lena turas laghdaithe fuinnimh, tar éis di sprioc fuinnimh 2020 a bhaint amach agus a shárú, tá an Chomhairle ag druidim ar an sprioc nua 2030.

Bhí searmanas Ghradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil Chambers Ireland 2021 ar siúl i mí na Samhna 2021. Léiríonn na Gradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil dea-chleachtas sa rialtas áitiúil agus aithníonn siad na scileanna, an obair chrua, an nuálaíocht agus an díograis laistigh den rialtas áitiúil nach n-aithnítear go minic. Reáchtáiltear na Gradaim Sármhaitheasa sa Rialtas Áitiúil i gcomhar leis an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht. D'éirigh thar barr arís le Comhairle Contae Mhuineacháin ainmniúcháin a fháil in 11 chatagóir a léiríonn an leibhéal cáilíochta agus nuálaíochta a sholáthraimid ar fud ár seirbhísí go léir.

Ba iad na trí thionscadal a bhuaigh ar an lá:

- **Ag Tacú leis an gCatagóir Turasoireachta - Ionad Patrick Kavanagh agus Conair Brandáilte Kavanagh**
- **Catagóir Fhéile na Bliana - Féile Eolaíochta Ar Líne an Chabháin Agus Mhuineacháin 2020**
- **Catagóir Soláthair Seirbhísí Míchumais - Mo Cheart Vótála – Oideachas Vótálaithe Olltoghcháin**

In 2021 lean an Chomhairle ar aghaidh ag cur moltaí chun cinn maidir le hathghiniúint agus forbairt tailte ar chúil Shráid Bhaile Átha Cliath agus ag Roosky. Tá tograí forbartha do thrí limistéar chomhtheagmhálacha á gcur chun cinn faoi láthair: Sráid Bhaile Átha Cliath Theas, Sráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus Tailte Roosky.

Ba iad tionscadail tógála nua príomhfhócas an chláir chaiteachais chaipitiúil in 2021 agus chríochnaigh Comhairle Contae Mhuineacháin sé theach ag Ard an Radhairc i gCarraig Mhachaire Rois, sé theach ag Luí na Gréine i mBaile an Scotaigh agus sé theach i gCúirt na mBaois i mBéal Átha Beithe. San iomlán cuireadh 108 teach sóisialta breise ar fáil in 2021 trí mheascán de thógáil agus d'eadálacha nua. Bhí sé d'éifeacht ag dianghlasáil covid i ngníomhaíocht tógála in 2021 an tréimhse tógála a ghiorrú in 2021 go díreach 9 mí, rud a d'fhág go raibh moill ar roinnt tionscadal a bhí cláraithe ar dtús lena gcur i gcrích in 2021 go dtí go luath in 2022. Cuireadh 64 teach sóisialta tógtha nua ar fáil i gcomhar le Oaklee Housing, Cumann Tithíochta Tuath agus Cumann Tithíochta Thuaidh agus Thoir. Fuair Comhairle Contae Mhuineacháin dhá theach ar an margadh oscailte agus athligeadh 50 teach sóisialta faoi úinéireacht Chomhairle Contae Mhuineacháin ar cíós arís in 2021.

Ba bhliain an-ghnóthach eile í 2021 don Oifig Fiontair Áitiúil. D'fhan dúshlán an Bhreathimeachta agus COVID do gach gnólacht agus chuaigh LEO Mhuineacháin i dteagmháil go réamhghníomhach chun tacú le gnólachtaí ullmhú agus oiriúnú don timpeallacht trádála nua. Ba fhócas tosaíochta é seo do 2021 de réir mar a chuir gnólachtaí in oiriúint isteach agus amach do na hathruithe rialála ón 1 Eanáir 2021. D'óstáil LEO Mhuineacháin 3 imeacht a bhain go sonrach leis an mBreathimeacht ag ar fhreastail 115 gnólacht orthu. Tá sé seo sa bhreis ar 8 ngnó a bhain leas as meantóireacht a bhaineann leis an mBreathimeacht/Custaim.

In 2021, d'fhorbair Comhairle Contae Mhuineacháin Straitéis Dhigiteach chun pobail agus gnólachtaí a spreagadh agus a chumhachtú chun leas a bhaint as na buntáistí a bhaineann le contae atá cumasaithe go digiteach. Beidh Straitéis Dhigiteach Mhuineacháin ar siúl ó 2021 - 2025. Bunaithe ar agallaimh agus suirbhéanna le gnólachtaí, saoránaigh agus eagraíochtaí deonacha, tá sé mar aidhm ag an straitéis glacadh leis an réabhlóid dhigiteach agus an contae a shuíomh ionas gur féidir le gach duine rochtain a fháil ar dheiseanna digiteacha agus leas a bhaint astu chun a saol baile, a gcuid oibre agus rochtain ar sheirbhísí poiblí a fheabhsú.

Ba bhliain rathúil eile fós í 2021 do Chomhairle Contae Mhuineacháin agus bronnadh maoiniú ar thairseach ar líne MyCoCo faoin gCiste Nuálaíochta Seirbhíse Poiblí 2021 de chuid na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraíodh buaiteoirí glan don Chatagóir Scamall sa chéad Dúshlán Tech sa Toghcháin riamh. Is tairseach saoránach ar líne é MyCoCo atá á fhorbairt i gcomhar le 10 n-údarás áitiúil faoi stiúir Chomhairle Contae Mhuineacháin. Is réiteach slán tógála le comhroinnt é a sholáthroidh seirbhísí údarás áitiúil go digiteach do gach saoránach agus do gach údarás áitiúil leas a bhaint as.

I réimsí eile nuálaíochta, bronnadh an conradh ar Midland Construction Ltd. chun an Mol Taighde agus Nuálaíochta Bithcheangail nua a thógáil i gCnoc an Chnoic, Muineachán i mí na Nollag 2021. Cuirfear tús le hobair ar an Ionad Taighde agus Nuálaíochta €4.3 milliún don earnáil agraibhia i mí Eanáir agus táthar ag súil go gcríochnófar an dáta críochnaithe i mí na Nollag 2022. Cé go gcuireann an Mol Luach Sonraí, arna mhaoiniú ag Comhairle Contae Mhuineacháin agus Fiontraíocht Éireann, áis thiomnaithe Nuálaíochta Digití ar fáil d'fhiontair ar fud réigiún

an Oirthuaiscirt Cuidíonn an Mol le fiontair áitiúla agus réigiúnacha leas a bhaint as teicneolaíochtaí amháil an Intleacht Shaorga (AI), Ríomhaireacht Edge agus Rudáí Uathrialacha, chun próisis agus táirgí nua a leathnú agus a fhorbairt.

I mí Dheireadh Fómhair 2021, chuir an tAonad Luach ar Airgead sa tSeirbhís Iniúcháireachta Rialtais Áitiúil tuarascáil le chéile dar teideal "Forbhreathnú ar thithíocht shóisialta fholamh/neamhnithe in Údarás Áitiúla". D'fhéach an tuarascáil ar an mbliain 2019 agus d'athdhearbhaigh sí feidhmíocht den scoth Chomhairle Contae Mhuineacháin san fheidhm seo agus an dara feidhmíocht is fearr ag an údarás áitiúil seo sa Tír in 2019. Cé gur tháinig laghdú ar líon na réadmhaoine a bhí ar fáil lena ligean ar cíos arís in 2020, lean an rannóg tithíochta leis an dea-obair seo le feabhas breise ar amanna trí shaothar díreach a úsáid.

Rinne Ceoldráma Michael Gallen 'Elsewhere', bunaithe ar fhíorscéal maidir le hagóid i dtearmainn i Muineachán i 1919, a dhíol amach in Amharclann na Mainistreach Dé Sathairn an 20 Samhain 2021. Tá an turas a thosaigh Comhairle Contae Mhuineacháin le Michael in 2017 ag bogadh go fiontar idirnáisiúnta, áit a mbeidh sé ar chamchuairt in earrach na bliana 2023 go Antuairp, Beirlín, Rotterdam agus Rouen.

Cuireadh tús leis an gcomhpháirtíocht seo idir Michael Gallen, Baile na Lorgan agus Comhairle Contae Mhuineacháin in 2017 nuair a bhronn an Chomhairle suim €600 ar Mhichíl tríd an Scéim Tacaíochta d'Ealaíontóirí. Sna blianta idir an dá linn trí Scéimeanna Sparánachta, an Scéim Breisluacha agus maoiniú Mhuineacháin Chruthaithigh do Michael, mar dhuine aonair, agus ar Straymaker (a Chomhlacht Léiriúcháin), bhronn Comhairle Contae Mhuineacháin €65K san iomlán. Tá luach táirgthe iomlán ag Elsewhere go dtí seo níos mó ná €600,000 ó thús bocht

an €600 bronnta ag Comhairle Contae Mhuineacháin siar in 2017. Féachann an Chomhairle ar an bhfáltas eacnamaíoch agus cruthaitheach a infheistíodh ar ais sa chontae, ní hamháin sa bhfoirm inlámhsithe airgid ach ar an bhfoirm iomlánaíoch, dholámhsithe ealaíonta mar aon leis an rian cruthaitheach, an fuinneamh dearfach agus an buíochán a chruthaigh an 33 ball den chriú agus an caitheadh a bheith ina gcónaí sa chontae mar thionscadal a bhfuilimid an-bhródúil as.

Ar deireadh, ba mhaith linn aitheantas a thabhairt do thacaíocht, dúthracht agus comhoibriú na foirne go léir, ar fud na heagraíochta - laistigh agus lasmuigh. Ba mhaith linn buíochas a ghabháil leis na hionadaithe tofa as a gcomhoibriú agus a dtacaíocht leanúnach i rith na bliana. Ní féidir cuid mhaith den mhéid a dhéanaimid a bhaint amach ach trí oibriú i gcomhpháirtíocht lenár bpáirtithe leasmhara éagsúla agus ba mhaith linn an deis seo a thapú chun buíochas a ghabháil le gach duine acu as a dtacaíocht agus a gcomhoibriú leanúnach.

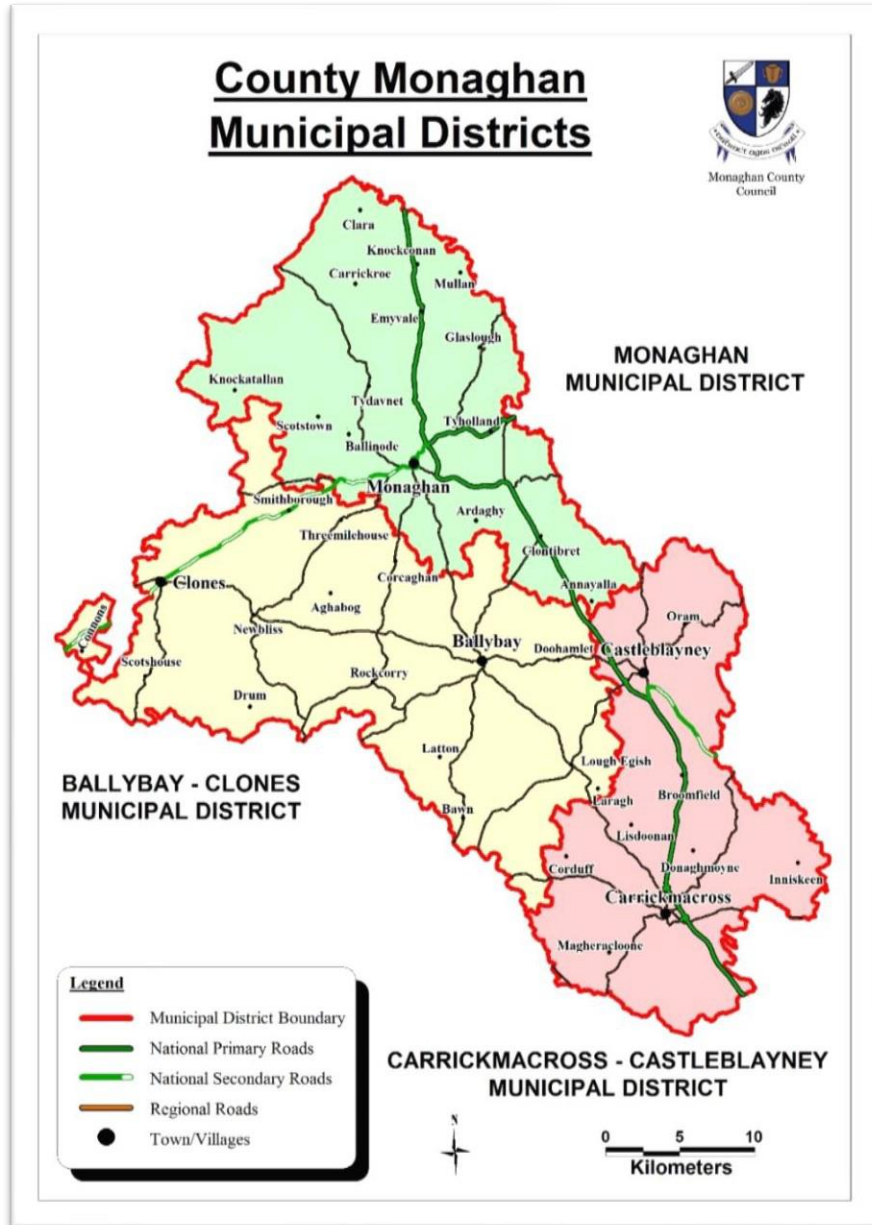
Ag breathnú siar ar bhliain dhúshlánach eile, tuigimid conas a bhí orainn leanúint ar aghaidh ag obair leis na srianta a chuaigh i bhfeidhm ar gach gné dár saol teaghlaigh, oibre agus sóisialta agus na srianta sin a fhulaingt. Cailleadh go leor ball foirne agus ball agus chuir srianta an Rialtais maidir le deasghnátha agus searmanais sochraide isteach go mór ar an bpróiseas casaoide. Chuir sé an-bhrón ar Chomhairle Contae Mhuineacháin gur cailleadh tríúr ball foirne anabái in 2021, Michael Kelly, Raymond Logue agus John Lennon. Coinneoidimid iad féin agus a dteaghlaigh inár smaointe agus inár bpaidreacha i gcónaí.

Eamonn O'Sullivan
Príomhfheidhmeannach Chomhairle Contae Mhuineacháin

Aidan Campbell
Cathaoirleach Chomhairle Contae Mhuineacháin

Ráiteas Misin

*Monaghan County Council provides
High Quality, Sustainable Public Services
to enhance the
Economic, Environmental and Cultural Wellbeing
of our People and County.*

Soláthraíonn Comhairle Contae Mhuineacháin seirbhísí inmharthana poiblí agus bonneagar ar ardchaighdeán chun Folláine Eacnamaíochta, Timpeallachta agus Cultúrtha ár nDaoine agus ár gContae a fheabhsú

IONADAITHE TOFA

Is iad seo a leanas na hIonadaithe Tofa do Chontae Mhuineacháin:

CEANTAR BARDASACH BHÉAL ÁTHA BEITHE-CLUAINEOIS

Cllr Seamus
COYLE (FF)

Cllr Pat
TRENOR (SF)

Cllr Sean
GILLILAND (FG)

Cllr Hugh
MCELVANEY (IND)

Cllr Richard
TRUELL (FG)

CEANTAR BARDASACH MHUINEACHAIN

Cllr Sean
CONLON (SF)

Cllr Cathy
BENNETT (SF)

Cllr Brian
MCKENNA (SF)

Cllr Raymond
AUGHEY (FF)

Cllr David
MAXWELL (FG)

Cllr Seamus
TRENOR (IND)

Cllr Paudge
CONNOLLY (IND)

CEANTAR BARDASACH CHARRAIG MHACAIRE-BAILE NA LORGAN

Cllr Aidan
CAMPBELL (FG)

Cllr Mary
KERR-CONLON (FG)

Cllr Aoife
MC COOEY (FF)

Cllr PJ
O'HANLON (FF)

Cllr Noel
KEELAN (SF)

Cllr Colm
CARTHY (SF)

Airgeadas

Tarscaoileadh Rátaí 2021

Thairg an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht tacaíocht do ghnólachtaí a ndeachaigh srianta COVID 19 i bhfeidhm orthu tríd an Tarscaoileadh Rátaí tráchtála do 2020 agus 2021. Bhí an Tarscaoileadh seo ar fáil do chohórt spriocdhírthe d'íocóirí Rátaí in 2021 agus b'ionann é agus €3,695,929 don bhliain. Cuireadh an tarscaoileadh i bhfeidhm mar chreidmheas go díreach le cuntais na n-íocóirí rátaí agus níor ghá iarratas a dhéanamh ón ghnó.

Costais a bhaineann le MCC Covid

I mí na Nollag 2021, chuir Airgeadas éileamh faoi bhráid na Roinne ar chaiteachas breise agus ioncam neamhréadaithe in 2021 mar thoradh díreach ar COVID 19. Is é an t-ioncam ionchais ina leith seo ná €306,548.

Réiteach an Ráitis maidir leis an Staid Airgeadais (SOFP) agus athbhreithniú ar an Ráiteas ar Ioncam Cuimsitheach (SoCI)

Déanann an Rannóg Airgeadais athmhuintearas agus athbhreithnithe rialta ar iarmhéideanna ar an SoFP, rud a chloíonn le moltaí dea-chleachtais. Cinntíonn sé seo go mbailítear fiacha chomh tapa agus is féidir, go n-aithnítear maoiniú do thionscadail chaipitil agus go ndéantar monatóireacht agus athbhreithniú ar idirbhearta ar bhonn tráthúil, réitítear iasachtaí le ráitis agus réitítear sócmhainní seasta le clár eile atá ar fáil mar iHouse agus an Clár Sócmhainní Maoine. Ina theannta sin, déanann Airgeadas anailís ráithiúil ar chaiteachas ioncaim agus ioncam iarbhír i gcomparáid le buiséadú lena chinntiú go ndéantar gach caiteachas agus ioncam a phostáil go cruinn agus go n-aithnítear iad sa tréimhse cheart. Níor theastaigh aon choigeartuithe iniúchóireachta i gcuntais na Comhairle.

Bainistíocht Cistíochta

Ó Aibreán 2017 ar aghaidh, tá muirir dhiúltacha úis curtha i bhfeidhm ag Banc na hÉireann ar Údarás Áitiúla le hiarmhéideanna creidmheasa ar a gcuntas bainc os cionn €1m. D'fhonn deireadh a chur leis na muirir úis seo, déanann foireann Airgeadais monatóireacht ar iarmhéid an bhainc agus aistríonn siad cistí barrachais chuig banc Infheistíochta áit ar féidir leis ús a thuilleamh ar thaiscí.

Déanann airgeadas monatóireacht freisin ar iarmhéideanna caipitil lena chinntiú go ndéantar iasachtaí ceadaithe a theastaíonn chun tionscadail a mhaoiniú a tharraingt anuas ag an am is fearr.

Laghdú ar easnamh carnach

Mar gheall go príomha ar dhíothú na gComhairlí Baile in 2014, bhí easnamh oscailte carnach €3,309,389 ag Comhairle Contae Mhuineacháin ag tús 2014. Tá an Chomhairle tiomanta don easnamh a laghdú ar bhonn bliantúil. De ghnáth, baintear an laghdú carnach easnamh seo amach trí bharrachas ioncaim a bhaint amach sna cuntais bhliantúla. Baintear an barrachas amach trí ullmhú cruinn buiséid, feacht ar laghdú costais agus monatóireacht chúramach ar chaiteachas iarbhír i gcomparáid le buiséad. In 2021, bhí an barrachas a baineadh amach níos airde ná mar is gnách mar gheall ar iarmhéideanna caipitil creidmheasa seirbhísí uisce stairiúla a aistriú chuig na Coimisinéirí Ioncaim. Laghdaíodh an t-easnamh carnach ón leibhéal is airde de €3.3m in 2013 go €1.9m deireadh na bliana 2020.

Tithíocht

Clár Tógála Caipitil Tithíochta

Cuireadh 108 teach sóisialta breise ar fáil in 2021 trí mheascán de thógáil agus sealbhaithe nua. Bhí sé d'éifeacht ag múchadh Covid i ngníomhaíocht tógála in 2021 an tréimhse tógála a ghiorrú in 2021 go 9 mí ba chúis le roinnt tionscadal a bhí cláraithe ar dtús lena gcur i gcrích in 2021 go dtí tús 2022. Ina theannta sin, cé go bhfuil roinnt tithe curtha i gcrích i Ráithe 4 de 2021, cuirfear tús le leithdháiltí i R1 agus R2 de 2022, chun go bhféadfar bearta Sláinte agus Sábháilteachta a chur i bhfeidhm le linn oibreacha tógála leanúnacha.

Ba iad tionscadail tógála nua príomhfhócas an chláir chaiteachais chaipitiúil in 2021 agus chríochnaigh Comhairle Contae Mhuineacháin sé theach ag Ard an Radhairc i gCarraig Mhachaire Rois, sé theach ag Luí na Gréine i mBaile an Scotaigh agus sé theach i gCúirt na mBaois i mBéal Átha Beithe.

Cuireadh 64 teach sóisialta tógtha nua ar fáil i gcomhar le Oaklee Housing, Cumann Tithíochta Tuath agus Cumann Tithíochta Thuaidh agus Thoir.

Fuair Comhairle Contae Mhuineacháin dhá theach ar an margadh oscailte agus athligeadh 50 teach sóisialta faoi úinéireacht Chomhairle Contae Mhuineacháin ar cíos arís in 2021.

Grianghraf de shé theach a cheannaigh agus a d'athchóirigh Comhairle Contae Mhuineacháin i gCúirt na mBaois i mBéal Átha Beithe.

Grianghraf de thithe nua Chomhairle Contae Mhuineacháin ag Ard an Radhairc i gCarraig Mhachaire Rois

Grianghraf de thithe nua faoi úinéireacht Chomhairle Contae Mhuineacháin ag Luí na Gréine i mBaile an Scotaigh

Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta

Faoi láthair tá 19 gComhlachtaí Ceadaithe Tithíochta ag obair i gContae Mhuineacháin. In 2021, chuir Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta 88 teach sóisialta ar fáil trí mheascán de thógáil agus d'eadálacha nua:

- Tríd an tSaoráid Léasaithe Réamhíocaíochta Caipitil (CALF),
  - Tá 45 teach i gceantar MD Bhaile na Lorgan i gCarraig Mhachaire Rois curtha ar fáil.
- Tríd an Scéim Cúnaimh Caipitil
  - 19 dteach nua i gCluain Eois
  - Aonad 4 sheomra leapa i mBaile Mhuineacháin do dhaoine faoi mhíchumas Intleachta*
  - 5 mhaoin i gCaisleán rois*
- Tríd an scéim Morgáiste go Cíos tá 15 mhaoin á mbainistiú anois ag AHBanna* (*nóta: tásiad seo eisiata ó leithdháiltí 2021)

Oibreacha Deisiúcháin

Tá formhór na n-oibreacha atá san áireamh faoi chonradh Scéim Oibreacha Deisiúcháin Mullaghmat leis an ngnólacht Brendan Loughran & Sons Limited curtha i gcrích cé is moite de mhionghearradh a chuirfear i gcrích go luath in 2022.

Grianghraf de thithe athchóirithe le fuinneoga nua, éadain, soffits, gáitéir srl.

Tá comhairle contae Mhuineacháin ag pleanáil obair bhreise i Mullach Meata faoi láthair mar chuid den iarracht leanúint ar aghaidh ag feabhsú chothabháil an cheantair faoin gclár cothabhála atá beartaithe ag Tithíocht le comhoibriú agus cúnamh leanúnach ó chónaitheoirí agus Teach na nDaoine.

Corrfholúntais / Folúis

Dhéileáil Comhairle Contae Mhuineacháin le 50 Corrfholúntas in 2021 ar chostas €1,052,814. Ullmhaíodh na tithe le haghaidh atite ar mheánchostas €21,056 an ceann i meán-am de thart ar 13.59 seachtain. Níl aon tithe folmha fadtéarmacha (Folúis) ag Comhairle Contae Mhuineacháin.

Cothabháil Tithíochta

In 2021, chuir leithdháileadh buiséid €750,000 le haghaidh cothabháil ghinearálta fhrithghníomhach agus phleanáilte stoc tithíochta na Comhairle. An Rannóg Tithíochta

fuarthas agus a logáladh isteach os cionn 1700 iarratas ar dheisiúchán in 2021. I measc na bpríomhréimsí cothabhála tithíochta do theaghaisí áitithe tá:

1. **Cothabháil Freagartha** lena mbaineann freagairt d'éigeandálaí tionóntaí agus iarratais ar dheisiúchán tuairiscithe. Leanann an Rannóg Cothabhála Tithíochta ag plé le tionóntaí chun faisnéis chuí a sholáthar maidir leis na freagrachtaí seo.

2. Is éard atá i gceist le **Cothabháil Phleanáilte** ná clár spriocdhíritha a sheachadadh le haghaidh oibreacha feabhsúcháin agus athsholáthair ar leith. In 2021, bhí oibreacha cothabhála pleanáilte spriocdhíritha dírithe ar chreatlach an fhoirgnimh a uasghrádú agus ar shábháilteacht laistigh de mhaoine a chinntiú. Áiríodh leis seo uasghrádú téimh, uasghrádú umar seipteach, oibreacha leictreacha agus insliú ballaí.

Scéimeanna Athnuachana

Leanadh leis an obair leanúnach ag na láithreáin thréigthe i gCluain Eois mar chuid de Scéim Athnuachana Chluain Eois in 2021 agus seachadadh 6 cinn de na 24 aonad i dtimpeallacht dhúshlánach faoi láthair do scéim den chineál seo.

Fuair Comhairle Contae Mhuineacháin faomhadh maoinithe deiridh, le cead chun tús a chur le hoibreacha ar an láthair chun 2 theach folmha a athnuachan ag Uimhir 13 Sráid Mhic Churtáin agus 13 Cluain Eois Chnoc na hEaglaise. Anuas air sin

Tá tairiscintí faighte ag Comhairle Contae Mhuineacháin chun láithreán thréigthe a ndearnadh damáiste dóiteáin dó a athnuachan ag 12 Sráid na hEaglaise agus tá Foireann Deartha ceaptha acu chun aghaidh a thabhairt ar fhorbairt tithíochta neamhchríochnaithe i lár bhaile Bhéal Átha Beithe áit abhfuil 4 mhaoin thréigthe ann mar aon le láithreán thréigthe folamh.

Scéim Athnuachana Chluain Eois

Tithe Folmha

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin ag leanúint ar aghaidh ag cur clár na dTithe Folmha chun cinn agus tá faisnéis á tiomsú acu maidir le gach maoin a ndearnadh cigireacht orthu le haghaidh folúntais. Ó bunaíodh an Clár um Tithe Folmha agus tar éis athbheithniú a dhéanamh ar fhaisnéis tosaigh deisce, tá 180 teach folamh aitheanta ag Oifig na dTithe Folmha, 30 i CB Mhuineacháin, 107 i CB Bhéal Átha Beithe - Chluain Eois agus 43 i gCarraig Mhachaire Rois – Baile na Lorgan MD.

Tá Oifig Tithe Folmha Chomhairle Contae Mhuineacháin cláraithe le www.vacanthomes.ie áit ar féidir leis an bpobal sonraí aon tithe folmha ina gceantar féin a sholáthar agus cuirfidh an láithreán gréasáin oifig na dtithe folmha ar an eolas go huathoibríoch trí ríomhphost. Ag deireadh 2021 bhí 27 maoin cláraithe folamh ar an láithreán gréasáin. Déanfar na hairíonna seo a imscrúdú agus a thiomsú leis na maoine atá taifeadta cheana féin.

Seirbhís do Dhaoine gan Dídean

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin freagrach as measúnú a dhéanamh ar dhaoine a thagann i láthair a n-oifig le haghaidh tacaíochta tithíochta sóisialta agus a deir go bhfuil siad gan dídean. In 2021 cuireadh 60 duine i láthair mar dhaoine gan dídean. Astu siúd a bhí i láthair, measadh go raibh 18 díobh gan dídean, agus cuireadh na tacaíochtaí riachtanacha ar fáil dóibh.

Cóiríocht don Lucht Siúil

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin ag seachadadh a gclár cóiríochta don Lucht Siúil tríd an

tithíocht shóisialta, tithíocht comhlachta cheadaithe agus cúnamh ÍCT a sholáthar. Ina theannta sin, críochnaíodh an chéim dheiridh d'athfhorbairt Láithreán Stad Ghort an Chaoimhín i mí na Nollag 2021. Le cur i gcrích an tionscadail tá 14 theach ar fáil ina bhfuil ocht dteach aon seomra leapa agus sé theach 2 sheomra leapa.

Suíomh Stad Ghort An Chaoimhín

Deontais Tithíochta

In 2021 méadaíodh leithdháileadh tosaigh de €1.286 milliún go €2 mhilliún mar gheall ar an méadú leanúnach ar dheontais tithíochta sa Chontae. Cheadaigh an Rannóg Tithíochta 342 iarratas ar dheontas tithíochta, ag íoc amach ar 286 iarratas agus ag fáil cúitimh ina n-iomláine ar 277 iarratas.

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin fós ag barr 'tábla íostarraingthe' na Roinne do 2021, léiriú ar an obair iontach atá ar bun ag gach duine a bhfuil baint acu leis na scéimeanna éagsúla a chur chun cinn agus a sheachadadh.

Tionóntachtaí

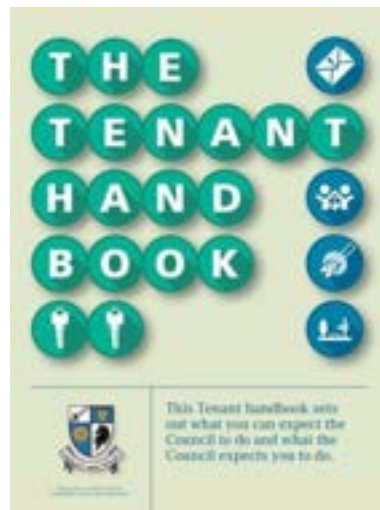
Bhí baint ag an Oifigeach Idirchaidrimh ag Tionóntaí, in 2021, go príomha le déileáil le Sáruithe Tionóntachta. Tugtar breac-chuntas thíos ar líon na gcásanna a osclaíodh in 2021. Rinneadh 51 cás um Shárú Tionóntachta a rangaíodh faoi na ceannteidil seo a leanas:

- Catagóir A - Gníomhaíocht Drugaí:
- Catagóir B - Gníomhaíocht Iompair Fhrithshóisialta nach mbaineann le Drugaí (e.g. damáiste maoiné nó gníomhartha atá naimhdeach do dhuine): 16
- Catagóir C - (Sáruithe eile ar thionóntacht): 35
- Maidir leis na hábhair seo, ba é an toradh a bhí ar imscrúduithe na gcásanna ná iad seo a leanas:
  - 1 rabhadh, Eisíodh Fógraí Tionóntaí: 4
  - Rabhaidh Reachtúla a seirbheáladh (An tAcht Tithíochta (Forálacha Ilghnéitheacha), 2014): 4

Leithdháiltí 2021 de réir mhéid leaba maoiné

- Fógraí Tréigin a seirbheáladh: 1
- Teaghaisí a thógtar ar ais i seilbh MCC tar éis Rabhaidh/Fógraí tionóntachta reachtúla a seirbheáil: 4

Leanann an oifig idirchaidrimh do thionóntaí le polasaithe Chomhairle Contae Mhuineacháin a chur in iúl do thionóntaí nua i seisiúin oiliúna agus faisnéise. Bhí 76 seisiún réamhthionóntachta den sórt sin ann anuraidh.

Leithdháiltí Tithíochta 2021

In 2021 bhí 122 leithdháileadh tithíochta ag Tithíocht arb ionann é sin agus méadú ó 98 leithdháileadh in 2020. Seo a leanas an miondealú in aghaidh an MD agus an chineáil aonaid leithdháiltear

Leithdháiltí 2021 de réir Ceantair Bhardasaigh	
Béal Átha Beithe / Cluain Eois	30
Carraig Mhachaire	56
Rois / Baile na Lorgan	
Muineachán	36
Iomlán	122

1 Leaba	4
2 Leaba	41
3 Leaba	58
4 Leaba	19
5 Leaba	0
iomlán	122

Measúnú Achoimre ar Thithíocht Shóisialta (SSHA) 2021

D'ullmhaigh Comhairle Contae Mhuineacháin Achoimre ar Mheasúnacht ar Thithíocht Shóisialta in 2021 de réir Alt 21 d'Acht na dTithe (Forálacha Ilghnéitheacha) 2009. Is é cuspóir an Mheasúnaithelíon iomlán na dteaghlach atá cáilithe le haghaidh tacaíochta tithíochta sóisialta ar fud an chontae nach bhfuil a riachtanas tithíochta sóisialta á chomhlíonadh a ghabháil, d'fhonn an leibhéal riachtanais le tacaíocht den sórt sin a thuiscint.

Íocaíocht Cúnaimh Tithíochta

Tá ról tábhachtach i gcónaí ag ÍCT mar chineál tacaíochta tithíochta sóisialta dóibh siúd a bhfuil

riachtanas tithíochta fadtéarmach acu. Cuireadh tús le 102 tionóntacht in 2021 agus bhí 566 tionóntacht ghníomhach tacaíthe ag ÍCT amhail an 31 Nollaig 2021. Ó tugadh isteach ÍCT i mí Dheireadh Fómhair 2014, tá tionóntachtaí nó tionóntachtaí Údaráis Áitiúil curtha ar fáil ag Comhlachtaí Ceadaithe Tithíochta leithdháilte ó shin ar 349 duine aonair/teaghlach i dtionóntachtaí a fhaigheann tacaíocht ÍCT.

Scéim Cóiríochta Cíos

Ba é líon iomlán na maoin a chuir tithíocht shóisialta ar fáil faoin scéim SCC ná 176 ag deireadh na bliana 2021 le 73 teaghlach i réadmhaoín phríobháideach ar cíos agus 103 teaghlach i réadmhaoine i seilbh comhlachtaí tithíochta ceadaithe.

An tAonad Sláinte agus Sábháilteachta

Plean Oibriúcháin

Leag an tAonad Sláinte agus Sábháilteachta (HSU) amach na spriocanna sláinte agus sábháilteachta atá le baint amach sa Plean Seachadta Seirbhíse Bliantúil (ASDP) 2021, rinne an HSU doiciméadú ar a chlár oibre bPlean Oibriúcháin HSU 2021. Baineadh an clár oibre seo amach go rathúil agus tháinig riachtanais ASDP2021 le chéile. Rinne an HSU athbhreithniú ar an bPlean Oibriúcháin ar bhonn seachtainiúil mar chuid dár gCruinnithe Seachtainiúla Pleanála Foirne. Rinneadh athbhreithniú breise ar an bplean leis an Stiúrthóir Seirbhíse agus leis an HSU le linn na gCruinnithe MonStat.

Rinne an t-aonad athbhreithniú agus nuashonrú ar Threoir HSP55 COVID-19 (Coróinvíreas) um Chosaint agus Feabhsú san Ionad Oibre de réir nuashonruithe náisiúnta i rith na bliana. Rinne an t-aonad cigireachtaí rialta COVID-19 i bhfoirgnimh agus i suíomhanna láithreáin oibre i rith 2021. Ar an iomlán, thugamar faoi deara dea-chomhlíonadh.

Seo a leanas achoimre ar an bpríomhobair a rinne an HSU in 2021:

- Plean Seachadta Seirbhíse Bliantúil forbartha agus curtha i bhfeidhm.
- Ráiteas Sábháilteachta Corparáidí agus Clár Riosca Chorporáidigh HSU athbhreithnithe sé mhí.
- D'fhorbair Clár Dréimire MCC HSM11 agus Clár Dífhibrileora HSM12 agus cuireadh leis an Lámhleabhar Sláinte agus Sábháilteachta Ar Líne é.
- Rinneadh athbhreithniú ar dhoiciméid na Rannóige Dóiteáin agus cuireadh leis an Lámhleabhar Sláinte agus Sábháilteachta Ar Líne iad.
- Nósanna Imeachta Tréidliachta a athbhreithníodh. Nósanna Imeachta VSSOP12 agus VSSOP13 a forbraíodh mar thoradh ar athbhreithniú. Lámhleabhar Nua Tréidliachta H&S Ar Líne curtha ar bun.
- Tástáil, cothabháil agus glanadh dífhibrileora ráithiúil déanta.
- 38 (HSSP22 go HSSP55) x Measúnuithe Cineálacha Guaise agus Riosca forbartha agus curtha le nósanna imeachta cineálacha ar líne.
- Forbraíodh 38 Measúnú Guaise agus Riosca Cineálach ceantair bhardasaigh agus an lámhleabhar ar líne
- 20 Gnáth-Nós Imeachta athbhreithnithe.

- Comhairliúchán ráithiúil le gach ball den Choiste Sábháilteachta agus ionadaithe fostaithe COVID-19.
- Nuashonraíodh Clár Sábháilteachta HSM01 go HSM12 go míosúil.
- 12 x Tuarascálacha Míosúla eisithe in am.
- Nuashonrú HSMS Oiliúint Ar Líne a sheachadadh do gach fostaí.
- Reáchtáladh roinnt imeachtaí do Lá Cuimhneacháin na nOibrithe i mí Aibreáin.
- D'fhorbair agus d'eisigh dhá eagrán de Safety Link ina raibh aiseolas an-dearfach ó fhostaithe.
- Imeachtaí laethúla a chuirtear ar fáil don tSeachtain Sláinte agus Sábháilteachta i mí na Samhna.
- 30 x Seisiúin Faisnéise Sábháilteachta a forbraíodh agus a seachadadh do gach fostaí.
- 13 x Iniúchtaí Lámhleabhar Sláinte agus Sábháilteachta Rannóige a rinneadh, agus tuarascálacha eisithe.

Clár Cigireachta

Cuireadh Clár Cigireachta 2021 i gcrích go rathúil. Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar na cigireachtaí a chuir an HSU i gcrích:

Spríoclíon na gCigireachtaí:	Iarbhir Bainte Amach:	% Bainte Amach:
232	273	118%
Cigireacht Déanta:	Líon a Rinneadh:	
Spotseiceálacha HHS	78	
Oibreacha Bóthair	82	
Clóis	05	
Uisce	16	
Tithíocht	22	
Corparáideach/ Caipitil	08	
Timpeallacht	12	
COVID-19	41	
Eile	09	

Guais agus Measúnú Riosca

Tugtar breac-chuntas sa tábla seo a leanas ar Mheasúnuithe Guaise agus Riosca a chuir an HSU i gcrích in 2021:

Cineál Measúnaithe:	174 Measúnuithe Guaise & Riosca a rinneadh san iomlán
Seirbhísí Uisce	61
Nós Imeachta Cineálach H&R	38

Nós Imeachta MDH&R	38
Nósanna imeachta	14
Foirgnimh / StáisiúnOibre	12
Clóis/Líonadh Talún	07
Clós Súgartha	03
Stáisiún Oibre	01

Seirbhísí Uisce

Oibríonn agus cothaíonn Comhairle Contae Mhuineacháin seirbhísí uisce agus fuíolluisce poiblí thar ceann Uisce Éireann trí Phleananna Seirbhíse Bliantúla.

Cinntíonn Pleananna Seirbhíse Bliantúla leanúnachas seirbhíse don chustaiméir, luach ar airgead agus comhlíonadh na spriocanna atá leagtha síos ag rialtóirí - an Coimisiún um Rialáil Fónais (CRU), an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA).

Braitheann na tionscnaimh atá riachtanach chun leibhéil feidhmíochta a bhaint amach ar infheistíocht chaipitil ag Uisce Éireann agus ar thionscnaimh chlaochlaithe a bheith á gcur i bhfeidhm ag an gComhairle. Déanann Uisce Éireann an fheidhmíocht a thomhas gach ráithe trí chruinnithe rialta.

In 2021 bhain Comhairle Contae Mhuineacháin na scóir ráithiúla seo a leanas amach faoin SLA.

© Authority and Risk Water ACP Reporting Tool 2022

Scóir Ráithiúla Plean Seirbhíse Bliantúil 2021

Is í Comhairle Contae Mhuineacháin an tÚdarás Seirbhísí Uisce freisin maidir le maoirseacht a dhéanamh ar Ghrúpscéimeanna Uisce agus soláthairtí beaga príobháideacha uisce faoi na Rialacháin um Uisce Óil 2014.

Riarann sé íocaíocht deontas agus fóirdheontas i dtreo chostais reatha Ghrúpscéimeanna Uisce agus deontais chun sócmhainní Grúpscéimeanna Uisce, soláthairtí uisce príobháideacha - Deontais Tobair - agus Córais Chóireála Fuíolluisce Tí a uasghrádú.

Tá an rannóg freagrach freisin as a chinntiú gondéantar maoirseacht agus cothabháil ar shócmhainní iomarcacha uisce agus fuíolluisce chun timpeallacht ghlan, shábháilte agus inbhuanaithe a chinntiú. Comhoibríonn sé freisin le rannóg pleanála na comhairle agus le ranna rialtais chun maoirseacht a dhéanamh ar uasghrádú agus aistriú bonneagair neamhphobail uisce agus fuíolluisce chuig Uisce Éireann laistigh d'fhorbairtí príobháideacha agus é a aistriú ina dhiaidh sin.

Freagairt Covid 19

Is seirbhís rithábhachtach é uisce ardchaighdeán a sholáthar agus fuíolluisce uirbeach a bhailiú agus a chóireáil a lean ar aghaidh trí 25 feighlí agus pluiméir a d'fhreastail ar a gcuid oibre go laethúil le tacaíocht ó bhaill foirne theicniúla agus riaracháin ag obair go cianda. In 2021, d'fhreagair an fhoireann do 1888 teagmhas custaiméirí.

Sampláil ar Cháilíocht Uisce Óil

I mí na Bealtaine, cuireadh tús leis an gClár Náisiúnta Faireachais Fuíolluisce SARS-CoV-2 (COVID-19) ag Ionaid Chóireála Fuíolluisce Mhuineacháin agus Charraig Mhachaire Rois.

Tomhaiseann an clár leibhéal SARS-CoV- 2 i bhfuíolluisce i ndobharcheantair fuíolluisce agus feidhmíonn sé go héifeachtach mar chóras réamhrabhadh do thonnta féideartha ionfhabhtaithe COVID-19 amach anseo.

Cuireann foireann Chomhairle Contae Mhuineacháin deireadh le samplaí.

Clár Infheistíochta Caipitil

Tá Uisce Éireann freagrach as uasghrádú caipitil a sheachadadh laistigh den chontae.

I mí na Bealtaine foilsíodh an Plean Náisiúnta Acmhainní Uisce. Cinnteoidh an straitéis 25 bliain seo soláthar uisce óil inbhuanaithe, slán agus iontaofa do gach duine. Leagtar amach ann an chaoi a ndéanfar an soláthar agus an t-éileamh ar uisce óil sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma a chothromú.

Cuimsíonn Céim 2 den NWRP ceithre Phlean Réigiúnacha Acmhainní Uisce (RWRPanna) a fhorbairt a rachaidh chuig comhairliúchán poiblí in 2022.

Cuireann Clár Infheistíochta Caipitil Uisce Éireann feabhsuithe ar fáil i gcáilíocht uisce óil, sceitheadh, comhlíonadh fuíolluisce, éifeachtúlachtaí gnó agus seirbhís do chustaiméirí. Chríochnaigh roinnt mórhionscadal bonneagair tógáil

le déanaí ag Ionad Cóireála Uisce Chill Chiar agus Ag Ionad Cóireála Fuíolluisce Bhaile na Lorgan.

Sonraítear sa tábla seo a leanas tionscadail atá ar siúl faoi láthair nó atá ag pleanáil i Muineachán.

Conradh	Cur síos ar na hOibreacha	Stádas
Clár Laghdaithe Sceite	Oibreacha Athshlánaíthe Príomhlíonra <ul style="list-style-type: none"> Cortolvin agus Bóthar na Páirce, Cill Uí Chonnáin 1.5 KM Newbliss / Bóthar Chluain Eois athsholáthar 2,8Km príomhphíobán uisce iarainn teilgte. Seirbhísí cúlchlóis Baile Mhuineacháin agus Béal Átha Beithe 200 Maoin 	Tógáil Céim na Tairisceana
Uasghrádú Ionad Cóireála Fuíolluisce Charraig Mhachaire Rois	Uasghrádú ar oibreacha iontógála agus suiteáil píopa outfall.	Céim na Tairisceana
Plean Limistéar Draenála Mhuineacháin	líonra séarachais atá oiriúnach don fheidhm riachtanach chun tacú le forbairt ghnó agus shóisialta i Muineachán	Dearadh
Clár Fáis na mBailte Beaga agus na Sráidbhailte	<ul style="list-style-type: none"> WWTP Ghlas Locha WWTP Chúil Darach WWTP Chluain Tiobrad WWTP Eorama WWTP Chnoc an tSaoir 	Dearadh

Clár Laghdaithe Sceite

Bóthar Pháirc Cortolvin, Cill Uí Chonnagáin, Muineachán: Cuireadh tús le hoibreacha in 2021 ar 1.4Km de phríomhlíonra uisce aispeiste a athsholáthar faoin Scéim Athshlánúcháin Príomhlíonra i gceantar Chill Uí Chonnagáin i mBaile Mhuineacháin.

Sráidbhaile Chúil Darach – Bóthar Chill Shléibhe:

Cuireadh os cionn 2.8Km de phríomhphíobán uisce in ionad bóthar Chill Shléibhe lasmuigh de Shráidbhaile Chúil Darach in 2021. Tá sé beartaithe na hoibreacha a chur i gcrích i ráithe a haon de 2022.

Téann na hoibreacha seo chun tairbhe do chustaiméirí i gContae Mhuineacháin trí phiopaí plaisteacha nua agus feabhsaithe a chur in ionad na bpíopaí uisce atá ag dul in aois, rud a neartaíonn agus a threisíonn an líonra uisce. Leis an tionchar láithreach, cuirfear feabhas ar sholáthar uisce sa cheantar chomh maith le

cur isteach ar sholáthar uisce na gcustaiméirí a íosláhdú trí sceitheadh a laghdú agus cáilíocht an uisce a fheabhsú.

Tá na scéimeanna seo a leanas le dul ar aghaidh le haghaidh dearaidh agus tógála in 2022.

- Seirbhísí cúlchlóis a bhaint ó Devin Reilly, St Macartan's agus Dr McKenna Terraces i mBaile Mhuineacháin.

Éascóidh an scéim seo freisin seanphíobaí uisce aispeiste a bhaint ó thart ar 126 réadmhaoin sna ceantair seo.

- Deireadh a chur le seirbhísí cúlchlóis O'Duffy Ardán Béal Átha Beithe

Is éard a bheidh i gceist leis seo boscaí teorann nua a shuiteáil os comhair thart ar 46 réadmhaoin i gceantair atá inrochtana go poiblí.

Uasghrádú Ionad Cóireála Fuíolluisce Charraig Mhachaire Rois

Píblíne eisiltigh deiridh nua 3.3 km a thógáil a shíneann ón ionad cóireála Fuíolluisce go dtí Abhainn Longfield. Is éard atá i gceist leis na hoibreacha freisin ná uasghrádú ar ghnéithe den ionad cóireála fuíolluisce atá ann cheana – lena n-áirítear stáisiúin nua caidéalaithe eisiltigh agus ionraoin agus bóthar rochtana nua amach ó Bhóthar Oriel. Feabhsóidh na hoibreacha uasghrádaithe seo feidhmíocht oibriúcháin agus comhlíonadh na reachtaíochta reachtúla.

Is dócha go gcuirfear tús leis an tógáil in 2022.

Plean Ceantair Draenála – Baile Mhuineacháin

Tá Uisce Éireann ag leanúint lena chuid oibre chun seirbhísí fuíolluisce a chosaint i mBaile Mhuineacháin trí shuirbhéanna a dhéanamh ar an líonra séarachais atá ann cheana féin i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Mhuineacháin. Déanann Comhairleoirí ARUP maoirseacht ar phróiseas an Phlean Limistéir Draenála agus bhí suirbhéanna TCI agus suiteáil monatóireachta báistí, sreafa, doimhneachta agus seoltachta sna séaraigh agus sna dúnphoill i gceist mar chuid de chéimeanna 1 agus 2. Tugann na sonraí a bhailítear léargas níos soiléire ar na lochtanna agus na saincheistanna acmhainne atá sa líonra séarachais agus maidir leis an áit ar cheart tús áite a thabhairt d'uasghráduithe amach anseo.

Clár Fáis na mBailte Beaga agus na Sráidbhailte

Cuirfidh Clár Fáis na mBailte beaga agus na Sráidbhailte acmhainn ar fáil in Ionaid Chóireála Fuíolluisce Uisce Éireann (WWTPanna) chun freastal ar fhás i lonnaithe níos lú nach ndéanfaí foráil dóibh murach sin sa Phlean Infheistíochta reatha. Tá maoiniú

de €1.238m leithdháilte ar Chomhairle Contae Mhuineacháin

faoi Chlár Fáis na mBailte Beaga agus na Sráidbhailte.

- WWTP Ghlas Locha
- WWTP Chúil Darach
- WWTP Chluain Tiobrad

- WWTP Eorama
- WWTP Chnoc an tSaoir

Is iad na cúig lonnaíocht a aithníodh ná na cúig lonnaíocht a bhfuil an seomra cinn is lú acu i dtéarmaí acmhainne in aghaidh na cóireála Coibhéise Daonra agus comhlíonadh na gcaighdeán urscaoilte reatha.

I mí Dheireadh Fómhair 2021 thug Uisce Éireann le fios gur aithníodh Ionad Cóireála Fuíolluisce Oram le haghaidh maoinithe faoin gClár seo.

Mionoibreacha a Cuireadh i gCrích in 2021

I rith na bliana, chuir Comhairle Contae Mhuineacháin, i gcomhar le hUisce Éireann, feabhsuithe i gcrích ar roinnt ionad cóireála. In a lán cásanna cuireadh na hoibreacha seo i gcrích tar éis do chomhaltaí tofa uirill a dhéanamh chuig Uisce Éireann thar ceann a bpobal áitiúil.

Tionscadal ANSWER (Riachtanas Talmhaíochta d'ATHchúrsáil Inbhuanaithe Eisiltigh Sailí)

Páirtmhaoinithe ag Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa (CFRE) an Aontais Eorpaigh trí Chlár Trasteorann INTERREG IVA agus á bhainistiú ag Comhlacht na gClár Speisialta AE (FCSAE).

Úsáideann an tionscadal seo slodaí séarachais (agus dramhaíl den chineál céanna) mar chineál leasacháin d'fhás Sailí. Is éard atá i gceist le ANSWER ná réitigh ísealcharbóin atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a fhorbairt chun déileáil le dramhaíl orgánach, agus bithfhuinneamh in-athnuaite a chruthú ag an am céanna.

Tionscadal	Cur síos
WWTP Theach an Scotsaigh	<ul style="list-style-type: none"> Fásra ró-mhór a bhaint Locháin a ghlanadh lena n-áirítear ionraoin/asraonta Tógáil lána rochtana Ardáin suiteála le haghaidh cigireacht ar asraonta
WWTP Bhéal Átha Beithe	<ul style="list-style-type: none"> Píobair SCC/WAS a athsholáthar
Smuth an Mhuileann PS, Scairbh na gCaorach	<ul style="list-style-type: none"> Oibreacha feabhsúcháin ar stáisiún caidéalúcháin
WWTP Bhaile an Óid	<ul style="list-style-type: none"> Feabhsúcháin sábháilteachta ar bhealach isteach an láithreáin

Oibreacha Sábháilteachta WWTP Bhaile an Óid

Scéim	Oibreacha	Stádas
Mullach Glás Muineachán	Uasghrádú bhfu stáisiún caidéalaithe agus líonra	Tógála
Faiche Ghlas Locha	Uasghrádú stáisiún caidéalaithe agus líonra	Tairiscint
Na hAlders Béal Átha Beithe	Uasghrádú stáisiún caidéalaithe agus líonra	Tairiscint

Sailí a bhaint Knockatallon

Chuir Comhairle Contae Mhuineacháin dhá shuíomh in 2012 - Knockatallon agus Cluain Tiobrad - le saileach uiscithe le heisilteach bardasach mar chuid den tionscadal seo.

I mí an Mheithimh 2021, tugadh faoin gcéad bhuint de bharr agus iompraíodh na sciorthaí sailí le haghaidh tiontú fuinnimh go stáisiún Edenderry Poweró shuíomh i Knockatallon. Samhlaítear go dtarlóidh an bhuint uair amháin gach trí bliana amach anseo faoi réir coinníollacha talún.

Glacadh ar Láimh – Forbairtí Neamhchríochnaithe

In 2021, chuir na rannóga uisce agus pleanála roinnt tionscadal chun cinn in eastáit tithíochta neamhchríochnaithe. Teastaíonn na hoibreacha seo lena chinntiú gur féidir le hUisce Éireann scéimeanna a ghlacadh ar láimh sa deireadh. Maoinítear na hoibreacha seo le meascán de thobhaigh forbartha agus bannaí tógála atá ann cheana féin.

Tá na heastáit seo a leanas le hoibreacha a chur i gcrích in 2022.

- Grúpscéimeanna Uisce
- Grúpscéimeanna Séarachais artach ná soláthar poiblí ar fáil.
- Córais Chóireála Fuíolluisce Tí Príobháideacha (DWWTanna) trína gcáilíonn an t-iarratasóir faoi Rialacháin na dTithe (Cúnamh Airgeadais do Chórais Chóireála Fuíolluisce Tí), 2020.

Fóirdheontais

Riarann Comhairle Contae Mhuineacháin fóirdheontais bhliantúla i dtreo an chostais abhaineann le huisce tí a sholáthar do ghrúpscéimeanna uisce sa chontae. Rinne an tÚdarás Áitiúil €3.6m in íocaíochtaí fóirdheontais le dhá ghrúpscéim uisce déag in 2021.

An Clár Ibhliantúil Uisce Tuaithe (MARWP) 2019-2021

Mullach Glas Muineachán- roimh ré

Mullach Glas Muineachán – Tar éis

Clár Uisce Tuaithe

Is í Comhairle Contae Mhuineacháin a riarann an Clár Uisce Tuaithe i gContae Mhuineacháin.

Cuireann an clár bearta ar fáil chun dul i ngleic le heasnamh sna nithe seo a leanas:

Is éard atá i dtimthriall maoinithe 2019-2021 an chlár ilbhliantúil bearta a léiríonn na príomhdhúshláin atá roimh earnáil an uisce tuaithe faoi láthair - ó dhobharcheantar go tomhaltóirí (foinse - cóireáil - dáileadh), chun éilliú uisce a chosc agus chun a chinntiú go bhfuil uisce óil sábháilte agus go gcomhlíonann sé paraiméadair cháilíochta na Rialachán maidir le hUisce Óil ar bhonn comhsheasmhach fadtéarmach.

Riaradh suim an deontais chaipitil de €535,208 ar sheacht ngrúpscéimeanna uisce in 2021 sa chontae faoin MARWP.

Deontais Tobair

Rinne an tÚdarás Áitiúil 25 iarratas ar dheontas tobair a phróiseáil in 2021 agus íocadh €75,660 cúnamh deontais le hiarratasóirí i dtreo oibreacha uasghrádaithe/feabhais nó i dtreo córais chóireála a shuiteáil ar a soláthar uisce príobháideach.

Córais Chóireála Fuíolluisce Tí

Faoin Acht um Sheirbhísí Uisce (Leasú), 2012: - Déanann Comhairle Contae Mhuineacháin cigireachtaí ar chórais chóireála fuíolluisce phríobháideacha. Thug foireann na nÚdarás Áitiúil faoi 49 cigireacht in 2021 faoin bPlean Cigireachta Náisiúnta agus mar thoradh air sin eisíodh 23 fógra chomhairleach do shealbhóirí tí. Cuireadh caoga faoin gcéad de 2020 cigireachtaíriachtanacha san áireamh i gcigireachtaí 2021 toisc nach ndearnadh aon cheann díobh in 2020 mar gheall ar covid-19.

Íocadh cúnamh deontais €20,000 le hiarratasóirí incháilithe

i 2021 i dtreo oibreacha uasghrádaithe/feabhais ar a gcórais fuíolluisce tí.

Aistriú Sócmhainní

Forálann Alt 12 den Acht um Sheirbhísí Uisce (Uimh. 2), 2013 d'Aistriú Sócmhainní Seirbhísí Uisce chuig Uisce Éireann, a thugtar éifeacht dó le hOrdú ón Aire. Go dtí seo aistríodh 129 uimhir fóilió go hUisce Éireann agus aistríodh 7 n-uimhir in 2021.

Tá thart ar 64 fóilió fós le haistriú mar go bhfuil níos mó ná fóilió amháin i roinnt sócmhainní.

Tá obair mhionsonraithe ag ullmhú ábhar tacaíochta go leanúnach chun na sócmhainní seo a aistriú lena n-áirítear foroinnt fóiliónna agus mapáil ghaolmhar, clárú suíomhanna neamhchláraithe, cearta slí dlíthiúla a bhunú agus aimhrialtachtaí teidil gan íoc a réiteach.

Cosaint an Chomhshaoil

Tá an t-aonad Seirbhísí Comhshaoil freagrach as Beartas agus reachtaíocht Chomhshaoil an AE agus Náisiúnta a chur i bhfeidhm chun Comhshaoil Chontae Mhuineacháin a chosaint

I bPlean Corparáideach Chomhairle Contae Mhuineacháin 2020-2024, gheall an Chomhairle go gcuirfí timpeallacht ghlan shábháilte chun cinn agus go gcosnófar í ar bhealach atá inmharthana agus inbhuanaithe, agus go ndéanfar an t-aistriú chuig sochaí ísealcharbóin atá seasmhach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Maidir leis seo, leagtar amach tosaíochtaí agus cuspóirí na Comhairle don aonad seirbhísí Comhshaoil in Aguisín 11 mar aon leis na caighdeáin feidhmíochta atá le comhlíonadh.

Go hachomair áirítear leis na cuspóirí

- Plean Bainistíochta Bruscair Chontae Mhuineacháin 2021-2023 a chur i bhfeidhm.
- Plean Bainistíochta Dramhaíola Chonnacht-Uladh 2015-2021 a chur i bhfeidhm
- Líonadh Talún Chúinne Scotch a oibriú de réir riachtanais Cheadúnas an EPA
- Plean Bainistíochta Abhantraí 2018-2021 agus riachtanais ghaolmhara na Creat-Treorach Uisce a chur i bhfeidhm
- Bearta um Ghníomhú ar son na hAeráide a Chur Chun Cinn.

Gníomhú ar son na hAeráide

Lean Comhairle Contae Mhuineacháin ar aghaidh ag cur chun cinn chur i bhfeidhm na ngníomhartha atá sa Straitéis Oiriúnaithe um Athrú Aeráide 2019-2024 a ghlac Comhairle Contae Mhuineacháin i Mí Mheán Fómhair 2019. I mí Dheireadh Fómhair 2021, chuir Seirbhísí Comhshaoil an dara tuarascáil ar dhul chun cinn cur chun feidhme faoi bhráid Oifig Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre um Ghníomhú ar son na hAeráide a léirigh go ndearnadh dul chun cinn suntasach maidir leis na bearta agus na gníomhartha atá sa straitéis agus laistigh den Phlean Náisiúnta um Ghníomhú ar son na hAeráide a chur chun cinn.

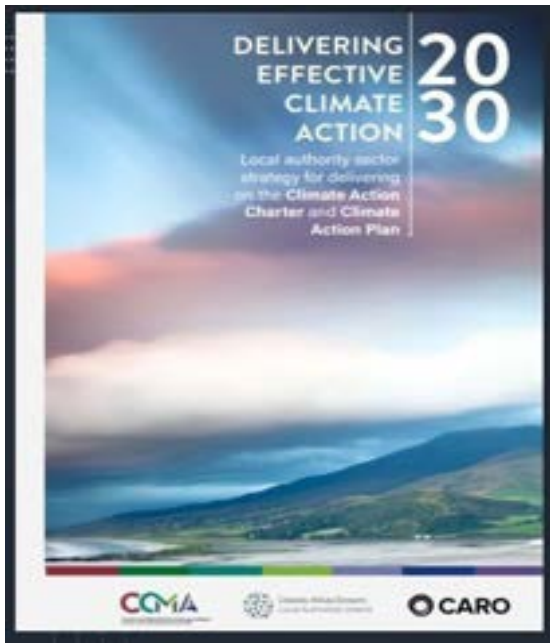
I measc na mór-gharspíocanna a baineadh amach go dtí seo tá:

- An Coiste Stiúrtha um Ghníomhú ar son na hAeráide i bhfeidhm agus ionadaíocht á déanamh ar gach rannóg.

- Tá Comhairle Contae Mhuineacháin i gcomhpháirtíocht tar éis cláir oiliúna umathrú aeráide a phiolótú do bhaill foirne le tuilleadh oiliúna sceidealta trí CARO.
- Maidir le húsáid fuinnimh, tá Comhairle Contae Mhuineacháin i measc na n-údarás áitiúil is fearr feidhmíochta sa tír, tar éis feabhas fuinnimh 48.56% a bhaint amach cheana féin faoi dheireadh 2020.
- Foilsíodh Plean Nua Bithéagsúlachta agus Oidhreachta 2020-2025, agus ullmhaíodh Plean Gníomhaíochta nua do Bhogaigh.
- Tá tús curtha le hobair chun tailte faoi úinéireacht na comhairle a aithint atá oiriúnach do choillearnacha dúchasacha a chur faoin scéim Cruthú Coillearnaí ar thailte Poiblí.
- Rinneadh dul chun cinn ar thionscadal Iniúchta Iarfheistithe Domhain fo-réigiúnach in 2021.
- Obair leanúnach ar siúl leis an Oifig Réigiúnach Pleanála um Bainistiú Dramhaíola Idir Cúige Chonnacht agus Cúige Uladh chun an Plean Réigiúnach Dramhaíola a chur i bhfeidhm le béim ar an ngeilleagar ciorclach.
- An chéad Scuabadóir Leictreach in Éirinn a cheannach ag CB Charraig Mhachaire Rois-Baile na Lorgan.
- Tógáil BER Tithe rátáilte i mBaile na Scotach.
- Iarratas rathúil ó Cheantair Bhardasacha Faoin Scéim Oiriúnaithe agus Athléimneachta Aeráide 2021 d'Oibreacha Maolaithe Tuilte.
- Tuilleadh dul chun cinn déanta maidir le soilsiú poiblí a iarfheistiú.
- Dul chun cinn an bhealaigh siúil agus rothaíochta "Hilly Way".

Déantar na gníomhartha atá á gcur i bhfeidhm ag Comhairle Contae Mhuineacháin faoin Straitéis Oiriúnaithe um Athrú Aeráide 2019-2024 a chatagóiriú faoi na réimsí téamacha seo a leanas;

- Rialachas Oiriúnaithe Áitiúil agus Oibríochtaí Gnó.
- Bonneagar agus Timpeallacht Thógtha.
- Úsáid agus Forbairt talún.
- Draenáil agus Bainistíocht Tuilte.
- Acmhainní Nádúrtha agus Bonneagar Cultúrtha.
- Sláinte agus Folláine pobail.

Le linn 2021 shínigh an Rialtas an tAcht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú), 2021 ina dhlí. Cuirfidh sé seo dualgas níos mó ar Chomhairle Contae Mhuineacháin bearta breise a chur chun cinn in 2022 agus ina dhiaidh sin lena chinntiú go ndéanfaidh an chomhairle a cuid féin chun astaíochtaí glan-nialasacha a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, agus chun laghdú 51% a dhéanamh ar astaíochtaí faoi dheireadh na ndeich mbliana seo. Soláthraíonn an tAcht an creat d'Éirinn chun a tiomantais aeráide idirnáisiúnta agus AE a chomhlíonadh agus chun a bheith ar thúscaidh maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide agus táthar ag súil go mbeidh ról lárnach ag Údarás Áitiúla ar nós Chomhairle Contae Mhuineacháin chun cabhrú le hÉirinn na gealltanais seo a chomhlíonadh. Cé go bhfuil dul chun cinn an-dáiríre déanta ag an gComhairle le linn tréimhse réasúnta gearr, is iad seo na chéad chéimeanna tosaigh in aistear ina bhfuil tír na hÉireann tiomanta go dlíthiúil anois don laghdú 51% ar astaíochtaí a bhaint amach faoi 2030 agus do sprioc na neodracht carbóin faoi 2050. Príomhghné d'Acht 2021 is ea go gcaithfidh Údarás Áitiúla Pleananna Gníomhaithe ar son na hAeráide aonair a ullmhú lena n-áireofar bearta maolaithe agus oiriúnaithe araon, atá le nuashonrú gach cúig bliana. Ní mór Pleananna Forbartha na nÚdarás Áitiúil a ailíniú lena bPlean Um Ghníomhú ar son na hAeráide. Táthar ag súil go n-eiseoidh an tAire Ryan treoir go foirmiúil do Chomhairle Contae Mhuineacháin chun tús a chur leis an obair ar ullmhú Plean nua um Ghníomhú ar son na hAeráide.

In 2021, ceanglaíodh ar na húdarás áitiúla uile crios dícharbónaithe amháin atá beartaithe a roghnú dá limistéar feidhme faoi seach. Contae Mhuineacháin

Roghnaigh an Chomhairle Baile Mhuineacháin mar chrios dícharbónaithe an Chontae agus tá an chomhairle fós ag fanacht le treoirleite an Rialtais maidir le dul chun cinn na gcriosanna dícharbónaithe. Táthar ag súil go ndéanfar forbairt plean forfheidhmithe do chrios Dícharbónaithe Mhuineacháin a chur chun cinn le linn 2022 faoi réir treoir bhreise a eisiúint ar an leibhéal náisiúnta agus maoiniú roinne a bheith ar fáil.

Forfheidhmiú agus Rialacháin Dramhaíola

Bhí Forfheidhmiú Dramhaíola fós ina dhúshlán in 2021 agus lean iompar agus bainistiú neamhdhleathach dramhaíola de bheith ina shaincheist ag leibhéal áitiúil agus náisiúnta araon. Tá fadhbanna fós ag baint le dumpáil dramhaíola sciúrtha díosail agus bhí 24 cás de dhumpáil dramhaíola sciúrtha díosail ann in 2021, méadú suntasach ó 2019 agus 2020, inar tharla 12cás gach bliain. Ba iad na costais a tabhaíodh agus iadag déileáil le dramhaíl níocháin díosail in 2021 ná €100,000 a forchúitíodh ina dhiaidh sin ón Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. Ullmhaíodh an plean oibre dár bhfoireann forfheidhmithe dramhaíola le linn 2021 de réir na dtosaíochtaí náisiúnta forfheidhmithe dramhaíola a cuireadh in iúl do gach údarás áitiúil trí chomhfhreagras a d'eisigh an EPA i mí na Nollag 2020 inar leagadh síos na tosaíochtaí seo a leanas do 2021:

- Dul i ngleic le gníomhaíocht shuntasach mhídhleathach dramhaíola.
- Gníomhaíocht tógála agus scartála.
- Treoir maidir le Feithiclí a bhfuil a Ré Caite.
- Bailiú Dramhaíola ag leibhéal an teaghlaigh agus na tráchtála.
- Suíomhanna a dteastaíonn freagraí ilghníomhaireachta uathu.

Faoi láthair tá triúr Oifigeach Forfheidhmithe Dramhaíola lánaimseartha sa Chontae agus forchúitíonn Comhairle Contae Mhuineacháin €192,000 i dtreo a gcostas ó Mhaoiniú Lárnach. Ina theannta sin, tá maor patróil timpeallachta lánaimseartha amháin ann. Chomh maith le bheith ag obair ar na tosaíochtaí náisiúnta forfheidhmithe dramhaíola bhí baill foirne ag gabháil do gníomhaíochtaí eile cosúil le gearáin dramhaíola a imscrúdú, measúnú a dhéanamh ar iarratais phleanála chun comhlíonadh bainistíochta dramhaíola a chinntiú, agus a chinntiú go bhfuil gníomhaíochtaí dramhaíola atá ar siúl laistigh de Chontae Mhuineacháin á ndéanamh i gcomhréir leis an reachtaíocht bainistíochta dramhaíola tríd an gcóras cuí deimhniúcháin agus ceadaithe.

Dramháil C&D a Dumpáladh go Neamhdhleathach ag láithreán i gCluain Eois

Agus na tosaíochtaí seo á gcur i gcrích aici in 2021, chuir Comhairle Contae Mhuineacháin an méid seo a leanas i gcrích:

- 974 gnáthchigireacht dramhaíola
- 182 cigireacht dramhaíola neamhghnáthaimh
- Déileáladh le 439 gearán faoi bhruscar/dramháil
- Cuireadh tús le 180 gníomh forfheidhmithe dramhaíola

Cáilíocht Uisce agus Aeir

Faoi láthair tá 3 theicneoir comhshaoil lánaimseartha ag obair i limistéar cháilíocht an uisce agus san aer. I mí na Nollag 2020, cuireadh na Tosaíochtaí Náisiúnta Uisce agus Aeir ar aghaidh chuig gach údarás áitiúil don bhliain 2021 trí chomhfhreagras a d'eisigh an EPA. I measc na dtosaíochtaí sin bhí:

- Tabhairt faoi Chreat-Treoir Uisce (WFD) Monatóireacht Locha agus Abhann.
- Cigireachtaí Feirme a dhéanamh.
- Monatóireacht agus Forfheidhmiú a dhéanamh ar Cheadúnais Um Scardadh Eisiltigh Alt 4.
- Dul i dteagmháil le coistí réigiúnacha WFD agus le LAWPRO maidir le cur i bhfeidhm

De chlár oibre RMCEI agus ar phleanáil don timthriall nua Bainistíochta Abhantraí.

- Freagra a thabhairt ar ghearáin agus ar theagmhais maidir le cáilíocht an uisce.

Faoi phlean Forfheidhmithe agus cigireachta RMCEI 2021 a ullmhaíodh go luath in 2021 de réir na dtosaíochtaí náisiúnta, lean foireann cáilíochta uisce Chomhairle Contae Mhuineacháin lena clár samplála cáilíochta uisce i gcomhar leis an EPA. Rinne an fhoireann imscrúdú ar obair mheasúnaithe ar bháid uisce abhann agus locha roghnaithe, thug siad faoi chlár cigireachta feirme, rinne siad imscrúdú ar líon suntasach eachtraí truaillithe uisce, sceitheadh eisiltigh rialáilte trí cheadúnú, agus d'oibrigh siad le Clár Uiscí na nÚdarás Áitiúil (LAWPRO) agus é mar aidhm acu cáilíocht an uisce a fheabhsú i gceantair atá ainmnithe mar réimsí tosaíochta le haghaidh gníomhaíochta faoin bplean bainistíochta Abhantraí. Leagtar amach sa phlean seo na gníomhartha atá le déanamh ag Éirinn agus é mar aidhm cáilíocht an uisce a fheabhsú agus stádas éiceolaíoch 'maith' a bhaint amach i ndóthanáin uisce (lochanna aibhneacha, inbhir agus uiscí cósta)faoi 2027.

Le linn 2021 rinneadh os cionn 1,000 cigireacht a bhain le cáilíocht an uisce lena n-áirítear:

- Tógadh 228 sampla mar chuid d'fhaireachán na Creat-Treorach Uisce ar aibhneacha agus ar lochanna.
- Imscrúdú ar 128 gearán/teagmhas maidir le truailliú uisce.
- 23 Cigireacht feirme.
- Measúnú ar níos mó ná 300 iarratas pleanála ó thaobh cháilíocht an uisce de.

Le linn 2021 chuir ár bhfoireann cáilíochta uisce tús le tionscadal dar teideal Bóthar Loch Muckno chun Téarnaimh. Rangaítear Loch Muckno mar Dhrochstádas ach ní dobharcheantar PAA é sa Dréachtplean Bainistíochta Abhantraí 3^ú Timthriall. Sa Tuarascáil is déanaí ón EPA maidir le Cáilíocht Uisce, tarraingíodh aird ar Loch Muckno mar cheann de na lochanna is truaillithe in Éirinn. Mar sin féin, is corp uisce thar a bheith tábhachtach é sa chontae, go háirithe chun críche turasóireachta agus áineasa agus tar éis comhairliúcháin lenár CPS agus le heagraíochtaí comhshaoil áitiúla d'fhorbair ár bhFoireann Chomhshaoil coincheap an tionscadail. Tá an tionscadal roinnte ina 2 chéim, an chéad chéim ná staidéar Pailealinneolaíochta ar dhríodar an locha chun tagairt a dhéanamh d'athruithe trófacha agus amanna aisghabhála lochanna a thuar.

Sampláil CTU na foirne uisce ar Loch Muckno.

Maidir le forfheidhmiú aeir, rinneadh os cionn 60 gnáthchigireacht ar cháilíocht an aeir faoi na Rialacháin um Breoslaí Soladacha, faoi na Rialacháin um Ghal Peitriiliam, faoi na Rialacháin um Thuaslagóirí agus faoi na Rialacháin um Péinteanna Maisiúla le linn 2021. Ag deireadh 2021, rinneadh na háiseanna seo a leanas a rialú faoi na rialacháin aeir seo a leanas.

- Údaraiodh 27 athbhairchríochnoer gluaisteán faoin Rialachán péint maisiúil.
- Údaraiodh 4 áis ghlantacháin thirim agus áitreabh tionsclaíoch amháin faoi na Rialacháin um Thuaslagóirí.
- Údaraiodh 17 stáisiún peitriil faoi na Rialacháin um Ghal Peitriiliam.

Áiseanna Bainistíochta Dramhaíola

Tháinig deireadh le cur i líonadh talún dramhaíola ag Cúinne Scotch siar i Meán Fómhair 2017 agus ó shin i leith tá feabhsuithe suntasacha bonneagair curtha i gcrích ar an láthair. I rith 2021 áiríodh le hoibreacha feabhsúcháin den sórt sin oibreacha uasghrádaithe bonneagair gáis, oibreacha bainistíochta uisce dromchla, agus imscrúduithe breise screamhuisce agus uisce dromchla. Le linn 2021 leanadh le hoibreacha suntasacha monatóireachta agus samplála lena chinntiú go gcomhlíonfar ár gceadúnas.

Fuarthas amach in iniúchadh ar láithreáin de chuid an EPA a rinneadh in 2021 go raibh Saoráid Chúinne Scotch comhlíontach go hiomlán faoi théarmaí an cheadúnais gan aon neamhchomhlíonadh a tugadh faoi deara le linn an iniúchta. Cé gur costas suntasach i gcónaí é bainistíocht láisteáite, tugadh i gcrích go rathúil idirbheartaíocht le hUisce Éireann maidir le costais chóireála láisteáite. Tríd an idirbheartaíocht seo d'éirigh le Seirbhísí Comhshaoil idirbheartaíocht a dhéanamh ar tháille cóireála láisteáite athbhreithnithe le huisce Éireann agus laghdaíodh costais chóireála ó €3.81/m³ go

€1.10/m³ agus mar gheall ar an táille laghdaithe seo bhí coigiltis shuntasachta ann don Chomhairle in 2021

Le linn 2021 rinneadh dul chun cinn ar dhearadh athbhreithnithe

d'oifig an tsuimh ag Cúinne Scotch a ndearna tine damáiste dó roimhe seo in 2019. Freastalaíonn an dearadh athbhreithnithe seo ar struchtúr modúlach atá athléimneach ó thaobh na haeráide de a sholáthróidh dár riachtanais ar an láithreán amach anseo. Táthar ag súil go mbeidh conraitheoir ar an láthair chun tús a chur le tógáil faoi R2 2022.

Figiúr 1 - Dearadh Foirgneamh na hOifige Líonta Talún

Le linn 2021 d'éirigh le Seirbhísí Comhshaoil leasú teicniúil a fháil ar cheadúnas Chúinne Scotch tar éis iarratas a dhéanamh chuig an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil. Ligeann an leasú teicniúil don Áis Aisghabhála Ábhar agus don láithreán Conláiste Cathartha ag Cúinne Scotch oibriú faoi Chead Saoráide Dramhaíola a éascaíonn méadú ar an raon gníomhaíochtaí dramhaíola a cheadaítear ar an láithreán agus ar an gcaoi sin a ligean do Chomhairle Contae Mhuineacháin an áis a uasmhéadú tuilleadh.

Le linn 2021, measadh gur seirbhís riachtanach iad na hionaid athchúrsála ag Cúinne Scotch agus Carraig Mhachaire Rois agus líonra na n-ionad athchúrsála agus coinníodh ar oscailt iad le linn na srianta Covid. Cuireadh acmhainn bhreise ar fáil ag roinnt de na láithreacha 'fág anseo' i rith na bliana chun freastal ar an éileamh breise a bhí ar roinnt ionad fág anseo go háirithe le linn chéimeanna luatha na dianghlása.

Áis 'Fág anseo' ag Drummond Etra, Carraig Mhachaire Rois

Láithreáin Líonta Talún Stairiúla

Faoi na Rialacháin um Bainistiú Dramhaíola (Deimhniú ar Dhiúscairt agus Aisghabháil Dramhaíola Neamhcheadúnaithe Stairiúil

) 2008, ceanglaítear ar údaráis áitiúla measúnú comhshaoil a dhéanamh ar láithreáin líonta talún dúnta a bhí á n-oibriú roimhe seo ag údaráis áitiúla le linn na tréimhse 1977 go 1997. Le linn 2021, dheonaigh an EPA Deimhniú Údaruithe ó Chomhairle Contae Mhuineacháin do dhá láithreán líonta talún stairiúla ag Cill Chárta agus Cnoc Chróinín. Cuireadh oibreacha imscrúdaithe láithreáin i gcrích freisin ag an líonadh talún stairiúil ag Corcaigh, Béal Átha Beithe agus cuireadh tús le hobair ar iarratas ar Dheimhniú Údarúcháin a ullmhú chuig an EPA do láithreán Chorcaí. Táthar ag súil go mbeidh bearta suntasacha feabhais ag teastáil ar deireadh thiar ar na láithreáin seo, arna maoiniú trí chúnamh deontais ón Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide.

Feasacht Chomhshaoil

Ceanglaíonn Alt 10 den Acht um Thruailliú ó Bhruscar, 1997 ar Údaráis Áitiúla Plean Bainistíochta Bruscair a dhéanamh agus a chur i bhfeidhm agus athbhreithniú dhéanamh ar an bplan seo gach trí bliana. Le linn 2021 dréachtaíodh agus glacadh le Plean Bainistíochta Bruscair nua 2021-2023 tar éis comhairliúchán poiblí suntasach. Moltar sa phlean aghaidh a thabhairt ar thionchair dhiúltacha an bhruscair ar ár gcontae, cáilíocht beatha agus braistint folláine ár gcónaitheoirí a fheabhsú, agus ár n-acmhainneacht tráchtála agus turasóireachta a fheabhsú trí na bearta seo a leanas a dhéanamh éifeachtach agus éifeachtúil:

- Ár réimse poiblí a bhainistiú agus a chothabháil;
- Cumarsáid, oideachas agus feasacht;
- Reachtaíocht agus rialáil a fhorfheidhmiú.

1. Caitheadh iomlán ar ghlanadh sráide in 2021 ná €778,011.76 arbh ionann é agus méadú beag ar chaiteachas 2020 (€758,754)

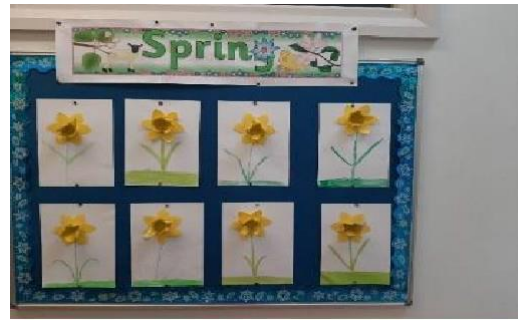
2. Fuarthas €106,875 faoin tionscnamh Frithdhumpála 2021. I measc na dtionscadal a maoiníodh bhí:

- a. Láithreáin dumpála mídhleathaí ar mhórsála a ghlanadh
- b. Tionscadail choisctheacha agus lacáiste.

c. Diúscairt mhaith toirtiúil fóirdheonaithe ag Ionad Athchúrsála Chúinne scotch agus Charraig Mhachaíre Rois.

3. Leanadh le húsáid TCI mar bhac ar bhruscar le dianmhonatóireacht ar bhainc bhuidéil i rith na bliana. Rothlaíodh na haonaid TCI seo ar fud na n-áiteanna spota te.

4. Rinne Seirbhísí Comhshaoil imscrúdú ar 439 gearán a bhain le dramhaíl agus bruscar le linn 2021. Ba mhéadú beag é seo ar fhiigiúr 2020 de 376. Imscrúdaíodh iad go léir agus dúnadh 435.

Leanadh le tionscadail Feasachta Comhshaoil a sheachadadh do ghrúpaí agus do scoileanna le linn 2021, bhí na nithe seo a leanas mar chuid acu:

- Tacaíochtaí do Bhailte Slachtmhara agus do chumainn chónaitheacha tríd an gclár maoinithe Comhshaoil bliantúil.
- Seó Bóthair maidir le Stop a chur le Cur Amú Bia
- Cur bolgán feasachta idirghníomhach agus crainn a chur le scoileanna agus le grúpaí.
- Feachtas Salú Ag Madraí.
- Tacaíochtaí do ghrúpaí le haghaidh rannpháirtíochta sa Lá Glantacháin Earraigh agus Domhanda
- Seimineáir Ghréasáin lena n-áirítear "Cad atá i do Bhosca Bruscair", "Buntáistí na bPailneoirí" agus "Feachtas Fás Chun Cinn"
- Múrmhaisiú balla mór i mBaile Mhuineacháin
- Tacaíochtaí do scoileanna agus do ghrúpaí chun tionscadail aonair a sheachadadh.

Seirbhís Tréidliachta

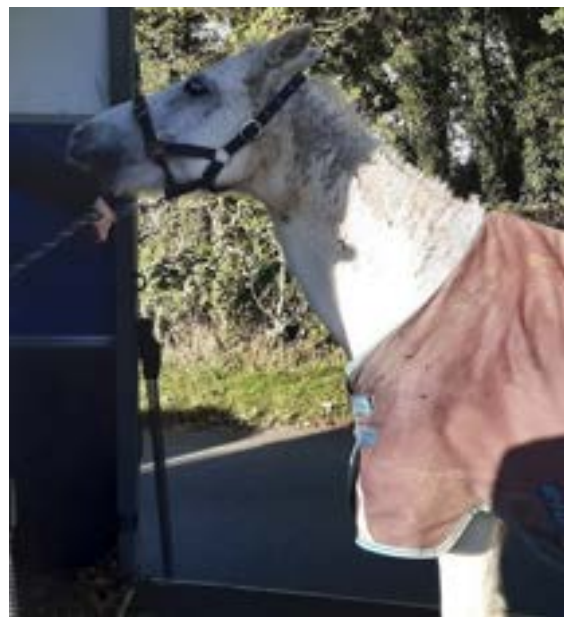
Sábháilteacht bia

Tá conradh ag Comhairle Contae Mhuineacháin le hÚdarás Sábháilteachta Bia na hÉireann (ÚSBÉ), chun seirbhís rialaithe agus tacaíochta sábháilteachta bia a sholáthar d'oibreoirí gnólachtaí beaga bia sa Chontae atá i mbun feoil agus táirgí feola a mharú, a phróiseáil agus a mhórdhíol, idir fheoil úr agus bianna réidh le hithe ina bhfuil feoil chócaráilte. Tá liosta de ghnólachtaí bia ceadaithe ar fáil ar shuíomh gréasáin na Comhairle. I gcomhréir le reachtaíocht an AE agus leis an reachtaíocht náisiúnta, fostaíonn an Chomhairle cigirí tréidliachta chun ainmhithe a sheiceáil roimh agus tar éis iad a mharú, iniúchadh a dhéanamh ar na caighdeáin struchtúracha agus oibríochtúla sláinteachais in áitribh, agus cláir samplála agus oiliúna a oibriú chun cabhrú le húinéirí agus le baill foirne na caighdeáin riachtanacha a bhaint amach. Is é cuspóir na seirbhíse sábháilteacht an bhia a tháirgeann na gnólachtaí bia seo, leas na n-ainmhithe a mharaítear agus diúscairt shábháilte agus cheart seachtháirgí ainmhithe a chinntiú. Is seirbhísí riachtanacha iad seo. Le linn na paindéime, coinníodh an tseirbhís le cigireachtaí agus sampláil curtha i gcrích mar a bhí beartaithe.

An tSeirbhís Rialaithe Madraí

Fostaíonn an Chomhairle Maor Madraí lánaimseartha amháin don chontae. Cuireann Foscadh Madraí na Carraige i Lios Dúin áiseanna dídine le haghaidh coinneáil agus cúram madraí ar strae agus nach bhfuil ag teastáil ar fáil thar ceann Chomhairle Contae Mhuineacháin. I samhradh na bliana 2021, dhún an MSPCA a nDúscadh Madraí i gCill Domhnach tar éis beagnach 20 bliain d'fheidhmiú. Gabhann Comhairle Contae Mhuineacháin buíochas leis an MSPCA as a seirbhís dheonach fhada thiomnaithe i gcúram agus foscadh madraí fáin agus madraí nach dteastaíonn ó gach cearn de réigiún Mhuineacháin Thuaidh. Ba é 176 líon na madraí a ligeadh isteach sa Phóna Madraí in 2021, an líon is ísle madraí a chuir an Chomhairle sa phóna in aon bhliain amháin ó cuireadh tús le taifid. Tá an laghdú seo i bpáirt mar gheall ar an bpaindéim; is dócha go n-ardóidh líon na madraí a ligfear isteach i bPóna Madraí na Comhairle in 2022. Athéilíodh nó cuireadh i mbaile nua gach ceann de na 176 madra, lúide trí cinn acu chuig daoine den phobal nó tarrthálacha madraí. Maraíodh dhá mhadra

tar éis ionsaí siad madra agus a úinéir, agus lámhachadh 1 marbh mar gheall ar chur isteach ar chaora, roimh ligean isteach. Chuir srianta paindéime srian suntasach ar an tseirbhís Rialaithe Madraí i rith na bliana, ach bhailigh an Maor Madraí gach madra fáin a tuairiscíodh agus d'fhreastail sé ar gach gearán a fuarthas. Ba é 5,999 líon na madraí a ceadúnaíodh i Muineachán in 2021, titim ar an líon a ceadúnaíodh in 2020. Ceannaíodh thart ar aon trian de na ceadúnais ar líne. Mhéadaigh líon na ndaoine a cheannaigh ceadúnais saoil dá madraí ó 81 go 109. Lean an Chomhairle lena feachtas fógraíochta chun aird a tharraingt ar an mbaol a bhaineann le madraí a chur ar strae do chaoirigh. Lean an Chomhairle lena cigireachtaí freisin ar Bhunaíochtaí Póraithe Madraí cláraithe (DBEanna) laistigh den chontae. Níor cláraíodh aon DBE nua in 2021. Díchláraíodh 3 cinneile, rud a d'fhág go raibh 5 DBE san iomlán ann faoi láthair.

An tSeirbhís Rialaithe Capall

Fostaíonn an Chomhairle seirbhísí *Hungry Horse Outside*, carthanas capall atá lonnaithe sa Longfort, chun capaill fáin a bhailiú sa chontae. Urghabhadh dhá chapall in 2021 agus d'athéiligh a n-úinéir iad ina dhiaidh sin. Rinneadh roinnt gearán eile a imscrúdaíodh i rith na bliana a bhain le capaill fáin agus leas capall araon, ach ní raibh gá le gabhálacha eile.

Cosaint Dóiteáin agus Shibhialta Mhuineacháin

Fearas Dóiteáin Nua Bhéal Átha Beithe 2021

Le linn 2021, choinnigh Seirbhís Dóiteáin agus Cosanta Sibhialta Mhuineacháin (MFCP) seachadadh réimse seirbhísí do shaoránaigh Mhuineacháin. I measc na seirbhísí seo bhí feidhmeanna Sábháilteachta Dóiteáin agus Rialaithe Foirgníochta, a chuimsíonn ceanglais reachtúla na Rialachán Foirgníochta agus na Rialachán um Rialú Foirgníochta a chur i bhfeidhm, iniúchadh a dhéanamh ar stoc foirgneamh nua agus reatha chun ceanglais sábháilteachta dóiteáin a chomhlíonadh, stáisiúin líonta a cheadúnú, cigireacht a dhéanamh ar áitribh cheadúnaithe, comhairle agus forfheidmiú faoi na hAchtanna Seirbhísí Dóiteáin agus sábháilteacht ó dhóiteán a chur chun cinn sa phobal. I measc na seirbhísí oibríocháin a chuimsíonn an tSeirbhís Dóiteáin agus an Chosaint Shibhialta araon tá; freagairt do ghlaonna éigeandála agus Tacaíocht Pobail, cúnamh do sheirbhísí éigeandála eile, sábháilteacht an phobail a sholáthar agus Pleanáil Móréigeandála a athbhreithniú agus a fheabhsú i gcomhairle leis na Príomhghníomhaireachtaí Freagartha eile.

Oibríochtaí

Freastalaíonn cúig stáisiún dóiteáin coinnithe ar Mhuineachán i gCluain Eois, Muineachán, Béal Átha Beithe, Baile na Lorgan agus Carraig Mhachaire Rois a chuireann seirbhís oibríochtúil freagartha dóiteáin agus éigeandála ar fáil i gcónaí. In 2021, d'éiligh an phaindéim go leanfaí de phrótacail sábháilteachta éagsúla a chur i bhfeidhm chun seachadadh seirbhíse a choinneáil.

Fir múchta dóiteán ag Dóiteán Gléasra Níocháin Díosail Lúnasa 2021

Miondealú ar líon iomlán na nglanna in 2021 in aghaidh an limistéir stáisiúin mar seo a leanas:

Stáisiún Dóiteáin	1 ^ú Cas-amach	2 ^ú Cas-amach
Béal Átha Beithe	24	12
Carraig Mhachaire Rois	65	1
Baile na Lorgan	86	13
Cluain Eois	30	2
Muineachán	116	3

Slógadh Cosaint Dóiteán & Cosaint Shibhialta Mhuineacháin chuig 321 teagmhas in 2021 méadú 10% ar 2020 go fearais a bhí ag freastal ar dtús, le méadú imeallach go^{2ú} ráta fearais.

In 2021 ba iad na cúig chineál teagmhais ba mhó ar fhreastail Seirbhís Dóiteáin Mhuineacháin orthu ná Imbhualtí Tráchta ar Bhóithre, Gníomhachtú Aláirim Monatóireachta, Tinte Simléir, tinte tí, agus tinte treasacha (i.e. tinte beaga/bosca bruscair/scipe bruscair). Go háirithe, tá méadú suntasach tagtha ar líon na n-imbhualtí tráchta ar bhóithre in 2021.

Is éard a bhí i gceist leis na heachtraí is suntasaí ar freastalaíodh orthu in 2021 ná tine neamhdhleathach plandaí Níocháin Díosail agus tinte aiteann tar éis na tréimhse aimsire tirime i mí Iúil.

Oiliúint Athnuachana Gaireas Anáilthe Bealtaine 2021

Oiliúint

Athraíodh clár oiliúna 2021 go suntasach arís chun sábháilteacht gach pearsanra dóiteáin a chinntiú agus chun scaradh sóisialta agus TCP cúí a chur leis a ionchorprú.

I measc na hoiliúna a cuireadh i gcrích bhí 'Spás Teoranta', Caighdeán Tiomána na Seirbhíse Éigeandála (ESDS) agus Céadfhreagróir Éigeandála. Forbraíodh agus seachadadh clár oiliúna fíorúla freisin lena n-áirítear cúrsa ceannaireachta agus forbartha oifigigh a chuir timpeallacht foghlama ar fáil chun scileanna cinnteoireachta criticiúla a athbhreithniú agus a fhorbairt do phearsanra dóiteáin.

Tugadh faoi roinnt ceardlann in 2021 chun Plean Bainistíochta Falscaithe a fhorbairt do Shliabh Beagh. Cuirfear tús leis na hoibreacha in 2022 le grúpaí leasmhara agus páirtithe leasmhara éagsúla chun cur i bhfeidhm na moltaí a leagtar amach i ndoiciméad treorach a cuireadh le chéile i mí na Samhna 2021 a chur chun cinn.

Criú Dóiteáin Bhaile na Lorgan le gníomhaireachtaí práinnfhreagartha Deireadh Fómhair 2021

Oiliúint athnuachana Gaireas Anáilthe ag Stáisiún Dóiteáin Dhún Dealgan Bealtaine 2021

Baineadh úsáid as an Meabhrán Tuisceana le Seirbhís Dóiteáin agus Tarrthála Thuaisceart Éireann chun freastal ar Thimpistí Tráchtá ar Bhóithre (RTA) i limistéar na teorann in 2021.

Leagtar amach san MT aitheantóirí tíreolaíocha comhaontaithe (bailte fearainn/bóithre) chun suíomh RTA agus imscaradh na briogáide is gaire a dhaingniú.

Criú Mhuineacháin ag tine fhiáin i Sliabh Beagh Iúil 2021

Leas Pearsanra Dóiteáin

Chomh maith le Bainistíocht ar an Strus a Leanann Teagmhais Chriticiúla a sholáthar, leathnaíodh an tSeirbhís Cúnaimh d'Fhostaithe chuig Pearsanra Dóiteáin agus cuireann sí tacaíocht ar fáil do bhaill teaghlaigh leathnaithe.

In 2021, d'éirigh fear múchta dóiteáin amháin as tar éis teip cúrsa oiliúna earcaigh a chríochnú, fógrófar anpost folamh seo agus post na bhfolúntas i stáisiún eilei R1 de 2022 chun a chinntiú go gcoinneofar an fhoireann is fearr i gContae Mhuineacháin.

Sábháilteacht Dóiteáin - Cosc Dóiteáin

Rinne ár Rannóg um Chosc ar Dhóiteáin athbheithniú agus próiseáil ar gach iarratas bailí ar dheimhniú um shábháilteacht ó dhóiteán a fuarthas agus chuir siad comhairle ar fáil maidir le comhlíonadh Chuid B de na Rialacháin Foirgníochta (Sábháilteacht ó Dhóiteán) a bhaint amach. Rinneadh cigireachtaí sábháilteachta dóiteáin ar raon cineálacha tógála lena n-áirítear; áitreabh ceadúnaithe, tithe cúraim chónaithe, réamhscóileanna, árasáin, stáisiúin pheitрил agus foirgnimh phobail.

tugadh fógra ina leith,

Feachtas 'An Oíche Shamhna is Fearr ná Oíche Shamhna Shábháilte' 2021

Dhírigh an tSeachtain um Shábháilteacht ó Dhóiteán ar shábháilteacht ó dhóiteán sa bhaile agus go háirithe ag spreagadh gach teach chun aláraim dheataigh a bheith acu agus a chinntiú go ndéantar tástáil orthu go seachtainiúil. Reáchtáladh roinnt dianfheachtas sábháilteachta dóiteáin i rith na bliana, agus tugadh aird ar leith orthu siúd a bhí ag obair go cianda. Is éarda bhí i gceist le feachtas ná aláraim dheataigh a eisiúint, agus bhí na meáin áitiúla agus shóisialta mar fhócas ag feachtas an-rathúil le linn na tréimhse seo de Covid-19.

Fir múchta dóiteán MCFP ag oiliúint tarrthála tuile / uisce Samhain 2021

Rinneadh 177 cigireacht sábháilteachta dóiteáin agus Rialaithe Foirgníochta in 2021, críochnaíodh 116 tuairisc ar atreorú pleanála. Maidir le gach ceadúnú ar

rinne oifigeach dóiteáin measúnú ar atreoruithe do thithe tábhairne, clubanna, damhsaí srl agus eisíodh moltaí chuig an tSeirbhís Chúirteanna. Cuireadh srian ar Chigireachtaí Feidhmíochta in 2021, ach rinneadh staidéir deisce do 30 teach tábhairne/club ar fud an chontae chun seiceáil a dhéanamh ar bhainistíocht sábháilteachta dóiteáin agus chun sábháilteacht an phobail a chinntiú.

Modhnaíodh an próiseas ceadúnaithe (deochanna meisciúla) do 2021 ina raibh 61 áitreabh páirteach sa chur chuige nua maidir le measúnú riosca a úsáid agus coinníodh féindearbhu do roinnt iarratas a tugadh isteach do 2020 arís in 2021. Tá próiseas iarratais ar líne na Seirbhíse Cúirte lárnach anois sa phróiseas riaracháin, rud a ligeann d'fhógraírtithe iarratais ar cheadúnú a fháil ar líne.

Sábháilteacht Dóiteáin sa Phobal

Cuireadh réimse tionscnamh sábháilteachta dóiteáin ar fáil ag díriú ar scoileanna agus ar ghrúpaí pobail araon. Scaipeadh brathadóirí deataigh mar chuid den Scéim Aláráim Deataigh Pobail agus cuireadh na príomhtheachtaireachtaí ón tSeachtain Feasachta ar Aonocsaíd Charbóin agus ón tSeachtain um Shábháilteacht ó Dhóiteán chun cinn trí ardáin áitiúla agus meán sóisialta. Agus Clár na mBunscoileanna á chur ar fáil trí fhíseán réamhthairfeadta, reáchtálar an chéad chomórtas Póstaer um Shábháilteacht ó Dhóiteán do bhunscoileanna. Eisíodh seisiún faisnéise um fheasacht ar shábháilteacht ó dhóiteán don Lucht Siúil.

Bainistíocht Éigeandála

Baineadh úsáid as córais Bhainistíochta Móréigeandálaí agus úsáideadh iad le linn na paindéime. In 2021, thacaigh Comhairle Contae Mhuineacháin, in éineacht leis na hÚdaráis Áitiúlain aice láimhe inár réigiún, le Príomhghníomhaireachtaí Freagartha (PRAanna) eile chun córais tacaíochta lóistíochta agus oibríochta a sholáthar.

Feachtas 'Bí Ullamh don Gheimhreadh' Samhain 2021

Eisíodh treoir náisiúnta drochaimsire in 2021 chun forbairt sheirbhísí réamhaisnéise tuile agus córas dathchódaithe Met Éireann a léiriú, mar aon le hathruithe ar na leibhéil taisrí do na leibhéil rabhaidh éagsúla curtha san áireamh i bPlean Freagartha Drochaimsire Chomhairle Contae Mhuineacháin. D'fhorbair an treoir freisin ar ról na Foirne Measúnaithe Drochaimsire agus ar fheidhm Fhoireann Bainistíochta Géarchéime an NDFEM ag an leibhéal náisiúnta. D'éiligh Stoirm Barra i mí na Nollag 2021, cé gurbh imeacht stoirme ar leibhéal buí i gContae Mhuineacháin í, go ngníomhachtófar an Fhoireann Measúnaithe Drochaimsire mar gheall ar éiginnteacht na stoirme agus rabhaidh stoirme Oráiste i gcontaetha in aice láimhe.

Rialú Foirgníochta

Fuair Údarás Rialaithe Foirgníochta Mhuineacháin 297 Fógra Tosaithe bailí in 2021, méadú 27% ó 2020, rud a léiríonn nádúr buacach thógáil tithe i gContae Mhuineacháin. Baineadh amach ráta cigireachta de 32.6% de na tógálacha nua i mbliana. Ina theannta sin, rinneadh 79 iarratas ar Dheimhnithe um Shábháilteacht ó Dhóiteán agus ar 35 iarratas ar Dheimhniú Rochtana do Dhaoine faoi Mhíchumas faoin reachtaíocht um Rialú Foirgníochta.

In 2021, críochnaíodh gach iarratas rialála um rialú foirgníochta tríd an gCóras Bainistíochta um Rialú Foirgníochta (BCMS). Laghdaigh an próiseas seo go mór an ghné pháipéir a bhaineann le gach iarratas.

Comhchigireacht ar Rialú Foirgníochta le NBCO ag Cill na Cloiche, Muineachán Bealtaine 2021

Reachtáil Rialú Dóiteáin & Foirgníochta Mhuineacháin seimineár gréasáin an Fhómhair do chleachtóirí/gníomhairí tógála áitiúla agus bhí os cionn 70 duine i láthair, agus áiríodh an méid seo a leanas leis an ábhar a clúdaíodh:

- Cothabháil doirse dóiteáin
- Córais stoptha dóiteáin
- Deimhniú Comhlíontachta ar an bpróiseas Críochnaithe
- Próiseas an Deimhnithe um Shábháilteacht ó Dhóiteán

Tá leibhéal na dtithe aonuaire atá ag glacadh 'rogha an diúltaithe' de dheimhniú reachtúil fós réasúnta ard. Agus gan a bheith ag diúltú do na riachtanais maidir le deimhniú reachtúil, tá an t-úinéir tí ag déanamh an chinnidh staonadh óna n-áit chónaithe a chur san áireamh ar an deimhniú comhlíontachta ar an gclár Críochnaithe.

Athbheithniú Acmhainne NDFEM

Tar éis Athbheithniú Acmhainne na Stiúrthóireachta Náisiúnta um Bainistíocht Dóiteáin agus Éigeandála (NDFEM) a rinneadh in 2020, dhírigh MFCEP ar sheachadadh na bpríomhréimsí seo a leanas in 2021:

- Sábháilteacht Phoiblí / Sábháilteacht Dóiteáin
- Seirbhís éigeandála a sholáthar
- Bainistíocht Éigeandála

Tuarascáil ina dhiaidh sin ón ngrúpa Athbheithnithe Acmhainne ina n-aithnítear an leibhéal ullmhachta laistigh de Chontae Mhuineacháin.

Infheistíocht Chaipitil

Rinneadh infheistíocht chaipitil shuntasach arís i MFCEP rith na bliana nuair a osclaíodh Stáisiún Dóiteáin Bhaile na Lorgan go hoifigiúil i mí an Mheithimh 2021 agus seachadadh:

- Fearas Dóiteáin Aicme B do Bhéal Átha Beithe
- Fonnadh tancaer uisce nua i Muineachán

Fuarthas faomhadh maoinithe freisin ón NDFEM chun 2 fheithicil criú-chábáin a cheannach agus a sheolfar i Márta 2022.

Sláinte agus Sábháilteacht

Baineadh amach an t-iniúchadh bliantúil leanúnach ar ár gCóras Bainistíochta Sábháilteachta agus clárú ISO 45001 arís in 2021 agus dearbhaíonn sé tiomantas Chomhairle Contae Mhuineacháin do Shláinte agus Sábháilteacht. Cuimsíonn próiseas ISO 45001 cur chuige níos réamhghníomhaí agus níos coiscthe bunaithe ar raon níos leithne rioscaí a leigheas sula dtagann siad chun cinn.

- Cabhrú le daoine leochaileacha laistigh de phobail trí bhia agus cógais a sheachadadh agus a bpost a bhailiú,
- Tacú le daoine óga a bhfuil riachtanais speisialta acu,
- TCP riachtanach a sheachadadh do ghrúpaí pobail,
- Oiliúint riachtanach a sheachadadh & Cothabháil

Cosaint Shibhialta Mhuineacháin

Óglaigh na Cosanta Sibhialta ag seachadadh freagra an phobail in 2021

Dhírigh gníomhaíochtaí Cosanta Sibhialta in 2021 ar thacaíocht a thabhairt dár bpobal áitiúil, agus go háirithe do FSS chun déileáil le paindéim Covid-19 agus gníomhú mar fhreagairt ar iarratais ón Líne Chabhrach Phobail le linn 2021. I measc na dtascanna a thug oibrithe deonacha cosanta sibhialta faoi bhí:

- Dualgais iompair: I measc na ndualgas tá aistrithe othar chuig ospidéal, tithe altranais, ionaid tástála, daoine a iompar ó ionaid chóiríochta go háiteanna eile chun féinleithlisiú a cheadú,
- Clúdach leighis ag imeachtaí lasmuigh & Seirbhís Fuilaidriúcháin na hÉireann,
- Míochainí agus leighis a bhailiú trealamh agus seachadadh chuig tithe othar

Oscailt oifigiúil Cheanncheathrú na Cosanta Sibhialta Bealtaine 2021

Oibrithe Deonacha Cosanta Sibhialta ag ullmhú don dualgas Meán Fómhair 2021

Osclaíodh Ceanncheathrú Cosanta Sibhialta Mhuineacháin go hoifigiúil in 2021 agus bhí sé ina lárionad ceannais d'imscaradh na Cosanta Sibhialta le linn Phaindéim Covid-19. Cuireann an Ceanncheathrú nua áiseanna oiliúna agus leasa ar fáil d'oibrithe deonacha, mar aon le hoifigí agus cumas stórála chun tacú le freagairt éigeandála túsline. Cuireann an foirgneamh mol ar fáil d'imscaradh tacaíochta pobail áitiúil agus chun cabhrú le Gníomhaireachtaí Freagartha Prionsabail le linn imeachtaí drochaimsire, paindéimí agus riachtanais freagartha éigeandála eile.

Oibrithe Deonacha Cosanta Sibhialta ar dualgas cuardaigh Deireadh Fómhair 2021

Reáchtáil Cosaint Shibhialta Mhuineacháin feachtas earcaíochta rathúil in 2021.

Freagairt an Phobail um Chosaint Shibhialta

Chabhraigh Cosaint Shibhialta Mhuineacháin le himeachtaí pobail agus spóirt a chuir clúdach garchabhrach, rialú tráchta agus maor ar fáil.

- 253 – cúnaimh a thugtar don Phobal Fóram & PRA-anna le linn Phaindéim Covid-19
- 16- Imeachtaí spóirt
- 3 - Oibríochtaí Cuardaigh agus Aisghabhála

Oiliúint

Is eagraíocht dheonach í Cosaint Sibhialta Mhuineacháin ina dtacaíonn baill leis na príomhsheirbhísí éigeandála agus leis an bpobal áitiúil. Tá 53 oibrí deonach ag Cosaint Sibhialta Mhuineacháin faoi láthair. Tá oibríthe deonacha il-oilte, agus is iad seo a leanas na príomhchláir gníomhaíochtaí a dhéantar:

- Garchabhair Taismí
- Cuardaigh & Tarrthála
- Teagmhais Uisce & Tuilte
- Seirbhís Dóiteáin Chúnta
- Leas agus Cumarsáid
- Monatóireacht Radaíochta > Cumarsáid Raidió

Óglaigh na Cosanta Sibhialta ag cabhrú leis na Gardaí le cuardach duine ar iarraidh in 2021

Cuireadh cúrsaí ar fáil d'oibríthe deonacha i rith na bliana ag leibhéal Réigiúnach, áitiúil agus ag Ceannteathrú an Bhainse Cosanta Sibhialta in Ionad Oiliúna Ros Cré agus an Fhionnuisce, Páirc an Fhionnuisce, Baile Átha Cliath.

Saoráláí Cosanta Sibhialta ag seachadadh othair le haghaidh cóireála chuig Ospidéal an Chabháin agus Lú

Ballraíocht

I measc na mbuntáistí a bhaineann le bheith i d'oibrí deonach le Cosaint Sibhialta tá:

- Ardchaighdeán oiliúna
- Forbairt phearsanta agus obair foirne
- Scileanna nua a fhoghlaim mar Tharrtháil Theicniúil, Oiliúint Bád, CéadFhreagróir Éigeandála
- Ag tabhairt ar ais do do phobal
- Páirt a ghlacadh in imeachtaí áitiúla agus náisiúnta

Soláthar Flít

Fuair Cosaint Sibhialta Mhuineacháin otharcharr-FSSa sheachadadh in 2021 agus beidh sé ag feidhmiú go hiomlán i Ráithe 1 de 2022.

Forbairt Pobail

Freagairt COVID-19

Lean an Rannóg Pobail i gComhairle Contae Mhuineacháin ar aghaidh ag bainistiú Fhóram Freagartha Pobail COVID-19 a bunaíodh i mí Aibreáin 2020 mar fhreagairt ar Phaindeim COVID-19. Ghlac ionadaithe ó níos mó ná 30 grúpa páirt san Fhóram, lena n-áirítear seirbhísí éagsúla ó laistigh de Chomhairle Contae Mhuineacháin, FSS, an PPN, An Garda Síochána, BOO an Chabháin Agus Muineachán, An Roinn Coimirce Sóisialaí, ALONE, IFA, CLG, Nasc Áitiúil, MID, Tusla agus eile. Bhreithnigh an Fóram gníomhartha tosaíochta le haghaidh tacaíochta agus d'éascaigh sé raon leathan díospóireachtaí idirghníomhaireachta maidir leis na dúshláin atá roimh an bpobal a bhainistiú. Tháinig deireadh leis an bhFóram Freagartha Pobail i mí na Samhna 2021, igcomhréir le treoir náisiúnta.

Fuair Comhairle Contae Mhuineacháin maoiniú €43,137 ó DRCD do Chiste Éigeandála COVID-19 (Babhta 2). Fógraíodh an ciste i mí Eanáir 2021, fuarthas 76 iarratas ag iarraidh €210k san iomlán. Chuir an scéim deontais ar fáil do ghrúpaí pobail chuna gcuid seirbhísí agus oibríochtaí a oiriúnú chun treoirlínte COVID-19 a chomhlíonadh agus chun an Feachtas Bail agus Beatha a chur chun cinn. D'fhéadfadh grúpaí tacaíocht a lorg freisin dá gcostais reatha ó lá go lá. Ós rud é go raibh ró-éileamh suntasach ar an gciste, chuir an Chomhairle €40,000 ón gCiste Forbartha Pobail, rud a fhágann go bhfuil €83,137 san iomlán ar fáil. Bronnadh maoiniú ar 50 grúpa san iomlán.

Chomhoibrigh Comhpháirtíocht Spóirt Mhuineacháin, Muineachán Cruthaitheach, Leabharlanna Contae Mhuineacháin agus Clár Aoisbhá Mhuineacháin ar raon tionscnamh a sholáthar a maoiníodh faoin bhFeachtas Náisiúnta Coinnigh Folláin. Chuir na tionscnaimh seo tacaíocht ar fáil do na baill is leochaillí dár bpobail le linn ghéarchéim COVID-19. Cuireadh an clár maoinithe seo i gcrích i mí an Mheithimh 2021.

Mar chuid den fheachtas Raidió 'Muineachán Sláintiúil' / 'An Cabhán Sláintiúil' Coinnigh Sláintiúil, chruthaigh MSP agus Comhpháirtíocht Spóirt an Chabháin an *t-ábhar 'Ag Coinneáil Folláin trí bheith gníomhach go fisiciúil'* thar 4 seachtaine a

craoladh ar an gclár 'Wider View' ar Raidió Northern Sound, ina mbeidh abhcóidí gníomhaíochta coirp áitiúla agus gairmithe sláinte ón gCabhán agus ó Mhuineachán araon.

Lean mol bia a bunaíodh in 2020 de bheith ag feidhmiú i rith 2021. Chuir an mol bia ar fáil do dhaoine leochaileacha.

Líne Chabhrach COVID-19

Lean líne chabhrach COVID-19 Freagartha an Phobail ag feidhmiú in 2021. Chomhordaigh foireann na Roinne Pobail freagairt ar fud an phobail ar ghéarchéim na paindeime, ag glacadh glaonna ó dhaoine leochaileacha agus ag sannadh glaonna ar chúnamh do raon leathan oibríthe deonacha, go háirithe ó laistigh de CLG, Gardaí, Cosaint Shibhialta agus eile. Fuarthas 356 glao san iomlán ar an líne chabhrach le linn 2021.

Tá an Rannóg Forbartha Pobail freagrach freisin as raon leathan clár agus tionscnamh a chur i bhfeidhm laistigh de Chomhairle Contae Mhuineacháin.

An Coiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil (LCDC)

Forbairt Pobail Áitiúil Mhuineacháin

Tháinig an Coiste le chéile gach mí chun forbhreathnú straitéiseach a sholáthar agus chun tacú le forbairt pobail agus eacnamaíochta sa chontae. Ag obair le príomhpháirtithe leasmhara agus príomhghníomhaireachtaí, déanann an CFPÁ monatóireacht ar dhul chun cinn ar an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail 2016-2021 (LECP) don Chontae agus tá sé freagrach as comhordú, pleanáil agus maoirseacht a dhéanamh ar fhorbairt áitiúil agus pobail.

PLEAN ÁITIÚIL EACNAMAÍOCHTA AGUS POBAIL (LECP)

Leanann LCDC Mhuineacháin agus Comhairle Contae Mhuineacháin de Phlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail Mhuineacháin 2016-2021 a chur i bhfeidhm. Tá 127 gníomh, 61 gníomh eacnamaíoch agus 66 gníomh pobail le cur i bhfeidhm ag cúig eagraíocht déag sa phlean seo faoi dheireadh 2021.

Tá tús curtha ag an LCDC/MCC leis an bpróiseas chun Plean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail (LECP) 2022-2027 nua a ullmhú don chontae. Tógfaidh an pleannua ar na ceachtanna a foghlaimíodh ón timthriall REATHA LECP, chomh maith le riachtanais na bpobal a léiriú de réir mar a thagann muid amach as

an bPaindéim. Déanfar athbhreithniú iomlán ar na 66 gníomh Pobail agus ar na 61 gníomh Eacnamaíochta atá sa Phlean reatha go luath in 2022. Cuirfidh torthaí an athbhreithnithe bonn eolais faoi fhorbairt an LECP nua 2022-2027.

AN CLÁR GNÍOMHACHTAITHE POBAIL UM CHUIMSIÚ SÓISIALTA (SICAP)

Is é cuspóir SICAP, arna sheachadadh ag CLG um Fhorbairt Chomhtháite Mhuineacháin agus arna mhaoirsiú ag an CFPÁ, tacaíocht um chuimsiú sóisialta a sholáthar do dhaoine aonair agus do ghrúpaí faoi mhíbhuntáiste ar fud an chontae. Ba é €650,606 buiséad 2021 do SICAP i Muineachán. Ba iad spriocanna an chláir do 2021 ná cabhrú le 34 grúpa agus 300 duine aonair. Rinneadh athbhreithnithe lár bliana agus deireadh bliana ar an gclár in 2021 agus baineadh amach nó sáraíodh na spriocanna go léir a leagadh síos faoin gclár.

Clár LEADER MHUINEACHÁIN 2014-2020

Leathnaíodh Clár LEADER 2014-2020 go dtí deireadh mhí an Mhárta 2021, le Clár Idirthréimhseach LEADER nua agus Clár EURI fógartha ag an am céanna. Is é LCDC Mhuineacháin an Grúpa Gníomhaíochta Áitiúil (LAG) agus is é

an cinnteoir maidir le hiarratais ar thionscadail. Is é CLG Forbartha Comhtháite Mhuineacháin (MID) an comhpháirtí forfheidhmithe agus is í Comhairle Contae Mhuineacháin an comhpháirtí airgeadais don Chlár. Tagann an LAG le chéile go míosúil agus faomhann sé tionscadail a mholann comhaltaí IEC, agus faomhann sé síntí ar thionscadail freisin. Tá sé mar aidhm ag LEADER Mhuineacháin pobail tuaithe inbhuanaithe a fhorbairt ar fud an chontae, trí chuimsiú sóisialta, forbairt eacnamaíoch a chur chun cinn agus Seirbhísí Fiontraíochta, Turasóireachta agus Pobail a spreagadh agus oidhreacht nádúrtha agus thógtha an chontae a chosaint ag an am céanna. Bronnadh an maoiniú bunaithe ar Straitéis Forbartha Áitiúil (LDS) do Mhuineachán ina leagtar amach na réimsí tosaíochta don chlár.

Ba bhliain an-ghnóthach í 2021 agus chuir Tionscnóirí maoiniú tionscadail anuas. Amhail an 31 Nollaig 2021, tarraingíodh anuas €3,333,023 (58.39%) faoi chroíbhuiséad LEADER 2014-2020. Tá 13 tionscadal ceadaithe de réir luach

€1,039,520.95 ó chroíbhuiséid an

Chláir Idirthréimhsigh

Scéimeanna Maoinithe Tuaithe DRCD

D'fhógair an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail maoiniú in 2021 faoi na scéimeanna seo a leanas:

An Clár um Fheabhsú Pobail 2021 Rinne LCDC

Mhuineacháin an Clár Feabhsúcháin Pobail a riar in 2021.

San iomlán

ceadaíodh €132,571 do 75 tionscadal.

CLÁR

Tá an clár seo dírithe ar cheantair tuaithe agus tá sé mar aidhm aige maoiniú a chur ar fáil do thionscadail bhonneagair bheaga i gceantair atá faoi mhíbhuntáiste. Leithdháileadh €328,623 faoin Scéim CLÁR 2021 do 8 dtionscadail.

- 4 tionscadal faoi Bheart 1 – Tacaíocht do Scoileanna/Saincheisteanna Sábháilteachta Pobail
- 2 tionscadal faoi Bheart 2 – Limistéir Áineasa Pobail Lasmuigh
- 2 tionscadal faoi Bheart 3(a) – Folláine an Phobail – Gairdíní Pobail & Cuibhrinn

Scéim um Bonneagar Áineasa Faoin Aer

Is é fócas na scéime tacú le bonneagar áineasa lasmuigh i gceantair tuaithe. Thacaigh scéim 2021, goháirithe, le bonneagar áineasa a sholáthraíonn ní hamháin asraon do na pobail ina bhfuil siad suite ach asholáthraíonn breisluach ó thaobh na turasóireachta de, ag suíomh ceantair tuaithe chun freagairt don timpeallacht eacnamaíoch iar-COVID-19. Thacaigh scéim 2021 freisin le cur chuige cuimsitheach do phobail chun tionscadail a sholáthar a thacaíonn le raon éagsúil úsáideoirí, lena n-áirítear daoine faoi mhíchumas agus daoine fásta níos sine.

Leithdháileadh €652,351 faoin Scéim um Bonneagar Áineasa Faoin Aer 2021 do 9 dtionscadail.

- 5 tionscadal faoi Bheart 1 – Deisiú/Forbairt/Cur Chun Cinn agus Margáíocht ar Scála Beag
- 3 tionscadal faoi Bheart 2 – Deisiú/Uasghrádú Ar Mheánsála agus Forbairt Nua Conaire/Conláiste
- 1 tionscadal faoi Fhorbairt Tionscadail (Nua) – Costais Forbartha do Thionscadail Straitéiseacha Mhórsála

Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte

Tar éis 'Ár dTodhchaí Tuaithe' a sheoladh in 2021 rinneadh roinnt athruithe ar An Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte. Tá soláthar déanta ag Todhchaí Cheantair Thuaithe na hAthí do mhéadú infheistíochta i mbonneagar cianoibre chun deis a thabhairt do dhaoine leanúint ar aghaidh ag maireachtáil i bpobail tuaithe agus a n-uailmhianta gairme á leanúint acu. Leag Scéim 2021 béim ar leith ar thionscadail a thacaíonn le cianobair agus a fheabhsaíonn ionad ina chónaí. Méadaíodh an t-uasdeontas atá ar fáil i 2021 go €500,000 chun ligean do thionscadal amháin de scála breise a mhaoiniú.

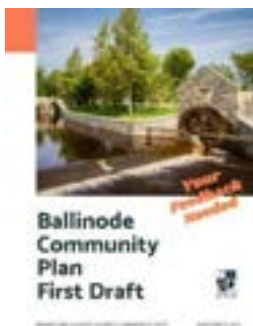
Chuir Comhairle Contae Mhuineacháin 8 dtionscadal ar luach €1,007,794 isteach faoi scéim 2021. Samhlaítear go ndéanfaidh an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail fógra faoi na tionscadail rathúla go luath in 2022.

Pleananna Pobail

Leanann Comhairle Contae Mhuineacháin ag cabhrú le pobail Pleananna a chur i bhfeidhm, ionas go mbeidh siad in ann leas láidir a bhaint as deiseanna maoinithe. Le linn 2021, sheol an tAire Humphreys pleananna d'Oram agus Loch Eigil. In Oram, tharla an seoladh ag an am céanna le hoscailt Ghairdín Cuimhneacháin Big Tom, a bhí ina thionscadal a cheap an pobal le linn dóibh a bPlean Pobail a dhéanamh.

Baill den phobal agus ionadaithe ó mhuintir Mhic Giolla Bhríde in éineacht leis an Aire Humphreys, an Cathaoirleach Aidan Campbell agus Cathaoirleach MD PJ O'Hanlon ag oscailt oifigiúil Ghairdín Cuimhneacháin Big Tom, deartha ag an ngairneoireacht MCC, Michael Carroll.

Cuireadh dréachtphlean do Bhaile an Óid le chéile agus cuireadh dul i gcomhairle leis an bpobal. Táthar ag súil go nglacfar leis sin go luath in 2022.

Taisteal Gníomhach

Ghlac an Chomhairle lena céad Straitéis Siúil agus Rothaíochta Contae i mí Dheireadh Fómhair. Rinne an fhoireann Forbartha Pobail an Straitéis a fhorbairt agus a scríobh go himheánach, agus féachann sí ar fhorbairt na coisíochta agus na rothaíochta sa chontae ó cheithre phríomh-dhearcadh: taisteal gníomhach a chur chun cinn, ó thaobh sláinte agus folláine de, as an méid is féidir leo a thabhairt chuig an gcontae go heacnamaíoch trí thurasóireacht, agus ó cháilíocht an luacha saoil a chuireann áiseanna áineasa gaolmhara ar fáil do mhuintir Chontae Mhuineacháin.

Tá 68 gníomh sa Straitéis, eagraithe faoi 5 phríomhthéama, agus tá sé ar fáil le híoslódáil ó na láithreáin ghréasáin www.Monaghan.ie agus www.GoMonaghan.ie. Beidh sé mar bhonn d'fhormhór na hoibre i bhforbairt conairí áineasa agus taistil ghníomhaigh sa chontae sna cúig bliana amach romhainn.

Sheol an Chomhairle tionscnamh nua ríomhrothair foirne chun Seachtain Soghluaisteachta an Aontais a chomóradh i mí Mheán Fómhair. Ceannaíodh deich rothar leictreacha agus taisceadáin stórála le húsáid ag an bhfoireann, chun cabhrú leis an bhfoireann taisteal idir áitreabh, agus chun dualgais áirithe a dhéanamh ar rothar seachas i gcarr. Is é an cuspóir taisteal gníomhach a chur chun cinn agus cur le coigilteas carbóin.

Sa phictiúr ag na taisceadáin rothar nuashuiteáilte le cuid de na rothair leictreacha tá (ó chlé go r): Carol Lambe (Oifigeach Forbartha Pobail), Orla Brady (Oifigeach Feidhmiúcháin Sinsearach Roinn Pobail), Patricia Monahan (Stiúrthóir, Iompar, Pobal agus Dev Tuaithe), An Comhairleoir David Maxwell (Cathaoirleach CB Mhuineacháin), an Comhairleoir Aidan Campbell (Cathaoirleach Chomhairle Contae Mhuineacháin), Lindsay Duffy

Foláirimh Phobail Mhuineacháin

Ina 3^ú bliain, lean an tseirbhís teachtaireachtaí pobail uile-chontae ceannródaíoch seo ag fás, ag seachadadh 143 foláireamh garda do níos mó ná 4,800 síntiúsóir. Bhí an tseirbhís thar a bheith luachmhar le linn dhianghlasáil COVID-19, rud a chuir ar ár gcumas teacht ar dhaoine leochaileacha le teachtaireachtaí a thairgeann faisnéis, comhairle, agus fiú cur ar agcumas seirbhísí a ordú mar an tseirbhís seachadta baile atá tairiscint ag an leabharlann.

Súgradh & Caitheamh Aimsire

Bronnadh deontas €3,000 ar an gComhairle ón Roinn Leanáí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige chun gníomhaíochtaí a reáchtáil chun an Lá Náisiúnta Súgartha a chomórath i mí Iúil. Úsáideadh an maoiniú chun roinnt cluichí ollmhóra lasmuigh a cheannach, mar shampla Jenga agus Connect 4. Tásiad seo curtha le chéile i 3 threalamh, atá ar fáil trí leabharlanna Chluain Eois, Mhuineacháin agus Charraig Mhachaire Rois do dhuine ar bith le fáil ar iasacht.

Mar chuid den tSeachtain Náisiúnta Áineasa, bhain roinnt pobal ar fud an chontae leas as na fearais chun laethanta spraoi a reáchtáil ina bpobail, lena n-áirítear Smithboro, Ionad Soláthair Dhíriú Naomh Pádraig, An Mullán, Domhnach Maighean, Glas Iochá, Páirc Inbhear Carraig Mhachaire Rois agus Cnoc an tSabhail.

Fuarthas Maoiniú: €15,851 faoin Roinn Leanáí, Comhionannais, Míchumas

Imeascadh & Deontas Caipitil na hÓige don súgradh & Áineasa 2021 i dtreo feabhas a chur ar

clós súgartha ag Páirc Uí Néill, Cluain Eois. Chuir an Ceantar Bardasach €18,000 eile leis i dtreo fhorbairt na conláiste.

Mórtas Ceantair

Rinneadh breithniú don chomórtas Uile-Éireannmórtas Ceantair IPB go luath i mí Dheireadh Fómhair. I mbliana, rinne Teach na mBocht, i gcatagóir an Tionscnaimh Turasoíreacht Pobail, Teach na nDaoine sa chatagóir Athléimneacht Pobail, agus Loch Eighneach, ionadaíocht ar Chomhairle Contae Mhuineacháin sa chomórtas sa chatagóir daonra 300- 1000. Fógrófar torthaí an chomórtais ag searmanasbronnta mór i mí an Mheithimh 2022.

Peadar McCabe, Seamus Conlon agus Paula McCaul as Loch Eidhneach ag ullmhú dá n-agallamh ar líne le moltóirí Mórtas Ceantair i seomra comhdhála na Comhairle.

Oráiste an Domhain

Is feachtas idirnáisiúnta é an 16 Lá Gníomhaíochais in aghaidh Foréigean Inscnebhunaithe bliantúil a bhí ar siúl ón 25 Samhain, an Lá Idirnáisiúnta um Dhíothú An Fhoréigin in aghaidh na mBan, go dtí 10 Nollaig, Lá Chearta an Duine. Is é téama domhanda an fheachtais "Oráiste an Domhain: Cuir deireadh le foréigean in aghaidh na mban anois!". Chun tacú leis an bhfeachtas, shocraigh Comhairle Contae Mhuineacháin roinnt foirgneamh mór le rá ar fud an chontae a lasadh in oráiste ar feadh na tréimhse sé lá déag.

Lynn McElvaney ó Dochas for Women agus Siobhan McKenna ó Thearmann Domestic Violence Services le chéile san Aire Heather Humphreys, cathaoirleach Aidan Campbell agus an tOifigeach Forbartha Pobail Carol Lambe chun an feachtas 16 Lá Gníomhaíochais in aghaidh Foréigean in aghaidh na mBan a sheoladh

Plean Gníomhaíochta Áitiúil Peace IV

Rinneadh dul chun cinn ar an tionscadal deiridh faoi Chlár Peace IV in 2021. Cuireadh tús le hathfhorbairt Limistéar na gCluichí Ilúsáide i MullachMatt ag tógáil le fálú nua, agus trealamh nua á fheistiú, agus cúrsaí athdhromchlaithe."

Clár Contae Aoisbhá Mhuineacháin Chuir clár Aoisbhá Mhuineacháin clár oibre ar fáil chun tacú le daoine aosta Mhuineacháin le linn 2021. Lean an clárhainisteoir ar aghaidh ag coinneáil línte rialta cumarsáide le grúpaí daoine aosta ar fud an chontae, chun faisnéis, tacaíocht agus gníomhaíochtaí a sholáthar chun tacú lenár saoránaigh is leochail le linn phaindeim dhomhanda COVID-19.

Tionscnaimh Aoisbhá chun tacú le daoine scothaosta le linn COVID-19

Ghlac clár Aoisbhá Mhuineacháin páirt i raon gníomhaíochtaí agus clár agus d'eagraigh sé iad lena n-áirítear:

Spreag an feachtas "Cuir Grá Chuig Ár dTithe Altranais" daoine chun litir, cárta nó pictiúr a sheoladh chuig cónaitheoirí na dtithe altranais i Muineachán. Reáchtáladh an feachtas i gcomhar le An Post agus chiallaigh sé sin go raibh an postas saor in aisce ar gach mír a seoladh. Ba é an cuspóir ná cuid den ghnáthshaol a thabhairt ar ais chuig cónaitheoirí na dtithe altranais.

Fuair Clár Aoisbhá Mhuineacháin Deontas Tacaíochta Digití freisin a úsáideadh chun táibléid a cheannach. Baineadh úsáid as na gléasanna chun tacaíochtaí digiteacha a chur ar fáil do thithe cúraim chónaithe sa chontae.

Tacú le Lánpháirtiú Imirceach Muineachán le Chéile Uathúil agus Aontaithe –

Tionscadal an Chiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtiúcht Tá Muineachán le Chéile – Unique and United cómhaoinithe ag Comhairle Contae Mhuineacháin agus ag an gCoimisiún Eorpach faoin gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtiúcht 2014-2020. Déanann Comhairle Contae Mhuineacháin an tionscadal a bhainistiú agus a sheachadadh agus is í an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtiúchta agus Óige a riarann é.

Le linn 2021 chuir an tionscadal roinnt gníomhaíochtaí agus ceardlann ar fáil chun tacú le lánpháirtiú náisiúnach tríú tír atá ina gcónaí sa chontae le fócas ar leith ar dhul i dteagmháil le daoine atá ag lorg cosaint idirnáisiúnta.

I measc na n-imeachtaí, na ngníomhaíochtaí agus na gceardlann a cuireadh ar fáil in 2021 bhí:

Reathaithe Tearmann Mhuineacháin – Tagann an club idirchultúrtha, idirghlúine agus cuimsitheach seo le chéile gach seachtain maidin Dé Sathairn chun siúl, bogshodar agus rith i bPáirc an Rois Mhóir agus cairdeas á chruthú agus droichid a thógáil idir daoine agus pobail. In 2021, cuireadh an grúpa ar an ngearrliosta do ghradam Chumann Comhaltaí na nÚdarás Áitiúil (LAMA) don fhoireann/chlub spóirt pobail is fearr.

Oiliúint i Éagsúlacht Chultúrtha - Cuireadh oiliúint ar líne san éagsúlacht chultúrtha ar fáil do bhaill foirne na n-údarás áitiúil.

Is clár ealaíon pobail cuimsitheach é *One Million Stars - One Million Stars* a nascann pobail ar fud na hÉireann i ndlúthpháirtiúcht i gcoinne mí-úsáid teaghlach agus gach cineál foréigin. Reáchtáladh ceardlanna i Muineachán chun daoine aonair agus pobail a nascadh chun dlúthpháirtiúcht a léiriú. Ceardaíocht Idirchultúrtha na Nollag - D'éascaigh pobal scoile áitiúil na Liotuáine 'Lietuvos vaikai' ceardlanna ceardaíochta Idirchultúrtha na Nollag.

Líonra Rannpháirtiúchta Pobail Mhuineacháin (MPPN)

Lean Líonra Rannpháirtiúchta Pobail Mhuineacháin le tacaíocht ó Chomhairle Contae Mhuineacháin ag forbairt mar an príomhnasc trína nascann an tÚdarás Áitiúil le hEarnálacha Pobal, Cuimsiú Sóisialta agus Comhshaol

ar fud an chontae. Cláraíodh 580 grúpa leis an PPN faoi dheireadh 2021, méadú 11 ghrúpa ó 2020.

I measc na bpríomhghníomhaíochtaí do PPN Mhuineacháin in 2021 bhí:

Ionadaíocht

Rinne 42 ionadaí pobail ionadaíocht thar an PPN thar 12 choiste éagsúla. Toghadh triúr ionadaithe nua PPN in 2021.

Ráiteas Folláine Pobail

Is fíis é an Ráiteas Folláine Pobail don mhéid atá ag teastáil do phobail chun folláine a bhaint amach anois agus do na glúnta atá le teacht thar 6 théama éagsúla. Rinneadh comhairliúcháin fhairsinge i ngach Ceantar Bardasach in 2020 chun Ráiteas Folláine Pobail a fhorbairt. Ghlac an PPN an dréacht deiridh i mí na Nollag 2021 agus seolfar é go luath in 2022.

Plean Straitéiseach MPPN

Le linn 2021 chuaigh MPPN i dteagmháil lena pháirtithe leasmhara chun Plean Straitéiseach 4 bliana a fhorbairt, ina leagtar amach an chéad chéim eileforbartha don PPN i Muineachán. Reáchtáladh comhairliúcháin ar líne i rith na bliana i rith na dtrí Cheantar Bhardasacha le baill PPN ag cur leis an bhfíis chomhaontaithe do thodhchaí Mhuineacháin agus ag forbairt spriocanna agus spriocanna chun an fhís sin a bhaint amach.

Tugadh an Dréachtphean faoi bhráid na Rúnaíochta agus na gComhaltaí le haghaidh barúlacha deiridh i mí na Nollag 2021 agus seolfar go hoifigiúil é ag an gCruinniú Cinn Bhliana Iomlánach i mí Feabhra 2022.

Oiliúint

Chuir an PPN oiliúint saor in aisce ar fáil ar raon leathan ábhar lena n-áirítear: Ar ais chuig Gnó; Dearadh Grafach, Oiliúint sa Phlean Straitéiseach, iarratais ar Mhaoiniú Scríbhneoireachta, Tacaíocht duine le duine d'ionadaithe agus do bhaill PPN, oiliúint ar son na hAeráide agus Clinicí Forbartha Tionscadail Phearsanta.

Muineachán Comhairle na nÓg

Mhuineachán Lean Comhairle na nÓg le tacaíocht ó Chomhairle Contae Mhuineacháin ag forbairt mar an príomhnasc trína dtéann an t-údarás áitiúil i dteagmháil le daoine óga ar fud an chontae. In 2021, d'oibrigh an Coiste Stiúrtha ar an ábhar Drugaí agus Alcóil agus ar an tionchar a bhíonn acu ar dhaoine óga.

Príomh-Éachtaí

- Cuireadh cárta sparán ar fáil do gach dalta Idirbhliana ó gach scoil sa chontae le heolas ar conas déileáil le héigeandáil inar ól duine óg an iomarca alcóil/drugaí. Tá an príomhfhaisnéis go léir ag an gcárta sparán chun tacú le duine óg atá i dtrioblóid.
- Táirgeadh fiseán ag míniú do dhaoine óga cad ba cheart a dhéanamh i gcás éigeandála a bhain le drugaí agus alcól.
- Dearadh agus suiteáladh comharthaíocht ag spotaí a aithníodh mar spotaí faoi aois ar phríomh-oícheanta na bliana sóisialta.
- Taispeánadh na príomhphíosaí oibre seo ag an gCruinniú Cinn Bhliana ar líne i mí na Samhna.

Comhairliúcháin

I gcomhar le PPN Mhuineacháin, ghlac daoine óga páirt i gcomhairliúcháin do na tionscnaimh seo a leanas: Labhraimis ar son na hAeráide, Plean Bainistíochta Bruscair Chomhairle Contae Mhuineacháin, Comhairliúchán Maoinithe síochána plus agus Tionól Ban Mhuineacháin - Ag Maireachtáil le COVID-19.

Tionól Ban Mhuineacháin

Go luath in 2021, fuair Chomhairle Contae Mhuineacháin maoiniú ón Roinn Tithíochta, Pleanála agus Rialtais Áitiúil chun Tionól Ban Mhuineacháin a bhunú. Bunaíodh coiste stiúrtha a rinne ionadaíocht ar fhoireann na comhairle, ar bhaill thofa bhaineanna agus ar mhná ó eagraíochtaí pobail.

Seoladh an tionól i mí an Mhárta agus chuir sé tús lena chlár oibre le comhairliúchán an-ghníomhach Ag Maireachtáil le COVID-19 – *Taithí na mBan*. Fuarthas 628 aighneacht ar líne. Chuir an tionól tús le Tionscnamh Bochtaineachta Tréimhse Deiridh i gContae Mhuineacháin agus thacaigh Comhairle Contae Mhuineacháin leis.

Muineachán Sláintiúil

Leanadh den obair ar sheachadadh Phlean Mhuineacháin Shláintiúil in 2021. Cé gur chuir srianta agus dianghlasáil COVID-19 bac ar sheachadadh roinnt gníomhartha 3 as na 5 Phríomh-Chomhpháirtí a dtionscadail i gcrích go rathúil. Cuirfidh an dá phríomh-chomhpháirtí eile a seachadadh clár i gcrích sa chéad ráithe de 2022.

Ciste Meabhair-Shláinte Pobail

Leanadh leis an dul chun cinn maidir le seachadadh na ndeontas a bronnadh ar dhá ghrúpa déag áitiúla pobail agus deonacha. Tá na grúpaí ag tabhairt faoi raon leathan gníomhartha tacaíochta meabhairshláinte. B'éigean roinnt gníomhaíochtaí a leasú mar gheall ar shrianta COVID-19 agus cuireadh moill ar ghníomhartha eile. Leanann CYPSC i gcomhpháirtíocht le ISPC ag seachadadh seirbhíse meabhairshláinte i nDeisceart Mhuineacháin.

Fóram Drugaí & Alcóil Mhuineacháin

Lean Fóram Drugaí agus Alcóil Mhuineacháin agus na foghrúpaí gaolmhara le chéile in 2021. Rinneadh dul chun cinn maidir le gníomhartha aitheanta a chur i bhfeidhm. Chuir Comhairle na nÓg Mhuineacháin físeán gairid le chéile a bhí dírithe ar dhaoine óga chun aird a tharraingt ar fheasacht alcóil ar a dtugtar "*Don't Pour Your Dreams Away*".

Comhpháirtíocht Spóirt Mhuineacháin (MSP)

Don dara bliain as a chéile, bhí tionchar suntasach ag tionchar COVID-19 ar an obair fhoriomlán in 2021, rud a d'fhág go raibh go leor clár oiriúnaithe agus athraithe ann. Ina ainneoin sin, chuir MSP breis agus 70 clár agus tionscnamh ar fáil chun ár bpobail a choinneáil gníomhach le linn 2021.

Clár chomhphobal-bhunaithe

Faoi shrianta leibhéal 5 i mí Eanáir 2021, forbraíodh sraith ranganna gníomhaíochta ar líne i gcomhar le teagascóirí aclaíochta áitiúla. Eagraíodh 12 rang ar líne, ag díriú ar aoisghrúpaí éagsúla ar nós fir, mná, daoine fásta níos sine, leanaí in aois bunscoile, leanaí in aois réamhscoile, déagóirí. Ghlac 580 rannpháirtí páirt i ngníomhaíochtaí ar líne.

Clár féin-threoraithe

Sheol MSP clár tosaitheoirí 0 go 3K *Walk-to-Jog* i mí an Mhárta. Ba chlár 6 seachtaine SAOR IN AISCE é seo a bhí oiriúnach do gach aois agus do ghlantositheoirí, trí sheisiúin oiliúna fuaimne taifeadta a úsáid ó chóitseálaí a bhfuil taithí aige. Ghlac 484 duine páirt ann.

Dúshlán na gCéimeanna

Rinneadh dúshlán 'Céimeanna' a phiolótú le foireann Chomhairle Contae Mhuineacháin inar ghlac 62 duine páirt i ndúshlán céimeanna laethúla thar thréimhse 5 seachtaine chun leibhéal gníomhaíochta coirp a mhéadú trí shiúlóidí. Leathnófar an tionscadal seo in 2022 ina eagraíochtaí óige agus ina

seirbhísí i measc nithe eile.

Bí Gníomhach sa Bhaile sraith Babhtáí Traenála

Mar iarracht chun teacht orthu siúd is lú rochtain ar gníomhaíocht choirp in 2021, thairfead MSP sraith gnáthamh aclaíochta ina suí agus seasta do dhaoine fásta - lena n-áirítear daoine scothaosta, daoine faoi mhíchumas nó a bhfuil teorannú soghluaisteachta acu agus go deimhin aon daoine fásta a raibh pointe iontrála ag teastáil uathu chun aclaíocht a dhéanamh. Chruthaigh teagascóirí folláine cáilithe na seisiúin thraenála agus tiomsaíodh iad ar DVD agus ar bhata cuimhne USB. Tá na hacmhainní seo ar fáil ach iad a iarraidh agus tá siad saor in aisce. Dáileadh 50 DVD agus 50 USB ar dhaoine aonair, ar thithe altranais agus ar sheirbhísí lae míchumais.

Ag Tacú le hImeachtaí/ Tionscnaimh Náisiúnta: - An tSeachtain Náisiúnta Rothar (Meán Fómhair)

Cuireadh de chúram ar Chomhpháirtíocht Spóirt Mhuineacháin, thar ceann Chomhairle Contae Mhuineacháin, imeachtaí rothaíochta éagsúla a chomhordú agus a sheachadadh do Sheachtain Náisiúnta na Rothar 2021 i gContae Mhuineacháin. Réachtáladh 11 imeacht ar leith le 150 rannpháirtí.

Seachtain Lasmuigh HER – tionscnamh nua le Spórt Éireann in 2021

Sheol Spórt Éireann an chéad Seachtain *Lasmuigh HER* agus bhí sí ar siúl i rith mhí Lúnasa. Léiríonn a Seachtain Lasmuigh deiseanna chun mná de gach aois a dhaint agus a thabhairt isteach arís do na buntáistí a bhaineann le spórt lasmuigh agus gníomhaíocht choirp. I measc roinnt gníomhaíochtaí bhí babhlaí faiche, cleachtaí do mháithreacha nua, gníomhaíochtaí rothaíochta, snámh, yoga lasmuigh agus siúl. San iomlán, ghlac os cionn 200 bean de gach aois páirt i 12 gníomhaíocht éagsúla ar fud Sheachtain Na hOirdhe

Seachtain Eorpach an Spóirt agus Seachtain An

Aosaithe Dearfach Mar chuid de Sheachtain Eorpach an Spóirt agus na Seachtaine um Aosú Dearfach, d'éascaigh Comhpháirtíocht Spóirt Mhuineacháin roinnt gníomhaíochtaí saor in aisce ar nós seisiúin *Siúlóide agus Cainte* agus *Réamhrá do Chuailí Gníomhaíochta* i 4 cheantar sa chontae. San iomlán bhí os cionn 40 duine

a ghlac páirt ann.

tionscadail arna maoiniú ag Éire Shláintiúil

Leanadh den tacaíocht do scéim mharcála clós súgartha bunscoile ó 2020 go 2021 agus críochnaíodh 9 Scoil. Críochnaíodh na marcálacha freisin in Ionad Cóiríochta Naomh Pádraig, Muineachán chun súgradh clóis a spreagadh.

Cuimsiú Sóisialta trí Spórt & Gníomhaíocht choirp

D'fhorbair MSP in éineacht le Spórt Éireann dhá leabhrán gníomhaíochta de chleachtaí atá dírithe ar Dhaoine Fásta Scothaosta agus Daoine Fásta faoi Mhíchumas – cuireadh leabhráin ar fáil do dhaoine aonair agus scaipeadh iad trí sholáthraithe seirbhíse míchumais áitiúla. Foilsíodh na leabhráin freisin i gCaighdeán an Tuaiscirt do dhaoine le gearradh amach agus le coinneáil amach.

I measc na ngníomhaíochtaí eile do dhaoine faoi mhíchumas bhí:

- Scileanna peile do Leanaí le huathachas ag 5 áis Scoile;
- Cuaillí Gníomhaíochta ag siúl do dhaoine fásta i Seirbhísí lae
- Oiliúint rothaíochta do leanaí faoi mhíchumas intleachta nó a bhfuil deacrachtaí soghluaisteachta acu
- Peil do gach campa i gcomhar le Comhpháirtíocht Spóirt an Chabháin agus FAI

Oideachas & Oiliúint a Chur ar Fáil

Cuireadh réimse leathan cúrsaí oiliúna agus oideachais ar fáil ar líne in 2021. I measc na gcúrsaí bhí Cosaint sa spórt, Uathachas sa Spórt, Cúrsa Cóitseálaí Lúthchleasaíochta Cúnta Lúthchleasaíochta Éireann. Reáchtáladh roinnt ceardlann freisin. Chlúdaigh siad réimsí ar nós an Chláir Caipitil Spóirt, Oiliúint Leanaí agus Litearthacht Fhisiciúil.

Clár Deontas do Chlubanna Spóirt / Maoiniú speisialta tacaíochta COVID-19

Riar MSP scéim tacaíochta maoinithe do chlubanna spóirt faoi 3 shnáithe:

Snáithe 1: €37,469 (leithdháilte ar 35 Club), Rannpháirtíocht agus trealamh beag

Snáithe 2: €10,105 (leithdháilte ar 15 Chlub), tacaíonn Oibríthe Deonacha trí oideachas agus oiliúint

Snáithe 3: €19,382 (leithdháilte ar 19 gClub), ciste COVID-19 um Fhilleadh ar an Spórt

Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe Cluain Eois

Clár na mBóithre 2021

In 2021 thug Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Chluain Eois faoi chlár suntasach d'fhorbairt bonneagair bóithre. Rinne an Ceantar Bardasach oibreacha draenála, forleagain bitmac agus cóirithe dromchla ar shé bhóthar áitiúla agus trí bhóthar réigiúnacha sa cheantar ar luach beagnach

€2.63 milliún faoin scéim deontas feabhsúcháin athchóirithe. Rinneadh dromchla ar 40km eile de bhóithre agus iad gléasta ar fud an Cheantair Bhardasaigh. Thug an Ceantar Bardasach faoi dheisiúcháin/chothabháil ghinearálta fairsing ar an ngréasán bóithre sa cheantar freisin mar dheisiúcháin/glanadh lintéir, paisteáil bóthair, gearradh fála, scuabadh agus scroblála.

Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal

Cuireadh tionscadail feabhsúcháin sábháilteachta ar chostas íseal i gcrích in 2021 ag Crois an Chreighigh ar an R162 lasmuigh de Bhéal Átha Beithe, Corcaghan agus Rockcorry ar an R188 ag feabhsú infheictheacht radhairc agus iad ag dul isteach ar an mbóthar Réigiúnach ó na bóithre áitiúla faoi seach agus ag an eastát tithíochta i gCluain Caoin Cú, Cluain Eois ag baint an fálaíthe chun infheictheacht radhairc a fheabhsú agus iad ag dul isteach ar an mbóthar áitiúil ón eastát tithíochta. Chuir an MD dromchla frithscagtha isteach ar dhá lán an R181 ag an gcúinne ag Tulaigh na hInse agus acomhal Bhóthar Dhroim Garbh/na Cabraí/an Lagáin.

Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal roimh

Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal tar éis

An Ciste Um Athghiniúint Tuaithe Ciste Chluain Eois

D'ullmhaigh Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Chluain Eois iarratais shubstaintiúla do Chluain Eois agus d'éirigh leo maoiniú a fháil do 3 fhothionscadal.

Cuimsíonn tionscadal Bhaile Chluain Eois tionscadaid ar teideal St. Tiarnach's Plaza, tionscadal Oidhreacht agus Mol Gnó Shráid Fhear Manach. In éineacht le maoiniú meaitseála, tá maoiniú €0.5M ann chun na tionscadail seo a fhorbairt go dtí céim réidh don tógáil.

Cuimsíonn an maoiniú seo staidéir indéantachta, ceannacháin réadmhaoine, próiseas dearaidh agus céim na pleanála. Ceapadh comhairleoir do gach ceann de na 3 tionscadal.

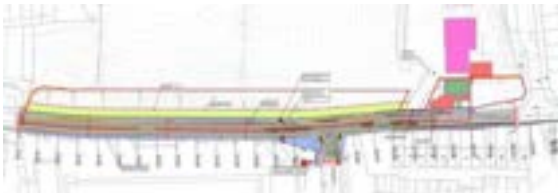
Tá oibreacha cumasúcháin le tosú i mí Feabhra 2022 ar an Tionscadal Oidhreacht chun go mbeifear in ann an dearadh mionsonraithe a chur i gcrích roimh oibreacha scartála.

Tá an Tionscadal Oidhreacht agus Mol Gnó Shráid Fhear Manach araon ag Céim An Dearaidh Mhionsonraithe agus tá pleanáil Chuid 8 faighte agus tá éadálacha/ceannacháin talún curtha i gcrích acu. Tá an réamhdhearadh curtha i gcrích ag Plás Naomh Tiarnach agus cuirfear pleanáil Chuid 8 isteach R2 2022.

Mol Gnó Naomh Fear Manach

Plás Naomh Tiarnach

Féarbhealach Na Mulláí go Cluain Eois

D'éirigh le Ceantar Bardasach Chluain Eois Bhéal Átha Beithe maoiniú €100,000 a fháil chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar na moltaí maidir le Glasbhealach a sholáthar ó Na Mulláí go Cluain Eois ag tógáil ar an staidéar féidearthachta a cuireadh i gcrích i lár 2019. Ceapadh comhairleoir a cheadaíonn staidéir chomhshaoil, agus roghanna bealaigh a chur i gcrích. Reáchtáladh comhairliúcháin phoiblí i mí Dheireadh Fómhair agus i mí na Samhna 2021. Tá an tionscadal ag an gcéim roghnaithe bealaí is fearr faoi láthair. Tá obair an chomhairleora cláraithe le críochnú i lár 2022. Tá maoiniú breise faighte chun tús a chur le dearadh agus Pleanáil don tionscadal.

Comhairliúchán Poiblí maidir le féarbhealach

Féarbhealach Bhéal Átha Beithe go Baile na Lorgan

D'aontaigh Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe – Chluain Eois, agus Ceantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois – Baile na Lorgan i gcomhpháirt comhairleoir a mhaoiniú chun staidéar féidearthachta agus tuarascáil srianta a dhéanamh ar ghlásbhealach beartaithe feadh líne na seanlíne iarnróid idir Béal Átha Beithe agus Baile na Lorgan, a nascann Doohamlet. €20,000 a bhí sna costais. Tá an Tuarascáil ar Shrianta agus staidéar Comhshaoil

críochnaithe anois. Fuarthas maoiniú €50,000 do na chéad chéimeanna eile den tionscadal.

Athsholáthar Culvert Dhroim Faldra

In 2021 fuair Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Chluain Eois maoiniú ó OIFIG na nOibreacha Poiblí, agus maoiniú breise ón gCiste um Oiriúnú aeráide agus Athléimneacht chun lintéir lochtach a athsholáthar ag Droim Faldra Béal Átha Beithe chun tuilte an bhóthair agus na réadmhaoine a mhaolú. D'éirigh le hiarratas alt 50, agus ceapadh conraitheoir chun na hoibreachaa dhéanamh. Tá ceadúnas faighte ó Iascach Éireann agus tá oibreacha le críochnú i Márta 2022. Is ionann na costais mheasta don tionscadal agus €130,000.

Droim Faldra

Ciste Forbartha Athnuachana Tuaithe Cluain Eois Suíomh Clós Bhéal Átha Beithe

Tar éis an láithreán tréigthe a fháil agus dul i gcomhairle leis na rannóga Tithíochta agus Pleanála i gComhairle Contae Mhuineacháin agus le príomhpháirtithe leasmhara, forbraíodh Máistirphlean don láthair seo. Áirítear

36 spás páirceála agus 7 n-aonad cónaithe. Oibreacha ar an carrchlós curtha i gcrích agus tá iarratas pleanála do na 7 n-iarratas cónaithe aonad ar siúl

faoi láthair. Tá sé beartaithe tús a chur leis an bhforbairt chónaithe i R3 2022 ar choinníoll go dtugtar cead pleanála.

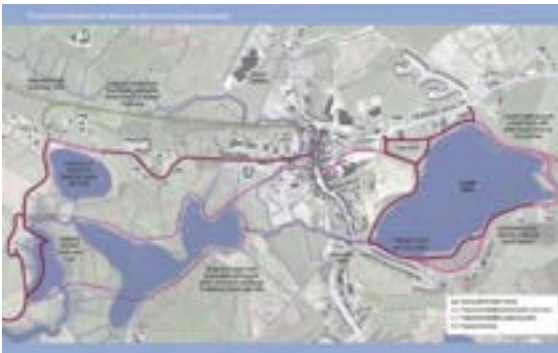

Carrchlós Chlós Bhéal Átha Beithe Cluain Eois

Ciste Forbartha Athnuachana Tuaithe Líonraí Cosán Bhéal Átha Beithe Chluain Eois

Tar éis an staidéar féidearthachta a chur i gcrích chun gréasán cosán baile a fhorbairt laistigh de Bhéal Átha Beithe agus sa cheantar máguaird, bhí roinnt moltaí san áireamh sa tuarascáil. Críochnaíodh tailte a bhí ag teastáil chun an cosán a shíneadh ar Bhóthar Chluain Eois i Ráithe 3 2021. Tá idirbheartaíocht agus comhaontú tugtha chun críche le haghaidh talún ó dheas ó Loch Mór. Leis na comhaontuithe seo beifear in ann lúb siúil Loch Mór a chríochnú go páirteach agus lúb siúil thiomnaithe a chur ar fáil.

Líonra cosán baile laistigh de Bhéal Átha Beithe

Scéimeanna áineasa Iasmuigh Bhéal Átha Beithe

Fuair Béal Átha Beithe €250,000 san iomlán faoin Scéim Áineasa Faoin Aer chun gréasáin cosáin a fhorbairt sa bhaile. Tar éis an mhaoin riachtanach a fháil, tá oibreacha curtha i gcrích ar thogra Bhóthar Chluain Eois a éascaíonn anois an nasc ó Lár Bhaile Bhéal Átha Beithe go dtí Ionad na mBogach. Tá idirbheartaíocht tugtha chun críche ar thailte ó dheas ó Loch Mór. Leis na comhaontuithe talún seo beifear in ann lúb Siúlóide Loch Mór a chríochnú go páirteach. Tá tús le cur leis na hoibreacha i R2 2022. Is éard a bheidh sa lúb siúil ná codanna ar an mbóthar, easbhóthair agus taobh an chladaigh.

Tionscadail Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte

Tá an Ceantar Bardasach i mbun roinnt tionscadal a chur i gcrích, le luach

€880,000, maoinithe faoin mbeart éagsúil den Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte agus a maoiníodh ó leithdháileadh an Cheantair Bhardasaigh Ghinearálta. Faoin mbeart freagartha COVID, cuireadh suíocháin phoiblí bhreise ar luach €90,000 ar fáil do gach Baile agus Sráidbhaile laistigh den Cheantar Bardasach.

Suíocháin phoiblí Cluain Eois

I measc na n-oibreacha eile bhí; fálú agus soilsiú poiblí a sholáthar i Sráidbhaile Theach na hAlban, i Sráidbhaile Loch Eidhneach, scéim nua cosáin agus soilsithe chun an sráidbhaile a nascadh le Club CLG agus leis an Eaglais, i Sráidbhaile Leatóin, scéim cosáin agus soilsithe chun an eaglais a nascadh le Scoil Náisiúnta Leatóin, Ionad Acmhainní agus Club CLG, agus carrchlós ionad pobail a athdhromchlú i Sráidbhaile Dúthamlachta. Faoi Thionscadail Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte, cuireadh maoiniú ar fáil chun comhartha maisiúil a chur ar fáil do bhealach isteach Pháirc Bhaile Bhéal Átha Beithe, soilsiú poiblí ar an R162 agus chun tús a chur le hathchóiriú Thúr Uisce Bhéal Átha Beithe. Is é an chéad chéim den tionscadal seo soilsiú maisiúil a shuiteáil agus aon fhásra mórthimpeall an fhoirgnimha bhaint.

Túr Uisce Bhéal Átha Beithe

Tá maoiniú faighte ag Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Chluain Eois ón gclár Bailte agus Sráidbhailte chun gaireas lasnaide BSL a chur faoi thalamh ag Sráid Cara. Tá maoiniú breise faighte ó TII don tionscadal. I measc na n-oibreacha beidh soilsiú poiblí nua agus uasghrádú ar na cosáin sa cheantar, rud a fhágfaidh go mbeidh an suíomh níos sábháilte d'úsáideoirí bóithre agus do choisithe. Ina theannta sin, ceapadh comhairleoir chun staidéar a dhéanamh ar na cumraíochtaí tráchta agus páirceála laistigh de Chluain Eois chun úsáid níos fearr a bhaint as an socrú reatha. Tá na hoibreacha le tosú i mí Feabhra agus tá siad le críochnú i R2 2022. Is ionann na costais mheasta do na hoibreacha agus €325,000.

Clár Baile agus Sráidbhailte Cara Street

Bealaí Sábháilte chuig Clár na Scoileanna 2021

Mar chuid den Chlár Bealaí Sábháilte chuig Scoileanna, agus i gcomhar le maoiniú a fuarthas faoin gclár, roghnaíodh Scoil Náisiúnta Naomh Micheál i Sráidbhailte Chorcaghan don chéad bhabhta tionscadal. Ba é cuspóir an tionscadail seo aird a tharraingt ar chrios na scoile feadh bóthar réigiúnach gnóthach agus rinneadh é trí chosán nua, mullaird sábháilteachta ar bhóithre, comharthaí rabhaidh, marcálacha bóthair nua agus soilse tráchta a shuiteáil don sráidbhailte. Maidir leis na hoibreacha, a chosnaíonn €130,000, bhí tionchar dearfach acu ar mhaolú tráchta

agus cuirtear limistéar níos sábháilte ar fáil os comhair na scoile ag buaic-amanna.

Tograí Taistil Ghníomhaigh

Tá €1.3 milliún faighte ag Ceantar Bardasach Chluain Eois Bhéal Átha Beithe faoin gClár Taistil Ghníomhaigh 2021/2022. In 2021, i measc na scéimeanna a cuireadh i gcrích faoin gclár seo tá; soilsiú poiblí nua ag lán an Chairn agus lán Mhaoí Cluain Eois, cosán agus soilsiú poiblí ag Loch Eidhneach. Tá roinnt scéimeanna ag céim an dearaidh faoi láthair, mar shampla rochtain níos fearr do choisithe ar Scoil Theach an Scotaigh, trasrian coisithe ag Cluain Eois Shráid Analore, lánarothar 98 Ascaill agus cosán nua ar Bhóthar na Leaca Cluain Eois.

Ciste na Séadchomharthaí Pobail

Tar éis tabhairt faoi mhóroibreacha ag láithreáin an Cloigtheach agus Mhainistir Wee in 2020; in 2021, chuir an Ceantar Bardasach gné-shoilsiú isteach sa dá fhoirgneamh stairiúla seo. Tá an-tóir ar an tionscadal seo laistigh den phobal áitiúil agus do chuariteoirí ar an gceantar.

Cloigtheach

Fuarthas maoiniú díreach os cionn €18,000 freisin in 2021 faoi Chiste na Séadchomharthaí Pobail chun obair a dhéanamh ag an Sarcafagas laistigh de reilig an Cloigtheach. I measc na n-oibreacha bhí deireadh achur le plaic a cuireadh ann sna 1940idí, scanadh 3D aran séadchomhartha ag an Discovery Channel agus obair dheisiúcháin agus chaomhnaithe chuig an séadchomhartha féin.

Sarcafagas

Bailte Slachtmhara sa Cheantar Bardasach

Tar éis dul i gcomhairle lenár gcoiste bailte slachtmhara, chuir Ceantar Bardasach Chluain Eois/Bhéal Átha Beithe araidí breise bruscair/dramhaíola madraí in airde agus chruthaigh sé léarscáil de limistéir siúlóide le boscaí bruscair dramhaíola feadh an bhealaigh. Cuireann an Ceantar Bardasach málaí dramhaíola Madraí saor in aisce ar fáil don phobal atá ar fáil in oifig an cheantair bhardsaigh agus i Supervalu gCluain Eois.

Boscaí bruscair/dramhaíola madraí

Léarscáil de limistéir siúlóide

Tehill MCC Iosta Allamuigh Cluain Eois

Tá réamhdhearadh curtha i gcrích d'Iosta Allamuigh nua na Comhairle i gCluain Eois. Is áis shaincheaptha í seo a fhreastalóidh ar riachtanais na foirne lasmuigh. Tá an tionscadal maoinithe ag acmhainní dílse MCC. Lorgófar cead planála Chuid 8 don tionscadal in 2022.

Clós Súgartha Pháirc Uí Néill

Fuair Ceantar Bardasach Bhéal Átha Beithe-Chluain Eois maoiniú ón Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige chun uasghrádú a dhéanamh ar na háiseanna clós súgartha atá ann cheana féin i bPáirc Uí Néill Cluain Eois. Is é aidhm an tionscadail seo deiseanna súgartha nádúrtha sábháilte a fhorbairt chun an áis a chruthú ar an gcostas is lú is féidir do leanaí atá ina gcónaí sa cheantar. Tá an trealamh suiteáilte faoi láthair, agus tá Groundworks le críochnú i mí Feabhra 2022. Is ionann costas an tionscadail agus €35k.

Áiseanna clós súgartha

CGB Cheantar Bardasach Chluain Eois Bhéal Átha Beithe

Bhí a gCruinniú Cinn Bhliana ag na comhaltaí tofa i mí an Mheithimh 2021. Toghadh an Comhairleoir Richard Truell ina Chathaoirleach agus An Comhairleoir Hugh McElvaney ina Leas-Chathaoirleach. Thug na baill agus an feidhmeannas ómós don Chathaoirleach a bhí ag dul as oifig agus thréaslaigh siad leis an gComhairleoir Richard Truell agus leis an gComhairleoir Hugh McElvaney as a dtoghcháin.

Comhaltaí Toifa CB Bhéal Átha Beithe/Chluain Eois

Gníomhartha Pobail

Cuireann an Ceantar Bardasach maoiniú ar fáil don ghrúpa pobail agus áitiúil agus oibríonn sé go dlúth leo chun infheistíocht fhéideartha a aithint agus seachadadh seirbhíse a fheabhsú.

Tugann na Comhlachais Tráchtála i gCluain Eois agus i mBéal Átha Beithe léargas ar riachtanais maidir le pleanáil agus forbairt eacnamaíoch agus bainistíonn siad soláthar soilsithe Fhéile do na bailte.

Baile Chluain Eois

Baile Bhéal Átha Beithe

Ghlac an Ceantar Bardasach páirt i soilsiú éagsúil ar imeachtaí tógála poiblí i rith na bliana.

Bhí sé mar aidhm leis na himeachtaí seo feasacht a ardú agus aird a tharraingt ar roinnt saincheistanna antábachtach a théann i bhfeidhm ar go leor ar fud ár bpobal. Ag obair i gcomhar le Cluain Eois Bothán na gCearc Béal Átha Beithe/Cluain Eois, áit ar lasadh iad ón 25 Samhain go dtí an 10 Nollaig i rannpháirtíocht 16Lá gníomhaíochais na Náisiún Aontaithe i gcoinne Foréigean Inscne-Bhunaithe.

Oifig an Cheantair Bhardasaigh

Mar gheall ar shrianta Covid cuireadh paráidí Lá Fhéile Pádraig ar ceal. Cuireadh beocht i saol Lego agus trí iarracht phobail cruthaíodh Paráid Fhíorúil Lego Lá Fhéile Pádraig. D'oibrigh Rory McMahon Cumann Tráchtála Chluain Eois ar an tionscadal. Taispeánadh an Pharáid ar Bhord Fógraí Chluain Eois agus fuair sé 26,000 amharc.

Ag leanúint ar aghaidh ón rath seo rinneadh scannán gearr Nollag, ag taispeáint gnólachtaí baile Chluain Eois agus ina raibh baill den

phobal ann mar aisteoirí. Ag tarraingt ar an scannán clasaiceach Nollag "Home Alone" "Clone Alone" Táirgeadh le cúnamh airgeadais ón gCeantar Bardasach.

Scannán Nollag Clone Alone

Foireann Bhaile Chluain Eois

Cheap foireann Bhaile Chluain Eois cuideachta Paul Hogarth chun Plean Oidhreachta agus Eacnamaíochta a fhorbairt don bhaile. Trí mhaoiniú ó Leader agus ón gCeantar Bardasach, cruthóidh an plean

treoirphlean do thodhchaí Chluain Eois agus beidh tionchar spreagúil agus dearfach ag a mholtaí, gan dabht, maidir le stair stairiúil na mbailte a athbhunú agus leas a bhaint astu. Spreagfaidh sé na síolta freisin d'fhorbairtí amach anseo, ionas go leanfaidh ár bpobal ag spreagadh na nglúnta atá le teacht. Reáchtáladh imeachtaí comhairliúcháin phoiblí ar líne. Seoladh an plean agus an rian oidhreachta fíorúla a chuireann físeáin láithreacha ar fáil do 18 láithreán oidhreachta i gCluain Eois i mí an Mheithimh 2021.

Seoladh an Phlean Oidhreachta & Eacnamaíochta

Ceantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois-Baile na Lorgan

Bonneagar Bóithre

In 2021, bhainistigh Ceantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois-Baile na Lorgan infheistíocht €3.65 milliún sa ghréasán bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla, méadú €100,000 ar 2020.

14 Uimh. bóithre (4 Bhóthar Réigiúnach agus 10 Áitiúil) faoin gClár Feabhsúcháin Athchóirithe agus 13 Uimhir eile bóithre (1 Bhóithre Réigiúnacha agus 12 Áitiúla) a athshéalú faoin gClár Cothabhála Athchóirithe.

Cuireadh maoiniú a fuarthas faoin larchlár Bóithre Náisiúnta ar fáil d'oibreacha athdhromchlaithe feadh na Príomhshráide i mBaile Charraig Mhachaire Rois, agus chuir an Clár Taistil Ghníomhaigh trí scéim i gcrích go substaintiúil chun feabhas a chur ar áiseanna siúil agus rothaíochta i mbailte Bhaile na Lorgan agus Charraig Mhachaire Rois.

D'éascaigh Clár *na nOibreacha* um Oiriúnú agus Athléimneacht Aeráide 2021 oibreacha deisiúcháin go 6 Uimh. bóithre áitiúla go damáistí féideartha measartha a bhaineann le hathrú aeráide, agus chríochnaigh an Ceantar Bardasach oibreacha feabhsúcháin ar 6 bhóthar áitiúla faoin Scéim Rannpháirtíochta Pobail (C.I.S) ar chostas €492,664.

Ár Lár Bailte agus Sráidbhailte a Athghiniúint

Bhí baint ghníomhach ag an gCeantar Bardasach i gcónaí le hathchóiriú deiseanna infheistíochta foirgneamh agus saoráidí i rith 2021. Tá maoiniú a fuarthas faoin gCiste um Athghiniúint agus Forbairt Tuaithe (RRDF) tar éis soláthar a dhéanamh d'fhorbairt Mol Fiontraíochta nua, "The Ridge", ag Bóthar Mhic Craith, Baile na Lorgan. Comhthionscnamh le Enterprising Monaghan agus Baile na Lorgan Pobal Enterprise, cuirfidh an áis 1,350 méadar cearnach mol gnó 28 aonad ar fáil. Cuireadh tús le hoibreacha ar an láithreán i mBealtaine 2021, agus táthar ag súil go gcríochnófar an dáta críochnaithe i Meán Fómhair 2022.

Mol Fiontraíochta "The Ridge", Bóthar Mhic Craith, Baile na Lorgan

I mí Aibreáin 2021, fuair an Ceantar Bardasach maoiniú faoin RRDF chun mol teicneolaíochta nua a fhorbairt, C: TEK II, i gCarraig Mhachaire Rois. Ar chostas measta iomlán de €3.8 milliún, seachadfar Mol Fiontar Comhoibríthe nua 1,450 méadar cearnach i mBaile Charraig Mhachaire Rois sa tionscadal seo. Cuirfidh an Mol spás oibre ar fáil do ghnólachtaí nuathionscanta, ag athshuíomh fiontar agus comhoibríthe atá ag iarraidh lonnú i mBaile Charraig Mhachaire Rois. Tacóidh an fhorbairt le coinneáil tallainne laistigh de cheantar Mhuineacháin Theas, cuirfidh sí bonn réigiúnach ar fáil d'iar-chomaitéirí, agus meallfaidh sí gnólachtaí nuathionscanta ó laistigh den phobal agus ó Thuaisceart Éireann. Cuirfidh an tsaoráid spás oifige inacmhainne ar fáil le nascacht ardluais, rud a chuirfidh rogha stíl mhaireachtála níos sláintiúla ar fáil d'fhostóirí sa réigiún. Tá sé beartaithe an tionscadal a chríochnú faoi dheireadh R3 2023.

C: Mol Fiontraíochta Comhoibríthe Tek II, Carraig Mhachaire Rois

D'oscail Teach na mBocht i gCarraig Mhachaire Rois a dhoirse don phobal an 10 Bealtaine 2021. Tá achomharc suntasach turasóireachta cruthaithe ag tarraingt nua spreagúil do chuariteoirí, *Eispéireas Theach na mBocht*, arna mhaoiniú tríd an Scéim Athnuachana Bailte agus Sráidbhailte (TVRS), in éineacht leis an gCiste Leithdháilte Bardasach. Tá sé i gceist seoladh oifigiúil *Eispéireas Theach na mBocht* a reáchtáil go luath in 2022. Cuireann turais Theach na mBocht beocht sa stair trí scéal tragóideach croiúil an tsaol i dTeach na mBocht le linn an Ghorta Mhóir a insint.

Infheistiú i Spásanna Poiblí

D'oscail an tAire Heather Humphreys TD Gairdín Cuimhneacháin "Big Tom" go hoifigiúil i Sráidbhaile Oram, i mí Iúil 2021. Fuair an tionscadal maoiniú €60,245 faoin TVRS, le maoiniú meaitseála de €15,061 curtha ar fáil ag Comhairle Contae Mhuineacháin. D'eascair an tionscadal as rannpháirtíocht le Coiste Forbartha Pobail Oram, a bhí ag iarraidh "Big Tom" a chomóradh, ní hamháin mar Amhránaí Tíre, ach as a thiomantas ar feadh an tsaoil agus as a rannchuidiú le saol an phobail in Oram. Ba é gairneoireachtaí inmheánach Chomhairle Contae Mhuineacháin a thug faoi dhearadh an Ghairdín, i gcomhar leis an gCoiste Forbartha agus le foireann innealtóireachta ó Cheantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois/Bhaile na Lorgan. D'éirigh le foireann an tionscadail spás ceann scríbe stuara a sheachadadh do theaghlach Big Tom, do phobal Oram agus do léigiúin lucht leanúna "Big Tom" ar fud na tíre. Tabharfaidh an gairdín ómós buan do shaol agus d'oidhreacht iontach "Big Tom" McBride.

Gairdín Cuimhneacháin "Big Tom", Sráidbhaile Oram

Tar éis comhairliúchán poiblí fairsing ar líne, tá Plean Spásúil Ríochta Poiblí Shráidbhaile Inis Caoin beagnach críochnaithe. Féachfaidh an Plean le creat beart comhleánach a chur ar fáil **chun an sráidbhaile** a athbhunú mar áit do dhaoine, trí phríomhshásraí uirbeacha a fheabhsú, trí dhúshlán rochtana agus páirceála do charranna a chuíchóiriú, agus naisc do choisithe agus do rothaithe a fhorbairt laistigh den sráidbhaile. I ndeireadh na dála, bainfidh na bearta seo an acmhainneacht ollmhór atá ag an sráidbhaileamach, ní hamháin chun caighdeán maireachtála an phobail áitiúil a fheabhsú, ach freisin chun fáilte a churroimh chuairteoirí taitneamh a bhaint as na nithe is díol spéise don chultúr agus don oidhreacht, agus chunfeabhas a chur ar an tairiscint fhoriomlán turasóireachta i gceantar Mhuineacháin theas.

Plean Spásúil Ríochta Phoiblí Inis Caoin

Áiseanna Áineasa Faoin Aer a Fhorbairt Bhain an maoiniú a fuarthas faoin Scéim um Bonneagar Áineasa Faoin Aer (ORIS), cur i gcrích/dul chun cinn suntasach na dtionscadal seo a leanas in 2021:

- Suiteáil "Siúráiste Filíochta" agus suíocháin taitneamhachta ag tosach na habhann i Sráidbhaile Inis Caoin
- Bord fógraí digiteacha Faisnéise Poiblí, léarscáileanna cosán siúil agus suíocháin poiblí a sholáthar i mBaile na Lorgan
- Páirc siúlóide Madraí a fhorbairt ag Drummond Otra, Carraig Mhachaire Rois
- Bearta Bithéagsúlachta agus Pailneoirí Chéim 1 ag Tulaigh na Sceach Thoir & Cnoc na nGall
- Feabhsú na ríochta poiblí ag áiteanna roghnaithe i mBaile Charraig Mhachaire Rois, ina bhfuil suíocháin, tírdhreachú agus comharthaíocht
- Scéim rothar ar cíos a chur i bhfeidhm i Sráidbhaile Inis Caoin, chun cur le hIonad Patrick Kavanagh
- Conair aclaíochta agus aclaíochta lasmuigh a sholáthar i bPáirc Loch Muckno
- 5 Uimh. siúlóide i mBaile Charraig Mhachaire Rois agus i gceantar máguaird a fheabhsú

Le maoiniú faoin TVRS, rinneadh soláthar don dearadh mionsonraithe banna ceoil a bhaint amach ag na hOifigí Cathartha i gCarraig Mhachaire Rois.

Gníomhartha Pobail

Leanann an Ceantar Bardasach ag obair go dlúth le grúpaí áitiúla chun díriú níos fearr ar infheistiú agus seachadadh seirbhíse a fheabhsú. Déanann an MD páirtmhaoiniú agus oibríonn sé go dlúth le Cumann Tráchtála Charraig Mhachaire Rois chun cabhrú le timpeallacht a thacaíonn le trádáil a chruthú sa bhaile. Cuidíonn an Seomra le pleanáil agus cuireann sé aiseolas luachmhar gnó ar fáil

maidir le tionscnaimh atá beartaithe.

I mBaile na Lorgan, bhí Foireann Athnuachana na mBailte an-ghníomhach maidir le fócas a sholáthar do na hearnálacha gnó agus pobail. Buailteann an Fhoireann le feidhmeannas MD ar bhonn míosúil agus stiúirann siad tionscnaimh ar nós Scéim na nDearbhán Baile; soilse na Nollag; cur chun cinn agus imeachtaí turasóireachta.

Bailte Slachtmhara - Cuidíonn an Ceantar Bardasach leis na grúpaí seo a mhaoiniú le ranníocaíocht bhliantúil agus cuireann sé tacaíochtaí breise ar fáil i rith na bliana chun an deis is fearr a thabhairt dóibh a gcuid spriocanna a bhaint amach.

Tionscnaimh Turasóireachta

Cuireann Comhairle Contae Mhuineacháin agus oifigan Cheantair Bhardasaigh tacaíocht leanúnach airgeadais agus lóistíochta ar fáil do thionscnaimh turasóireachta laistigh

den cheantar. Gineann na gníomhaíochtaí seo ioncam suntasach isteach sa phobal áitiúil.

Léiríonn An infheistíocht in Ionad Patrick Kavanagh; an scéim cíós rothar Inis Caoin atá beartaithe; an Gailearaí Lása; agus Teach na mBocht i gCarraig Mhachaire Rois an chroístraitéis turasóireachta do Dheisceart an chontae, is é sin braisle táirgíturasóireachta a fhorbairt a bheidh, in éineacht le tairiscintí atá ann cheana féin, ina díol spéise suntasach do thurasóireacht chultúrtha don cheantar.

I mBaile na Lorgan, tá an Chomhairle ag iarraidh diméin Loch Muckno agus Caisleán Hope a fhorbairt mar mhealladh suntasach réigiúnach. I mí Lúnasa 2021, sheol Comhairle Contae Mhuineacháin, i gcomhar le Fáilte Éireann, Tuarascáil Físe d'Eastát Loch Muckno. Tá sé beartaithe staidéar féidearthachta a chur i gcrích in 2022.

Ceantar Bardasach Mhuineacháin

Straitéis Mhiondíola don Bhaile/Dúiche - Foireann an Bhaile

Dearbhán Bhaile Mhuineacháin

- Bhí díolachán de dhearbhán Bhaile Mhuineacháin De €572,300 le linn na Nollag 2021. B'ionann fuascailtí don bhliain agus **€836,270**. B'ionann na díolacháin fhoriomlána do 2021 agus **€1,191,330**.

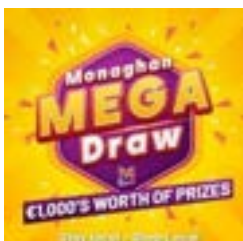
Tionscnamh an Spáis Ghlais

- Cuireadh an Spás Glas i bhfeidhm i gCearnóg na hEaglaise i rith mhí na Bealtaine agus bhí an-tóir air arís le daoine a bhí ag úsáid na mbinsí agus an cheantair chun itheacháin agus sóisialú. Bhí imeachtaí teoranta ag an Spás Glas mar gheall ar COVID.

Coiste Foirne Bhaile Mhuineacháin

- D'éirigh go hiontach le tarraingt MEGA Fhoireann an Bhaile don tréimhse roimh an Nollaig agus ghlac go leor siopaí/gnólachtaí páirt ann, Buadh luach €1,000 de dhuisseanna thar an dá tharraingt. Go leor gnólachtaí ag soláthar duaiseanna don tarraingt. Bhí an-bhaint ag an tarraingt seo agus chuir sé an tiomantas chun

'Fan áitiúil, Déan Siopadóireacht áitiúil' chun cinn

- Rinneadh ardú céime físe éagsúla ar na meáin shóisialta chun caiteachas Dhearbhán Bhaile Mhuineacháin a spreagadh.
- Ghlac Foireann an Bhaile urraíocht ón *Northern Sound Outside Broadcast* a bhí ar siúl i gCearnóg na hEaglaise Dé hAoine 27 Lúnasa. Cuireadh Siobhan Sherry faoi agallamh ar an seó tráthnóna le Sean McCaffery ag plé Dearbhán Bhaile Mhuineacháin agus

an pobal a spreagadh chun a ndearbháin a chaitheamh.

- Cuireadh an aighneacht do Dhearbhán Bhaile Mhuineacháin maidir le Forbairt Eacnamaíoch a Chur Chun Cinn ar an ngearrliosta do **Ghradaim Chomhlachais Éireann- Feabhas sa Rialtas Áitiúil**.
- Reáchtáladh na gradaim trí shearmanas ar líne Déardaoin an 18 Samhain 2021.

Páirceáil Carranna

- Chuir an Ceantar Bardasach córas páirceála nua '**Íoc le Aip**' i bhfeidhm i mí an Mhárta 2021 do Bhaile Mhuineacháin, cuirfidh sé seo leis an áis atáann cheana féin le hÍoc le hairgead tirim a fhanfaidh i bhfeidhm. Ligeann an APP seo do chustaiméirí íoc go cianda, ar líne ar an bhfón nó ar ghléasanna eile.
- D'oibrigh an Ceantar Bardasach feachtas páirceála Nollag saor in aisce, ó 12 meán lae gach lá, ón 6 Nollaig 2021 go dtí an 2 Eanáir 2022.
- Suiteáladh 8 meaisín nua i 2021.
- Chuir an MD tús freisin le dearadh carrchlóis nua ar iarláithreán Eircom ar an mbóthar Leathan in áit Charrchlós Mhic Ailí a dúnadh i Meán Fómhair 2021.

Comhphobal

Bailte Slachtmhara

- Seoladh an TT Náisiúnta i nGlasloch i mbliana. D'éirigh le Glaslough a mbonn óir a bhaint amach fós don 13^ú bliain as a chéile agus is iad an 2ú Sráidbhaile is Slachtmhara in Éirinn ar an iomlán.

Féarbhealach Chanáil Uladh

- Leanann an Ceantar Bardasach ar aghaidh ag cothabháil agus ag bailiú ciumhaiseanna ar an nGlasbhealach atá ann cheana féin agus ag déanamh piocadh bruscair i rith na bliana.

Páirc Hollywood

- Fuarthas Maoiniú €276,385 ó Oris Grant, meaitseáil maoinithe ag Leithdháileadh MD Mhuineacháin de €30,710 in 2021. Is féidir leis an Fuarthas Paul Hogarth Company chun maoirseacht a dhéanamh ar na hoibreacha.

Deontais Phobail

- Eisíodh maoiniú comhshaoil de 25 deontas do ghrúpaí i gCeantar Bardasach Mhuineacháin ach mar gheall ar shrianta Covid-19, níorbh fhéidir tráthnóna bronnta na nDámhachtainí Deontais Pobail Bliantúla a reáchtáil.

Scéimeanna Bailte agus Sráidbhailte 2019

- Cosán nua agus soilse poiblí a sholáthar ag Annyalla agus cuireadh tús le dearadh. €78,657
- Clós súgartha na Carraige Rua agus oibreacha curtha i gcrích. €73,594

Clós Súgartha Pháirc Oriel Clós Súgartha na Carraige Rua

Maoiniú Covid 19 do Bhailte agus Sráidbhailte

- Críochnaíodh maoiniú €25,000 chun trealamh lasmuigh a sholáthar do 12 shráidbhaile, €25,000 do Thionscadal Lár Bhaile Mhuineacháin, €40,000 chun Feabhas a chur ar Acmhainn an Mhargaidh agus na nAontaí i sráidbhaile Ghlas Locha, agus €25,000 chun cabhrú le rochtain ar Ionad Foghlama agus Pobail Ghleann na hAbhann Duibhe in 2021.

Maoiniú do Bhailte agus Sráidbhailte 2020

- Dhá scéim, Ríocht Phoiblí Scairbh na gCaoilteach agus baint cáblaí lastuas, cosán nua €200,000 agus Cluain Tiobrad agus soilse poiblí €81,315. CB Mhuineacháin chun ciste meaitseála a chur ar fáil don dá scéim. Cuireadh tús le dearadh an dá scéim in 2021.

Muga Bhealach Oriel

- Maoinithe trí Shíocháin de €250,000 agus deontas Caipitil Spóirt, fuarthas €19,000 chun an áis áineasa seo a athchóiriú. Oibreacha tógála 90% curtha i gcrích in 2021.

Maoiniú Clár 2020

- Trí Scéim curtha i gcrích in 2021 - moilliú tráchta Shráidbhaile an Mhullaigh, €14,506, forbairt carrchlóis CLG Chluain Tiobrad €22,473, agus tailte Scoil Tydavnet.

Scéim Infreastruchtúir Áineasa Faoin Aer (ORIS) 2020

- Éicea-Thriail Scairbh na gCaorach Deontas €20,000 bronnta ar Bhailte Slachtmhara Scairbh na gCaorach chun cur leis an maoiniú atá ann cheana agus chun gur féidir an Éicea-Thriail a chur i gcrích feadh abhainn Shruth an tSléibhe. Oibreacha 80% curtha i gcrích in 2021.

Beartha Taistil Ghníomhaigh

- Fuarthas comhairleoirí do dhearadh Chrotaire Annyalla.
- Bronnadh conradh tógála cosán Bhaile an Scotaigh, agus ceadaíodh maoiniú breise do shoilsiú poiblí.

Sliabh Beagh

- Bunaíodh coiste trasteorann idir Comhairle Ceantair Lár Uladh, Comhairle Ceantair Fhear Manach agus na hÓmaí agus Comhairle Contae Mhuineacháin chun gníomhartha ó mháistirphlean Shliabh Beagh a chur chun cinn agus a fhorbairt. Tionóladh an chéad dá chruinniú in 2021.

Imeachtaí

- Bhronn Fáilte Éireann maoiniú €2,000 ar ócáid féile agus reáchtáil Foireann Bhaile Mhuineacháin agus Ceantar Bardasach Mhuineacháin ócáid oíche Scannáin ar éirigh go han-mhaith leo i bPáirc an Rois Mhóir.
- Tharla príomh-Lasc Soilse na Nollag trí fhíseán ar an 28 Samhain. Reáchtáladh ócáid bheag i gCearnóg na hEaglaise leis na baill thofa, Daidí na Nollag agus roinnt Carol ag canadh don athrú.

Cur Chun Cinn & Feabhsú Baile

Turais Siúlóide Oidhreacht Bhaile Mhuineacháin

- Cuireadh Turais Siúlóide ar fáil gach Satharn ag 11am nuair is féidir mar gheall ar shrianta Covid ó lúil go deireadh mhí Mheán Fómhair.

An Áit is Cairdiúla in Éirinn

- Bhain Muineachán na 5 iomaitheoir is fearr amach san Áit is Cairdiúla in Éirinn. Bhí an searmanas bronnta ar siúl i mí na Samhna. Ghlac na gnólachtaí seo a leanas páirt sa ghníomhaíocht *Siopadóireacht Mistéireach* agus scóráil siad go han-ard - Dinkins Bakery & Café, Ionad Spóirt McDermott, Dolans Chemist, Maurice Grahams

agus Carraigeacha Mhuineacháin chun na 5 chur is fearr a bhaint amach.

Bailte Cinn Scríbe Fháilte Éireann

- Faoi stiúir na Rannóige Turasóireachta, ceapadh ailtirí, Henry J Lyons, agus chuathas i gcomhairle le páirtithe leasmhara chun spás imeachta a chruthú i mBaile Mhuineacháin. Tar éis go leor comhairliúcháin, socraítear méid agus cáilíochtán spáis do choisithe a mhéadú os comhair Theach na Cúirte.

Páirc Foraoise an Rois Mhóir

Triail Fhathaigh an Rois Mhóir

- Ba é mac tíre ollmhór 'The Morrigan' an 6^ú fathach a cuireadh leis sa pháirc a mhaoinigh leithdháileadh MD. Tá an fhís ann do rian Ollmhór de naoi bhfathach ar fud na páirce. Ba í Páirc Foraoise an Rois Mhóir an dara Páirc is mó a raibh cuairt á tabhairt uirthi in Éirinn i mbliana.

- Leanann Ceantar Bardasach Mhuineacháin ar aghaidh ag bainistiú ghné áineasa na Páirce. Rinneadh oibreacha cothabhála bliantúla, gearradh féir, deisiúcháin cosáin agus gearradh siar fásra feadh siúlóidí.
- **Conair Rothaíochta Teaghlaigh.** Fuarthas maoiniú faoi Dheontas ORIS 2019 chun bealach rothaíochta a thacaíonn le teaghlaigh a fhorbairt i bPáirc Foraoise an Rois Mhóir. Tá oibreacha tógála beagnach críochnaithe.
- Leanann Cairde Fhoroais an Rois Mhóir ar aghaidh ag oibriú a leathanach Facebook le suim mhór sa pháirc agus tá siad ag iarraidh a fháil amach nuair a ardaíonn srianta Covid. Cuireadh tús arís leis na Ritheann Páirce sa chuid dheireanach de 2021.
- Coillte a rinne athchóiriú ar na háiseanna leithris.

Oibreacha Bonneagair Bóithre

- Rinneadh 12.1km de bhóithre Áitiúla agus 2.75km de Bhóithre Réigiúnacha a dhraenáil agus a athdhromchladh faoin gclár Athchóiriú Bóithre 2021.
- Rinneadh dromchla ar 29km de Bhóithre Áitiúla agus 3.6km de Bhóithre Réigiúnacha agus iad gléasta faoin gclár Cothabhála Athchóirithe 2021.
- Bearnadh Ciumhaise ar Bhóithre Náisiúnta. Críochnaíodh dhá chiorrú féir ciumhaise, bhí bruscar agus baint Ragwort i gclár 2021.
- Chríochnaigh an Ceantar Bardasach clár oibreacha gearrtha fáilte ar a gcuid maoiné féin agus in áiteanna straitéiseacha laistigh den Cheantar mar chuid de shábháilteacht ar bhóithre.
- Chríochnaigh an Ceantar conradh deisiúcháin bóthair (paisteáil mhór) ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla.
- Rinneadh oibreacha athsholáthair cosán i roinnt ceantar laistigh den Cheantar.
- Críochnaíodh oibreacha marcála bóthair ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla.
- Críochnaíodh cothabháil draenála an ghréasáin bóithre náisiúnta ar an N2, N54 agus an N12.
- Críochnaíodh oibreacha draenála ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla i rith na bliana.
- Cuireadh tús leis an gclár Cothabhála Geimhridh an 12 Deireadh Fómhair 2021 agus leanfaidh sé ar aghaidh go dtí an 25 Aibreán 2022.
- Scéimeanna Sábháilteachta ar Chostas Íseal Comharthaíocht agus marcanna bóthair curtha i gcrích ag Crois Heasty. Bacainn sábháilteachta suiteáilte ag bealach isteach thailte CLG Bhaile an Scotaigh sa Chill Mhór.

Cruinnite na gCeantar Bardasach

Reáchtáilann an Ceantar Bardasach a gcruinnithe míosúla ar an tríd Luan de gach mí. Cuireadh cruinnithe ar ceal ó mhí an Mhárta agus cuireadh tús arís leis i mí an Mheithimh. Ag ár gcruinniú CGB i mí an Mheithimh, toghadh an Comhairleoir David Maxwell ina Chathaoirleach ar feadh bliana. Bhí

- roinnt cruinnithe fochoiste eile chun bóithre, buiséid agus saincheisteanna agus cláir eile sa cheantar a phlé. Cuireadh Sceideal na nOibreacha Ceantair Bhardasaigh i láthair agus ceadáíodh é ag Cruinniú mhí an Mhárta.

Oifig Fiontair Áitiúil

Tacaíochtaí Airgeadais & Cruthú Post

In 2021 ceadaíodh thart ar €723, 786.00 i gcabhair deontais a d'fhéadfadh 79 post breise a chruthú.

Oiliúint

In 2021, ghlac 989 duine páirt i 90 cúrsa oiliúna / ceardlann le OFÁ Mhuineacháin. Ba mhná 640 díobh seo agus fir a bhí i 349 díobh. Cuimsíonn an figiúr thuas 8 Tosaigh do chúrsaí gnó féin. Ba chláir shaincheaptha iad roinnt de na himeachtaí a reáchtáladh ar nós Réamhléiriú ar Cheannaireacht (FGL creidiúnaithe), Teastas i gCeannaireacht, Bainistíocht agus Gnó d'Earnáil na Luathbhlianta agus chuireamar clár saincheaptha Forbartha Bainistíochta Bia ar fáil freisin do ghnólachtaí léiriúcháin bia nuathionscanta i gContae Mhuineacháin.

An Breatimeacht

D'fhan dúshlán an Bhreatimeachta agus COVID do gach gnólacht agus chuaigh LEO Mhuineacháin i dteagmháil go réamhghníomhach chun tacú le gnólachtaí ullmhú agus oiriúnú don timpeallacht trádála nua. Ba fhócas tosaíochta é seo do 2021 de réir mar a chuir gnólachtaí in oiriúint isteach agus amach do na hathruithe rialála ón 1 Eanáir 2021. D'óstáil LEO Mhuineacháin 3 imeacht a bhain go sonrach leis an mBreatimeacht ag ar fhreastail 115 gnólacht orthu. Tá sé seo sa bhreis ar 8 ngnó a bhain leas as meantóireacht a bhaineann leis an mBreatimeacht/Custaim.

Chuir an Scéim Spreagtha Cliant ar chumas 32 dár gcliainnt forbartha punainne leas a bhaint as comhairleacht forbartha bainistíochta sna réimsí seo a leanas: Ceannaireacht, Easpórtáil, Glas, Cumas Airgeadais agus Nuálaíocht.

Dearadh na cláir forbartha cumais seo a leanas chun cabhrú le gnólachtaí i réigiún na teorann agus chun cabhrú leo na dúshláin atá rompu mar gheall ar Brexit a sháru. Forbraíodh na Cláir um Brexit Teorann faoin bpacáiste Spreagtha Teorann ar cuireadh €28 milliún ar fáil a fógraíodh go luath in 2020 agus áiríodh orthu: **nuálaíocht; Clár Easpórtála an Oirthuaiscirt; Clár Miondíola Níos Fearr; Airgeadais** agus an **Clár Teorann gnó ghlais**. Dearadh na cláir forbartha bainistíochta seo chun cumas agus inniúlachtaí ár ngnólachtaí áitiúla a fheabhsú, rud a chuir ar a gcumas deiseanna agus straitéisí nua easpórtála a fhiosrú de réir mar a tháinig tús an Bhreatimeachta i gcrích. Cuireadh na cláir seo ar fáil i gcomhar le OFÁanna na teorann agus mar chuid de chlár Spreagtha an Bhreatimeachta. San iomlán bhain 81 gnólacht uailmhianach i gContae Mhuineacháin leas as na cláir seo.

Dearbháin Trádála ar Líne

Aisiompaíodh na leasuithe a rinneadh ar an scéim in 2020, a deir méadú ollmhór ar iarratais, ag tús 2021. D'fhill an scéim ar an tsamhail mhaoinithe 50% a bhí i bhfeidhm roimh

19. Tugann an dearbhán 50% den chaiteachas incháilithe do ghnólachtaí incháilithe suas le €2500 i dtreo an chostais a bhaineann le láithreán gréasáin ríomhthráchtála nua a thógáil nó a nuashonrú. Ba é 26 faomhadh dearbhán an sprioc do 2021. Sháraíomar an sprioc seo ag ceadú 27 iarratas in 2021 le luach iomlán

€52,564.85. Ligeann an scéim d'iarratasóirí leas a bhaint as an dara dearbhán chun a suíomh gréasáin a nuashonrú. Bhain 8 n-iarratasóirí leas as an dara dearbhán i gcás na 27 dearbhán a ceadaíodh in 2021.

Glas do Mhicrea

De réir mar a leanann gníomhú ar son na haeráide agus inbhuanaitheacht de bheith mar ghnáthnós nua, bhí OFÁ Mhuineacháin ar thús cadhnaíochta i bpleanáil oiriúnaithe agus i dtógáil feasachta ár ngnólachtaí, mar spreagamar an t-aistriú chuig aonáin ísealcharbóin. Reáchtáil OFÁ Mhuineacháin imeacht '*Making your Business Green*' i gcomhar le ÚFIÉ, ag ar fhreastail 74 gnólacht air. Tacaíocht leantach Asa Bhain 21 ghnó leas as an tacaíocht 'Glas do Mhicreafhiontair' atá deartha chun an lorg carbóin laistigh de ghnólachtaí a laghdú agus chun bearta inbhuanaitheachta a fheabhsú.

Dámhachtainí Fiontraíochta Mac Léinn

D'éirigh go hiontach le OFÁ Mhuineacháin ag Cluiche Ceannais Chlár Fiontraíochta na Mac Léinn fíorúil 2021 i bPáirc an Chrócaigh, áit ar thug dhá iontráil i Muineachán duaiseanna abhaile. Bronnadh gradam foriomlán ar "Mo Thuras Fiontraíochta" sa chatagóir Sóisearach. Ba é Sean Kerley, as Meánscoil Mhuire, Baile na Lorgan, an mac léinn a bhuaigh, a d'oibrigh faoi threoir a mhúinteora, Sinéad Duffy.

Bronnadh an gradam Náisiúnta foriomlán ar ghnó 'Copper Case', agus is cás é sin a shláintíonn do chuid aghaidhe i díreach 3 nóiméad. Freastalaíonn an mac léinn a bhuaigh Mathew McVicar ar Choláiste Mhic Airtín agus d'oibrigh sé faoi threoir a mhúinteora Jack McCarron.

Mná i nGnó Mhuineacháin

Is líonra neamhfhoirmiúil é an clár Mná i mbun Gnó (MWIB) atá oscailte do gach bean i mbun gnó agus i bpoist bhainistíochta i gContae Mhuineacháin agus sna ceantair máguaird. Is í an aidhm atá ann deiseanna faisnéise, tacaíochta, cur chun cinn agus líonraithe a chur ar fáil do gach duine a ghlacann páirt. Leanamar orainn ag tabhairt aghaidh ar dhúshláin don líonra, mar gheall ar threoirlínte sláinte poiblí. Reáchtáladh na himeachtaí go léir do 2021 beagnach ach tá an líonra curtha in oiriúint go maith don athrú seo.

Seirbhísí Corparáideacha

Cuireann Seirbhísí Corparáideacha tacaíocht ar fáil don Bhainistíocht Shinsearach, don Chathaoirleach agus do Chomhaltaí Tofa. Tá sé freagrach freisin as Cruinnithe míosúla na Comhairle, Cruinnithe an Ghrúpa um Beartas Corparáideach, Cruinnithe an Choiste um Beartais Straitéiseacha agus Cruinnithe an Chomhchoiste Póilíneachta a eagrú agus a bhainistiú. Tá an rannóg freagrach as an bPlean Corparáideach, an Tuarascáil Bhliantúil, an Plean Seachadta Seirbhíse Bliantúil agus an t-athbhreithniú ar an gClár Rioscaí a chur le chéile.

Comhordaíonn Seirbhísí Corparáideacha tiomsú na dTáscairí Feidhmíochta bliantúla NOAC don Chomhairle agus tá ról suntasach aici ó thaobh rialachais de, ag cinntiú go gcomhlíonann an Chomhairle an Creat Eitice, an tAcht um Thús Áite do Leanaí, na Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS), an reachtaíocht um Shaoráil Faisnéise agus Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol.

Clár na dTogthóirí

Tiomsaítear Clár na dTogthóirí gach bliain chun a chinntiú gur féidir le baill den phobal a gceart daonlathach vótála a fheidmiú in aon toghcháin/reifreann a thagann chun cinn i rith na bliana. Foilsítear an Clár gach bliain ar an 1 Feabhra agus tiocfaidh sé i bhfeidhm ar an 15 Feabhra den bhliain sin. Agus an Clár á thiomsú, déanaimid idirchaidreamh le Bailitheoirí Ioncaim na Comhairle a fheidhmíonn mar oibrithe allamuigh agus a thugann faoi na fiosrúcháin riachtanacha lena chinntiú go gcuirtear doiciméad cruinn ar fáil. Is féidir le baill den phobal a sheiceáil an bhfuil siad cláraithe [ag www.checktheregister.ie](http://www.checktheregister.ie). Ba é **50,587** líon iomlán na dTogthóirí sa Chontae do Chlár na dTogthóirí 2021/2022:

- Toghcheantar Mhuineacháin = **18,491**
- Béal Átha Beithe – Toghcheantar Chluain Eois = **14,751**
- Toghcheantar Charraig Mhachaire Rois-Bhaile na Lorgan = **17,345**

Saoráil Faisnéise

Faoin Acht um Shaoráil Faisnéise 2014 tá ceart dlíthiúil rochtana ag baill den phobal ar thaifid atá i seilbh an Údaráis Áitiúil. Fuair an Chomhairle **67 iarratas** in 2021, ó bhaill de na meáin, ón Oireachtas, ó

Rochtain ar Fhaisnéis faoin gComhshaol

Tugann AIE cearta dlíthiúla dóibh siúd atá ag iarraidh rochtain a fháil ar fhaisnéis faoin gcomhshaol ó údaráis phoiblí. Fuair an Chomhairle 6 iarratas in 2021.

Nochtadh Cosanta

Ní bhfuarthas aon nochtadh cosanta le linn 2021.

Nascadh

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin nasctha go hoifigiúil leis na réimsí seo a leanas –

- Geel, an Bheilg (tá paróiste Tydavnet i dTuaisceart Mhuineacháin nasctha leis an gceantar seo freisin)
- Oileán Prince Edward, Ceanada
- Miramichi, Ceanada

Ag féachaint do shrianta Covid 19 a bhí i bhfeidhm, níor tugadh faoi aon mhalartú nasctha i rith na bliana.

Iniúchadh Inmheánach

Mar chuid de shocruithe dea-rialachais, coinníonn Comhairle Contae Mhuineacháin Aonad Iniúchta Inmheánaigh cuí agus neamhspleách. Cuidíonn sé seo le feabhsuithe ar chórais rialaithe, nósanna imeachta, leibhéal níos airde cuntasachta agus muiníne sna próisis. Cuireann sé leibhéal dearbhaithe ar fáil don Chomhairle, don Phríomhfheidhmeannach, don Fhoireann Bainistíochta agus don Choiste Iniúcháireachta.

Cruinnithe in 2021

In 2021, bhí go leor cruinnithe fós ar líne trí ardáin TEAMS mar iarracht chun scaipeadh féideartha Covid-19 a laghdú agus chun a chinntiú go leanfadh Comhairle Contae Mhuineacháin ag soláthar seirbhíse ardchaighdeán do mhuintir Mhuineacháin. Tionóladh cruinnithe míosúla Chomhairle Contae Mhuineacháin in Amharclann an Gharáiste chun a chinntiú go bhféadfaí scaradh sóisialta agus prótacail sláinte agus sábháilteachta eile Covid-19 a chomhlíonadh.

Seo a leanas achoimre ar na cruinnithe a tionóladh in 2021:

Cruinnithe na Comhairle (lena n-áirítear CGB & Cruinniú buiséid):	11
An Grúpa um Beartas Corparáideach:	12
Ceantar Bardasach Mhuineacháin:	11
Ceantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois-Bhaile	11

Ceantar Bardasach Chluain Eois Bhéal Átha Beithe	11
An Comhchoiste Póilíneachta:	04
An Coiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil (LCDC):	11
SPC -- Athrú Aeráide & Comhshaol:	04
SPC – Pleanáil agus Forbairt Eacnamaíoch	03
SPC – Tithíocht, Sóisialta agus Cultúrtha:	06
SPC – Iompar & Pobal:	04
An Coiste Nasctha:	00
An Coiste Iniúcháireachta:	05

Na Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint

Sonraí (RGCS) Tá Comhairle Contae Mhuineacháin tiomanta do chosaint sonraí pearsanta agus urramaíonn sí cearta agus saoirsí bunúsacha daoine aonair. Bailíonn agus próiseálann sé méid suntasach sonraí pearsanta agus sonraí pearsanta Catagóir Speisialta i bhformáidí éagsúla ar bhonn laethúil d'fhonn an raon seirbhísí is éifeachtaí agus is spriocdhírthe a sholáthar chun freastal ar riachtanais na saoránach, na bpobal agus na ngnólachtaí laistigh den Chontae. In 2021, lean Comhairle Contae Mhuineacháin ar aghaidh ag forbairt dea-chleachtais chun comhlíonadh a chinntiú agus cuntasacht a léiriú faoin GDPR agus faoi chosaint sonraí. Áiríodh leis an obair seo na beartais, na nósanna imeachta agus na prótacail riachtanacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm, sonraí pearsanta a phróiseáil ar bhealach oscailte agus trédhearcach, iarratais ar rochtain ábhair sonraí a phróiseáil agus iarratais ón nGarda Síochána, ardú feasachta agus oiliúint foirne a sheachadadh agus fógra a thabhairt faoi sháruithe slándála sonraí. Dhéileáil an Chomhairle leis na hiarratais/teagmhais seo a leanas: -

Iarratais ar Rochtain Ábhair Sonraí	3
Iarratais CCTV	27
Fógraí sáraithe sonraí don Choimisiún um Chosaint Sonraí	1

Eitic

Ceanglaíonn Alt 19 den Acht um Thoghcháin Áitiúla (Síntiúis agus Caiteachas a Nochtadh) 1999 ar gach comhalta tofa ráiteas síntiús a thabhairt don Údarás Áitiúil, tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir, a léiríonn cibé an bhfuair an comhalta tabhartas os cionn €600 lelinn na bliana féilire roimhe sin. Fuarthas 18 bhfoirm chomhlánaithe faoin dáta deiridh an 31 Eanáir 2021.

Cuireann Cuid 15 den Acht Rialtais Áitiúil 2001 dualgas ar gach ball den chomhairle agus ar gach ball foirne ábhartha foirm a chomhlánú maidir lena leasanna dearbhaithe a choinnítear le linn na tréimhse forordaithe agus an dearbhú bliantúil a thabhairt don Chláraitheoir Eitice tráth nach déanaí ná an lá deiridh d'Fheabhra. Fuarthas 18 bhfoirm chomhlánaithe, ó chomhaltaí tofa, faoin dáta deiridh den lá deiridh de mhí Feabhra 2021. Iarradh ar 80 ball foirne ábhartha foirm dhearbhaithe a chomhlánú, fuarthas gach foirm faoin lá deireanach de mhí Feabhra 2021.

Ag deireadh 2021 bhí imscrúdú leanúnach amháin ann maidir le sárú féideartha i ndáil le Cuid 15 (Creat Eiticíúil don tSeirbhís Rialtais Áitiúil) den Acht Rialtais Áitiúil 2001 agus an Cód Iompair do Chomhairleoirí.

Tuarascáil Bhliantúil Coiste na Gaeilge 2021

Díríonn Coiste na Gaeilge Chomhairle Contae Mhuineacháin ar úsáid na Gaeilge a chur chun cinn sa Chontae chomh maith lena chinntiú go gcomhlíonann an Chomhairle a dualgais faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla. Bunaíodh an Coiste agus toghadh na Comhairleoirí seo a leanas: An Comh. Pat Treanor, An Comh. Cathy Bennett, An Comh. Richard Truell, An Comh. Raymond Aughey agus An Comh. Aodh Mac Ua n-Domhnaill.

Bhí dúshlán romhainn i 2021ach is fíor, áfach, gur éirigh leis an gCoiste réimse leathan gníomhaíochtaí a sholáthar as Gaeilge agus orthusan bhí:

1. Reáchtáil an Coiste 4 chruinniú ar líne.
2. Cuireadh tús maith le 2021 nuair a d'eagraigh an Coiste ócáid ar líne in Ionad Patrick Kavanagh chun Nollaig na mBan a cheiliúradh, tá an cheolchoirm ar fáil ar líne anseo https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1774970239333148&id=1665871700307288&rd=1
3. Thug 12 bhall foirne faoi oiliúint Ghaeilge d'oibríthe túslíne sa tseirbhís phoiblí, eagraithe ag Gaelchultúr. Ina theannta sin, bhain na Comhairlí leas as oiliúint i nGaeilge chun cúpla focal a thabhairt isteach ag cruinnithe agus imeachtaí.
4. Le linn 2021, dhírigh an t-oifigeach Gaeilge, mar chuid den scéim teanga, ar an leagan Gaeilge den suíomh gréasáin a fheabhsú. Tá feabhsuithe móra déanta atá le feiceáil anseo <https://monaghan.ie/gaeilge/>
5. Tasc eile a bhí ann ná líon na bhfoirmeacha iarratais atá ar fáil anois as Gaeilge a mhéadú agus iad a aimsiú i gceantar amháin ar an suíomh gréasáin — ar fáil anseo https://monaghan.ie/corporateservices/form_s-in-irish-language/foirmeacha-as-gaeilge/
6. Thacaigh an Coiste le Muineachán le Gaeilge chun, campa samhraidh Gaeilge a chuir ar fáil.
7. Thug Oifigeach Gaeilge cur i láthair ar an scéim Ghaeilge don Fhóram Foirne Sinsearach ag cur síos ar riachtanais na scéime Teanga.

8. Le linn 2021, rinneadh iarracht chomhbheartaithe níos mó ábhair sna meáin shóisialta a bheith ar líne, tá súil againn go leanfar leis sin amach anseo.
9. Ar an drochuair, níor lean an scéim scoláireachta bhliantúil do mhic léinn dara leibhéal atá ag freastal ar chúrsaí Gaeltachta le linn mhíonna an tsamhraidh, ach is é an dea-scéala ná go bhfuil sé seo ag fillleadh in 2022.
10. In 2022 tá súil againn fillleadh ar imeachtaí pearsanta ag tosú le hócáid in amharclann an Gharáiste chun Seachtain na Gaeilge a cheiliúradh

Coiste Gaeilge Tuarascáil Bhliantúil 2021

Tá sé mar aidhm ag Coiste Gaeilge Chomhairle Contae Mhuineacháin úsáid na Gaeilge a chur chun cinn i gContae Mhuineacháin chomh maith lena cinntiú go gcomhlíonann an Chomhairle a cuid dualgas faoi Acht na dTeangacha Oifigiúla. Bunaíodh an Coiste leis na Comhairleoirí seo a leanas tofa; An Clr. Pat Treanor, Cathy Bennett, An Clr, Richard Truell, An Clr, Raymond Aughey agus an Clr. Aodh Mac Ua n-Domhnaill.

Ba bhliain dhúshlánach í 2021, áfach, d'éirigh leis an gCoiste fós réimse leathan gníomhaíochtaí a chur ar fáil as Gaeilge lena n-áirítear:

1. Bhí 4 chruinniú ag an gCoiste ar líne.
2. Cuireadh tús maith le 2021 nuair a d'eagraigh an Coiste imeacht ar líne in Ionad Patrick Kavanagh chun Nollaig na mBan a cheiliúradh, tá an cheolchoirm fós ar fáil ar líne anseo. https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1774970239333148&id=1665871700307288&rd=1
3. Thug 12 bhall foirne faoi oiliúint Ghaeilge Ghaelchultúir d'oibríthe túslíne sa tseirbhís phoiblí. Ina theannta sin, tairgeadh Comhairleoirí agus bhain cuid acu leas ar leith as oiliúint sa Ghaeilge maidir le cúpla focal a thabhairt isteach ag cruinnithe agus imeachtaí.

4. Le linn 2021 dhírigh an t-oifigeach Gaeilge mar chuid den scéim Ghaeilge den suíomhgréasáin a fheabhsú. Tá feabhsuithe móra déanta atá le feiceáil anseo <https://monaghan.ie/gaeilge/>
5. Tasc eile a rinneadh ná líon na bhfoirmeacha iarratais atá ar fáil as Gaeilge anois a mhéadú agus iad a lonnú i gceantar amháin ar an suíomh gréasáin – ar fáil anseo <https://monaghan.ie/corporateservices/forms-i-nGaeilge/foirmeacha-as-ghaeilge/>
6. Thacaigh an Coiste le Muineachán le Gaeilge campaí Spraoi, ar campa samhraidh Gaeilge é, a reáchtáil.
7. Thug Oifigeach Gaeilge cur i láthair ar an scéim Ghaeilge don Fhoireann Shinsearach

Fóram ina leagtar amach riachtanais na scéime Teanga.

8. Le linn 2021 rinneadh iarracht chomhbheartaithe níos mó ábhar sna meáin shóisialta a bheith ar líne, tá súil againn go leanfaidh sé seo ar aghaidh amach anseo.
9. Ar an drochuair, níor lean an scéim bhliantúil scoláireachtaí do mhic léinn dara leibhéal a bhí ag freastal ar chúrsaí Gaeltachta i rith mhíonna an tsamhraidh ar aghaidh, áfach, is éan deascéal ná go bhfuil sé seo ag filleadh in 2022.
10. In 2022 tá súil againn filleadh ar imeachtaí pearsanta ag tosú le hócáid in amharclann an Gharáiste chun Seachtain na Gaeilge a cheiliúradh.

Sócmhainní Corparáideacha

Tionscadail Chaipitil

Tá an Rannóg Sócmhainní Corparáideacha i gceannas ar sheachadadh tionscadal caipitil mar a shainithnítear sa Chlár Caipitil trí bliana. Féachann sé freisin le comhsheasmhacht cur chuige a thabhairt maidir le soláthar, bainistiú agus seachadadh tionscadal de réir an Chóid Chaiteachais Phoiblí agus na struchtúr soláthair feabhsaithe atá leabaithe san eagraíocht le blianta beaga anuas.

Úsáideann an Chomhairle prionsabail an Chóid Chaiteachais Phoiblí mar shraith treoirlinnte agus nósanna imeachta chun a chinntiú go gcuirtear caighdeáin chúil i bhfeidhm agus chun luach ar airgead, oscailteacht agus trédhearcacht a chinntiú.

Úsáideann an Chomhairle cur chuige an Chreata Bainistíochta Oibreacha Caipitiúla (CWMF) sa soláthar agus is éard atá ann sraith de threoir dea-chleachtas, conarthaí caighdeánacha agus doiciméid theimpléad cineálacha atá mar na ceithre cholún a thacaíonn leis an gCreat. Rinneadh dul chun cinn ar roinnt mórtionscadal caipitil in 2021:

Campas PEACE Mhuineacháin

Cuireadh tús le hoibreacha ar an láthair i mí Iúil 2020. Mar gheall ar shrianta Sláinte Poiblí an Rialtais dúnadh an láithreán ó Mhí Eanáir agus athosclaíodh é i mBealtaine 2021. Bhí tionchar iarmhartach aige seo ar sheachadadh an tionscadail.

Tá dul chun cinn suntasach déanta ar an láthair ó mhí na Bealtaine agus suas go dtí deireadh 2021. Oibreacha a críochnaíodh suas go dtí deireadh mhí na Nollag 2021 lena n-áirítear; oibreacha fostruchtúir, leibhéal Carrchlóis, Colúin idir Leibhéal 0 agus 1 a churi gcrích. Leath an Deic Leibhéal 1 a dhoirteadh agus tosú ar seafta Ardaitheoir suas go dtí Leibhéal 2.

Déantar leathanach gréasáin "Campas Síochána Mhuineacháin" a nuashonrú gach Ráithe chun eolas cothrom le dáta a sholáthar faoin tionscadal agus dul chun cinn

an suíomh seo.

MPC – Dul Chun Cinn Meán Fómhair 2021

MPC- Oibreacha ag Dul chun Cinn ag Leibhéal 0

MPC – Dul Chun Cinn Nollaig 2021

Sráid Bhaile Átha Cliath agus Tailte Rúscáí – Tionscadail Athnuachana Uirbí

Cuireadh moltaí chun cinn maidir le hathghiniúint agus forbairt tailte ar chúil Shráid Bhaile Átha Cliath (Theas agus Thuaidh) agus ag Rúscáigh i rith 2021.

Athghiniúint Shráid Bhaile Átha Cliath Theas

Dearaí mionsonraithe tograí le haghaidh bonneagar bóithre/cosáin, seirbhísí fónais, troscán sráide,

Rinne Comhairleoirí Dearaidh RPS dul chun cinn ar thórdhreachú, ar shoilsiú agus ar ghnéithe éagsúla eile laistigh de limistéar na scéime athnuachana i rith 2021. Críochnaíodh oibreacha imscrúdaithe talún, monatóireacht seandálaíochta, comhaireamh tráchta agus anailís tráchta i rith na bliana freisin. Rinneadh cleachtadh cuimsitheach comhairliúcháin phoiblí le linn R2 2021 chun páirtithe leasmhara agus an pobal áitiúil a chur ar an eolas faoin bhforbairt bheartaithe, agus chun a dtuairimí a fháil chun cabhrú le tograí na scéime a fhorbairt. Fostaíodh Oifig Luachála i R3 2021 agus tá idirbheartaíocht ar siúl le húinéirí maoinne a bhfuil tionchar orthu laistigh de limistéar na scéime. Táthar ag siúl go gcuirfear iarratas pleanála foirmiúil i gcomhar leis an Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (TMTT) faoi bhráid an Bhoird Pleanála (ABP) roimh dheireadh R1 2022.

Máistirphlean Athnuachana Shráid Bhaile Átha Cliath Theas

Athghiniúint Shráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh & Tailte Rúscáí

Chríochnaigh Sheridan Woods - Comhairleoirí Pleanála Uirbí moltaí Máistirphleananna agus Athnuachana do Shráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus do Thailte Rúscáí in 2021. Rinne Ceantar Bardasach Mhuineacháin / Grúpa Beartais Chorpáidigh / Baill Iomlána na Comhairle breithniú ar mholtaí an Mháistirphlean i R4 2021. Tá tús curtha le comhairliúchán poiblí ar na héagsúlachtaí atá beartaithe do Phlean Forbartha Contae Mhuineacháin 2019-2025 chun Plean Athnuachana Thuaidh Shráid Bhaile Átha Cliath agus Máistirphlean Tailte Rúscáí a ionchorprú. D'fhostaigh an Chomhairle comhairleoirí i mí na Nollag 2021 chun suirbhéanna ar sheirbhísí topagrafacha agus fóntais a dhéanamh do cheantair scéime Shráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus Rúscáí, tá na suirbhéanna seo ag dul chun cinn agus táthar ag siúl go

gcríochnófar é roimh dheireadh R1 2022.

Máistirphlean Athnuachana Shráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh

Máistirphlean Talún Rúscáí

Comhairle Contae Mhuineacháin – Tionscadal Cheanncheathrú na hOifige Cathartha

I mí Aibreáin 2021, d'aontaigh Comhairle Contae Mhuineacháin dul ar aghaidh le moltaí chun foirgneamh nua Ceanncheathrún Cathartha a fhorbairt chun comhéadan seirbhísí do chustaiméirí, cóiríocht foirne agus seomra comhairle feabhsaithe a sholáthar do na comhaltaí tofa. Tá an tionscadal tar éis dul ar aghaidh trí Gheata 0 agus Geata 1 den CSP (Cód Caiteachais Phoiblí) agus tá suíomh oiriúnach aitheanta ag an Réamhchás Gnó ar Thailte Rúscáí le haghaidh forbartha. Tá Coiste Stiúrtha curtha le chéile ag an tionscadal ar a mbeidh comhaltaí tofa agus feidhmiúcháin Chomhairle Contae Mhuineacháin agus tháinig sé le chéile dhá uair chun cabhrú leis an tionscadal a threorú trí na céimeanna éagsúla. Tá Sainionadaí cliant bainisteoirí tionscadail agus Suirbhéirí Cainníochta faighte agus ceaptha ag Comhairle Contae Mhuineacháin chun an tionscadal a thabhairt tríd na

céimeanna pleanála, cur i bhfeidhm agus athbhreithnithe tionscadail an CSP. Tá tús curtha leis an bpróiseas soláthair do sheirbhísí na Foirne Dearaidh Comhtháite agus tá Suirbhéirí Talún ar an láthair faoi láthair ag déanamh suirbhé ar an talamh le haghaidh faisnéise faoi dhearadh bonnlíne. Tá an láithreán beartaithe suite laistigh de theorainn Mháistirphlean Rúscaí agus in aice le Máistirphlean Shráid Bhaile Átha Cliath Thuaidh agus táthar ag súil go mbeidh an tiomantas ó Chomhairle Contae Mhuineacháin infheistíocht a dhéanamh sa tionscadal ina chatalaíoch d'infheistíocht phríobháideach bhreise sa cheantar.

Scéimre tháscach d'Fhoirgneamh na hOifige Cathartha ó Thuaidh ó Mháistirphlean Shráid Bhaile Átha Cliath

Athghiniúint Chearnóg Mhargadh Bhaile na Lorgan Céim I – Lóiste an Gheata 2 Leabharlann & Réimse Poiblí Cuireadh na hoibreacha conartha ar fionraí idir Eanáir agus Bealtaine 2021 de réir shrianta Covid-19.

I measc phríomhghnéithe na n-oibreacha a cuireadh i gcrích idir Bealtaine agus Nollaig 2021 bhí, deireadh a chur leis an struchtúr dín atá ann cheana, glanadh amach urláir agus ballaí inmheánacha, sainoibreacha cóireála lobhadh tirim, atógáil bhalla teorann cloiche éagobhsaí, tógáil seomra plandaí agus fondúireachtaí síneadh agus suiteáil fráma cruach struchtúrach inmheánach nua. Tá sé beartaithe na hoibreacha tógála a chur chun cinn i rith 2022 agus táthar ag súil go gcuirfear an tionscadal i gcrích i R4 2022.

Athghiniúint Chearnóg Mhargadh Bhaile na Lorgan Céim II – Teach Margaidh Bhaile na Lorgan & Cearnóg an Mhargaidh.

Chríochnaigh Comhairleoirí AP&E comhairliúchán poiblí agus cleachtadh rannpháirtíochta páirtithe leasmhara chun úsáidí féideartha Theach an Mhargaidh amach anseo a chinneadh i mí Aibreáin 2021. Fostaíodh Comhairleoirí Foirne Dearaidh faoi stiúir d'hb Architect Ltd go foirmiúil i mí Dheireadh Fómhair 2021. Cuireadh tús le réamhoibreacha dearaidh i R4 2021 agus tá siad ar súil faoi láthair. Táthar ag súil go gcuirfear Pleanáil Chuid VIII isteach i R2 2022 agus go mbeidh oibreacha Dearaidh Mhionsonraithe don tionscadal críochnaithe roimh dheireadh 2022.

4/5 Sráid an Mhuilinn – Oibreacha Cobhsaithe Éigeandála Rinneadh oibreacha cobhsaithe éigeandála ar an bhfoirgneamh ar mhaithe le sábháilteacht an phobail idir Eanáir agus Bealtaine 2021. I measc na n-oibreacha éigeandála bhí baint seanstruchtúir dín, glanadh amach as urláir inmheánacha agus smionagar, bracáil cobhsaíochta shealadach a shuiteáil, struchtúr nua dín a thógáil agus fuinneoga

agus doras a athsholáthar in airde binne an Bhóthair Thuaidh. Cuireadh na hoibreacha cobhsaithe go léir i gcrích faoi R2 2021.

Mol Fiontraíochta & Digiteach Chúl Darach

Deimhníodh maoiniú faoin Maoiniú um Fhorbairt Athnuachana Tuaithe in 2021 chun athfhorbairt a dhéanamh ar Sheanteach na Cúirte & iar-Oifigí Ceantair i gCúil Darach agus Mol Fiontraíochta & Digiteach nua. Tá an tionscadal seo faoi stiúir Chomhairle Contae Mhuineacháin agus tacaíonn Fiontraíocht Mhuineacháin leis. Tá an Réamhdhearadh críochnaithe ag Hall Black Douglas agus beidh an dearadh mionsonraithe curtha i gcrích go luath i 2022. Tá sé beartaithe go rachaidh an tionscadal chun tógála go luath i 2022.

Seanteach Cúirte Chúl Darach

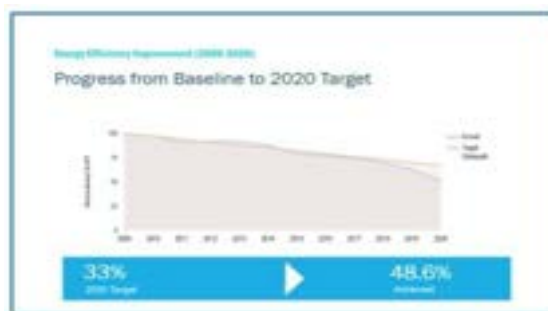
Coimpléasc Fóillíochta Mhuineacháin

Bainistíonn Coral Leisure Ltd Coimpléasc Fóillíochta Mhuineacháin thar ceann Chomhairle Contae Mhuineacháin. Tá an áis á hoibriú ag Coral Leisure ó 2006 agus tá siad ar cheann de phríomhsholáthraithe seirbhíse na hÉireann - ag bainistiú naoi saoráid fóillíochta faoi úinéireacht phoiblí. Go déanach in 2021, rinneadh grinnshuirbhé fuinnimh ar na córais téimh chun cabhrú le plean uasghrádaithe a fhorbairt do na córais téimh. Cuirfear tús leis na hoibreacha uasghrádaithe seo, atá deartha chun éifeachtúlacht oibríochtúil a fheabhsú agus astaíochtaí carbóin an Choimpléasc Fóillíochta a laghdú, i lár 2022.

Fuinneamh

Tá an éifeachtúlacht fuinnimh 33%/2020 sroichte agus sáraithe ag Comhairle Tíre Mhuineacháin. Baineadh amach laghdú fuinnimh 48.56% amhail deireadh 2020. Le foilsiú an Phlean nua um Gníomhú ar son na hAeráide 2021, beidh sprioc nua laghdaithe fuinnimh 50+%/2030 ann anois agus beidh sprioc nua 50+%/2030 maidir le Laghdú Carbóin ann freisin. Le críochnú an tionscadail Iarfeistithe LED, tá fócas ag aistriú anois i dtreo uasghrádú ár stoc foirgneamh go Rátáil RFF níos airde agus laghdú Breoslaí Iontaise ón bhflít iompair.

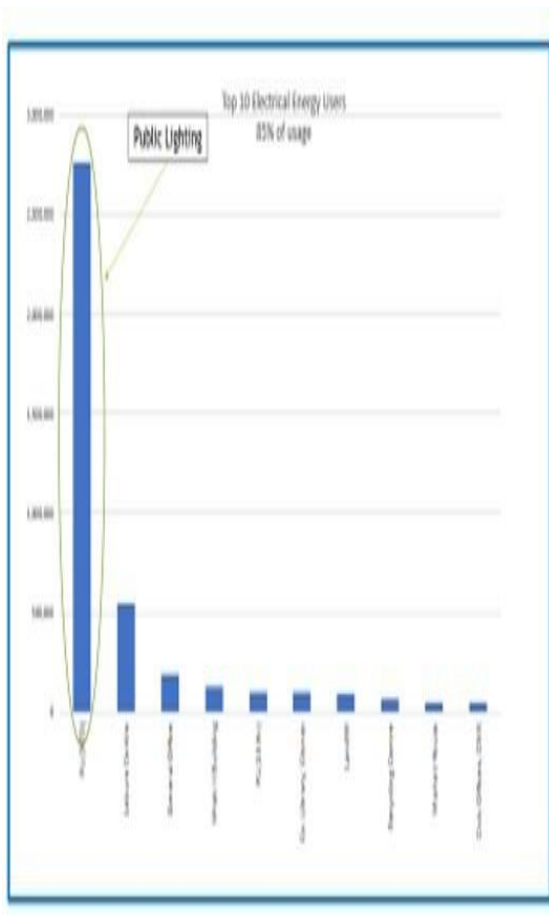
Leanann an Chomhairle go gníomhach d'fheabhas a chur ar a feidhmíocht fuinnimh agus ar a lorg carbóin

Déanann an Rannóg Fuinnimh gach úsáid fuinnimh a thiomsú, a thaifeadh agus monatóireacht a dhéanamh air ar bhonn bliantúil a úsáideann an Chomhairle agus tuairiscíonn sí é seo do ÚFIÉ chun monatóireacht a dhéanamh air. Úsáidtear an fhaisnéis chun Úsáideoirí Suntasacha Fuinnimh (SEU-anna) laistigh den eagraíocht a shainiú agus tá siad seo dírithe ar ghníomhaíocht chun úsáid fuinnimh a laghdú. Dhírigh tionscadail in 2021 ar fhoirgnimh agus ar shoilsiú poiblí na Comhairle. D'oibrigh an Chomhairle go dlúth lenár gcomhpháirtithe fuinnimh chuntionscadail laghdaithe fuinnimh a aithint d'fhoirgnimh na Comhairle agus trí scéim ÚFIÉ um Fhuinneamh Níos Fearr (BEC) chun maoiniú a fháil chun cabhrú leis na hoibreacha seo.

Soilsiú Poiblí

Is é Soilsiú Poiblí an t-úsáideoir fuinnimh aonair is mó do Chomhairle Contae Mhuineacháin, arb ionann é agus 35% den úsáid iomlán fuinnimh. Le ceithre bliana anuas, bhí clár leanúnach ag an gComhairle chun na soilse poiblí go léir sa chontae a thiontú go LED atá tíosach ar fhuinneamh. Baineadh críoch suntasach amach ag deireadh Mheán Fómhair 2021. Mhainigh an Chomhairle um Bóithre Neamhnáisiúnta é seo go díreach agus tá sé á íoc ar ais trí choigilteas fuinnimh agus costais chothabhála soilsihe poiblí. Tá maoiniú curtha ar fáil ag TII freisin chun soilse poiblí a iarfheistiú ar shoilse atá tíosach ar fhuinneamh ar na bealaí Náisiúnta ag roinnt áiteanna sa chontae.

Is é Soilsiú Poiblí an tÚsáideoir Fuinnimh is Suntasaí de chuid na Comhairle

thíos miondealú ar na Sócmhainní Maoine seo.

Líon na Sócmhainní de réir Cineáil

Cineál Sócmhainne	Líon Na Sócmhainní Deireadh
2021	
Tithíocht	781
Bóithre	620
Áis	141
Seirbhísí Uisce	150
Foirgneamh LA	70
Carrchlós	54
Eile	41
Campas Tógála LA	15
Oidhreacht	5
Talamh	32
Banc na Talún	3
Reiligí	1
Clós súgartha	1
Líonadh Talún	4
Iosta	8
Cairéal	1

Bainistíocht Sócmhainní Maoine

Déanann Córas Bogearraí Bainistíochta Maoine na Comhairle gach sócmhainn talún agus foirgnimh atá faoi smacht na Comhairle a thaifeadh agus a rianú. Cinntíonn sé seo dea-Rialachas agus bainistíocht éifeachtach ár bpunann réadmhaoine agus chun é a nascadh le Clár na Sócmhainní Airgeadais (FAR). D'oibrigh an Chomhairle go dlúth leis an mbunachar sonraí maoine náisiúnta agus leis an Líonra Náisiúnta Bainistíochta Maoine chun córais agus nósanna imeachta nua-aimseartha agus éifeachtúla a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéantar sócmhainní maoine a bhainistiú ar bhealach gairmiúil, comhordaithe agus éifeachtach agus chun luach ar airgead a chinntiú.

Amhail Nollaig 2021, tá 70 foirgneamh agus 1,927 beartán talún sa Chlár Leasanna Maoine ag Comhairle Contae Mhuineacháin faoi láthair. Taispeántar sa tábla

Iomlán Tábla na Sócmhainní do 2021

Seirbhísí Leabharlainne

Foireann Chultúrtha

Clár Éire Ildánach 2021

Mar gheall ar Covid19, bronnadh an dúshlán orainn arís maidir lenár gclár a sheachadadh, ach níor chuirse seo isteach ar an bhfoireann agus tacaíodh le 16 thionscadal san iomlán le maoiniú cláir de €177,161.

Tionscadail 2021

D'fhill **Féile i Veain ar** ais i mí Lúnasa ag tabhairt cuairte ar thithe cúraim altranais, aonad míchumais d'aoisigh agus imeacht lasmuigh Pháirc an Rois Mhóir.

Tionscadal gearrscannán na mBogach - i gContae Mhuineacháin, tá 711 láithreán bogaigh ar bhunachar sonraí Léarscáil Bhogaigh Mhuineacháin. Chruthaigh Oifig Oidhreacht Mhuineacháin an bunachar sonraí seo tar éis blianta fada de shuirbhéireacht agus mapáil gnáthóg. Déantar na gearrscannáin seo a léiriú go gairmiúil, ina dtaispeántar dreach bogaigh Mhuineacháin. Is tionscadal comhoibritheach nuálach nua é an **Tionscadal Dúlra** leis an ealaíontóir Siobhan McDonald, ina bhfuil sraith fiosruithe a bhaineann le hathrú comhshaoil - ar nós rolla na bportach san Athrú Aeráide agus an tionchar ar ár sláinte agus ar fholláine ár n-éiceachóras agus muid féin. Le linn thréimhse an Tionscadail Dúlra, tá Siobhan ag moladh clár ollmhór gníomhaíochtaí ar fud na n-institiúidí comhpháirtíochta: cónaitheachtaí, taispeántais, saotharlanna pop-up, ceardlanna agus cainteanna. Tá sé i gceist ag an tionscadal seo feachtas a mhúscailt agus machnamh cruthaitheach agus criticiúil a chothú faoi dhúshlán chomhshaoil atá roimh ár sochaí faoi láthair.

Clár Oidhreacht Patrick Kavanagh - Tá trí chuid tionscadail ar leith sa chlár seo ina bhfuil grúpaí pobail, an pobal cruthaitheach, scoileanna agus seirbhísí éagsúla cultúir, cartlainne agus leabharlainne páirteach. Is sraith tionscadal discrídeach é a spreagann peirspictíochtaí úra ar shaol

agus saothar Patrick Kavanagh, duine de na filí is mó a bhfuil grá aige dó in Éirinn, agus tábhacht a chuid oibre i gcomhthéacs comhaimseartha.

Tionscadal na Meán Digiteach Chogadh na Saoirse - Is tionscadal comhoibritheach é seo idir Músaem Contae Mhuineacháin agus Ionad AmmA — ionad Foghlama Cruthaithí de chuid an Údarás Oideachais in Ard Mhacha, chun na scéalta seo a ghabháil agus a athchruthú trí úsáid a bhaint as meascán de theicnící digiteacha agus cineálacha cur chuige traidisiúnta lena n-áirítear scannáin, grianghrafadóireacht, scáileán glas agus uirlisí réaltachta fíorúla.

Ba í an Scríbhneoir Cónaithe Heather Brett, ár

scríbhneoir cónaithe do 2021 ag seachadadh clár éagsúil ceardlann scríbhneoireachta cruthaithí, ag obair le scoileanna agus le daoineonair agus í ag obair léi féin

na scríbhneoireachta:

Féile Tradoodle - Baineann Féile Tradoodle le leanaí agus le daoine óga, rannpháirtíocht an phobail, agus baineann sé le deiseanna a chur ar fáil do leanaí agus do dhaoine óga rochtain a fháil ar na healaíona traidisiúnta ar bhealaí nuálacha, suimiúla agus bríocha.

In áiteanna eile – An Ceoldráma In áiteanna eile tá tionscadal nua ceoldrámaíochta faoi stiúir an chumadóir Michael Gallen, bunaithe ar fhíorscéal an chéad Shóivéadaigh ar domhan lasmuigh den ASS – i dtearmann gealt baile beag Éireannach – a bunaíodh go sciobtha i 1919. Bhí cleachtaí deiridh in áiteanna eile san Iontas agus taispeánadh den chéad uair é in Amharclann na Mainistreach i mí na Samhna 2021 leis an gcéad taibhiú Eorpach ag an Opera de Rouen.

Múrmhaisithe Mhuineacháin Tá sé mar phlean ag Músaem Chontae Mhuineacháin, ag obair i gcomhpháirtíocht le hIonad Patrick Kavanagh chomh maith le príomh-chomhpháirtithe eile laistigh den Chomhairle Contae agus pobail níos leithne chun tionscadal a fhorbairt a bheadh dírithe ar thacaíocht a thabhairt d'ealaíontóirí áitiúla agus an pobal a mhealladh ina stair agus ina n-oidhreacht trí mheán na múrphictiúir.

Stair inscríofa ag Másailéam an Rois Mhóir - Tionscadal chun plean a fhorbairt timpeall na chéad chéime eile de chaomhnú an Másailéam. I measc na ngnéithe atá á mbreithniú tá píosa nua gloine dhaite a choimisiúnú a d'oirfeadh do na hinfilltí fuinneoige atáann cheana féin, ag baint úsáide as gné d'oidhreachtan Westenras mar inspioráid le turais fhíorúla nó píosaí ealaíne ar an ardán féachana

chun ealaín, ailtireacht agus taobh istigh an fhoirgnimh agus stair na ndaoine atá curtha sa reilig a léiriú.

Comhpháirtíocht na nEalaíon Áitiúil san Oideachas -

Tacaíodh le sraith tionscnamh i gcomhar le Comhairle Contae an Chabháin tríd an gcomhpháirtíocht seo lena n-áirítear oiliúint ghairmiúil leanúnach, tacaíocht chun veain léiriúcháin féile agus cláir a cheannach do dhaoine óga.

Leabharlann Bréagán Charraig Mhachaire Rois -

tacaíocht chun cluichí cruthaitheacha agus bréagáinatá neamhdhíobhálach don chomhshaol a cheannach do theaghlach le fáil ar iasacht.

Is é seo Ealaín - léiriú agus suiteáil iontrálacha uile na ndaoine óga ar an mBóthar Thuaidh, baile Mhuineacháin chuig an gcomórtas náisiúnta RTÉ seo le linn Covid

Ócáid ceoil bheo faoin aer – arna óstáil ag Ionad Patrick Kavanagh le hIonad Cathartha Charraig Mhachaire Rois, bhí dhá lá d'imeachtaí ceoil faoin aer ar siúl i mí Iúil.

'The Airs that Once Through Rossmore's Halls' – léiriú ar léiriú amuigh faoin aer bunaithe ar an gceol a sheinn an Tiarna Rossmore sna 1800idí, a bhí ar siúl i ngairdíní múrtha an Rois Mhóir.

Oíche Chultúir 2021

Ba í seo an 7ú bliain don Chomhairle Contae chun An Oíche Chultúir a chomhordú, ócáid phoiblí uile-oileáin bhliantúil a cheiliúran cultúr, cruthaitheacht agus na healaíona. I mbliana, bhí sé ar siúl

Dé hAoine an 17 Meán Fómhair. Tugadh an dúshlán dúinn clár a cheapadh de réir na dtreoirínte sláinte agus sábháilteachta reatha. Buíochas leis an bpobal cultúrtha saibhir bríomhar i gContae

Mhuineacháin, bhíomar in ann clár cumaiscthe a chur i láthair do gach duine le taitneamh a bhaint as. Fuair an Chomhairle Contae maoiniú €8,000 ón Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta.

Deich mBliana na gCuimhneachán

Don bhliain 2021, bhí 8 dtionscadal san iomlán ar siúl ar fud an chontae a chuaigh i dteagmháil le lucht féachana éagsúil chun foghlaim faoi imeachtaí stairiúla na bliana 1921. Tá tús curtha le tionscadal nua trasteorann idir an Músaem agus músaeim trasteorann eile, agus d'éirigh linn €25,000 breise a fháil.

Clár Ealaíon Cruthaitheach Pobail Éire Shláintiúil

Trí Mhuineachán Sláintiúil, d'éirigh linn €15,320 a fháil chun clár cruthaitheach pobail a éascú, ag díriú go sonrach ar dhaoine scothaosta agus ar dhaoine faoi mhíchumas. Bhí 8 san iomlán ar siúl lena n-áirítear tionscadal meaisín Am Pobail, pacáistí acmhainní cuimhne Cruthaithe a fhorbairt, pacáiste cúraim néaltraithe, agus tionscadail rannpháirtíochta ealaíon.

Seirbhís Leabharlainne

D'oibrigh Seirbhís Leabharlainne Chontae Mhuineacháin i rith 2021 chun rochtain custaiméirí ar sheirbhís a uasmhéadú, in ainneoin na srianta leanúnacha atá ann mar gheall ar Covid 19. Rinneadh seirbhísí brainse-bhunaithe a chumasc le hacmhainní ar líne agus le cláir imeachtaí ar mhórsála. Chuir an fhoireann meascán de sholáthar seirbhíse Seachadadh Baile, Teagmhála agus Bailithe agus Duine le Duine ar fáil tríd an líonra brainse agus baineadh úsáid as na feithiclí seirbhíse leabharlainne soghluaiste chun pobail a bhaint amach agus chun croíseirbhísí agus tacaíochtaí spriocdhírthe a sholáthar.

An Clár um an gCeart chun Léitheoireachta

Príomhchuspóir an chláir seo an t-eolas agus an taithí atá ag bail foirne oilte i seirbhísí údaráis áitiúil agus i ngníomhaireachtaí eile a thabhairt le chéile chun tacaíocht litearthachta a sholáthar sa Chontae.

Comhlánaíonn agus tacaíonn an Ceart chun Léitheoireachta le straitéisí agus tionscnaimh náisiúnta litearthachta atá ann cheana, lena n-áirítear Straitéis Náisiúnta Litearthachta agus Uimhearthachta na Roinne Oideachais agus Scileanna.

Mar thoradh ar sheachadadh rathúil gach gné den Tionscnamh, cháiligh Comhairle Contae Mhuineacháin don teideal 'Right to Read Champion' do 2020.

Réaltaí an tSamhraidh Eachtraíochta Léitheoireachta samhraidh

Seoladh Dúshlán Léitheoireachta bliantúil Réaltaí an tSamhraidh ar an 10 Meitheamh. Sheol an tAire Joe O'Brien clár Réaltaí an tSamhraidh ag oscailt leabharlann bhainse nua i gCluain Dolcáin.

Clár Réaltaí an tSamhraidh:

Arís eile, níorbh fhéidir aon imeachtaí a óstáil laistigh dár leabharlanna Brainse. Ina ionad sin, roghnaigh muid clár cuimsitheach ar líne a chur le chéile do dhaoine óga chun dul i ngleic leis.

Áiríodh leis sin:

- Campa Samhraidh Códaithe Micribhitheolaíochta (6 lá thar 2 sheachtain. Trealamh micribit curtha ar fáil ag an Leabharlann)
- Ranganna Ealaíne le Tina Mation rté. Físeáin Ealaíne stíl Chartúin Seachtainiúil in éineacht le bileoga gníomhaíochta in-íoslódáilte. Spreagadh páistí a gcuid pictiúr a sheoladh isteach le bheith ann le seans tacaí Crayola Art a bhuachan.

- Sraith na dTaiscéalaithe le Músaem EPIC:
  - o Spás Tiny Tots
  - o Taiscéalaithe Tiny Tots
  - o Foghlaithe Mara Tiny Tots
  - o Taiscéalaithe Domhanda
  - o Taiscéalaithe Antartacha
  - o Taiscéalaithe Spáis
- Tráth na gCeist Seachtainiúil Idirghníomhach Teaghlaigh Ar Líne

Staidrimh, 2021

- **Líon na Rannpháirtithe:** 1,053 (Ba é 386 an figiúr seo in 2020)
- **Líon na n-imeachtaí agus gníomhaíochtaí ar líne:** 25 (ba é 15 an figiúr seo anuraidh)
- **Líon na rannpháirtithe ag imeachtaí beo:** 722 (B'ionann an Figiúr seo agus 166 anuraidh)
- **Líon na ngníomhaíochtaí/físeáin réamhthairde:** 8

Féile Leabhar na bPáistí @ Leabharlanna Chontae Mhuineacháin

In 2021, roghnaigh muid féile ar líne arís. D'iarramar ar Mhúinteoirí ar fud an chontae teagmháil a dhéanamh linn agus ligean dúinn údair a bhíoma ar chláir bhána a Seomra Ranga.

I ngach seisiún labhraíonn an t-údar faoina gcuid oibre agus leantar é seo le seisiún ceisteanna agus freagraí arna éascú ag Leabharlannaí.

Nuair is féidir, roinnimid naisc leis na múinteoirí le hacmhainní Seomra Ranga bunaithe ar obair na n-údar.

Staidrimh, 2021

- Líon iomlán na n-imeachtaí: **9**
- Líon iomlán na múinteoirí a chláraigh d'imeacht: **219**
- Líon measta na bpáistí a d'amharc ar imeacht: **5,256**

Clár iomlán ar fáil ag: https://issuu.com/monaghancountylibraries/docs/library_childrens_festival_booklet_final_version_2?mode=window

Tionscadal Litearthachta Leanaí Lifestart

Tá sé léirithe ag Taighde ECFE gurb í an léitheoireacht ar mhaithe le pléisiúr an táscaire aonair is mó ar rath linbh sa todhchaí, níos mó ná a gcúinsí teaghlaigh, cúlra oideachais tuismitheora nó ioncam tuismitheora. Agus é sin san áireamh, chuireamar romhainn

comhoibriú leis an gclár tuismitheoireachta Lifestart chun teaghlaigh le leanaí óga a aithint a bhainfeadh tairbhe as páirt a ghlacadh i gclár litearthachta leanaí a d'fhágfadh go bhfaigheadh siad leabhar nua gach mí ó Leabharlanna Contae Mhuineacháin. Leabharlannaí a roghnaigh na leabhair go cúramach agus taifeadh físeáin a ghabhann leo

den leabhar a bhí á léamh ar eagla go mbeadh litearthacht ina ceist do na Tuismitheoirí. Aithníodh 25 teaghla ch ar fud an Chontae agus aontaíodh orthu páirt a ghlacadh ann. Tá aiseolas ó na teaghlaigh a bhí rannpháirteach agus ó cheannaire thionscadal Lifestart

thar a bheith dearfach. Leanfar leis an tionscadal le rannpháirtithe nua in 2022.

Tionscnamh Mála Tuar Ceatha

'Léimid go bhfios nach bhfuilimid inár n-aonar'

Rinne Leabharlanna Chontae Mhuineacháin a ndícheall i gcónaí a bheith cuimsitheach do chách. Le linn dianghlasála leanamar lenár gcláir For-rochtana cibé bealach a d'fhéadfaimis a mheas, áfach, go bhféadfaí níos mó a dhéanamh chun óige LGBTQI+ a spreagadh chun páirt a ghlacadh ina seirbhís leabharlainne áitiúil. Tar éis dúinn labhairt le hOibrithe óige áitiúla agus oiliúint feasachta a dhéanamh le LGBT Ireland, roghnaigh muid rogha leabhar LGBTQI+ le cur san áireamh i 'Mála Tuar Ceatha'. Cuireadh 100 mála le chéile, agus cuireadh glao oscailte amach trí na meáin shóisialta, grúpaí óige &

scoileanna Bhí an t-éileamh ard agus seachadadh na málaí chuig tithe agus grúpaí óige ar fud an Chontae trínár seirbhís Seachadadh

Baile. Ag leanúint ó rath an tionscadail, tá gníomhaíochtaí ar siúl le scoileanna áitiúla chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar acmhainní

oiliúint feasachta a chur ar fáil i rith 2022. Cuireadh an tionscadal i láthair freisin mar shampla de dheachleachtas ag Sraith Seimineár Ghrúpa Leabharlanna Óige Chumann Leabharlann na hÉireann.

Ba í Féile Eolaíochta an Chabháin agus Mhuineacháin 2021 2021 an 6^ú bliain d'Fhéile Eolaíochta an Chabháin agus Mhuineacháin. Ghlac

coiste féile

an cinneadh rinne an fhéile a choinneáil go hiomlán ar líne mar gheall ar shrianta leanúnacha Covid. D'éascaigh an fhormáid ar líne raon leathan imeachtaí a sruthaíodh go díreach isteach i dTithe & scoileanna ar fud an dá chontae agus níos faide i gcéin. Rinneadh láithreán gréasáin na féile, ag [suíomh www.cavanmonaghsciencefestival.ie](http://www.cavanmonaghsciencefestival.ie) athdhearadh do 2021. D'óstáil an fhéile raon leathan cainteanna agus imeachtaí, lena n-áirítear caint le Martin McVicar (COMBILIFT) ar 'Scéal ratha STEM: Eolaíocht sa Ghnó', cainteanna ar thodhchaí na hIntleachta Saorga, Eolaíocht maidir le Siondróm Down, Eolaíocht na mBan i STEM, Néareolaíocht strus, Eolaíocht an tSonais, Eolaíocht na nGluaisteán Leictreach, Eolaíocht na Torthúlachta, cainteanna ar Zú Bhaile Átha Cliath, etc.

Suíomh gréasáin: www.cavanmonaghsciencefestival.ie

Ionad Faisnéise Europe Direct

In 2021 d'éirigh le Leabharlann Chluain Eois ina haighneacht an tseirbhís a choinneáil ar feadh cúig bliana eile. Cuirtear an tseirbhís réigiúnach ar fáil i dtrí chontae, Muineachán, an Cabhán agus Lú.

Tugann EDICanna faisnéis, comhairle, cúnaimh agus freagraí ar cheisteanna faoin Aontas Eorpach agus faoi chearta shaoránaigh an Aontais, tosaíochtaí, reachtaíocht, beartais, cláir agus deiseanna cistiúcháin an Aontais. Faigheann an EDIC maoiniú bliantúil **€31,000** ón gCoimisiún Eorpach chun tacú leis an tseirbhís a chuirtear ar fáil agus chun costas na glár imeachtaí bliantúla a chlúdach.

Cad iad na seirbhísí a chuirtear ar fáil ag Ionad Europe Direct i Leabharlann Chluain Eois?

- A foilseacháin agus bróisiúir AE saor in aisce a roghnú a chlúdaíonn raon leathan ábhar a bhaineann leis an AontasEorpach.
- Teileafón poiblí saor in aisce inar féidir leat gloach ar Líne Chabhrach Saoránach Europe Direct le fiosruithe faoi ghné ar bith den AE a bhfuil suim agat inti: 0080067891011.
- Imeachtaí bolscaireachta, lena n-áirítear an dúshlán díospóireachta bliantúil Soapbox

Is féidir leat ríomhphost a sheoladh chuig an EDIC ag eudirect@monaghancoco.ie

Éire Shláintiúil i do Leabharlann

Leithdháil an Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail deontas €3,000 in 2021 ar Leabharlann Chontae Mhuineacháin chun feachtas Éire Shláintiúil a chur chun cinn trí líonra na seirbhíse leabharlainne. Beidh an clár ar siúl go dtí mí na Nollag 2021.

HEALTH & WELLNESS SERIES
@ Monaghan County Libraries
Starting Monday 27th September

Monaghan County Libraries are running a series of events & promotions to highlight the broad range of resources available as part of the Healthy Ireland @ Your Library programme. Register for Live Events at monaghancoco.ie/yourlibrary. Screenings will be at Monaghan County Library Derrinbreena Place & Two Lake Church.

Live Online Events

- **Healthy Ireland: Your Health, Your Future** - A free online course for all ages.
- **Healthy Ireland: Your Health, Your Future** - A free online course for all ages.
- **Healthy Ireland: Your Health, Your Future** - A free online course for all ages.

Screenings

- **Screening: Understanding the Genetics of Dementia** - Tuesday 27th September 12-1pm
- **Screening: Your Child's Emotional Health Through Art** - Tuesday 27th September 12-1pm
- **Screening: Your Child's Emotional Health Through Art** - Tuesday 27th September 12-1pm
- **Screening: Your Child's Emotional Health Through Art** - Tuesday 27th September 12-1pm

Healthy Ireland Library Resources

Each of our branch libraries offer a wide range of Healthy Ireland Resources. These include:

- Informational Booklets
- Leaflets
- Posters
- Videos
- Audio
- E-books
- E-audiobooks
- E-podcasts
- E-newsletters
- E-zines
- E-journals
- E-magazines
- E-comics
- E-games
- E-apps
- E-articles
- E-reports
- E-press releases
- E-press kits
- E-press releases
- E-press kits
- E-press releases
- E-press kits

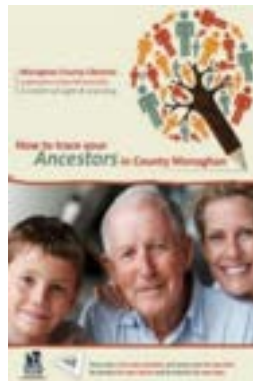
www.monaghan.ie/library

Stair Áitiúil agus Ginealas

Lean an tseirbhís de bheith an-ghnóthach le fiosrúcháin i rith 2021.

Mhéadaigh agallamh le Northern Sound Radio ag cur béime ar an tseirbhís leibhéal fiosrúcháin freisin. Leanadh ar aghaidh le hobair i rith 2021 ar scanadh agus innéacsú fógraí báis agus scéalta báis ó na nuachtáin áitiúla.

Foilseacháin in 2021

Fógraí Báis & Scéalta Báis i Nuachtán Argus Mhuineacháin 1960 – 1963

Fógraí Báis & Scéalta Báis i Nuachtán Argus Mhuineacháin 1964-1965

Maoiní Breise

Teideal	Cur síos	Deontas Leithdháileadh
Cistí Cuntais Dhíomhaoin e 2021	Maoiní chun <i>Tacaíochtaí Leabharlainne a sholáthar do Chomhphobail Imeallaithe, Eisiata go Sóisialta agus faoi Mhíbhuntáiste.</i>	€24,293.49
Éire Shláintiúil	Maoiní chun clár cruthaitheach pobail a éascú	€15,320
Éire Shláintiúil i do Leabharlann	Tá maoiní do cheannach troscán, córas fuaime, seilfeanna taispeána, agus bacainn sóisialta na hÉireann.	€5,469.19
Veain leabharlainne	Maoiní le haghaidh veain nua leabharlainne.	€20,000
Deich mBliana na gCuimhneachán	Maoiní do 8 dtionscadal faoin gclár in 2021.	€75,000

Oifig Oidhreachta Chontae

In 2021, lean an Oifig Oidhreachta ar aghaidh ag seachadadh seirbhísí oidhreachta, ag cur beartas agus cleachtas oidhreachta agus bithéagsúlachta i bhfeidhm agus á gcomhordú, agus ag idirchaidreamh dlúth leis an **Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta** agus leis an **gComhairle Oidhreachta** maidir le beartas náisiúnta ag leibhéal áitiúil. Déanann an rannóg idirchaidreamh le húdarais áitiúla eile trí **líonra Oifigeach Oidhreachta na nÚdarás Áitiúil**.

Tá an Rannóg Oidhreachta mar chuid d'Fhoireann Chultúrtha Chomhairle Contae Mhuineacháin, agus suíonn sí laistigh den Stiúrthóireacht Airgeadais, Tithíochta agus Cultúir.

In 2021, bhí ceathrar **ball foirne** san Oifig Oidhreachta – Oifigeach Oidhreachta, Comhordaitheoir Láithreáin Shliabh Beagh, Cúntóir Caomhantais, agus Oifigeach Cúnta Foirne.

Is fóram ilpháirtithe leasmhara é **Fóram Oidhreachta Chontae Mhuineacháin** le hionadaithe ón tsochaí shibhialta, ionadaithe tofa, gníomhaireachtaí agus eagraíochtaí stáit agus foireann Chomhairle Contae Mhuineacháin. Is í Oifig Oidhreachta Mhuineacháin a chuireann an rúnaíocht ar fáil. Lean sé ar aghaidh ag teacht le chéile in 2020, ag baint úsáide as teicneolaíocht ar líne, agus chuir sé fáilte roimh roinnt ball nua. Tugann an fóram comhairle maidir le Forbairt agus cur i bhfeidhm Phlean Bithéagsúlachta agus Straitéiseach Chontae Mhuineacháin. Tá liosta de na comhaltaí ar fáil: <https://monaghan.ie/heritage/wp-ábhar/uaslódálacha/láithreáin/13/2021/01/Contae-Muineachán-Oidhreachta-Fóram-Ballraíocht-PDF.pdf>

1. MAOINIÚ

Bronnadh maoiniú ó roinnt foinsí - an Chomhairle Oidhreachta, Muineachán Cruthaitheach, DHLGC, agus Interreg V.

2. POLASAÍ

Leagtar amach i **bPlean Straitéiseach Bithéagsúlachta agus Oidhreachta Chontae Mhuineacháin 2020-2025** fíis do 2025 - ról na hoidhreachta agus na bithéagsúlachta maidir le maolú agus oiriúnú don athrú aeráide, glactar go ginearálta le pobail inbhuanaithe, éiceachórais fheidhmiúla, sláinte agus folláine sa chontae agus leabaithe i ngníomhaíochtaí Chomhairle Contae Mhuineacháin.

Déantar cur síos ar thrí théama déag le cuspóirí do gach ceann acu, agus plean gníomhaíochta gonta chun dul chun cinn a chumasú. Is iad téamaí straitéiseacha tosaíochta - Maolú ar an Athrú Aeráide agus oiriúnú don Athrú Sin; Bogaigh Iontacha Mhuineacháin; Fálta Sceach agus coillearnacha dúchasacha; Díog na Péiste/Díog na Muice Duibhe; Seandálaíocht réamh-stairiúil; Struchtúir chosanta; Foirgnimh dhúchasacha agus thraidisiúnta; Talamh feirme Ardluacha Dúlra; Diméinte agus Eastáit; Oidhreachtaí trasteorann; Reiligí Stairiúla, toibreacha beannaithe agus fothracha eaglaise; Eolas agus traidisiúin dhúchasacha; Gaeilge agus an Béarla dúchasach.

Tá cuspóirí straitéiseacha, spriocanna eagraíochta agus príomhtháscairí feidhmíochta sa phlean freisin.

Tá an plean inrochtana ag

<https://monaghan.ie/heritage/biodiversity-and-plean-straitéiseach-oidhreachta-2020-2025/>

3. TAIGHDE

Suirbhé ar Bhreithmheas Fálta Sceach Mhuineacháin 2021

Athrú a bhí sa suirbhé seo ar cheann a thugamar faoi in 2010, d'fhonn treochtaí comhshaoil a chinneadh don chuid thábhachtach seo dár n-oidhreachta nádúrtha náisiúnta. Maoinithe le cúnaimh ón gComhairle Oidhreachta. Go hachomair, léiríonn na torthaí:

- Baineadh 10.7km d'fhálta ó na cearnóga samplacha ó 2010. Ciallaíonn sé seo go bhféadfar 0.9% d'fhálta a bhaint go bliantúil atá i bhfad níos airde ná meastachán an EPA de 0.3%
- 75% den aistriú inchurtha i leith na talmhaíochta
- 30 speiceas tor a taifeadh in 2021. Bhí sé seo 5 speiceas níos lú ná in 2010
- Sceach gheal is minice - 94% draighean, cuileann 40%
- Dreapadóirí crann - driseoga, feirdhris, féithleann den chineál céanna

- 2010 – Bhí 37% de na fáлта speiceas saibhir le 4 speiceas adhmafach nó níos mó. In 2021, tá laghdú tagtha ar an bhfigiúr sin go 23%
- 20 cineál crann le fáil i bhfálta. Fuinseoig 71%, saileach 23%, seiceamar 22%, coll 14%
- Tá ais-ais fuinseoige i láthair i 90% de na crainn fuinseoige a scrúdaíodh.
- Bláth talún – tá laghdú tagtha ar éagsúlacht speiceas luibh freisin.
- Tá méadú tagtha ar speicis atá saibhir ó thaobh cothaitheach de. 40% de na fáлта a mheastar a bheith saibhir ó thaobh cothaitheach de.
- Fuarthas sciodar gar do bhoinn fálaithe agus scaipeadh fiú ar roinnt fáлта.
- D'fheabhsaigh 64% den talamh cóngarach féarthalamh. Méadú 10% ó 2010.
- An cúigiú cuid den talamh leathnádúrtha in aice láimhe - is féarthalamh leathnádúrtha é 14%. In 2010 bhí 28% leathnádúrtha. Is cosúil go bhfuil an cineál gnáthóige seo laghdaithe faoina leath.
- 87.9 tá fáлта i stádas neamhfhabhrach.
- Níl ach 12% d'fháluithe sa chontae i riocht fabhrach de réir an tsuirbhé.

Tá paraiméadair an tsuirbhé an-mhionsonraithe. Déanann an suirbhé taifead ar mhéid (i.e. suirbhé cainníochtúil), agus comhdhéanamh bláthúil, comhthéacs, struchtúr fisiceach, riocht agus bainistiú fáлта sceach (i.e. suirbhé cáilíochtúil) in aon cheantar, contae nó réigiún ar leith in Éirinn ag baint úsáide as roghnú samplach leath-randamach.

Sa phictiúr – duine de na suirbhéirí fáлта sceach ag sampla d'fhálta sceach Mhuineacháin atá i riocht fabhrach.

Plean Gníomhaíochta Bogaigh Mhuineacháin

Is plean comhtháite é Plean Gníomhaíochta Bogaigh Chontae Mhuineacháin 2020-2021 chun an acmhainn bhogaigh i gContae Mhuineacháin a chaomhnú, trí chomhoibriú agus trí rannpháirtíocht le raon leathan comhpháirtithe agus grúpaí pobail. Leagtar amach sa plean gníomhaíochta bealach chun cinn chun bithéagsúlacht agus oidhreacht bhogaigh Chontae Mhuineacháin a acmhainniú, a chosaint agus a fheabhsú, a chaomhnú agus tacú leo. Tá sé mar aidhm ag an bplean forbairt inbhuanaithe na hacmhainne a chur chun cinn agus uasmhéadú a dhéanamh ar na seirbhísí bithéagsúlachta, maolaithe athraithe aeráide agus éiceachórais is féidir le bogaigh a sholáthar. In 2020, cuireadh céim 1 i gcrích nuair a forbraíodh réamhthuarascáil scóipe agus modheolaíochta. In 2021, cuireadh an Plean Gníomhaíochta deiridh i gcrích agus foilsíodh é.

Sa phictiúr – Imeall bogaigh Loch Emy

Tá obair mhór déanta le cúig bliana déag anuas chun carachtar éiceolaíoch na mbogach ar fud Chontae Mhuineacháin a aithint agus a thréithriú. Tá tacar sonraí luachmhar curtha ar fáil ag toradh na hoibre seo ina bhfuil faisnéis faoi 710 bogach, a raibh 202 díobh sin faoi réir suirbhé allamuigh.

Tá tosaíochtaí bainistíochta, athchóirithe agus athshlánaithe aitheanta go hoibiachtúil ag MWAP d'acmhainn bhogaigh an chontae chun, i measc nithe eile, torthaí bithéagsúlachta agus maolú/oiriúnú aeráide a fheabhsú. Ba cheart go dtreoródh sé seo grúpaí pobail, úinéirí talún agus daoine eile faoi na bearta athchóirithe is praiticiúla agus is éifeachtaí.

Forbraíodh straitéis rannpháirtíochta poiblí, agus seoladh Lónra Bogach Pobail le linn na Seachtaine Oidhreachta. Aithnítear foinsí maoinithe chun a chinntiú go nglacfar go forleathan leis an bplean gníomhaíochta bogaigh i measc comhpháirtithe agus grúpaí pobail, na príomhthairbhíthe i gContae Mhuineacháin.

https://monaghan.ie/wp-content/uploads/2021/08/5810-MonaghanWetlands-booklet_LR.pdf

Is comhthionscnamh tionscadail é tionscadal Phlean Gníomhaíochta Bogaigh Chontae Mhuineacháin (MAWP) atá maoinithe ag Comhairle Contae Mhuineacháin, agus ag an Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreacht trí mhaoiniú an Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Bithéagsúlacht.

Suirbhé na dToibreacha Beannaithe ar Chontae Mhuineacháin

Cruthaíonn an suirbhé tacar sonraí bonnlíne den staid reatha, suíomhanna aitheanta, leibhéal gníomhaíochta, feasacht áitiúil, dálaí fisiciúla agus fanann sé ag gach láithreán gné atá inrochtana trí HeritageMaps.ie Thug seandálaí cuairt ar dhaichead a haon láithreán chun na toibreacha a thaifeadadh mar atá siad inniu, agus chun faisnéis a bhailiú d'úinéirí talún maidir lena stair, chomh maith le dul i gcomhairle le foinsí faisnéise stairiúla.

Sa phictiúr – Tobar Bridget i nDomhnach Maighean

4. CAOMHNÚ

Ciste na Séadchomharthaí Pobail

Tá sé mar aidhm ag an gciste seo ón Roinn Rialtais Áitiúil, Tithíochta agus Oidhreacht ár n-oidhreacht seandálaíochta a chaomhnú. Mhaoinigh an Rannóg Oidhreacht trí thionscadal i mbliana leis an maoiniú seo a bhí:

1. Eaglais Mheánaoiseach an Earagail Truagh – dréachtaíodh sonraíochtaí caomhnaithe don eaglais mheánaoiseach seo agus gearradh siar ar an eidhneán ar an struchtúr. Áiríodh leis seo tuarascáil chaomhnaithe agus innealtóireachta chun comhairle a thabhairt maidir le hoibreacha caomhnaithe agus comhdhlúthaithe amach anseo.

2. Mainistir Chill Shléibhe – b'fhéidir gurb é an séipéal meánaoiseach is sine a mhaireann sa chontae. Tá sé marcáilte air mar fhothrach ar léarscáil Shuirbhé an Dúin i 1657 agus i dtráchtairacht a rinne Lewis in 1837- "As na trí shéipéal sa pharóiste (Cill Laobhan) tugadh 'Mainistir Chill Shléibhe' ar an gceann is sine go comhthráthach "ach ar an séipéal bunaidh, níl ach

an binn thiar ann i gcónaí, le fuinneog chaol an-bheag, a léiríonn seandacht an fhoirgnimh seo." In 2021, cuireadh oibreacha caomhnaithe i gcrích ar bhallaí na heaglaise meánaoiseach scriosta seo le toiliú ó Sheirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta agus le cúnamh ó Chiste na Séadchomharthaí Pobail. Áiríodh leis seo fásra a ghlanadh, sciortadh as hailt, moirtéal stairiúil a mheaitseáil, pointeáil moirtéal aoil agus atógáil coirnéil ar iarraidh go binn. Cuireadh suirbhé fótagramiméadrach i gcrích freisin. Bhí an fhoireann comhdhéanta de Ghrúpa Oidhreacht Chill Shléibhe agus speisialtóirí lena n-áirítear Ailtire Caomhantais, Seandálaí, sainchonnraitheoirí caomhnaithe agus innealtóirí caomhnaithe.

Sa phictiúr - Martin Reid ó Sheirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta agus Shirley Clerkin, Oifigeach Oidhreacht ar apex an bhalla bhinn le linn oibreacha caomhnaithe.

Sa phictiúr – Mainistir Wee Chill Shléibhe tar éis oibreacha caomhnaithe ar an mBinn a bheith críochnaithe.

3. Scrín Chloiche Chluain Eois – Is scrín cumhdach cloiche é Scrín Naomh Tighernach atá suite gar don cloigtheach i gCluain Eois, a mheasann go leor scoláirí gurb é an ghné is luaithe a mhaireann de mhainistir Naomh Tighernach a d'fhéadfadh dáta go dtí tréimhse na n-eaglaisí cloiche is luaithe sa naoú nó sa 10^ú haois. Le toiliú Sheirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta, tugadh faoi oibreacha deisiúcháin chaomhnaithe ar mhór-scoilt agus ar dheisiúcháin níos sine, athlonnaíodh plaic nua-aimseartha in aice láimhe, agus tógadh íomhá Lidar 3D den scrín cloiche uathúil luachmhar seo. Bhí sain-choimeádaithe cloiche, seandálaithe agus ailtire caomhantais ar an bhfoireann.

Sa phictiúr – An scrín tar éis oibreacha caomhnaithe.

Gníomhaíocht Chomhoibrítheach do Líonra Natura

Is tionscadal arna mhaoiniú ag Interreg VA é tionscadal CANN faoi stiúir Chomhairle Ceantair an Iúir, Mhúrn agus an Dúin, ina bhfuil cuibhreas 11 chomhpháirtí a bhfuil Comhairle Contae Mhuineacháin i gceannas ar an bpacáiste oibre ardtailte de.

Tá sé mar aidhm ag an tionscadal comhoibriú trasteorann a neartú chun aisghabháil gnáthóg roghnaithe agus speiceas tosaíochta a éascú chun spriocanna Threoracha an AE maidir le hÉin agus Gnáthóga agus Straitéis Bhithéagsúlachta an AE a bhaint amach.

Is suíomh mór ardtailte é Sliabh Beagh atá i gcontaetha Mhuineacháin, Thír Eoghain agus Fhear Manach. Tá Comhairle Contae Mhuineacháin freagrach as gníomhartha caomhnaithe díreacha a sheachadadh ar an suíomh seo. In 2021, trí chleachtaí casta soláthair a chur i gcrích bhíodas in ann oibreacha a phleanáil do go leor de na séasúir amach romhainn. Ní mór gníomhaíochtaí caomhnaithe a uainiú chun séasúir neadaithe agus amanna íogaireeile do ghnáthóga ar an láthair a sheachaint.

Tharla **Blocáil Draenacha** laistigh de SAC Shliabh Beagh. Suiteáladh 2200 damba san iomlán thar achar 115 heicteár, dambaí móna den chuid is mó ina raibh

líon beag dambaí móna adhmaid. Ba é an phríomhaidhm ná an portach a athfhluadh agus leibhéal an bhoird uisce a ardú.

Sa phictiúr: Damba móna a chruthú chun draein a bhlocáil ar Shliabh Beagh chun feidhmeanna hidreolaíocha an bhratphortaigh a athbhunú.

Baineadh **Speicis Ionracha** ar Shliabh Beagh laistigh den ASSI áit ar gearradh buaircínigh agus gléasraí róslabhrais agus inar baineadh den láthair iad. Is dhá phríomhspeiceas iad róslabhrais agus buaircínigh féinsíolaithe a chuireann portaigh agus tailte portaigh i mbaol agus a mbíonn triomú amach mar thoradh orthu. Forbraíodh **Plean Bainistíochta Dóiteáin** do réigiún Shliabh Beagh. Is iad seo a leanas príomhaidhmeanna an phlean amach anseo: Eolas a thiomsú chun ligean do pháirtithe leasmhara tuiscint a fháil ar an riosca dóiteáin sa cheantar, gníomhartha trasteorann a spreagadh chun an tírdhreach a bhainistiú go hinbhuanaithe agus athléimneacht tírdhreacha a fheabhsú trí chleachtais bhainistíochta inbhuanaithe. Tá **Monatóireacht Amóinia** á déanamh ag rannóg Oidhreachta Chomhairle Contae Mhuineacháin ar Shliabh Beagh ar bhonn míosúil. Aithníodh 7 bpointe monatóireachta (4 i dTuaisceart Éireann & 3 ibPoblacht na hÉireann) mar phríomhphointí chun monatóireacht a dhéanamh ar leibhéal amóinia.

Sa phictiúr – tine ar limistéar faoi chosaint ar Shliabh Beagh. Is bagairt iad dóiteáin do ghnáthóga, fiadhúlra, cáilíocht an aeir, cáilíocht an uisce agus cuireann siad go diúltach leis an athrú aeráide.

Leabhrán Spiareachta Súl Forbraíodh leabhrán do Shliabh Beagh. Déantar cur síos sa leabhrán seo ar an bhfáth a bhfuil bratphortaigh tábhachtach agus liostaítear 5 speiceas éan, ainmhithe, feithidí agus plandaí atá coitianta ar Shliabh Beagh. Tá pictiúr agus cur síos ar gach speiceas chun cabhrú le haithint.

Lá Domhanda na mBogach Rinne Rory Sheehan agus Paul Sherlock fiseán gairid ar Shliabh Beagh. Thug siad forbhreathnú ar na hoibreacha caomhnaithe atá á ndéanamh ag CANN ar Shliabh Beagh agus phléigh siad an tábhacht a bhaineann le bratphortaigh lena n-áirítear an méid is féidir a dhéanamh chun na portaigh seo a chothabháil agus a fheabhsú.

Turais Scoile Bhí 2 thuras scoile ar Shliabh Beagh i mí an Mheithimh 2021. Chuir baill de Rannóg Oidhreachta Mhuineacháin, an Tionscadal CANN agus LAWPRO turas siúlóide agus cainte ar fáil ar go leor ábhar ar nós bratphortaigh, speicis/gnáthóga a fhaightear ar phortaigh, cáilíocht uisce aibhneacha ar phortaigh agus sainaitheantú speiceas abhann.

Siúlóid na Cuaiche Bhí siúlóid teoraithe ar siúl ar Shliabh Beagh ar an 24 Bealtaine. Thug saineolaí éan áitiúil caint ar chuach ag cur síos ar phríomhthréithe an éin agus áiríodh leis an tsiúlóid cuairt a thabhairt ar ghnáthóg choitianta don éan. Ghlac 15 duine páirt sa tráthnóna agus iad go léir ag iarraidh níos mó a fhoghlaim faoin éan cuach.

5. FOR-ROCHTAIN

Podchraoltaí Oidhreachta ag an gCroí

Cuireann an Oifig Oidhreachta an dara sraith seo de phodchraoltaí ar oidhrecht agus ar nádúr Mhuineacháin i láthair agus déantar é a thairneadh ar an láthair. Cuireann siad agallaimh i láthair le daoine áitiúla, coimeádaithe agus speisialtóirí oidhreachta, le go leor díospóireachtaí bríomhara agus scéalta faoi na háiteanna agus a luach. In éineacht le gach podchraoladh tá ceol a coimisiúnaíodh go speisialta le

cumadóir mór le rá ó Mhuineachán Michael Gallen. Ar fáil ar gach gnáthardáin podchraolta. Achoimre ar eipeasóid thíos: **Patrúin na dToibreacha Beannaithe** Siúlóid chuig tobar beannaithe i mbaile fearainn Achadh an Bhile nó *Achadh an Bhile* (réimse an chrainn naofa), áit a labhraíonn siad faoi na traidisiúin agus na patrúin a bhaineann leis na foinsí uisce a seo a dtugtar urraim dóibh.

Iníúchadh Nádúrtha ar Fhálda Sceach Spaisteoireacht feadh fál éagsúil flúirseach i mBaile an Óid chun fiadhúlra fálda, dea-bhainistíocht, crainn agus stair fálda in Éirinn a phlé.

Puzal na Logainmneacha ag spochadh as roinntbríonna ainm áite ó Chluain Eois agus ó áiteanna eile, agus oidhrecht na talún is féidir a fháil trí thumadh isteach i iniúchadh ar na háiteanna ar a dtugtar.

Ealaín Tíre agus Clocha Cinn Stairiúla ag plé stíl agus siombalachas na gcumhneachán sna reiligí i Muineachán ón seachtú haois déag. Breathnaíonn siad ar cherub, cloigeann agus cnámha crosáilte agus déanann siad a mbrí a dhíspreagadh agus ar an gcaoi ar ghlac na traidisiúin tíre-ealaíne seilbh sa chontae.

Tithe Margaidh ag caint faoi stair na dtithe margaidh, na mbailte móra agus cé chomh mór agus is féidir le seanfhoirgnimh cabhrú le hathghiniúint bailte agus sráidbhailte.

Físéain ‘Sting the Bee’ do lucht féachana óg

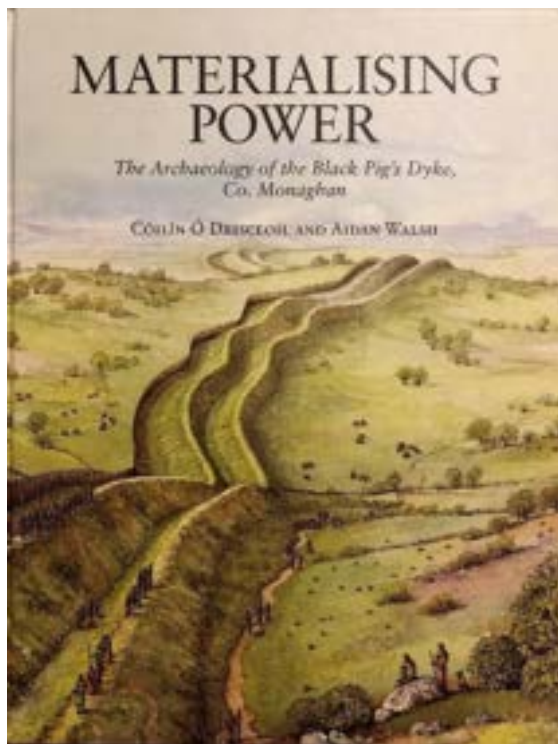
Thug puipéad Sting the Bee cuairt ar shuíomhanna oidhreachta ar fud an chontae le haghaidh seachtain oidhreachta i gcúpla gearrscannán a taispeánadh ar shuíomh gréasáin Agus ar na meáin shóisialta de chuid Chomhairle Contae Mhuineacháin. Rinneadh é seo chun aoisghrúpa níos óige a mhealladh leis an oidhrecht áitiúil. Reáchtáladh comórtas dathúcháin sa phreas áitiúil freisin.

Cumhacht a Chur i gCumhacht. Seandálaíocht

Díog na Muice Duibhe, Contae Mhuineacháin

Seoladh seimineár gréasáin ar líne i mBealtaine 2021. Bhí cur i láthair ann ó na húdair Cóilín O'Driscóil agus Aidan Walsh ar an monagraf seandálaíochta spreagúil seo atá á ullmhú le cúpla bliain anuas. Maoinítear an leabhar trí Chomhairle Contae Mhuineacháin agus tríd an gComhairle Oidhreachta.

Tá an leabhar ar fáil le ceannach ó shiopaí leabhar áitiúla agus ar líne ó Wordwell.

Seimineár gréasáin ar líne – Fálta Sceach Mhuineacháin – Deich mbliana d'athrú

Ag an seimineár gréasáin i mí Dheireadh Fómhair, cuireadh torthaí ó Shuirbhé Fálta Sceach Chontae Mhuineacháin, a rinneadh le linn mhíonna an tsamhraidh 2021 faoi bhráid an phobail. Thug an t-athshuirbhéireacht seo ar shuíomhanna a ndearnadh suirbhé orthu ar dtús in 2010 tuiscint dúinn ar threochtaí comhshaoil. Don chineál gnáthóige seo sa chontae. Tacaíonn an Chomhairle Oidhreachta agus Comhairle Contae Mhuineacháin leis an suirbhé.

An Oifig Ealaíon

Bhí 2021 d'Earnáil na nEalaíon ar roinnt bealaí cosúil le *laethanta an úitsigh* ag gach seachtain ansin gach mí ina rabhtas ag súil leis an réamh-mheas ar chúrsaí a bhí ag scaoileadh suas. Bhí sé ina phraiseach i ndáiríre gur oibrigh pobal na n-ealaíon i gcontae Mhuineacháinfaoi gan a fhios a bheith acu an bhféadfadh imeachtaí dul ar aghaidh agus dá rachaidís, cad a bheadh sa líon srianta. Mar sin féin, ós rud é gur gabhadh an tír ar fad i bpaindéim 'osclóimid, nó ní osclóimid', bhí bráithreachas inár measc go léir i saol ealaíon Chontae Mhuineacháin.

I mbliain ar a glaoth "bliain eile" inar fhreagair Comhairle Contae Mhuineacháin don ghéarchéim eiseach a raibh an chuma uirthi go ndeachaigh sí ingleic leis an tír leis na srianta leanúnacha paindéime. Thar aon ní eile, is mó a d'fhulaing na hEalaíona le srianta, bhí na hEalaíona beagnach ag dul in éag ar fud an chontae cibé an raibh sé ina Ealaíontóirí, Ionaid, Éascaitheoirí, Eagraithe agus an Pobal.

Rinne Comhairle Contae Mhuineacháin iarracht tacú leis na hEalaíona i rith na bliana mar gur éirigh léi i 2020. I bhformhór na gcásanna gur ghlac na foirne a bhí i gceannas ar ár n-imeachtaí cultúrtha i rith nablana na cinní aibí iad féin chun a gcur i bhfeidhm a chur siar go dtí an bhliain dar gcionn de 2022.

Thuig an Rialtas go raibh easpa foirne laistigh d'earnáil na n-ealaíon agus go háirithe an cailteanas scileanna a theastaíonn chun na healaíona a athchumrú ar ais go dtí a sheanléim nó de ghnáth nuair a bhí an tsochaí réidh le hoscailt.

Chuamar i gcomhar leis an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt & Meán lena bhfreagra maidir leis an **Scéim do Chláir Áitiúla um Thaibhithe Beo a sheachadadh Céim I & II**. (LLPPS).

"Bunaíodh an scéim chun tacú le deiseanna fostaíochta d'Ealaíontóirí, Taibheoirí agus Criú chun imeachtaí a thaispeáint ar fud an chontae a chabhródh le bonn a chur faoi théarnamh nahearnála taibhithe beo . Úsáideadh an maoiniú chun tacú le fostaíocht agus folláine in earnálacha na n-ealaíon tráchtála agus an chultúir trí léirithe beo a sholáthar."

Reáchtáladh an dá chéim den scéim LLPPS 1 i mí Mheán Fómhair agus an ceann eile i mí na Nollag. Rinne Comhairle Contae Mhuineacháin infheistiú thart ar **€280K** san earnáil ealaíon agus cultúir áitiúil lenar thacaíomar le himeachtaí & Féilte cláraithe i bPáirc Hilton, Ionad Ealaíon Iontas, Ionad Patrick Kavanagh, Páirc an Rois Mhóir, Amharclann an Gharáiste, Ionad Tyrone Guthrie agus Eaglais Phódraig.

Thar 22 lá d'imeachtaí idir an 2 mhí thacaigh agus d'íoc an scéim 130 Ealaíontóir & Ceoltóir, 44 pearsanra Criú & láithreáin agus táille cíosa íoctha 20 lá le 6 ionad éagsúla sa chontae.

Rinneamar ár samhail clár agus maoinithe a ailíniú le príomhspriocanna straitéiseacha ár gcreat-chomhaontaithe leis an gComhairle Ealaíon 2020-2027 sa tuiscint gur féidir le tiomantas agus seachadadh na comhairle na n-ealaíon sa chontae a bheith níos inbhuanaithe. Is iad 3 príomhchuspóir an bhunchloch

dár spriocanna maidir le ról sásúil a choinneáil do na healaíona sa tsochaí chruthaitheach laistigh de Mhuineachán.

Seo a leanas cuid de na nuashonruithe inárseachadhadh do 2021:

1. **Ag Tacú leis an Ealaíontóir:** Luach agus tacaíocht a thabhairt d'obair ealaíontóirí agus an réimse deiseanna a leathnú d'ealaíontóirí chun a gcleachtas a fhorbairt.

D'fhorbraíomar catagóir nua mhaoinithe d'Ealaíontóirí ar a dtugtar [Scéim Bhreisluacha 2020-2027 - Na hEalaíona \(monaghan.ie\)](#) atá i gcroílár tiomantas chun tacú leis na [hEalaíontóirí Gairmiúla](#) ar bronnadh **sparánacht** orthu ó chomhlachtaí ar nós **na Comhairle Ealaíon/Chultúr Éireann** nó ó aon ghníomhaireacht náisiúnta a bhfuil sainchúram orthu na hEalaíona a mhaoiniú, a fhorbairt agus a chur chun cinn.

Fuair **6 ealaíontóir** maoiniú breise ón gComhairle ar luach iomlán **€6K**, a bronnadh toisc go bhfuair siad **€42K** ón gComhairle Ealaíon eatarthu.

Bhronn ár [Scéim Bhliantúil Tacaíochta d'Ealaíontóirí 2021 - Na hEalaíona \(monaghan.ie\)](#) **€10K** san iomlán ar **19 Ealaíontóir** in 2 chatagóir Ealaíontóirí, Tallann atáag Teachta Chun Cinn & Ealaíontóirí Seanbhunaithe.

Chuir Stiúideonna Ealaíontóirí Chluain Eois fáilte roimh 2 ealaíontóir isteach mar thionóntaí sna Stiúideonna, ar gné iontach é de ghealltanais na comhairle d'ealaíontóirí, go ceann na mblianta atá le teacht.

2. **Daoine óga agus na hEalaíona;** deiseanna do leanaí agus do dhaoine óga ealaín iontach a chruthú, a rochtain agus páirt a ghlacadh ann.

Oibrímid an chuid is mó dár dtiomantas agus dár seachadadh díreach den sprioc seo trínár dtiomantas suntasach airgeadais do Ré an Cheoil an Chabháin/Mhuineacháin, ar seirbhís oideachais ceoil taibhithe í i Muineachán a chuireann deiseanna ar fáil do leanaí agus do dhaoine óga rochtain a fháil ar raon teagaisc gutha agus uirlise ardchaighdeáin, fóirdheonaithe ina gceantar áitiúil. Faigheann an oiread sin dár scoileanna agus dár ndaoine óga deiseanna iontacha trí bheith páirteach sa tionscnamh seo. Chun léargas a fháil ar sheachadadh agus áthas *iomlán Music Generation* tabhair cuairt ar <https://www.facebook.com/Musicgencavmon/>

Is comhghealltanais é ár gComhpháirtíocht Ealaíon Áitiúil san Oideachas (LAEP) maidir le seachadadh do na hEalaíona le béim ar leith ar dhaoine óga agus ar dheiseanna dóibh, a roinnimid le Comhairle Contae an Chabháin & CMETB. Cuirimid go léir le feidhmiú na scoileanna sa dá chontae stádas a bhaint amach mar a bheith i gClár na Scoileanna Ildánacha faoi choimirce na Comhairle Ealaíon. Tá 12 scoil againn anois i gcontae Mhuineacháin a bhfuil an stádas seo bainte amach acu.

Ós rud é go maoinimid go leor ionad ealaíon, féilte agus ionaid eile sa chontae iarraidimid orthu trínár gcláir mhaoinithe obair leantach a dhéanamh freisin ar an gclár abhcóideachta a gheallaimid chun acmhainneacht gach linbh a bhaint amach agus tiomantas a thabhairt do thacaíocht a thabhairt do dhaoine óga sna hEalaíona.

3. **Acmhainn a Chruthú** Infheistíocht a dhéanamh i bhforbairt ghairmiúil ionad, féilte agus eagraíochtaí a chuireann eispéiris ealaíon ar ardchaighdeán ar fáil. Is í ár bpríomhthacaíocht sa sprioc ardleibhéal seo ná Scéim [Ealaíon Comhpháirtíochta/Scéim Deontais Comhpháirtíochta Ealaíon 2021 - Na hEalaíona \(monaghan.ie\)](#) Tá an Scéim mhaoinithe seo oscailte d'Eagraíochtaí Ealaíon, Do Ghrúpaí Ealaíon, d'Fhéilte Ealaíon agus do Thionscadail Ealaíon a [sholáthraíonn Clár Ealaíon inbhuanaithe](#) i gContae Mhuineacháin. Cúnamh deontais díreach d'ionaid, d'eagraíochtaí ealaíon agus d'fhéilte a mheastar a bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leo do na hEalaíona laistigh den Chontae.

Bhí tionchar ollmhór ag na srianta a chuir an phaindéim ar an tsochaí ar ár gComhpháirtithe Ealaíon maidir le bheith in ann go leor dá gcuspóirí a bhaint amach. Bhraith Comhairle Contae Mhuineacháin, áfach, go raibh sé tábhachtach tacú leis na heagraíochtaí Ealaíon seo in am an ghátair ionas go mbeidís in ann maireachtáil níos faide ná Covid 19. Is lenár gcomhpháirtithe Ealaíon amháin a chomhlíonannmuid ár n-infheistíocht **Cumas a Chruthú**, atá ar go leor bealaí mar cheann feadh cuid mhaith de sheachadadh na nEalaíon sa chontae. Ghlac roinnt dár gclaiant na cinní ciallmhara gan dul ar aghaidh le seachadadh i 2021 agus a fhios acu go mbeadh sé fritorthúil i dtéarmaí srianta a bheith i bhfeidhm.

Bhronn an Chomhairle **€60K** san iomlán ar na faighteoírí thíos ainmnithe trína **scéim Comhpháirtithe Ealaíon**.

Féile Scannán Chluain Eois

Féile Muckno Mania Amharclann an Gharáiste

Ionad Ealaíon Iontas Féile Patrick Byrne Scoil Cheoil na

Botha Béal Átha Beithe Ealaíon an Chomhphobail

Mar sin féin, taispeánadh an chéad taibhiú de [Michael Gallen's World in Amharclann na Mainistreach](#) i mí na Samhna.

Ba éacht é sin d'airde ealaíonta cruthaitheach den sórt sin gur deacair a rá gurbh é seo an toradh a bhí ar ghradam a rinne Comhairle Contae Mhuineacháin beagnach 5 bliana ó shin de €600.

Sna blianta idir an dá linn trí Scéimeanna Sparánachta, an Scéim Breisluacha agus maoiniú Mhuineacháin Chruthaithigh do Michael, mar dhuine aonair, agus ar a Chomhlacht léiriúcháin bronn bhronn Comhairle Contae Mhuineacháin **€65K** san iomlán.

Mar chúiteamh ar ár n-infheistíocht i Táirgeadh Michael de Elsewhere, fuair siad **€358K** san iomlán ó Chomhairle Ealaíon na hÉireann faoi sparánachtaí éagsúla agus trí na blianta 2018-2021.

Agus ba é an t-imeacht mór ealaíonta agus cultúrtha eile a bhí le tabhairt faoi deara in 2021 ná an ceolchoirm agus an taibhiú a tionóladh i bPáirc an Rois Mhóir ar a dtugtaí The Airs That Once Through Rossmore's Halls taobh istigh de na Gairdíní Múrtha Ceoil a scríobh agus a scríobh an Tiarna Rossmore.

Ócáid i gcuimhne seachas an tallann cheoil agus ealaíonta a bhí páirteach sa tionscadal ba é an 1^ú ócáid a d'eagraigh an Chomhairle ó tháinig an phaindéimchun cinn agus reáchtáladh ceolchoirm den 1^ú uair riamh sna gairdíní múrtha ceoil nach raibh

éisteacht nó a léiriú ann le breis agus 200 bliain Bhí suim ag muintir Westenra i bpíopaí na hÉireann ar feadh dhá ghlúin ar a laghad. Bhí an 2ú Barún, Warner William Westenra (1765-1842) ina thaibheoir nótaílte, mar a bhí a dheartháir, an Leifteanant-Choirnéal Henry Westenra (r.1770), agus rinne Henry Robert Westenra ionadaíocht mhaith ar an gcéad ghlúin eile. As an dá shraith doiciméadaithe de Phíb Uilleann sa teaghlach, tá tacar amháin tar éis filleadh ar Mhuineachán le déanaí, a bhuíochas sin do Paddy Rossmore. Tá siad seo athchóirithe ag déantóir áitiúil na bPíob Uilleann, Eamonn Curran agus tá siad á gcoimeád anois i Músaem Mhuineacháin

[Na Airs Sin Uair Amháin Trí Hallaí Rossmore - Buaicphointí - YouTube](#)

Turasóireacht

Cuireann an tAonad Turasóireachta laistigh de Chomhairle Contae Mhuineacháin an Ráiteas Straitéise agus Oibre Turasóireachta 2017-2022 i bhfeidhm. Is iad seo a leanas príomhfheidhmeanna an aonaid:

- Feasacht custaiméirí ar cheantar Mhuineacháin a ardú mar cheann scríbe turasóireachta
- Forbairt agus cur le forbairt ar tháirge turasóireachta an chontae **Cur**

Chun Cinn Turasóireachta & Seirbhísiú

Cuairteoirí Ceardlanna Cnuascheirt

Mhuineacháin

D'óstáil Turasóireacht Mhuineacháin i gcomhar le Fáilte Ireland sraith rathúil de cheardlanna 'Díol Mhuineacháin Theas' i mí Feabhra 2021, ag cabhrú le breis agus fiche príomhghnó turasóireachta, itheacháin, cóiríochta agus ceardaíochta atá lonnaithe i gceantar Mhuineacháin theas braisle d'eispéiris indíolta a fhorbairt atá curtha in oiriúint do chuairteoirí intíre agus idirnáisiúnta.

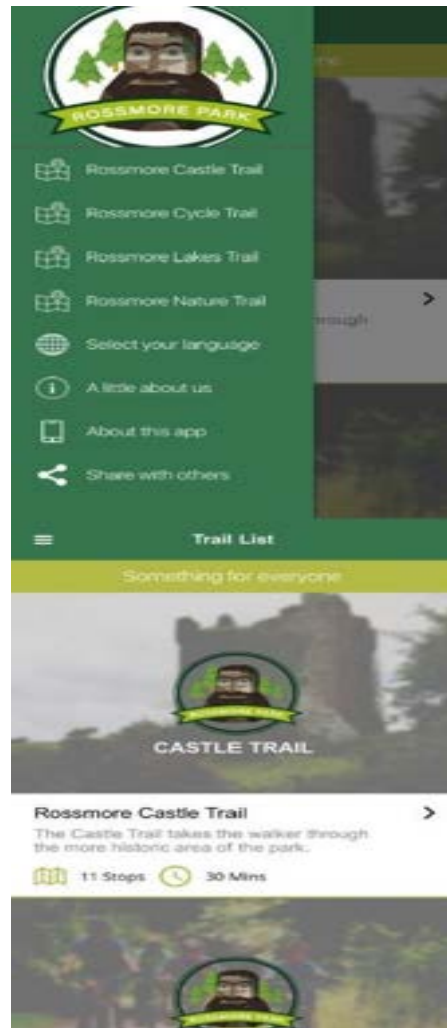
Díreoidh an chéad sraith ceardlann eile ar thuaisceart Chontae Mhuineacháin, agus beidh an chéad cheann acu sin ar siúl cheana féin i mí na Samhna 2021.

Ábhair nua léirmhínteacha do chuairteoirí do Pháirc Foraíse an Rois Mhóir

Mar chuid den obair leanúnach chun Páirc Foraíse an Rois Mhóir a chur chun cinn, chuir Turasóireacht Mhuineacháin dhá threoir léirmhínte nua le chéile a bhí ar fáil chun an taitneamh is fearr is féidir a bhaint as an bpáirc dochuairteoirí.

Is treoir dhigiteach do chuairteoirí é Aip Pháirc Foraíse Ros Mór is féidir a íoslódáil saor in aisce tríd an App Store agus Google Play / Android le cur síos mionsonraithe ar bhealaí agus ar phointí spéise cosáin.

Chomh maith leis an Aip, cuireadh bileog nua do chuairteoirí le chéile don Ros Mór, ina raibh léarscáil mhaisithe go hálainn den pháirc, stair ghearr ar an eastát agus eolas ar áiseanna do chuairteoirí.

Feachtas Turasóireachta Mhuineacháin Samhradh 2021

Shocraigh Muineachán a stalla arís mar cheann scríbe fanachta nach mór cuairt a thabhairt air do shamhradh 2021, ag spreagadh cuairteoirí chun 'Tabhair Aghaidh ar Mhuineachán' le feachtas bolscaireachta ábhar-tiomáinte ar fud na meán áitiúil, náisiúnta agus sóisialta chun infheictheacht a uasmhádú.

Bhí píosaí fise úra a athshamhlaíodh ón tsraith choitianta 'Mo Mhuineachán' agus ailt bhlag léirsteanach ar raon téamaí taistil ar fáil trishuíomh gréasáin Thurasóireacht Mhuineacháin - www.monaghantourism.com- áit a bhféadfadh cuairteoirí réimse tairiscintí speisialta mealltacha 'réidh le cur in áirithe' a bhrabhsáil freisin.

I measc bhuaicphointí clúdaigh an fheachtais bhí craoladh lasmuigh de Ireland AM speisialta beo

arna chur i láthair ag Tommy Bowe ó Concra Wood Golf & Country Club i mí Lúnasa 2021, tá muineachán le feiceáil sna meáin chlóite agus ar líne araon lena n-áirítear The Sunday Times, Ireland of the Welcomes magazine agus Independent.ie, agus cuairteanna preasa ar an gcontae ó réimse iriseoirí a bhfuil tionchar acu agus iriseoirí taistil, lena n-áirítear Nadia El Ferdaoussi, Pól O'Conghaile, Sue Jordan agus Corrina Stone.

Rud suntasach a cuireadh le feachtas an tsamhraidh ab ea gné taistil 25 nóiméad ar ardchaighdeán a léiriú ar chontae Mhuineacháin a ndearnadh scannánú air i mí Aibreáin 2021. Cruthaíodh *Ireland; County By County*, i gcomhar le Peninsula TV agus tá sé le craoladh ar fud 239 stáisiún sna Stáit Aontaithe i mí Eanáir 2022.

Léarscáil Bhaile na Lorgan Nua

Chuir Turasóireacht Mhuineacháin léarscáil tarraingteach nua do chuariteoirí do Bhaile na Lorgan agus Loch Muckno le chéile i gcomhpháirtíocht le hAthghiniúint Bhaile na Lorgan chun na príomh-nithe is díol spéise, na láithreáin agus na cosáin siúlóide a chur chun cinn le taitneamh a bhaint astu laistigh den bhaile.

Oifig Turasóireachta

D'oibrigh an Oifig Turasóireachta i dTeach an Mhargaidh, baile Mhuineacháin ón Luan 31 Bealtaine 2021 go dtí dé hAoine an 27 Lúnasa 2021. Leanann Aonad Turasóireachta Mhuineacháin le fiosrúcháin turasóireachta a láimhseáil i rith an chuid eile den bhliain (Meán Fómhair-Bealtaine) agus tá suíomh gréasáin Turasóireachta Mhuineacháin, Aip agus bealaí meán sóisialta fós ag feidhmiú mar phríomhfhoinsé eolais do chuariteoirí agus dóibh siúd atá ag pleanáil turas go dtí an contae.

Forbairt Turasóireachta

'Scéim Um Shuíochán Allamuigh & Nithe Gaolmhara for le hAghaidh Turasóireachta agus Fáilteachais' 2021

Ba é Aonad Turasóireachta na Comhairle a riar riar scéim Suíochán Allamuigh & Oiriúintí do Ghnó Turasóireachta agus Fáilteachais Fháilteas Éireann, ag cur maoiniú ar fáil do ghnólachtaí turasóireachta agus fáilteachais aonair chun a n-acmhainn suí lasmuigh féin a fhorbairt agus a mhéadú agus chun eispéiris itheacháin lasmuigh a chruthú.

D'fhan an scéim oscailte d'iarratais suas go dtí Dé hAoine an 8 Deireadh Fómhair 2021. D'éirigh le 64 gnólacht ar fud Chontae Mhuineacháin maoiniú arbh ionann é agus díreach faoi bhun €180K.

Conair Rothaíochta Teaghlaigh a Fhorbairt i bPáirc Foraoise an Rois Mhóir

Faoin *Scéim Maoinithe áineasa faoin aer 2019*, fuarthas maoiniú €289,355 chun conairrothaíochta a sholáthar sa Ros Mór agus tá maoiniú meaitseála de €72,338 á chur ar fáil ag CB Mhuineacháin. Cuireadh tús leis an obair thógála imí na Samhna 2021 agus tá sé le bheith críochnaithe faoi dheireadh mhí an Mhárta 2022.

Tionscadal Comhoibríthe Braisle Oidhreachta LEADER

D'éirigh le hiarratas chéim II chuig *LEADER* ar fheabhsuithe rochtana agus ar ateangaireacht ag láithreáin Oidhreachta roghnaithe i gcontaetha an Chabháin, Lú agus Mhuineacháin agus chlúdaigh sé dhá ghné – (1) Comharthaíocht agus (2) Pleananna Bainistíochta Caomhnaithe.

Comharthaíocht - Is í Páirc Foraoise an Rois Mhóir an suíomh roghnaithe do Chontae Mhuineacháin. Tá an obair de réir an sceidil agus táthar ag súil go suiteálfar an léirmhíniú ar an láthair faoi Aibreán 2022. Bhronn *LEADER* maoiniú €67,313.81 don ghné seo agus bhí sé ag teacht le maoiniú €22,437.94 curtha ar fáil ag Comhairle Contae Mhuineacháin.

Pleananna Bainistíochta Caomhnaithe - Ceapadh Foireann Dearaidh ildisciplíneach lena n-áirítear seandálaithe cáilithe chun Pleananna Bainistíochta Caomhnaithe a dhréachtú do dhá shuíomh i gContae Mhuineacháin - Páirc Foraoise an Rois Mhóir agus Dyke na Muice Duibhe ag Scotshouse. Úsáidfeadh na pleananna chun tograí forbartha tionscadail a oibriú suas lena n-áirítear sonraíochtaí d'oibreacha idirghabhála chun rochtain a fheabhsú. Táthar ag súil go gcuirfeadh an dá phlean i gcrích i Márta 2022. Bhronn *LEADER* maoiniú €43,015.50 air seo le maoiniú meaitseála €4,779.50 curtha ar fáil ag Comhairle Contae Mhuineacháin. Cuireadh Comhairliúcháin Phoiblí maidir le forbairt an dá Phlean Bainistíochta Caomhnaithe i gcrích i mí Eanáir 2022.

Tuarascáil Físe Loch Muckno

Chuaigh Comhairle Contae Mhuineacháin i gcomhar le Fáilte Éireann i dteagmháil le Terry Stevens and Associates, Comhairleoirí Turasóireachta Idirnáisiúnta, le déanaí chun Tuarascáil Físe a ullmhú d'Eastát Loch Muckno, Baile na Lorgan agus an ceantar máguaird. Tugadh faoi phróiseas comhairliúcháin phoiblí ansin, agus bogfaidh an tionscadal go dtí céim an staidéir féidearthachta in 2022.

Coiste Comhpháirtíochta Shliabh Beagh

Tionóladh an chéad chruinniú de Choiste Comhpháirtíochta Shliabh Beagh i mí Mheán Fómhair 2021. Is tionscnamh trasteorann é seo i gcomhar le comhairlí Fhear Manach na hÓmaí agus Lár Uladh, le hionadaíocht ó bhaill thofa, ó ghrúpaí pobail agus ón bpobal gnó i ngach ceantar comhairle. Déanfaidh sé maoirseacht ar sheachadadh Mháistirphlean Shliabh Beagh.

Bailte Cinn Scríbe

Faoin scéim na mBailte Cinn Scríbe – Fáilte Éireann, bronnadh €497,962 ar Chomhairle Contae Mhuineacháin chun tionscnaimh a sheachadadh a chabhróidh le Baile Mhuineacháina chur i láthair mar cheann scríbe do chuairteoirí. Tá maoiniú meaitseála de €165,987

curtha ar fáil ag CB Mhuineacháin agus tá an tionscadal chun spás imeachtaí lasmuigh a fhorbairt ar an mbaile á chur chun cinn faoi láthair. Tá spriocdháta críochnaithe aige i lár 2023.

Tionscadail ORIS

D'oibrigh an Rannóg Turasóireachta ar thrí aighneacht mhórsála i mBeart 2 agus 3 ORIS, ar éirigh le dhá cheann acu maidir le cúnamhdeontais a fháil. Ba iad seo a leanas iad:

- Feabhsúcháin Foraoise Dartrey - €200K a bronnadh
- Bealach Mhuineacháin – Inis Caoin go Baile na Lorgan Uasghrádú - €139.5K bronnta
- Ar an drochuair, níor éirigh le haighneacht Shliabh Beagh do 2021.

Tá an dá thionscadal maoinithe á gcur chun cinn anois.

Ionad Phádraig Uí Chaomhnaigh

Bailiúchán Ceardaíochta Patrick Kavanagh

Thacaigh an tIonad, i gcomhar le hoifig OFÁ, le bailiúchán nua ceardaíochta a fhorbairt a spreag Patrick Kavanagh. Is féidir earraí ón mbailiúchán a cheannach go fisiciúil ag an siopa bronntanas san ionad nó ar líne trí shuíomh gréasáin Ionad Patrick Kavanagh.

Ardaitheoir rochtana

Ardaitheoir rochtana suiteáilte in Earrach 2021 chun rochtain a fheabhsú d'úsáideoirí cathaoireacha rothaí i limistéar closamhairc spás taispeántais an ionaid.

Júcbhosca Filíochta

Suiteáladh Júcbhosca Filíochta ar bhruach Abhainn Fhánáin in aice láimhe díreach taobh amuigh d'Ionad Patrick Kavanagh. Cuireann an tsuiteáil nuálach lasmuigh seo filíocht ar fáil i spásanna poiblí do dhaoine le taitneamh a bhaint astu ina gcuid ama féin agus ar a dtéarmaí féin. Déanfar é a sheachadadh i mí Mheán Fómhair, agus seolfar go hoifigiúil é in Earrach 2022.

Sraith Raidió Taking Flight

Is sraith aistí raidió é Taking Flight a dhéanann ceiliúradh ar shaothar agus ar thionchar leanúnach an fhile Patrick Kavanagh, a choimisiúnaigh Ionad Patrick Kavanagh letacaíocht ó Chomhairle Contae Mhuineacháin agus Éire Ildánach. I measc na rannpháirtithe sa tsraith seo bhí scríbhneoirí, scannánóir agus file. Craoladh iad ar RTÉ Lyric FM i rith mhí Dheireadh Fómhair agus rinneadh arís iad mar chultúr uair anchloig speisialta i mí na Nollag 2021.

Taking Flight

Creative explorations
inspired by Patrick Kavanagh

Gradam Filíochta Kavanagh & Imeacht Deireadh

Seachtaine

Bhí an 50^ú eagrán de Ghradam Filíochta Patrick Kavanagh ar siúl i Mí Mheán Fómhair 2021. Cuireadh isteach 120 bailiúchán agus fógraíodh an buaiteoir sa deireadh – Jerm Curtin – ag searmanas speisialta.

Imeachtaí Ardchaighdeán curtha i láthair

Ina measc siúd bhí na nithe seo a leanas:

- Imeacht Nollaig na mBan, Eanáir 2021.
- Imeacht ealaíon liteartha *Sense of Place* arna léiriú ag Sinead Gleeson, Iúil 2021.
- *'We used to Play Here'* ina raibh ceol clasaiceach comhaimseartha ar ardchaighdeán in áiteanna neamhghnácha in Oifigí Cathartha Inis Caoin agus Charraig Mhachaire Rois, Iúil 2021.

- Léiriú a díoladh amach ar *A Celebration of Patrick Kavanagh's Life & Work* le Tommy & JohnMcArdle, Iúil 2021.
- Sraitheanna ceoil coimeádaithe á gcur i láthair i gcomhar le Homebeat mar chuid den Scéim Taibhithe Ceoil Bheo Áitiúil, Meán Fómhair 2021.
- Oíche Chultúir, Meán Fómhair 2021.
- Imeachtaí éagsúla de chuid an Chomhaltais i rith na bliana.

Ceardlanna

Reáchtáladh Féile Ealaíon Tradoodle & amhráin fholaithe de cheardlanna Uladh i mí na Samhna 2021.

Céatadán don Choimisiún Ealaíon

Coimisiúnaíodh saothar ealaíne nua ó Kate Beagan ónar táirgeadh bailiúchán cártaí beannachta agus cuireadh ar fáil é le díol don Nollaig 2021.

Scéim 'Digital that Delivers'

D'éirigh le hIonad Patrick Kavanagh maoiniú a fháil in 2021 faoin scéim *Digital that Delivers* atá áriar ag Fáilte Ireland. Chuige sin, cuirfear córas nua bogearraí ticéadaithe i bhfeidhm don ionad go luath in 2022 agus uasghráduithe breise ar an láithreán gréasáin níos déanaí sa bhliain.

Rath na ngradam i 2021

Bhuaigh Ionad Patrick Kavanagh i Chambers Éire – Dámhachtainí um Fheabhas sa Rialtas Áitiúil 2021

D'éirigh go hiontach le hIonad Patrick Kavanagh ag Dámhachtainí um Fheabhas sa Rialtas Áitiúil 2021,

A thug leis an duais sa chatagóir 'Ag Tacú le Turasoireacht'.

Tugadh aitheantas d'Ionad Patrick Kavanagh mar *'Taispeántas agus spás cultúrtha a dhéanann ceiliúradh ar shaol Patrick Kavanagh agus ar an tírdhreach a spreag a cheird. Chuir an tionscadal borradh faoi oidhreacht Patrick Kavanagh arís le spéis athnuaite ina chuid scríbhneoireachta agus tábhacht Inis Caoin mar inspioráid dá cheird.'*

Thug Páirc Foraoise an Rois Mhóir onóir do Ghradam Sármhaitheasa i gCúrsáil Áite 2021

Bhí ríméad ar Pháirc Foraoise Ros Mór Tagairt Onórach a fháil ag an ócáid ULI-CBRE Excellence in Placemaking Awards 2021 a tionóladh ar líne Dé Máirt, an 23 Samhain 2021.

Córais Faisnéise & Nuálaíocht

Tá an rannóg Córais Faisnéise & Nuálaíochta i gceannas ar nuálaíocht agus ar chlaohlú digiteach i gComhairle Contae Mhuineacháin agus soláthraíonn sí bonneagar, córais agus réitigh TFC nua-aimseartha agus slána chun seachadadh seirbhíse éifeachtach a chumasú. Tá an rannóg freagrach freisin as an bPlean Náisiúnta Leathanbhanda a éascú.

Chuir COVID-19 dlús leis an éileamh domhanda ar sheirbhísí digiteacha ar líne agus leis an aistriú chuig seirbhísí digiteacha ar líne. Faoi straitéis 'Athnuachan na Státseirbhíse 2030' de chuid na hÉireann atá ailínithe le 'Deich mBliana Digiteacha na hEorpa – Spriocanna Digiteacha do 2030', ba cheart 90 faoin gcéad de na seirbhísí poiblí a bheith á n-úsáid ar líne faoi 2030. Lean Comhairle Contae Mhuineacháin d'infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí agus i réitigh chun digitíú seirbhísí a chumasú, agus bhí tionscnamh nuálach nua tógála le sciar ar a dtugtar MyCoCo i gceannas chun na céadta seirbhís údaráis áitiúil a sholáthar ar líne.

Is príomhthosaíocht i gcónaí í an chibearshlándáil agus bhain cuid mhaith den obair a rinne an Rannóg in 2021 le staidiúir slándála na heagraíochta a fheabhsú.

Seirbhísí Leathanbhanda

Lean an tOifigeach Leathanbhanda ar aghaidh ag éascú feidhmiú céimneach an Phlean Náisiúnta Leathanbhanda ar fud an chontae agus lean sé de bheith i dteagmháil le cuideachtaí teileachumarsáide, le baill den phobal agus le hionadaithe ón tionscal maidir le rochtain ar sheirbhísí leathanbhanda. Cuireadh feidhmiú céimneach Wi-Fi poiblí faoin tionscnamh Wifi4EU i gcrích i 36 láthair ar fud Chontae Mhuineacháin agus seachadadh leathanbhanda chuig 13 Phointe Nasctha Leathanbhanda (PNLanna) in 2021. Eagraíodh ócáid seolta náisiúnta chun ceiliúradh a dhéanamh ar

Chríoich an 200ú Pointe Nasctha Leathanbhanda ag Ionad Pobail Dhroim Tais. Sheol an tAire Heather Humphreys Straitéis Dhigiteach Chontae Mhuineacháin go hoifigiúil freisin an lá céanna i bhfoirgneamh C:Tek i gCarraig Mhachaire Rois.

An tAire Heather Humphreys ag labhairt ag seoladh an 200ú BCP in Ionad Pobail Drumhowan, 25 Meitheamh, 2021

Cuireadh cúnaimh ar fáil do bhainisteoirí BCP, agus do Líonra na Mol Thoir Thuaidh chun feidhmchláir rathúla a fhorbairt faoi chiste na Mol Nasctha.

Mol Digiteach, Slándáil

Corcaghan, Líonraí agus Bonneagar

Tá an tAonad Slándála, Líonraí agus Bonneagair freagrach as infhaighteacht agus slándáil córas agus seirbhísí TFC, san áitreabh agus sa Néalríomhaireacht a chinntiú, agus as an mbonneagar líonra a bhainistiú i37 oifig agus foirgneamh de chuid na Comhairle ar fud an chontae lena n-áirítear Oifigí Contae, MTek1 agus 2, An Oifig Pleanála, Oifigí ceantair bhardsaigh, Stáisiún Dóiteáin, Leabharlanna, Músaem agus Ionaid Chóireála Uisce.

Is príomhthosaíocht de chuid na Comhairle í an chibearshlándáil. Baintear úsáid as samhail chibearshlándála ilsrathach chun córais agus sonraí na Comhairle a chosaint ó

chibear-ionsaithe, agus cuimsíonn sé frithvíreas, ardchosaint bagairtí, beartais ghrúpa, scagadh poist, DNS agus scagadh gréasáin, ballaí dóiteáin agus go leor eile. Cuireadh oiliúint athnuachana feasachta rgcs agus cibearshlándála ar fáil don fhoireann agus do Chomhairleoirí, agus rinneadh cleachtaí fioscaireachta insamhlaithe chun feasacht úsáideoirí a choinneáil maidir le ceann de na foinsí ionsaithe is coitianta. Lean an obair ar aghaidh ag athsholáthar freastalaithe leagáide, ríomhairí pearsanta agus ríomhairí glúine chun deireadh a chur le córais gan tacaíocht ón líonra. In 2021 chuir Comhairle Contae Mhuineacháin creat nua bainistíochta slándála i bhfeidhm ar a dtugtar rialuithe SFS. Is sraith mholta gníomhartha iad Rialuithe CIS le haghaidh cibearchosanta a sholáthraíonn bealaí sonracha agus inghníomhaithe chun stop a chur leis na hionsaithe is forleataí agus is contúirtí sa lá atá inniu ann. Rinneadh iniúchadh slándála neamhspleách ag baint úsáide as na rialuithe seo agus táirgeadh anailís bherna atá mar bhunús le cuid mhaith d'obair an aonaid slándála do na míonna agus sna blianta amach romhainn.

Cuireadh córas nua bainistíochta sócmhainní i bhfeidhm in 2021 chun na sócmhainní TF go léir a thairgeadh agus a rianú ó chliabhán go huaigh. Rinneadh athbhreithniú slándála ar thimpeallacht Microsoft 365 na Comhairle agus cuireadh rialuithe breise i bhfeidhm. Chomh maith leis sin, i bhfianaise an chibear-ionsaithe thubaistigh ar FSS, rinneadh athbhreithniú iomlán ar na córais slándála go léir agus cuireadh bearta breise i bhfeidhm chun slándáil a fheabhsú tuilleadh. Cuireadh fíordheimhniú ilfhachtóirí i bhfeidhm chun rochtain úsáideoira riaracháin a fháil ar fhreastalaithe, ballaí dóiteáin, lasca, agus gairis líonra eile. Rinneadh réiteach monatóireachta teagmhas slándála agus imeachtaí (SIEM) a phiolótú in 2021. Le SIEM, bailítear logaí imeachta ó iliomad córas éagsúil lena n-áirítear freastalaithe, ríomhairí pearsanta, ballaí dóiteáin, agus gairis eile atá ceangailte le líonra go lárnach agus déantar anailís orthu go leanúnach le haghaidh gníomhaíochta amhrasach ag baint úsáide as intleacht shaorga.

Cuireadh réiteach ar a dtugtar DMARC i bhfeidhm chun cosc a chur ar bhréagnú fearainn ríomhphoist Chomhairle Contae Mhuineacháin.

Tá an Chomhairle tiomanta do leas a bhaint as teicneolaíochtaí nua nuair is féidir chun éifeachtúlachtaí a mhéadú. In 2021 rinneadh píolóta de theileafónaíocht Foirne Microsoft i roinnt oifigí. Foilseofar tairiscint in 2022 chun córais teileafónaíochta na Comhairle a aistriú chuig réiteach cumarsáide aontaithe néal-óstáilte ar nós Foirne Microsoft.

Píolóta eile a rinneadh in 2021 ab ea Deasc Fhíorúil Microsoft Windows. Anailís costais/sochair

de bhogadh chuig réiteach deisce óstáilte fíorúil in 2022.

Feidhmchlár Ghnó agus Córais Faisnéise Geografaí (GIS)

Tá an t-aonad Feidhmchlár Gnó > GIS freagrach as claochlú digiteach agus as sraith leathan feidhmchlár bogearraí agus GIS na Comhairle. Lean an fhoireann ar aghaidh ag athdhearadh agus ag uathoibriú próisis láimhe páipéarbhunaithe lena n-áirítear próisis chúloifige mar oiliúint ionduchtúcháin d'fhostaithe COVID-19, seach-bordáil fostaithe, agus roinnt próiseas cigireachta, chomh maith le seirbhísí breise atá os comhair custaiméirí lena n-áirítear:

- Aighneacht iarratais ar líne ar phost
- Deontas Caipitil d'Fhiontraíocht Shóisialta
- An Clár um Fheabhsú Pobail
- Athnuachan Bailte agus Sráidbhailte – Beart Feabhsúcháin Sráid-Dreacha
- Ciste Gníomhaíochta Pobail
- Sonraí & Suíomh an Dífhibrileora
- Scéim Suíocháin agus Oiriúintí Allamuigh
- Rannpháirtíocht an Phobail Uiscí Snámha a Aithint
- Comhairliúchán Poiblí ar dhréachtphlean bainistíochta bruscair
- Oidhreacht Thógtha - Deontas a Bhronnadh – Leasuithe
- Foirm Fiosrúcháin Leathanbhanda

Tá an chuid iomlán i gceist le hobair cibearshlándála. Chaith aonad na bhfeidhmchlár gnó cuid shuntasach dá gcuid ama ag cabhrú le himirce córas ó fhreastalaithe deireadh saoil go freastalaithe nua feidhmchlár agus bunachar sonraí. Bhain cuid mhaith den obair seo le bheith ag obair le soláthraithe bogearraí tríú páirtí agus oibriú lasmuigh d'uaireanta oibre chun tionchar an ama síos a íoslaghdú. I meascna n-iarratas a aistríodh bhí iPlan, iHouse, PropertyAsset Register, Museum Axiel, CCAS Finance and Business Solutions, National Planning PETAL Project, agus Korec K-Mobile. Feidhmíonn Comhairle Contae Mhuineacháin cur chuige néal ar dtús agus mar sin, nuair is féidir, aistrítear iarratais chuig réitigh óstáilte bhainistithe. In 2021 aistríodh párolla na seirbhíse dóiteáin Gartan Technology ó fhreastalaithe leagáidear an láthair go réiteach óstáilte bainistithe.

Cuireann an rannóg le tionscadail náisiúnta agus in 2021 rinne sí píolótú ar an uasghrádú ar

an gCóras Náisiúnta Taistil agus Cothaithe de chuid Gníomhaireacht Bhainistíochta an Rialtais Áitiúil. Roghnaíodh Comhairle Contae Mhuineacháin freisin mar shuíomh píolótach d'earnáil na n-údarás áitiúil chun córas bainistíochta airgeadais Agresso a uasghrádú go Cloch Mhíle 7 agus tá sí le dul beo i mí Eanáir 2022. Cuireadh tacaíocht ar fáil freisin d'uasghrádú an chórais AD, Párolla agus Aoisliúntais.

Tá Tairseach ríomhphleanála náisiúnta nua forbartha ag an GBRÁ chun gur féidir iarratais phleanála a chur isteach ar líne. D'oibrigh an fhoireann le GBRÁ agus le hilsoláthraithe bogearraí chun comhéadan a fhorbairt idir an Tairseach ríomhphleanála agus córas bainistíochta doiciméad Chomhairle Contae Mhuineacháin. Rinneadh tástáil chríochnúil ar an gcomhéadan agus cuirfear i ngníomh é nuair a chuirfear an Tairseach i bhfeidhm i 2022.

Rinneadh roinnt tionscadal GIS in 2021. Rinneadh digitiú ar shonraí an Chláir Toghthóirí chun cabhrú le cleachtadh glantacháin sonraí atá ar siúl sa rannán Rialachais Chorparáidigh. Rinneadh digitiú ar liostaí feithimh tithíochta agus cuireadh i láthair iad go geografach chun na liostaí a thaispeáint de réir réimse tosaíochta a chuir iarratasóirí in iúl. Forbraíodh aip mhóibíleach don aonad Sláinte agus Sábháilteachta chun Uimhreacha Bóthair, Eircode agus Bailte Fearainn a aimsiú.

Uimhreacha Bóthair/Eircode/Aip Aimsitheora Bailte Fearann

Cumraíodh táibléid nua d'fhoireann pluiméirí, comhshaoil, tithíochta, cosanta sibhialta agus seirbhísí dóiteáin. Cuireadh oiliúint ar fáil ar an Aip Loch Bóithre, painéal agus feidhmchlár deisce. I measc na hoibre leanúnaí bhí sonraí GIS a choinneáil ar nós Eircode, Sonraí Líonra Gáis Éireann agus BSL agus mapáil agus sonraí a sholáthar do chomhairleoirí. Ceannaíodh aerfótagrafaíocht 2020 in 2021 freisin.

Painéal Lochanna Bóithre

I.S. Deasc Seirbhíse

Lean an fhoireann tacaíochta teicniúla ar aghaidh ag seachadadh seirbhís tacaíochta teicniúla ar ardchaighdeán d'úsáideoirí. Soláthraíonn an fhoireann tacaíocht do bheagnach 400 úsáideoir agus tacaíonn siad le níos mó ná míle feiste ina bhfuil ríomhairí glúine, deasca, táibléid, fóin chliste, gairis oibre aonair agus logálaithe. Is iad seo an chéad líne tacaíochta don iliomad feidhmchlár a úsáideann an fhoireann lena n-áirítear uirlisí táirgiúlachta agus líne na bhfeidhmchlár gnó. Cuidíonn an fhoireann le ceannairí tionscadail freisin le hobair thionscadail.

Ba é 5,892 líon na saincheisteanna a logáladh isteach in 2021. Leanann glaonna deisce cabhrach ag ardú bliain i ndiaidh bliana toisc go bhfuil spleáchas méadaitheach ar TFC agus ar sheirbhísí digiteacha agus tacaíocht mhéadaithe do bhealaí nua oibre, lena n-áirítear soghluaisteacht foirne agus cianobair.

Staitisticí Glaonna	2021	2020	2019
Iomlán na nGlaonna Logáilte	5892	4760	3808
Meán Glaonna in aghaidh Mí	491	397	317
Meán Glaonna in aghaidh An Lae	23	19	15
Réitithe laistigh de 24 uair an chloig	57%	55%	55%

I.S. Staitisticí na Deisce Seirbhíse

Nuálaíocht

Tá cáil ar Mhuineachán mar chontae nuálach agus

fiontraíoch agus tá an Chomhairle tiomanta don chultúr céanna seo de nuálaíocht ar fud na heagraíochta a chur chun cinn ionas go mbraitheann gach fostaí go bhfuil sé de chumhacht acu a bheith nuálaíoch chun seirbhísí ar chaighdeán níos fearr a sholáthar ar bhealach níos éifeachtúla.

Bunaíodh foireann nuálaíochta éagsúil i mí Eanáir 2021 chun ceannaireacht a thabhairt ar nuálaíocht agus tacaíocht agus fostaithe a spreagadh chun a gcuid smaointe nuálacha a chur isteach. Thacaigh an fhoireann le Seachtain Nuálaíochta Náisiúnta na hEarnála Poiblí 8^ú –12^ú Samhain 2021. Rinneadh sraith físeán a léirigh cuid de na seirbhísí a chuir Comhairle Contae Mhuineacháin ar fáil a léiriú agus a chur chun cinn ar na meáin shóisialta i rith na seachtaine.

Ba bhliain rathúil eile fós í 2021 do Chomhairle Contae Mhuineacháin agus bronnadh maoiniú ar MyCoCo faoin gCiste Nuálaíochta Seirbhíse Poiblí 2021 de chuid na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus fógraíodh buaiteoirí sa Chatagóir Scamall sa chéad Dúshlán Tech sa Todhchaí riamh. Is tairseachsaoránach ar líne é MyCoCo atá á fhorbairt i gcomhar le 10 n-údarás áitiúil faoi stiúir Chomhairle Contae Mhuineacháin. Is réiteach slán tógála le comhroinnt é a sholáthróidh seirbhísí údaráis áitiúil go digiteach do gach saoránach agus do gach údarás áitiúil leas a bhaint as.

Bainisteoirí Cláir MyCoCo Carmel O'Hare, Ceann I.S. & Nuálaíocht, Comhairle Contae Mhuineacháin agus Stephen Brady, Ceann I.S., Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin

Cuireann rath ag an gcéim náisiúnta le feasacht agus cruthaíonn sé móiminteam ach chun nuálaíocht a dhéanamh inbhuanaithe tá gá le cur chuige córasach i leith na nuálaíochta. I mí na Nollag 2021 cuireadh tús le clár bainistíochta nuálaíochta. Cuirfear an clár seo lena n-áirítear comhairleacht, máistir-ranganna nuálaíochta agus ardán bogearraí bainistíochta nuálaíochta i bhfeidhm ar an bhfoireann nuálaíochta agus ar an bhfoireann ardbhainistíochta in 2022. Is í Comhairle Contae Mhuineacháin an chéad chomhlacht earnála poiblí in Éirinn a ghlac le córas bainistíochta nuálaíochta.

Bóithre & Iompar

Le linn 2021 rinne rannóg na mBóithre clár cuimsitheach oibre ar ghréasán bóithre an chontae, agus iad ag déileáil leis na coinníollacha dúshlánacha leanúnacha a bhaineann leis an bPaindéim. Ina ainneoin sin, baineadh dul chun cinn suntasach amach i rith na bliana.

Maoinítear an gréasán bóithre sa chontae ó thrí phríomhfhoinsé: Maoiníonn Bonneagar Iompair Éireann (TII) dearadh, tógáil agus cothabháil na mbóithre Náisiúnta agus déanann an Roinn Iompair agus Comhairle Contae Mhuineacháin cómhaoiniú ar Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla. Maoinítear Sábháilteacht ar Bhóithre ó acmhainní na Comhairle féin.

Le linn 2021 rinne an Rannóg Iompair na tionscadail seo a leanas a sheachadadh agus a chur chun cinn ar bhóithre Náisiúnta agus Neamhnáisiúnta:

Bóithre Náisiúnta

Scéim Bóthair an N2 ó Bhaile Átha Fhirdhia go Baile na Lorgan Tá Comhairle Contae Mhuineacháin ag obair i gcomhpháirtíocht le Comhairle Contae Lú agus i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann (TII) agus Oifig Bóithre Náisiúnta na hIarmhí (WNRO) chun Scéim Bóthair 32km an N2 ó Bhaile Átha Fhirdhia go Baile na Lorgan a fhorbairt. Aithníodh an tionscadal seo mar scéim atá le dul chun cinn trí réamh-bhreithmheas agus pleanáil luath sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2018-2027, agus athliostaíodh é sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2021-2030 a foilsíodh i mí Dheireadh Fómhair 2021. Is é Jacobs Engineering Ireland (Jacobs) an tInnealtóir Comhairliúcháin don scéim.

I mí Feabhra 2021 foilsíodh tuarascáil maidir le Rogha Conaire Bealaigh agus na Roghanna is Fearr, agus fuarthas faomhadh chun dul ar aghaidh chuig Céim 3 'Meastóireacht Dearaidh agus Comhshaoil'.

Cuireadh tús le raon staidéar comhshaoil, lena n-áirítear suirbhéanna ar ghnáthóg agus éiceolaíocht, agranamaíocht, torann agus cáilíocht an aeir in 2021. Tugadh suirbhéanna topagrafacha agus imscrúduithe talún chun críche go substaintiúil faoi mhí na Nollag 2021.

Beidh na suirbhéanna agus na himscrúduithe mar bhonn eolais don phróiseas dearaidh agus don mheastóireacht chomhshaoil, agus ligfidh siad do Jacobs ailíniú an bhóthair, na taobh agus na rochtana nua a fhorbairt, agus an tógáil talún a theastaíonn chun an scéim a sheachadadh a aithint. Nuair a bheidh dearadh tosaigh ar fáil, tabharfar faoi thuilleadh rannpháirtíochta le húinéirí talún agus le páirtithe leasmhara mar chuid den phróiseas dearaidh leanúnach. Ullmhófar Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta, agus táthar ag súil go gcuirfear próiseas dearaidh Chéim 3 i gcrích go luath in 2023.

Is féidir cead a iarraidh ansin dul ar aghaidh chuig Céim 4; 'Ceaduithe Reachtúla' sa chás go gcuirtear an tionscadal faoi bhráid an Bhoird Phleanála le haghaidh toiliú pleanála agus ordú ceannaigh éigeantaigh a cheadú.

Scéim Bóthair an N2 ó Chluain Tiobrad go dtí an Teorainn

Tá Comhairle Contae Mhuineacháin ag obair i gcomhar le Bonneagar Iompair Éireann (TII) agus Oifig Bóithre Náisiúnta na hIarmhí (WNRO) chun an Scéim Bóthair 28km N2 ó Chluain Tiobrad go dtí an Teorainn a fhorbairt. Aithníodh an tionscadal seo mar scéim atá le dul chun cinn trí réamh-bhreithmheas agus pleanáil luath sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2018-2027, agus athliostaíodh é sa Phlean Forbartha Náisiúnta 2021-2030 a foilsíodh i mí Dheireadh Fómhair 2021. Is é Jacobs Engineering Ireland (Jacobs) an tInnealtóir Comhairliúcháin don scéim.

I mí Feabhra 2021 foilsíodh tuarascáil maidir le Rogha Conaire Bealaigh agus na Roghanna is Fearr, agus fuarthas faomhadh chun dul ar aghaidh chuig Céim 3 'Meastóireacht Dearaidh agus Comhshaoil'.

Cuireadh tús le raon staidéar comhshaoil, lena n-áirítear suirbhéanna ar ghnáthóg agus éiceolaíocht, agranamaíocht, torann agus cáilíocht an aeir in 2021. Cuireadh tús le suirbhéanna topagrafacha in 2021 freisin agus le cur i gcrích in 2022.

Mar thoradh ar dheacrachtaí a bhí ann le linn an phróisis soláthair, cuireadh moill ar an gconradh um imscrúdú talún a bhronnadh don scéim in 2021, agus bhíodas ag súil go gcuirfí tús leis sin in 2022. Dá gcuirfí na suirbhéanna agus na himscrúduithe seo i gcrích, bheadh an dearadh in ann dul chun cinn a dhéanamh, agus táthar ag súil go gcuirfear próiseas dearaidh Chéim 3 i gcrích go luath in 2023.

Fógraíodh leithdháiltí Bhóthar Náisiúnta BIÉ do 2022

an 17 Nollaig 2021. Ní bhfuarthas leithdháileadh chun dearadh Scéim Bóthair an N2 Chluain Tiobrad go dtí an Teorainn a chur chun cinn in 2022 agus cuirtear an scéim ar fionraí go héifeachtach. Ní léir cathain, nó an mbeidh, maoiniú ar fáil chun an próiseas dearaidh reatha a atosú.

Tá an Chonair Bhealaigh is Fearr le 400m a foilsíodh in 2021 fós ann. Mura mbeidh maoiniú ar fáil, ní rachaidh an obair ar aghaidh chun an t-aillíniú bóthair atá beartaithe agus an talamh a theastaíonn laistigh den chonair 400m a fhorbairt. Leanfaidh Beartas an Phlean Forbartha Contae NRP 7 ar aghaidh de 'Bealach roghnaithe scéim bóthair uasghrádaithe an N2 idir Baile Átha Fhirdhear agus Baile na Lorgan agus an bealach roghnaithe idir Cluain Tiobrad agus an teorainn le Tuaisceart Éireann a chosaint, agus cosc a chur ar fhorbairt a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh dá seachadadh amach anseo'.

N54 Tulaigh Bhriain

Tá dul chun cinn déanta ag an scéim chun 3.1km de bhealach an Bhóthair Náisiúnta Den Dara Grád A ailíniú idir Tulaigh Ghriobháin agus Eanach De chuid an Chabhlaigh trí céimeanna 1 go 3 de Threoirlínte Bainistíochta Tionscadail Bhonneagar Iompair Éireann do Mhiontionscadail. Tá buiséad iomlán scéime de €17.3 milliún ag an scéim atá i gCéim 4 (Próis Reachtúla) faoi láthair. Cuirfidh an scéim atá beartaithe feabhsuithe ar infheictheacht agus ar thrasghearradh an bhealaigh agus tá sé mar aidhm aici feabhsuithe suntasacha a sholáthar ar rátaí tionóisce fadtéarmacha agus laghdú ar bhásanna. Fuarthas cead TII dul ar aghaidh chuig Ceannach Éigeantach Tailte ag deireadh 2021. Tá léarscáileanna, sceidil agus fógraí taisce á n-athbhreithniú faoi láthair, agus é ar intinn acu an CPO a fhoilsiú i ráithe 1 de 2022.

Droichead Blackwater.

N2 Athsholáthar Dhroichead Blackwater
Críochnaíodh athsholáthar an droichid i gCúil Seannach, Baile Mhuineacháin, go substaintiúil i mí na Samhna 2020. Leathnaíodh Deireadh na tréimhse Lochtanna

ó mhí na Samhna 2021 go dtí deireadh mhí Feabhra 2022 chun go bhféadfar mionoibreacha den scoth a thabhairt chun críche agus a chur chun feidhme. Is é €6 mhilliún costais fhoriomlána an tionscadail lena n-áirítear tógáil, dearadh, oibreacha cóiríochta, seandálaíocht agus réamhoibreacha.

N53 Droichead Bhéal Átha na Cora

Tá Droichead Bhéal Átha na Cora suite ar an teorainn le Tuaisceart Éireann ar bhealach Náisiúnta Dara Leibhéal an N53 agus A37 i gContae Ard Mhacha. D'uillmhaigh Rannóg na mBóithre Tuarascáil Féidearthachta agus Tuarascáil Ar Bhreithmheas Straitéiseach do dhroichead nua agus cuireadh faoi bhráid Bhonneagar Iompair Éireann í, agus fuarthas cead chun an tionscadal a chur ar aghaidh chuig dearadh mionsonraithe dá bharr.

Áireofar leis an gcrosaire droichid nua, a thabharfaidh aghaidh ar na saincheistanna céimseata agus sábháilteachta, leathnú bóithre agus atógáil an bhóthair atá ann cheana ar gach taobh den droichead.

Shínigh na páirtithe go léir Meabhrán Tuisceana (MT) idir Comhairle Contae Mhuineacháin, an Roinn Bonneagair TÉ agus TII chun an scéim a chur chun cinn i mí Dheireadh Fómhair 2021. Tá comhairleoir ceaptha ag an gComhairle chun an tionscadal a chur chun cinn trí na céimeanna deartha agus planála.

Radharc ar Dhroichead Bhéal Átha na Cora (N53)

Scéimeanna Sábháilteachta (Bóithre Náisiúnta)

Le linn 2021, rinne an Chomhairle trí scéim Feabhsúcháin Náisiúnta um Sábháilteacht ar Bhóithre a chur chun cinn le Sábháilteacht ar Bhóithre Bhonneagar Iompair Éireann. Chun na scéimeanna seo a sheachadadh, rinne Rannóg na mBóithre bainistiú ar dheardh mionsonraithe, ar sholáthar conraitheoirí agus ar chur i bhfeidhm na n-oibreacha. Ba iad seo a leanas na scéimeanna-

N54/R867 Timpeallán Margaret Skinnader, Scéim Sábháilteachta do Choisithe. Áiríodh leis an scéim seo dhá thrasrian séabra a thógáil ar Bhóthar an Mhargaidh(N54) agus sráid na Páirce (R867), chomh maith le trasrian comharthaithe do choisithe ar Bhóthar Chluain Eois.

Radharc ón aer ar Thimpeallán Margaret Skinnader

N2 Athailíniú Acomhal Thír na nÉan. Scéim Trasrianta Coisithe N54 Na Mullaí.

Ina theannta sin, cuireadh Tuarascáil Féidearthachta agus Roghanna, Réamhthuarascáil Dearaidh agus Iniúchadh Sábháilteachta ar Bhóithre isteach agus d'fhaomh TII Sábháilteacht ar Bhóithre í ina dhiaidh sin le haghaidh Scéim Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Bhóithre ag Tulaigh Bhó, N2. Tá scéim Thulaigh Bhanrach ag dul ar aghaidh faoi láthair trí phróiseas pleanála Chuid 8. Rinneadh dul chun cinn ar Réamhroghnú Féidearthachta agus Roghanna ag roinnt láithreán cigireachta eile um Shábháilteacht ar Bhóithre i rith 2021 agus leanfar leis in 2022 trí phróiseas Forbartha na Scéime.

Rinneadh 0.48km d'fhálú nua atá sábháilte go héighníomhach a iarfheistiú ar bhóithre náisiúnta. Rinneadh Deisiúcháin ar Chórais Srianta Feithiclí (Bacainn Tuairteála) ag ceithre shuíomh agus cuireadh Córais Srianta Feithiclí nua ar fáil ag dhá shuíomh ar fud an ghréasáin bóithre náisiúnta.

Fálú nua feadh N2.

Cosáin Rothaíochta an N2 Bóithre Náisiúnta

Chuir TII leithdháileadh €260,000 ar fáil in 2021 chun dearadh ceithre scéim Cosáin Rothaíochta ar an N2 a mhaoiniú. Is iad seo a leanas na suíomhanna-

Acomhal Bhaile Albanaigh go Timpeallán Chúil Seannach (0.8km).

Céim 3 go Sráidbhaile Scairbh na gCaorach (0.25km). Timpeallán Chorlat chuig an gColáiste Coláisteach (0.65km).

Uasghrádú ar chiocht chrua go Cosáin Rothaíochta N2 Acomhal Bhaile Albanaigh go Tigh Damhnata (5.2km).

Fuair Comhairle Contae Mhuineacháin Comhairleoirí Dearaidh i mí Dheireadh Fómhair 2021 chun na scéimeanna a chur i bhfeidhm trí na céimeanna deartha, próisis reachtúla agus soláthair in 2022.

Athnuachaintí Pábhála ar Bhealaí Náisiúnta

In 2021, rinneadh dul chun cinn ar dhá mhórtionscadal athnuachana pábhála le buiséad comhcheangailte €2.2 milliún. Is éard a bhí i gceist le Scéim Pábhála Bhaile Mhuineacháin an N54

neartú pábhála ar feadh 2km i Lár Bhaile Mhuineacháin. Is éard a bhí i gceist le Scéim Pábhála an N54 Chluain Lobhar ná neartú pábhála agus athsholáthar cúrsa dromchla do 2.6km den N54, siar ó Bhaile Chluain Eois.

N54 Scéim Athnuachana Pábhála Chluain Liúra

Oibreacha Cothabhála & Iochtanna bealaí náisiúnta

Rinneadh ath-scimeáil agus deisiúcháin ar bhóithre ag suíomh éagsúil ar an nGréasán Bóithre Náisiúnta lena n-áirítear, N54 Na Mullaí, N54 Droichead na Sceiche, N54 Tulaigh Bhraoin agus N2 Scairbh na gCaorach. I measc na n-oibreacha cothabhála breise bhí feabhsúcháin draenála ar Dhroichead Cloiche an N54 agus ar an N2 Carraig Mhachaire Rois, bearradh crann ar bhealach an N12 agus feabhsúcháin tírdhreachaithe ar Thimpealláin N2 ag Seachród Mhuineacháin.

Bóithre Neamh-Náisiúnta

Is ionann bóithre neamhnáisiúnta agus 95% den ghréasán sa chontae agus maoinítear iad ó dheontais ón Roinn Iompair agus ó acmhainní na Comhairle féin.

In 2021, fuair an Chomhairle leithdháileadh €16.4m ón Roinn Iompair do Bhóithre Neamhnáisiúnta agus chuir sí €4.1m ar fáil óna hacmhainní féin lena n-áirítear costais theicniúla agus riaracháin.

Leithdháileadh na Roinne Iompair 2021	
Scéim	Leithdháileadh
Feabhsú Athchóirithe	€6,702,000
Cothabháil athchóirithe	€1,922,500
Deontas Lánroghnach	€2,071,500
Athshlánú droichid	€743,000
Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta	€255,800
Straitéiseach Réigiúnach & Áitiúil (Bóthar Nasc N2-N12)	€100,000
Luasteorainneacha	€9,000
Comharthaíocht Rothaíochta	€9,100
Deontas Oiliúna	€53,000
Iar-Bhóithre Náisiúnta	€300,000
Taisteal Gníomhach	€3,985,620
Leithdháileadh Gníomhaithe ar son na hAeráide 1	€130,775
Leithdháileadh Gníomhaithe ar son na hAeráide 2	€440,000
Scéim Rannpháirtíochta Pobail	€544,000
Maoirseacht PSCI	€18,000
Oibreacha Draenála	€524,880
Deontais Feabhsúcháin Shonracha	€1,350,000
Scéimeanna Píolótacha – CBGM agus Asfalt Athshlánaithe	€1,000,000
Iomlán	€20,159,175

Deontas Feabhsúcháin Athchóirithe

In 2021 chuir an Roinn Iompair leithdháileadh €6,702,000 ar fáil faoin Deontas Athchóirithe agus Feabhsúcháin d'athshlánú Bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla a aithníodh go raibh rátáil PSCI idir 1 agus 6 acu. Tá clár bóithre trí bliana glactha ag an gComhairle (2022-2024).

Cóiriú Dromchla RM

Cothabháil Athchóirithe

Leithdháil an Roinn Iompair €1,121,500 faoin deontas Cothabhála Athchóirithe agus deontas forlíontach €801,000 chun friotáíocht sciortha a athshéalú agus a athchóiriú ar

an ngréasán bóithre neamhnáisiúnta. Cheadaigh an leithdháileadh maoinithe cóiriú dromchla os cionn 90km de Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla in 2021.

Deontas Lánroghnach

Fuarthas leithdháileadh deontais €2,071,500 ón Roinn Iompair in 2021 faoin Deontas Lánroghnach. Úsáideann na Ceantair Bhardasacha an maoiniú den chuid is mó chun oibreacha cothabhála a dhéanamh ar nós mionoibreacha feabhsúcháin pábhála, athnuachan draenála, athchóiriú cosán, deisiúcháin coiríní, glanadh altán, bearradh fálaithe agus ciumhaise agus athnuachan comharthaí bóthair agus marcálacha ar Bhóithre Réigiúnacha agus Áitiúla.

Deontais Feabhsúcháin Shonracha

Fuarthas maoiniú Sonrach Deontais Feabhsúcháin do na scéimeanna seo a leanas in 2021:

R181 Droim Mill ard go crois dubh : €150,000

Leithdháil an Roinn Iompair €150,000 in 2021 chun an dearadh mionsonraithe a chur chun cinn agus chun na tailte do CPO a aithint. Táthar ag súil le tuilleadh maoinithe in 2022 chun an CPO a chur chun cinn agus chun na doiciméid tairisceana oibreacha deiridh a ullmhú.

Droichead Brackley: €1,200,000

Cuireadh €1.1m den mhaoiniú a fuarthas ón Roinn Iompair chun Scéim Brackley a thógáil in 2021 siar go dtí 2022. Cuireadh tús leis na hoibreacha i mí na Samhna 2021 agus tá sé le bheith críochnaithe i R2 2022. Gheofar an maoiniú iarchurtha i mí Feabhra 2022 agus úsáidfeadh é chun an conradh oibreacha a chur i gcrích.

Athshlánú droichid

In 2021 fuarthas leithdháileadh €743,000 ón Roinn Iompair chun ceithre dhroichead déag a athshlánú ar an ngréasán bóithre neamhnáisiúnta. Cuireadh dhá dhroichead bhreise a raibh oibreacha neartaithe éigeandála ag teastáil uathu leis an gclár. San iomlán rinneadh oibreacha athshlánaithe ar shé dhroichead déag in 2021.

Beidh maoiní substaintiúil agus leanúnach ag teastáil go ceann i bhfad chun oibreacha athshlánaithe riachtanacha a dhéanamh ar stoc fairsing droichid an chontae.

Oibreacha athshlánaithe ag Scairbhígh
- L-2201

Oibreacha athshlánaithe ag Droichead Lios
Rua – R-184

Scéimeanna Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal

Fuarthas leithdháileadh €255,800 in 2021 chun dhá shaothar déag feabhsúcháin sábháilteachta ar chostas íseal a sheachadadh.

Léirítear sa tábla os coinne Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta ar Chostas Íseal a cuireadh i gcrích in 2021:

Oibreacha Feabhsúcháin Sábháilteachta 2021		Leithdháil eadh
R188 L56011 - Droim Muc, Corr Cheachan		20,000
R181/L4201 - Tulaigh na hInneora, Baile na Lorgan		30000
L22803/R189 - Droim Eanaigh		15,000
R162/L7300/L25023 - Creagh Béal Átha Beithe		10000
LP2700/R188 - Corr Bhacáin		15,800
L21104 L28108 Cluain An Cól, Cluain Eois	Caoin	15,000
R186 - Crois Hasty, LP1600 & LT16201	R186,	10,000
Acomhal LT-15101 - LP1510 le LT15101 i mbaile fearainn na Craoibhe		20,000
LP4052 - Ros Bóthar Charraig Mhachaire	Rois,	55,000
R179/LS8660 - Corr Choille Óige, Domhnach	R179	30,000

Deontas Oiliúna

In 2021, áiríodh leis na Deontais Bóithre Réigiúnacha agus Áitiúla €53,000 d'oiliúint bóthair neamhnáisiúnta d'fhoireann innealtóireachta agus riaracháin na nÚdarás Áitiúil.

Athbhreithniú luasteorann

Chuir an Roinn Iompair maoiniú ar fáil de €9,000 in 2021 i dtreo Trealamh Suirbhéireachta Tráchta a cheannach in oirchill an t-athbhreithniú luasteorann a chur i gcrích i Ráithe 1 de 2022.

Scéimeanna Feabhsúcháin Áitiúla

I mí na Bealtaine 2021, fuair an Chomhairle leithdháileadh Bhabhta 1 de €270,000. I mí Lúnasa 2021 fuarthas leithdháileadh Bhabhta 2 ar €1,056,223 ón Roinn Forbartha Tuaithe agus Pobail.

Críochnaíodh 7 lána i mBabhta 1 agus críochnaíodh 19 lána eile i mBabhta 2.

Tá 13 lána fós ar an liosta stairiúil agus fuarthas 1180 iarratas nua ar lána lena mbreithniú. Déanfar na hiarratais nua a mheas in 2022 agus déanfar iad arangú de réir threoirilínte na Roinne.

dhromchla bóthair bitmac le cosáin ilchodacha éagsúla in 2020. Aithníodh roinnt saincheisteanna feidhmíochta sna cosáin a cuireadh i gcrích in 2020 agus cuireadh scéim phíolótach 2021 ar fionraí dá bhrí sin. Cuirfear maoiniú breise ar fáil in 2022 chun tuilleadh monatóireachta a dhéanamh ar fheidhmíocht Thriail CBGM.

Scéim Píolótach Asfalt Athshlánaithe - €500,000

An Triail Asfalt Athshlánaithe tosaigh a tharla in 2020 agus le torthaí dearfacha, leithdháil an Roinn Iompair (DOT) €500,000 chun an táirge asfalt athshlánaithe a fhorbairt tuilleadh in 2021. In 2021 chuir saineolaithe tionscail, lena n-áirítear UCD agus an DOT, athbhreithniú piaraí i gcrích maidir leis na torthaí ó thriail 2020 agus tá na moltaí a aithníodh le corprú i dtriail 2022. Bunaíodh grúpa oibre in 2021 freisin chun comhoibriú leis an triail agus chun cúnamh teicniúil agus airgeadais a sholáthar. Tá baill ón DOT, TII agus saineolas tionscail eile páirteach sa ghrúpa oibre. Tá sé aitheanta ag an meitheal gur cheart an triail a dhéanamh ar bhóthar Réigiúnach in 2022.

Oibreacha Lus ag Drumm.

Scéim Rannpháirtíochta Pobail

Fuarthas leithdháileadh €544,000 ón Roinn Iompair in 2021 agus measadh seacht mbóithre a bhí páirtmhaoinithe ag an bpobal a bheith incháilithe agus athdhromchlaithe.

Scéimeanna Píolótacha in 2022

Fuair Rannóg na mBóithre maoiniú €1,000,000 le haghaidh dhá scéim píolótacha in 2021:

Scéim píolótach CBGM – €500,000

Rinneadh Ábhar Gráinneach Faoi Cheangal Stroighne (CBGM) a phíolótú mar mhalairt ar an ngnáth-

Maoiniú Oiriúnaithe d'Athrú Aeráide

Tugadh €130,775 anonn chun oibreacha a chríochnú a tosaíodh go déanach in 2020 agus fuarthas leithdháileadh breise €440,000 don Bheart Oiriúnaithe um Athrú Aeráide in 2021. Tá na scéimeanna a cuireadh i gcrích faoin tionscnamh seo liostaithe os coinne.

Maoiniú Taistil Ghníomhaigh

In 2021, dheimhnigh an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA) leithdháileadh €3,985,620 chun tacú le forbairt bonneagair siúil agus rothaíochta, lena n-áirítear an spás bóthair a ath-leithdháileadh chun áiseanna agus sábháilteacht do choisithe agus do rothaithe a fheabhsú. Bunaíodh foireann nua Taistil Ghníomhaigh sa Chomhairle, agus tá an fhoireann ag obair ar réimse leathan scéimeanna coisithe agus rothaíochta ar fud an chontae. Tá maoiniú fós ar fáil do na scéimeanna seo agus tarraingeofar anuas é in 2022 de réir mar a thiocfaidh siad chun críche.

Sábháilteacht ar Bhóithre

Tháinig Grúpa Oibre le Chéile um Shábháilteacht ar Bhóithre Chontae Mhuineacháin le chéile go cianda i rith 2021 chun athbhreithniú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm leanúnach an Phlean Gníomhaíochta um Shábháilteacht ar Bhóithre a chlúdaíonn an tréimhse 2017-2020. Ag obair i gcomhar, leanann an grúpa ag comhordú beartas agus cur i bhfeidhm ilghníomhaireachta um shábháilteacht ar bhóithre ag an leibhéal áitiúil.

Sheol an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre an Straitéis Náisiúnta nua um Shábháilteacht ar Bhóithre a chlúdaíonn an tréimhse 2021 go 2030 i mí na Nollag 2021.

Tá Plean Gníomhaíochta nua um Shábháilteacht ar Bhóithre don Chontae á dhréachtú ag an gComhairle faoi láthair, plean a léiríonn cuspóirí straitéiseacha náisiúnta. Áireofar sa phlean a chlúdóidh an tréimhse 2022 go 2024 ar dtús, spriocanna soiléire chun básanna agus gortuithe tromchúiseacha ar na bóithre igContae Mhuineacháin a laghdú agus tá sé le foilsiú i Ráithe a Dó de 2022.

Tá méadú tagtha ar líon na dtionóiscí marfacha i gContae Mhuineacháin mar gheall ar fhigiúirí sealadacha do 2021, a d'eisigh an tÚdarás um Shábháilteacht ar Bhóithre. Tharla cúig thionóisc mharfacha i rith na bliana, rud a d'fhág gur cailleadh cúig bhás. Is ionann é seo agus méadú ar fhigiúirí sealadacha 2020, nuair a tharla dhá thionóisc mharfacha inar maraíodh triúr.

OIBREACHA OIRIÚNAITHE AERÁIDE &ATHLÉIMNEACHTA 2021	Leithdháileadh
LT30103 Droim Fallach, Béal Átha Beithe 2021 (BBAY/CLS MD)	€60,000
LS7110 An Garraí Bán, Latton 2021 (BBAY/CLS MD)	€10,000
LP2171 An Carn Bán Na Mullaí 2021 (BBAY/CLS MD)	€20,000
R186 &I -5051 Doire Chinn Eich Beag Athsholáthar Lintéir 2021 (CB Mhuineacháin)	€80,000
L49012 Tulaigh Luacharnaí – Cnoc na Cranncha Thiar 2021 (1) (CMX / CBY MD)	€15,000
L49012 Tulaigh Luacharnaí – Cnoc na Cranncha 2021 (2) (CMX/CBY MD)	€15,000
LT76001 Droim Eachlaisce LT76001 2021 (1) (CMX/CBY MD)	€30,000
LT76001 Droim Eachlaisce LT76001 2021 (2) (CMX/CBY MD)	€30,000
LS8831 Deisceart 2021 (CMX / CBY MD)	€50,000
LT36002-0 Baile an Mhuilinn 2021 (CMX / CBY MD)	€35,000
R180 Na Fearta 2021	

Seoladh an Fheachtas Sábháilteachta Ard-Infheictheachta, 2021

Leanadh le cuairteanna oideachais ar bhunscoileanna a chur ar athló mar gheall ar shrianta leanúnacha Covid-19. Ina ainneoin sin, lean scoileanna Chontae Mhuineacháin ag feidhmiú go maith ag comórtas náisiúnta 'Sirriam Crios Sábhála' an Údaráis um Shábháilteacht ar Bhóithre. Fógraíodh daltaí rang a

haon ó Scoil Naomh Padraig, Corracrín, arís sa dara háit ag leanúint ar aghaidh ón rath a bhí orthu roimhe seo in 2019 agus 2020. Bhí tionchar ag na srianta ar scoileanna dara leibhéal freisin. B'éigean na Seónna Bliantúla um Shábháilteacht ar Bhóithre do scoláirí na hIdirbhliana a chur ar ceal mar aon le rolladh amach gloiní gléasanna cinn na Réaltachta Fíorúla i Meánscoileanna. Táthar ag súil go gciallóidh maolú na srianta go mbeidh na tionscnaimh seo ar ais i bhfeidhm le linn 2022

I measc na dtionscnamh eile in 2021 bhí comhoibriú le iRadio agus deich gComhairle Contae eile ar fud réigiún an Oirthuaiscirt, Lár na Tíre agus anIarthuaiscirt. Iarradh ar iontrálaithe amhrán bunaidh a chur isteach bunaithe ar Shábháilteacht ar Bhóithre. Vótáladh Georgina McKenna as Muineachán mar dhuine de na cúig bhuaiteoir is fearr a fuair €1,000 as acuid iarrachtaí.

D'eisigh Flocking Arts, tionscnamh do dhéantóirí scannán óga atá lonnaithe i gContae Mhuineacháin, a bhfiseán lánfhada i mí Aibreáin 2021 le dul leis anleagan gearr a eisíodh i mí na Samhna 2020. Dírithe ar dhaoine óga, scrúdaíonn sé an cheist maidir le tiomáint faoi thionchar drugaí, tar éis méadú scanrúil ar líon na dtiománaithe atá á mbrath i gContae Mhuineacháin agus ar fud na tíre.

Siút Físeáin le haghaidh Físeán Sábháilteacht ar Bhóithre ar éifeachtaí tiomána drugaí agus alcóil. Tá an clár 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile', a rinne maoirseacht

ag Scoileanna Glasa An Taisce i mí an Mhárta 2021. Cuireann an scéim maoiniú ar fáil chun sábháilteacht ag geata na scoile a fheabhsú. Chuir ceithre scoil déag i gContae Mhuineacháin foirmeacha Léirithe Spéise isteach, agus ba iad Scoil Náisiúnta Chorcaghan agus Scoileanna Náisiúnta Naíonáin agus Cailíní Naomh Louis na chéad tionscadail a roghnaíodh chun oibreacha a chur i bhfeidhm. Beidh na hoibreacha feabhsúcháin ar siúl in 2022 agus beidh oibreacha ag na scoileanna a rinne iarratas sa tréimhse cúig bliana amach romhainn, faoi réir na critéir riachtanacha achomhlíonadh.

Féarbhealach Chanáil Uladh

Tá an Chomhairle i gcomhpháirtíocht le hUiscebhealaí Éireann (Príomh-Chomhpháirtí) Comhairle Buirge Ard Mhacha, Droichead na Banna agus Chreag Abhann agus Réigiún na Teorann Thoir chun 22km de Ghlasbhealach trasteorann a sheachadadh ó Na Mullaígo Middletown faoi mhaoiniú arna leithdháileadh ag an gclár Interreg VA.

Cuireadh iarratais phleanála ar ghnéithe den scéim isteach ar dhá thaobh na teorann i mí an Mhárta 2021 agus deonaíodh pleanáil Chuid 8 do Bhaile Mhuineacháin don chuid den Teorainn i mí Iúil 2021. Táthar ag súil le faomhadh pleanála don chuid den Teorainn go dtí an Baile Láir go luath in 2022.

Ní leor an leithdháileadh tosaigh Interreg chun an tionscadal a chur i gcrích, agus beidh spriocdháta an chláir an 31 Nollaig 2023 dúshlánach freisin. Lean Comhpháirtithe an Tionscadail ar aghaidh ag plé go réamhghníomhach leis an údarás maoinithe i rith 2021 chun tuilleadh maoinithe a lorg agus chun seachadadh tionscadail a bhainistiú. Ina theannta sin, tá na Comhpháirtithe tionscadail ag fiosrú foinsí malartacha maoinithe d'fhonn a chinntiú go gcuirtear antionscadal i gcrích.

Tá spor Bhaile Mhuineacháin den ghlásbhealach á chur chun cinn mar thionscadal Taistil Ghníomhaigh agus ceapadh comhairleoirí dearaidh in 2021 d'fhorbairt dearaidh in 2022.

Pleanáil

Plean Forbartha

Glacadh le Plean Forbartha Contae Mhuineacháin don tréimhse 2019-2025 an 4 Márta 2019 agus soláthraíonn sé straitéis fhoriomlán do phleanáil chuí agus d'fhorbairt inbhuanaithe Chontae Mhuineacháin atá ag teacht le beartais agus cuspóirí pleanála spásúlachta náisiúnta agus réigiúnacha araon. Déanann pleanáil spásúil trí chuspóirí agus beartais an phlean forbartha iarracht cothromaíocht a bhaint amach idir leas an phobail agus leasanna daoine aonair.

De réir Alt 15 den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú) eisíodh tuarascáil ar an dul chun cinn maidir le cuspóirí an Phlean Forbartha Contae a bhaint amach dhá bhliain tar éis glacadh leis chuig na comhaltaí tofa i mí Aibreáin 2021.

Bainistíocht Forbartha

Tháinig méadú suntasach ar líon na n-iarratas pleanála in 2021 in ainneoin shrianta COVID-19. Bhí líon na n-iarratas pleanála a fuarthas in 2021 24% níos airde ná mar a bhí in 2019 agus 22% níos airde ná 2020.

Mar a tharla i mblianta roimhe seo, bhain formhór na n-iarratas a fuarthas le haghaidh teaghaisí aonair agus síntí tí, agus forbairtí talmhaíochta ina dhiaidh sin.

Iarratais phleanála 2021	
Faighte	754
Neamhbhailí	28
Bronnta	624
Diúltaithe	34

Fuarthas 34 Dearbhú faoi Alt 5 d'fhorbairt dhíolmhaithe in 2020.

Forbairtí Tithíochta Neamhchríochnaithe

In 2021 lean an Rannóg Pleanála lena cuid oibre chun forbairtí tithíochta neamhchríochnaithe fós sa Chontae a réiteach i gcomhar le rannóga eile den Chomhairle agus d'Uisce Éireann, agus tá oibreacha críochnaithe seirbhísí curtha i gcrích do Mullach Glas, Muineachán, agus tuilleadh oibreacha sibhialta beartaithe. Faoi dheireadh 2021 bhí laghdú tagtha ar líon na bhforbairtí tithíochta neamhchríochnaithe sa Chontae go dtí trí cinn.

Glacadh ar Láimh

Lean an Rannóg Pleanála ar aghaidh ag saothrú bannaí slándála ar líon beag forbairtí ar fud an Chontae, agus rinneadh measúnú teicniúil ar roinnt eastát chun go bhféadfaí iad a chur ar aghaidh chuig glacadh ar láimh.

Forfheidhmiú Pleanála

Nuair a thagann an tÚdarás Pleanála ar an eolas faoi shárú ceadanna nó forbairtí neamhúdaráithe, is minic gur leor plé le ciontóir(i) chun leigheas a chinntiú. Sa chás, áfach, nach dtugann an ciontóir/na ciontóirí aghaidh ar shaincheisteanna, déantar gníomh foirmiúil forfheidhmithe. Tá staitisticí forfheidhmiúcháin don bhliain leagtha amach thíos. Leanann sochair ag fabhrú ó ghníomh sonrascaithe agus forfheidhmithe luath chun ranníocaíochtaí forbartha neamhíochta a aisghabháil. B'ionann na fáiltais in 2021 agus €449,131.

Staitisticí Forfheidhmiúcháin 2021	
Líon na gcásanna nua faoi réir gearáin	119
Líon na gcásanna a dúnadh/a réitíodh	86
Líon na gcásanna forfheidhmithe leanúnacha	390

Tháinig méadú ar líon na gcásanna forfheidhmithe a dúnadh anuraidh ó 2020. Réitíodh beagnach leath de na cásanna dúnta go léir in 2021 sula ndeachaigh siad ar aghaidh chuig imeacht foirmiúil forfheidhmithe, arb ionann é sin agus feabhas ar an mbliain roimhe sin. Ina ainneoin sin, lean an tÚdarás Áitiúil ar aghaidh ag úsáid a chumhachtaí reachtacha, agus rangaíodh é san 11ú áit go náisiúnta i dtéarmaí céatadán na gcásanna adúnadh de bhun imeachtaí foirmiúla forfheidhmithe.

Láithreáin Thréigthe

Leanadh den obair chun dul i ngleic le dearóilíú nuair a críochnaíodh athfhorbairt roinnt láithreán thréigthe agus Fógraí breise ar Láithreáin Thréigthe atá áseirbheáil. Baineadh 13 láithreán san iomlán de Chlár na Láithreán Thréigthe in 2021 agus bhí 24 láithreán fágtha ar Chlár na Láithreán Thréigthe amhail an 31 Nollaig 2021.

Athghiniúint

Tá Baile na Lorgan ar cheann de shé bhaile go náisiúnta, a roghnaigh an Roinn Forbartha Tuaithe agus

Forbairt Pobail chun breathnú ar bhealaí nuálacha chun níos mó maireachtála i lár an bhaile a spreagadh. In 2021, rinneadh teagmháil bhreise le hAiltirí Shaffrey chun breathnú ar thacú le cur chuige comhpháirteach/cnuasbhunaithe le húinéirí maoinne ag tógáil ar a dtuarascáil 'Baile na Lorgan: Lár baile mhóir Le Maireachtáil Go Maith' a táirgeadh in 2020 do Chomhairle Contae Mhuineacháin, a chuir moltaí ar fáil chun cur leis an bhféidearthacht d'fhorbairt chónaithe laistigh de Lár Bhaile na Lorgan. Mar gheall ar shrianta COVID 19 a bhí i bhfeidhm, áfach, cuireadh srian ar an gcumas do ghrúpálacha úinéirí maoinne bualadh le chéile.

Chuir an Rannóg Pleanála ionchur leanúnach ar fáil le linn 2021 maidir le scéim Athnuachana Shráid Bhaile Átha Cliath i mBaile Mhuineacháin, agus na Pleananna Gníomhaíochta Ceantair Áitiúil do lár bhaile Charraig Mhachaire Rois. Tá an Rannóg Pleanála / Athnuachanaí gceannas ar ullmhú Phlean Athnuachana Thuaidh Shráid Bhaile Átha Cliath agus Máistirphlean Tailte Rosky.

Oidhreacht Thógtha

Riarann Rannóg Pleanála Chomhairle Contae Mhuineacháin dhá scéim deontais oidhreachta bhliantúla, an Scéim Infheistíochta don Oidhreacht Thógtha (BHIS) agus an Ciste um Struchtúir Stairiúla (HSF).

Spreagann an Scéim Infheistíochta don Oidhreacht Thógtha infheistíocht chaipitil phríobháidigh i dtionscadail ar scála beag, dian ar shaothar chun struchtúir stairiúla a dheisiú agus a chaomhnú agus chun tacú le gairmithe caomhnaithe, ceardaithe agus ceardaithe oilte a bhfuil taithí acu a fhostú. Fuair Contae Mhuineacháin leithdháileadh foriomlán de €72,000 in 2021.

In 2021 bhain sé thionscadal leas as maoiniú faoinBHIS mar seo a leanas:

- Teach Tábhairne Anderson, Drum
- Lóiste Crystal Brook, An tSeantamhnach
- Óstán Creighton, Cluain Eois
- Teach Iosef, Scoil Naomh Louis, Muineachán
- Séipéal Naomh Colmán, Cluain Tiobrad
- Halla Cuimhneacháin Johnston & madden, Muineachán

Oibreacha caomhnaithe ar shé fhuinneog, ceithre dhoras, aghaidh siopa agus aghaidh rindreáilte aoil ag Teach Tábhairne Anderson, Drum

Díríonn ciste na Struchtúir Stairiúil go príomha ar struchtúir agus foirgnimh stairiúla a chaomhnú agus a fheabhsú ar mhaithe le comhphobail agus leis an bpobal. Tá sé mar aidhm aige oibreacha caomhnaithe a dhéanamh ar struchtúir oidhreachta a mheastar a bheith suntasach agus a bhfuil tacaíocht phráinneach de dhíth orthu. Ba é €124,500 an maoiniú iomlán faoin HSF do 2021 agus fuair trí thionscadal maoiniú mar seo a leanas:

- Iar-Stáisiún Iarnróid, Muineachán (Sruthán 1)
- Ardeaglais Naomh Macartan, Muineachán (Sruthán 2);
- Teachín Drummond, Machaire Cluana (Sruth Dúchasach)

Oibreacha caomhnaithe ar Bhallaí Cloiche, Céimeanna, Ballaí Teorann agus Gnéithe Iarann Teilgthe ag an Iar-Stáisiún Iarnróid, Baile Mhuineacháin

Dearbhuithe Alt 57

Faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt, 2000 (arna leasú) d'fhéadfadh sé nach mbeadh oibreacha a mheasfaí de ghnáth mar fhorbairt dhíolmhaithe faoi Alt 4(1)h den Acht díolmhaithe maidir le Déanmhas Cosanta nó Déanmhas Cosanta Beartaithe.

Ceadáíonn Alt 57 den Acht d'úinéir nó d'áititheoir Déanmhais Chosanta nó Déanmhais Chosanta Bheartaithe iarratas i scríbhinn a dhéanamh chuig an Údarás Pleanála chun dearbhú a eisiúint maidir leis an gcineál oibreacha a mheasann sé a dhéanfadh nó nach ndéanfadh difear ábhartha do charachtar an déanmhais nó d'aon ghné den déanmhas, agus ar an gcaoi sin

soiléiriú a dhéanamh ar na hoibreacha a mheasfaí a bheith ina bhforbairt dhíolmhaithe agus iad siúd a mbeadh cead pleanála ag teastáil ina leith. D'eisigh Comhairle Contae Mhuineacháin 5 Dhearbhú Alt 57 in 2021.

Músaem Contae Mhuineacháin

Tuarascáil Bhliantúil 2021

An Ros Mór i Minecraft

Cheadaigh Minecraft an struchtúr iontach a rinne dearmad uair amháin ar chnoic fána Pháirc Rossmore a atógáil le sonraí iontacha. Ag obair le hIonad AmMA in Ard Mhacha, d'óstáil Músaem Contae Mhuineacháin campa samhraidh nuálach do dhaoine óga idir 12 agus 15 bliana d'aois chun Caisleán an Rois Mhóir a atógáil. D'éirigh chomh maith sin leis an tionscadal gur chuir Éire Ildánach maoiniú breise ar fáil chun eispéreas Foghlama Cluichebhunaithe a chruthú a bhí lán le gníomhaíochtaí staire agus curaclaim do mhic léinn, do dhaoine óga agus do mhúinteoirí.

Domhan Minecraft an Rois Mhóir

Mic léinn ag iniúchadh saol an Rois Mhóir i Minecraft

Comhdháil Phobail, Mhionlaigh agus Críochdheighilte na Teorann

Tá an pobal i gcoilár an chláir shamhlaíoch agus tharraingteach imeachtaí atá curtha le chéile ag Foireann Chultúrtha Chomhairle Contae Mhuineacháin le linn Dheich mBliana na gCuimhneachán. Chuir seasamh Mhuineacháin ar an teorainn deiseanna spreagúla agus uathúla ar fáil do chomhpháirtíocht agus do chomhoibriú le heagraíochtaí agus grúpaí a dhéanann ionadaíocht ar eárnálacha éagsúla den tsochaí. Chinntigh an cur chuige rathúil seo chun machnamh a dhéanamh ar stair agus oidhreacht ár n-oileáin gur féidir le gach glúin idirghníomhú agus freagairt dá bhfuil i gceist le bheith san áit seo agus san am seo.

Tá sé i gceist ag Comhairle Contae Mhuineacháin, trína Foireann Chultúrtha anois, machnamh a dhéanamh ar réaltachtaí teorannacha an tsaoil sa réigiún seo trí scrúdú a dhéanamh ar ár stair chomhroinnte, ár dtaithe chomhroinnte, ár n-áit chomhroinnte trí chomhdháil uathúil dar teideal *Pobail Teorann, Mionlaigh agus Críochdheighilt*.

Ag obair i gcomhar leis an Sainghrúpa Comhairleach ar Chuimhneacháin Céad Bliain, éascóidh Roinn an Taoisigh, an Roinn Gnóthaí Eachtracha, an Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán agus roinnt comhpháirtithe trasteorann, Foireann Chultúrtha Mhuineacháin clár comhdhála ildánach agus ionsúite agus é mar fhócas lárnach chun cur ar chumas ár bpobal idirghníomhú, iad féin agus a chéile a iniúchadh agus dúshlán a thabhairt dóibh trí stair agus oidhreacht chomhroinnte a chatalaíoch.

Lorgófar comhdháil *Phobail, Mhionlaigh agus Críochdheighilte na Teorann* chun machnamh a dhéanamh ar na scéalta éagsúla a bhaineann le cruthú na teorann agus úsáid á baint ag an am céanna as gnéithe éagsúla chlár na comhdhála chun aghaidh a thabhairt ar oidhreacht na teorann sin agus ar na coinbhleachtaí sa réigiún dá bharr. D'oscail an Taoiseach Micheál Martin TD an chomhdháil go hoifigiúil.

An Taoiseach Micheál Martin TD in éineacht le Cathaoirleach Chomhairle Contae Mhuineacháin agus foireann Mhúsaem Contae Mhuineacháin.

An Taoiseach Micheál Martin le roinnt cainteoirí ón gcomhdháil

An Taoiseach Micheál Martin TD in éineacht le Liam Bradley, Coimeádaí Mhúsaem Chontae Mhuineacháin, Ian Crozier, Príomhfhe dhmeannach Ghníomhaireacht na hUltaise agus an Comhairleoir Aidan Campbell, Cathaoirleach Chomhairle Contae Mhuineacháin.

Campa Samhraidh Seandálaíochta

Bhí foireann an Mhúsaem an-sásta tosú ag cur fáilte roimh chuirteoirí ar ais chuig an músaem i rith an tsamhraidh. Ceann de na buaicphointí ba ea ár Campa samhraidh Seandálaíochta bliantúil, a cuireadh siar an bhliain roimhe sin mar gheall ar Covid 19. Bhí deis ag na rannpháirtithe maireachtáil chomh maith le foghlaim faoin oidhreacht seandálaíochta iontach, atá sa chontae. Mar gheall ar an rath ollmhór a bhí ar na campaí, tá pleananna i bhfeidhm chun an clár do 2022 a fhorbairt tuilleadh.

Rannpháirtithe i gcampaí Samhraidh Seandálaíochta an Mhúsaem 2021

Earcaíocht

Acmhainní Daonna

Reáchtáil an Rannóg Bainistíochta Acmhainní Daonna 16 chomórtas in 2021 agus phróiseáil siad 573 iarratas. Rinneadh 576 agallamh (cianagallaimh den chuid is mó mar gheall ar an bPaindéim) agus críochnaíodh 22 comórtas, agus cuireadh painéil i bhfeidhm. Ceapadh 50 iarrthóir i rith 2021.

Clár Forbartha Céimithe an Rialtais Áitiúil 2020

Ghlac Comhairle Contae Mhuineacháin páirt i gClár Forbartha Céimithe an Rialtais Áitiúil 2020 agus cheap sí Céimí Eacnamaíochta, Fiontair agus Forbartha Gnó ar feadh tréimhse 3 bliana san Oifig Fiontair Áitiúil.

"Straitéis ár nDaoine"

Reáchtáladh ceardlanna agus comhairliúchán leis an mbainistíocht, leis an bhfoireann agus leis na ceardchumainn le linn 2021 agus tugadh 'Straitéis ár nDaoine' chun críche. Is treochlár í an Straitéis chun acmhainní daonna a bhainistiú, chun tacú le spriocanna agus torthaí gnó agus chun a chinntiú go bhfuil lucht saothair spreagtha agus tiomanta feistithe chun na caighdeáin is fearr maidir le seachadadh seirbhíse a sholáthar. Tá an straitéis seo ailínithe le riachtanais Phlean Corparáideach Chomhairle Contae Mhuineacháin 2020-2024.

Suíomh gréasáin nua

Seoladh suíomh gréasáin nua www.localgovernmentjobs.ie chun áit amháin a chur ar fáil do lucht fostaíochta chun gach deis earcaíochta san earnáil rialtais áitiúil a chuardach, ar fud na tíre. Táróil ar an láithreán gréasáin atá ar fáil i ngach ceann dena 31 údarás áitiúil chomh maith leis na 3 thionól réigiúnacha. Is mol lárnach eolais é freisin faoi ghairmeacha, earcaíocht agus sochair na n-údarás áitiúil.

Líon na gCeann

Bhí líon na foirne do Chomhairle Contae Mhuineacháin an 31 Nollaig 2021

Croífhoireann	Líon	Coibhéis Lánaimseartha
Bainistíochta	4	4
Cléireachais/Riaracháin	177	165.70
Gairmiúil/Teicniúil	84	82.85
Lasmuigh	135	127.72
Croífhoireann Iomlán	400	380.27
Poist Ar Conradh	7	6.14
Sealadach/Séasúrach	5	5.00
Comhraiceoirí Dóiteáin Coinnithe	50	N/B
Neamh DoEC&LG	6	3.86
Iomlán na bPost Eile	68	15

Scoir le linn 2021

	Ainm	Grád	Rannán
1	Desmond Conlon	Ganger/Tiománaí A	Bardasach Charraig Mhachaire Rois- Baile na Lorgan
2	Bridget McGivern	Glantóir	Oifigí Cathartha Charraig Mhachaire Rois
3	Patrick McShane	Oibrí Ceardaíochta	Bardasach Charraig Mhachaire Rois- Baile na Lorgan
4	Adge King	Stiúrthóir Seirbhísí	Gníomhú ar son na hAeráide, Env & Seirbhísí Uisce
5	Fintan McPhillips	Oifigeach Sinsearach Exec	Rannóg an Chomhphobail
6	Eddie Wynne	Oibrí Ginearálta	Bardasach Charraig Mhachaire Rois- Baile na Lorgan
7	Carmel Thornton	Oifigeach Riaracháin	Seirbhísí Corparáideacha
8	Siobhan McCarron	Oifigeach Cléireachais	Rialú Dóiteáin & Foirgníochta
9	Eugene Rafferty	Ganger/Tiománaí A	CB Bhéal Átha Beithe-Cluain Eois

10	Bernie O'Flaherty	Ceimiceoir Feidhmiúcháin	Ar iasacht chuig LAWCO
11	Joseph McSkeane	Oibrí Ginearálta	CB Mhuineacháin
12	Maura Sherry	Oifigeach Foirne	An Rannóg Tithíochta
13	Betty Finlay	Oifigeach Cléireachais	An Rannóg Pleanála
14	Arthur Morgan	Tiománaí A	CB Mhuineacháin
15	Damien Stirrat	Maoirseoir Clós Innealra	CB Mhuineacháin
16	Gearóid Carolan	Oibrí Ceardaíochta	CB Mhuineacháin

Cur i láthair scoir Des Conlon

Cur i láthair scoir Carmel Thornton

Cur i láthair scoir Eddie Wynne

Oiliúint agus Forbairt

Chuir an clár oiliúna 168 cúrsa oiliúna, comhdháil, seimineár, ceardlann agus cúrsaí seimineáir ar líne ar líne éagsúla ar fáil in 2021 chun cur ar chumas na foirne a gcuid dualgas a chomhlíonadh ar bhealach inniúil. Áirítear leis an bhfigiúr thuas 19 gCúrsa Ábhartha Sláinte agus Sábháilteachta Intí mar atá leagtha amach thíos.

- Pas Sábháilte
- Ranganna Gaeilge
- Oiliúint i Spásanna Teoranta
- Scileanna Seomra Cúirte
- Scileanna Cigireachta Comhshaoil
- Iompar Deacair agus Ionsaitheach a Bhainistiú
- Ath-insealbhú Oscailte Bóithre – Bunúsach
- Ath-insealbhú Oscailte Bóithre – Ardleibhéal
- Oiliúint CPR / Defib ón tSeirbhís Náisiúnta Otharcharranna
- CPC Tiománaí
- Dramhaíl ó dhumpáil mhídhleathach
- Sláinte & Sábháilteacht ag Oibreacha Bóthair
- Soilsiú & Cosaint Comharthaí
- Suíomh na Seirbhísí Faoi Thalamh
- Garchabhair Oiliúint Nua agus Athnuachana
- Oiliúint ar láimhsiú sábháilte
- Ullmhúchán Agallaithe
- Oiliúint ar Rothaí Scríobacha
- Oiliúint Feistis Dromchla

Cúrsaí Breisoideachais

Cuireadh cúnamh agus tacaíocht airgeadais ar fáil do cheathrar ball foirne is fiche a thug faoi chúrsaí breisoideachais. Áiríodh leis an bhfigiúr seo 8 gcúrsa fóirdheonaithe nó incháilithe deontais.

Folláine a Bhainistiú san Ionad Oibre

D'aithin "Ár Straitéis Daoine" an gá atá le "creat sláinte agus folláine a fhorbairt a chuimsigh leas foirne, feachtais réamhghníomhacha feasachta sláinte agus cláir athléimneachta". Sheol Comhairle Contae Mhuineacháin a gCoiste Folláine d'fhonn a chinntiú go raibh an fholláine lárnach

do rath ár bhfórsa saothair i gComhairle Contae Mhuineacháin ina hiomláine.

Chuir ár gCoiste Folláine a ceapadh le déanaí tús le roinnt gníomhaíochtaí atá liostaithe thíos

- Miriam Hussey, Soul Space, Cur i láthair Folláine chun faisnéis Folláine a sholáthar don Fhoireann
  - Clár Beathú Sláinte Cíche chun oideachas a chur ar bhail foirne de gach aois a thábhachtaí atá sé a bheith ar an eolas faoin gcíoch
  - Taithí Dea-Mhéine folláine de réir Spectrum Life chun Lá Náisiúnta Folláine san Ionad Oibre 2021 a chomóradh
  - Seimineár Méala – Comhairle Contae Mhuineacháin - Ag Déileáil le Brón agus Ag Déileáil le Caillteanas le Patricia McAdoo
  - Dúshlán na gCéimeanna - spreagtar baill foirne chun a bheith níos gníomhaí
- Tráth na gCeist Foirne – Ócáid 'spráúil' ar fáil don fhoireann chun comhrá a chur chun cinn agus foghlaim a spreagadh
  - Seimineár um Fholláine Airgeadais – Chuir tacaíochtaí chlár Folláine Airgeadais Bhanc na hÉireann sraith seimineár ar fáil chun oideachas a chur ar bhail foirne le faisnéis, uirlisí digiteacha, agus rochtain ar chomhairle airgeadais in aon chlár amháin.
  - Siúlóidí Am Lóin Dé Máirt – Spreag baill foirne a bheith níos gníomhaí
  - Cur i Láthair Sláinte na bhFear ag an am céanna le 'Mí Feasachta Sláinte na bhFear' i mí na Samhna agus d'ardaigh sé feasacht dár bhFoireann agus dár gComhaltaí goléir ar chuid de na saincheisteanna a théann i bhfeidhm ar shláinte na bhfear
  - Rothair leictreacha a thairiscint le haghaidh úsáid foirne

Vacsáinthe Fliú

D'aontaigh Comhairle Contae Mhuineacháin aiséocaíocht a thabhairt d'aon bhall foirne a roghnaigh leas a bhaint as an Vacsáiníú Fliú in 2021.

Soláthar Corparáideach

Forbhreathnú

In ainneoin na ndúshlán a d'eascair as an bpaindéim, as boilsciú agus as folúntas i ról an Oifigigh Soláthair, bhí gníomhaíocht soláthair na Comhairle do 2021 fós comhsheasmhach le figiúirí 2020. Rinne an Chomhairle cinneadh beartais in 2018 go ndéanfaí gach comórtas soláthair os cionn na tairsí náisiúnta go leictreonach, agus chuidigh sé sin lena chinntiú go bhféadfadh ár ngníomhaíochtaí soláthair dul ar aghaidh go réidh le linn na tréimhse suaite seo.

In 2021, d'fhoilsigh an Chomhairle breis agus 123 larratas ar Thairiscintí trí ardáin eTenders (61) agus www.supplygov.ie (62). Bhain deich gcinn de na comórtais a fógraíodh ar chomórtais eTenders le luachanna os cionn thairseacha soláthair an AE (i.e. €5,350,000 le haghaidh oibreacha nó €214,000 d'earraí nó do sheirbhísí).

Reáchtáil foireann na Comhairle 56 comórtas athfhriotail tríd an ardán eTenders ag baint úsáide as an rogha sleachta gasta. As na comórtais seo, bhain 27le soláthar seirbhísí, 12 le haghaidh soláthairtí agus 17 le haghaidh oibreacha. Cinntíonn comórtaisathfhriotail a reáchtáil tríd an ardán seo trédhearcacht dár gceannacháin go léir beag beann ar luach.

Nósanna Imeachta Soláthair

Eisíodh Nósanna Imeachta Soláthair na Comhairle Rev 4 do gach ball foirne i mí Eanáir 2021, agus na tairseacha nuashonraithe AE don soláthar á gcur san áireamh. Cinntíonn na nósanna imeachta go ndéantar soláthar de réir riachtanais athchóiriú na hEarnála Poiblí, na hOifige um Sholáthar Rialtais, Treoracha an AE agus Treoirlínte Náisiúnta. Tá treoir céim ar chéim maidir leis na nósanna imeachta Soláthair ar fáil anois ar SharePoint na Comhairle, le húsáid na foirne go léir.

An Grúpa Oibre um Sholáthar

Tháinig an Grúpa Oibre Soláthair le chéile trí huairé i rith na bliana. Glacann an Grúpa ról réamhghníomhach i réimse an tsoláthair agus in ullmhú beartas agus teimpléad soláthair.

Foireann Soláthair

Fágadh ról an Oifigigh Soláthair go luath i mí Iúil 2021 agus tá iarrachtaí á ndéanamh i gcónaí ag earcaíocht Oifigeach Soláthair. Sa tréimhse eatramhach leanann an riarthóir soláthair cúnta ag treorú agus ag tacú le gach oibríocht soláthair chun a chinntiú go bhfaightear earraí, seirbhísí agus oibreacha i gcomhréir leis an reachtaíocht agus na treoirlínte ábhartha go léir, agus riosca á bhainistiú agus luach ar airgead a bhaint amach ag an am céanna. Trí fhoghlaim leanúnach ó bhainistiú chomórtais soláthair uile na Comhairle, tá saineolas suntasach ar sholáthar forbartha ag na Ceannairí Soláthair agus na Ceannairí Riaracháin i ngach roinn.

An Cód Caiteachais Phoiblí

D'eisigh an Chomhairle Tuarascáil um Dhearbhú Cáilíochta chuig an NOAC i mí na Bealtaine 2021, chun comhlíonadh an Chóid Chaiteachais Phoiblí (CSP) a dheimhniú. Áiríodh sa tuarascáil fardal de na tionscadail/cláir go léir a chosain níos mó ná €0.5m, ag idirdhealú idir caiteachas caipitil agus reatha agus catagóiriú de réir caiteachais a bhí á mheas, caiteachas á thabhtú, agus caiteachas ar cuireadh críoch leis le déanaí. Ceanglaíonn an CSP ar an gComhairle freisin soláthairtí a fhoilsiú ar luach níos mó ná €10m agus seicliosta féinmheasúnaithe a chur isteach.

Scéim Foilseacháin Eiseamláireach

Tá sé de oibleagáid ar an gComhairle tuairisciú go ráithiúil ar chonarthaí poiblí (tairiscintí) a bhronntar, don tSamhailscéim Foilseacháin, atá mar chuid den chóras Um Shaoráil Faisnéise. Baineann an foilseachán le gach Conradh oibreacha poiblí ar luach os cionn €25k. Chuidigh gach Rannóg le conarthaí a bronnadh do 2021 a thiomsú agus tá an fhaisnéis seo foilsithe anois ar shuíomh gréasáin na Comhairle agus is féidir teacht air ar an nasc seo a leanas:-

<https://monaghan.ie/corporateservices/procure/>

An Oifig um Sholáthar Rialtais (OGP)

Shínigh an Chomhairle 'Meabhrán Tuisceana' leis an Oifig um Sholáthar Rialtais (OGP), ina leagtar amach na prionsabail a rialaíonn an caidreamh soláthair idir an dá pháirtí. Aithnítear sa socrú go bhfuil an Chomhairle agus an OGP i mbun compháirtíochta atá dírithe ar sheirbhísí soláthair éifeachtúla agus oiriúnacha agus luach ar airgead a sholáthar, ar deireadh thiar chun cabhrú leis an údarás áitiúil freastal ar riachtanais seachadta seirbhíse.

Leanann an Chomhairle ar aghaidh ag baint leasa as creataí an OGP

do gach próiseas soláthair, nuair is féidir.

TCP Covid 19

Tháinig laghdú ar na ceanglais maidir le TCP Covid 19 le linn 2021, de réir mar a lean an chianobair ar aghaidh. Thiomsaigh an riarthóir Soláthair Chúnta riachtanais uile na Comhairle maidir le TCP, ar fud na

ranna go léir chun a chinntiú gur ordáíodh TCP leordhóthanach chun freastal ar gach riachtanas. Chomhordaigh an tAonad Soláthair dáileadh an TCP ar na codanna éagsúla ina raibh gá leis.

Coistí um Beartais Straitéiseacha

Is é ról na gCoistí um Beartais Straitéiseacha tograí beartais a cheapadh, meastóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar chur i bhfeidhm beartais lena mbreithniú. Coistí atá dírithe ar bheartas a chur ar fáil ar féidir leo leas a bhaint as taithí comhlachtaí seachtracha agus beartas á cheapadh, níl na Coistí deartha chun déileáil le gnáthchúrsaí oibriúcháin maidir le seachadadh seirbhísí.

Na SPCanna atá comhdhéanta de chomhaltaí tofa Chomhairle Contae Mhuineacháin agus daoine eile atá ainmnithe ag / nó ionadaíoch ar na hearnálacha a bhaineann le hobair an CBS ar leith. Tá 4 Choiste um Beartais Straitéiseacha (SPCanna) ag Comhairle Contae Mhuineacháin:

- SPC 1 - Tithíocht, Cultúr agus Sóisialta
- SPC 2 – Pobal agus Iompar
- SPC 3 – Pleanáil agus Forbairt Eacnamaíoch SPC
- 4 - Comhshaol agus Iompar

Tuarascáil ar Ghníomhaíochtaí an Choiste um Beartais Straitéiseacha le linn 2021

CPS Tithíochta, Cultúrtha agus Sóisialta (tionóladh 6 chruinniú 2021)

Ceadaíodh na beartais seo a leanas ag cruinnithe den CBS le linn 2021:

- Dréachtphlean Gníomhaíochta Réigiúnach do Dhaoine gan Dídean 2021-2023

Fuair coiste an CBS Cur i láthair ar na nithe seo a leanas:

- Clár Éifeachtúlachta Fuinnimh - Tithíocht
- Réaltachtaí Teorann – Clár an Mhúsaeim
- Feachtas *Keep Well* – Clár Leabharlainne
- Scéim Bhreisluacha d'Ealaíontóirí Gairmiúla 2020-2027 - An Oifig Ealaíon
- Foirm Iarratais ar Thacaíochtaí Tithíochta Sóisialta Athbhreithnithe – Critéir Mheasúnaithe (Cruinniú Speisialta – Bealtaine)
- Tithíocht do Chách – Páipéar Rialtais
- Athmhachnamh a dhéanamh ar Roghanna Tithíochta do Sheanáirí – An tUasal Pat O'Mahoney

- Scéim Do Chláir Áitiúla um Thaibhithe Beo Céim 1 – An Oifig Ealaíon
- Imeachtaí Dátaithe & Costais – An Oifig Ealaíon
- Nuashonrú ar Sheirbhísí Leabharlainne le linn COVID
- Nuashonrú ar Ghníomhaíochtaí Tithíochta
- Comhalta nua SPC – Eddie O'Gara – Nollaig 2021

CPS Pobail & Iompair (tionóladh 4 chruinniú in 2021)

Ceadaíodh na beartais seo a leanas ag cruinnithe den CBS le linn 2021:

- Beartas um Ghearradh Fálta Sceach & Bainistiú Fásra Cois Bóthair 2021

Fuair an CBS Cur i láthair ar na nithe seo a leanas:

- Taisteal Gníomhach
- Leithdháiltí Maoinithe Bóithre 2021
- An Creat Náisiúnta Infheistíochta do Bhonneagar Iompair – aighneacht ó MCC
- Staidéar ar Úsáid Talún & Iompar
- Maoiniú tuaithe
- Straitéis Siúlóide & Rothaíochta
- Clár Peace Plus
- Cothabháil Gheimhridh - Tiontú go Sáile
- Rátálacha PSCI & Bóithre Poiblí
- Treoirlínte an Phlean Áitiúil Eacnamaíochta agus Pobail 2022-2027

CPS Pleanála agus Forbartha Geilleagraí (tionóladh 3 chruinniú i gcomhchruinniú 2021 & 2)

Tionóladh an chéad chruinniú den CBS an 29 Márta 2021 ar líne agus pléadh na nithe seo a leanas, An Dréachtscéim Ranníocaíochta Forbartha Ginearálta 2021-2026, nuashonrú ar an bPlean Áitiúil Eacnamaíochta & Pobail 2016-2021 agus nuashonrú ar an Straitéis Turasóireachta. Tionóladh an dara cruinniú an 20 Bealtaine 2021 a chlúdaigh an tAthbhreithniú ar an bPlean Forbartha Contae Dhá Bhliain agus nuashonrú ar an Oifig Fiontair Áitiúil. Tionóladh an tríú cruinniú agus an cruinniú deiridh den CBS an 30 Samhain 2021 le cur i láthair ó Fháilte Éireann.

Tionóladh dhá chomhchruinniú freisin leis an CPS um Athrú Aeráide agus Comhshaol. Tionóladh na cruinnithe seo an 20 Aibreán 2021 a chlúdaigh Criosanna Dícharbónaithe

agus ar an 29 Iúil 2021, a chlúdaigh tuarascáil ar an Eanáil Éanlaithe Clóis i gContae Mhuineacháin.

CBS um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Seirbhísí Comhshaoil (tionóladh 4 chruinniú in 2021)

Mar gheall ar an bpaindéim leanúnach Covid-19, tionóladh na 4 chruinniú go léir beagnach. I gcaitheamh na bliana, fuair baill cur i láthair ar an bPlean Bainistíochta Bruscair, Rialú agus Bainistiú Madraí, Leithdháiltí Deontais Athbhreithnithe

do Chórais Chóireála Uisce Tí agus do Thoibreacha, agus dul chun cinn na dTosaíochtaí Forfheidhmithe Náisiúnta trí phróiseas pleanála RMCEI. Cuireadh comhairle ar bhaill freisin maidir leis na príomhghníomhaíochtaí leanúnacha ina raibh an t-údarás áitiúil ag gabháil don bhliain 2021 a bhaineann le hathrú aeráide. I measc na gcur i láthair eile do bhaill bhí iad siúd ar Phlean Bainistíochta Íosláigh Abhann do 2022 - 2027 agus an Plean Gníomhaíochta Dramhaíola do Gheilleagar Ciorclach.

Ionadaíocht na gComhairleoirí ar Choistí Seachtracha agus Comhairle

Cathaoirleach 2021/2022 (Meitheamh 2021-Meitheamh 2022)

Cllr Aidan Campbell

Leas-Chathaoirleach 2021/2022 (Meitheamh 2021-Meitheamh 2022)

Cllr Hugh McElvaney

Ceantair Bhardasacha

Ceantar Bardasach Mhuineacháin

Cllr David Maxwell (Cathaoirleach 2021/2022)

Cllr Seamus Treanor (Leas-Chathaoirleach 2021/2022)

Cllr Cathy Bennett

Cllr Seán Conlon

Cllr Paudge Connolly

Cllr Raymond Aughey

Cllr Brian McKenna

Ceantar Bardasach Charraig Mhachaire Rois-Bhaile na Lorgan

Cllr PJ O'Hanlon (Cathaoirleach 2021/2022)

Cllr Noel Keelan (Leas-Chathaoirleach 2021/2022)

Cllr Colm Carthy

Cllr Mary Kerr Conlon

Cllr Aidan Campbell

Cllr Aoife McCooey

Ceantar Bardasach Chluain Eois-Bhéal Átha Beithe

Cllr Richard Truell (Cathaoirleach 2021/2022)

Cllr Hugh McElvaney (Leas-Chathaoirleach 2021/2022)

Cllr Sean Gilliland

Cllr Seamus Coyle

Cllr Pat Treanor

An Grúpa um Beartas

Corparáideach

Cathaoirleach an Lae

Cllr Noel Keelan

Cllr Sean Gilliland

Cllr Raymond Aughey

Cllr Pat Treanor

Coistí um Beartais Straitéiseacha

SPC do Thithíocht, Sóisialta agus Cultúr

Cllr Pat Treanor, Chair

Cllr Aidan Campbell

Cllr Colm Carthy

Cllr Mary Kerr- Conlon

Cllr Aoife McCooey

Cllr PJ O'Hanlon

SPC d'Fhorbairt Eacnamaíoch agus Tacaíocht Fiontair

Cllr Sean Gilliland, Chair
Cllr Seán Conlon
Cllr Noel Keelan
Cllr David Maxwell
Cllr Brian McKenna
Cllr P.J. O'Hanlon

SPC d'Iompar agus do Phobal

Cllr Raymond Aughey, Chair
Cllr Seán Conlon
Cllr Sean Gilliland
Cllr Hugh McElvaney
Cllr Brian McKenna

SPC do Ghníomhú ar son na hAeráide agus Comhshaoil

Cllr Noel Keelan, Chair
Cllr Raymond Aughey
Cllr Cathy Bennett
Cllr Seamus Coyle
Cllr Pat Treanor
Cllr Richard Truell

Comhchoiste Póilíneachta Chontae Mhuineacháin

Cllr P.J. O'Hanlon
Cllr Brian McKenna
Cllr Noel Keelan
Cllr Aoife McCooey
Cllr Pat Treanor
Cllr Cathy Bennett
Cllr Raymond Aughey
Cllr Aidan Campbell
Cllr David Maxwell
Cllr Sean Gilliland
Cllr Richard Truell
Cllr Colm Carthy
Cllr Hugh McElvaney

Grúpa Stiúrtha Áitiúil um Úsáid na Gaeilge i gComhairle Contae Mhuineacháin (Coiste Gaeilge)

Cllr Pat Treanor
Cllr Richard Truell
Cllr Cathy Bennett
Cllr Raymond Aughey
Cllr Hugh McElvaney

An Coiste Monatóireachta Áitiúil (Clár Uisce Tuaithe).

Cllr Brian McKenna
Cllr Aidan Campbell
Cllr P.J. O'Hanlon

Coiste Forbartha Muckno

Cllr Mary Kerr-Conlon
Cllr. Aidan Campbell

Cllr Aoife McCooey
Cllr Brian McKenna
Cllr ColmCarthy
Cllr PJ O Hanlon

An Coiste Nasctha

Cllr Aoife McCooey
Cllr Aidan Campbell
Cllr Seán Conlon

Comhpháirtíocht Chluain Eois an Éirne Thoir

Cllr RichardTruell
Cllr Pat Treanor
Cllr Hugh McElvaney
Cllr Séamus ÓCoyle
Cllr Sean Gilliland
Cllr Cathy Bennett

Coiste Comhairleach Áitiúil um Chóiríocht don Lucht Siúil.

Cllr Aoife McCooey
Cllr Colm Carthy
Cllr Richard Truell
Cllr Seamus Treanor

An Coiste um Fhorbairt Pobail Áitiúil

Cllr Seamus Coyle
Cllr CathyBennett
Cllr David Maxwell

An Coiste Nasctha

Cllr Raymond Aughey
Cllr David Maxwell

Coiste Comhairleach an Mhúsaeim

Cllr Cathy Bennett
Cllr Raymond Aughey
Cllr David Maxwell

Coiste Bainistíochta Coimpléasc Fóillíochta Mhuineacháin

Cllr David Maxwell
Cllr SeánConlon
Cllr Raymond Aughey

Bord Comhpháirtíochta Spóirt Áitiúil Mhuineacháin

Cllr Seán Conlon

An Coiste um

Shábháilteacht ar Bhóithre

Cllr Richard Truell

Coiste Teorainneacha

Luais

Cllr Raymond Aughey
Cllr RichardTruell
Cllr Pat Treanor

Cllr Seán Conlon
Cllr Aidan Campbell
Cllr P.J.O'Hanlon

Fóram Oidhreachta Chontae Mhuineacháin

Cllr Mary Kerr- Conlon
Cllr. Pat Treanor
Cllr Aoife McCooey

Coiste na Scéime Feabhsúcháin Áitiúla

Cllr Aidan Campbell
Cllr PJ O'Hanlon
Cllr Pat Treanor
Cllr Noel Keelan
Cllr Sean Gilliland

Comhaltaí a cheapadh chun greamú an tSéala Oifigiúil a fheiceáil

Gach Comhalta de Chomhairle Contae Mhuineacháin ceaptha chun greamú an tSéala Oifigiúil a fheiceáil

Bord Oideachais agus Oiliúna an Chabháin/Mhuineacháin

Cllr Seán Conlon
Cllr Aidan Campbell
Cllr Colm Carthy
Cllr P.J. O'Hanlon
Cllr David Maxwell

Bord Comhpháirtíochta Peace IV (ainmnithe)

Cllr Aidan Campbell Carraig Mhachaire Rois-Baile na Lorgan M.D.An
Cllr Pat Treanor Béal Átha Beithe-Cluain Eois M.D.
Cllr Aoife McCooey Carraig Mhachaire Rois-Baile na Lorgan M.D.An
Cllr Cathy Bennett Muineachán M.D./LCDC

Tionól Réigiúnach an Tuaiscirt agus an Iarthair (NWRA)

Cllr Brian McKenna
Cllr David Maxwell

Fóram Bhaill Réigiún na Teorann Thoir

Cllr P.J. O'Hanlon
Cllr Seán Conlon
Cllr Aoife McCooey
Cllr Aidan Campbell
Cllr Sean Gilliland

Bainistíochta ICBAN Ltd., (Líonra Limistéar Teorann Láir na hÉireann)

Cllr David Maxwell
Cllr Pat Treanor
Cllr Seamus Coyle

Fóram Sláinte Réigiúnach – Baile Átha Cliath agus Oirthuaisceart

Cllr Seamus Coyle
Cllr Brian McKenna
Cllr David Maxwell

Comhárachas Chomhlachtaí Poiblí na hÉireann

Cllr Richard Truell

Cumann Rialtas Áitiúil na hÉireann (AILG)

Cllr Brian McKenna
Cllr David Maxwell
Cllr Sean Gilliland

Cumann Chomhaltaí na nÚdarás Áitiúil (LAMA)

Cllr Seán Conlon

An Coiste Logainmneacha

Cllr Pat Treanor
Cllr Aoife McCooey
Cllr Richard Truell
Cllr Hugh McElvaney

An Coiste Buan-Orduithe agus Nósanna Imeachta

Cllr Richard Truell
Cllr David Maxwell
Cllr Brian McKenna
Cllr Pat Treanor
Cllr Seamus Coyle
Cllr Hugh McElvaney

Tascfhórsa Réigiúnach Drugaí agus Alcóil an Oirthuaiscirt

Cllr Colm Carthy

Coiste Stiúrtha Champas na Síochána

Cllr Seán Conlon
Cllr David Maxwell
Cllr Raymond Aughey
Cllr Paudge Connolly

Stiúrthóirí chuig Réigiún na Teorann Thoir Teo

Cllr Seán Conlon
Cllr P.J. O'Hanlon
Cllr Aidan Campbell

An Grúpa Oibre um Fhéinmharú a Chosc ar an Saol a Nascadh leis an Saol

Cllr Colm Carthy
Cllr Raymond Aughey

Bord Amharclann an Gharáiste

Cllr Pat Treanor
Cllr Richard Truell

Grúpa Oibre na nOifigí

Cllr Brian McKenna
Cllr Colm Carthy
Cllr David Maxwell
Cllr Hugh McElvaney
Cllr Raymond Aughey
Cllr Seamus Coyle
Cllr Seamus Treanor
Cllr Sean Gilliland

Comhdhálacha/Seimineáir/Oiliúint ar fhreastail Comhairleoirí orthu in 2021

Cur chun cinn Údarás	Ábhar/Téama	Ionad	Dátaí	Líon na mBall Freastail
AILG	Clár Oiliúna na gComhaltaí Tofa	Óstán & Ionad Fóillíochta The Tower, Port Láirge	Sath 18 Meán Fómhair 2021	1
AILG	Clár Oiliúna na gComhaltaí Tofa	Óstán Glendalough, Gleann Dá Loch, Co. Chill Mhantáin	Déardaoin 23 Meán Fómhair 2021	2
Comhdhálach a Ceilteacha	Sláinte agus Sábháilteacht san Ionad Oibre	Óstán Uí Dhonnabháin, Cloich na Coillte, Co. Corcaigh	24ú go 26 Meán Fómhair 2021	1
AILG	Clár Oiliúna na gComhaltaí Tofa	Óstán an Shearwater, Béal Átha na Sluaighe, Co na Gaillimhe	Déardaoin 7 Deireadh Fómhair 2021	3
Comhdhálach a Ceilteacha	Meabhairshláinte & Folláine	Óstán Uí Dhonnabháin, Cloich na Coillte, Co. Corcaigh	8 go 10 Deireadh Fómhair 2021	1
Comhdhálach a Ceilteacha	An Scéim Chothrom na Féinne	Óstán Uí Dhonnabháin, Cloich na Coillte, Co. Corcaigh	5 go dtí an 7 Samhain 2021	4
LAMA	Seimineár Oiliúna an Fhómhair	Óstán Pháirc Shligigh, Bóthar an Phiarsaigh, Sligeach P91Y762	3 Samhain 2021	5
LAMA	Seimineár Oiliúna an Fhómhair	Óstán Pháirc Shligigh, Bóthar an Phiarsaigh, Sligeach P91Y762	4 Samhain 2021	4
AILG	Comhaltaí Tofa Meabhairshláinte & Folláine agus Faisnéisiú ar an Oifig Náisiúnta um Fhéinmharú a Chosc	Óstán Clayton, Gaillimh, Bóthar Mharaidh, Baile an Bhriotaigh, Gaillimh, H91 D526	6 Samhain 2021	1

AILG	Comhaltaí Tofa Meabhairshláinte & Folláine agus Faisnéisiú ar an Oifig Náisiúnta um Fhéinmharú a Chosc	Óstán an Avalon House, Caisleán an Chomair, Co. Chill Chainnigh	10 Samhain 2021	5
-------------	--	--	-----------------	---

Aguisín I Costais na gComhaltaí

Íocaíochtaí le Comhaltaí Chomhairle Contae Mhuineacháin in 2021 ón 1 Eanáir go dtí an 31 Nollaig 2021

Ainm an Chomhairleora	Íocaíocht / Tuarastal Ionadaíochta (Faoi réir ÍMAT etc.)	Liúntas Bliantúil	Liúntas Ceantair Bhardasaigh	Cathaoirleach / Leas-Chathaoirleach / Cathaoirleach an Liúntais MD (Faoi réir ÍMAT srl.)	Liúntas Cathaoirligh SPC	Taisteal agus Cothú (Oiliúint, Comhdhálach a, Cruinnithe Trasteorann agus Eile)	Taisteal Eachtrach (Nascadh etc., Costas Eitiltí agus Speirseas)	Liúntas Fón Póca Éilithe	Eile	IOMLÁN ÍOCTHA
An Clr. Aidan Campbell	€21,838.25	€4,787.52	€1,000.00	€9,683.32		€100.00		€0.00		€37,409.09
An Clr. Aoife McCooley	€21,838.25	€5,589.36	€1,000.00			€381.27		€277.80		€29,086.68
An Clr. Brian McKenna	€21,838.25	€4,687.20	€1,000.00			€1,214.92		€213.76		€28,954.13
An Clr. Cathy Bennett	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00			€0.00		€219.73		€27,396.09
An Clr. Colm Carthy	€21,838.25	€5,856.72	€1,000.00	€9,111.18		€592.04		€536.98		€38,935.17
An Clr. David Maxwell	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00	€3,150.00		€2,184.73		€0.00		€32,709.51
An Clr. Hugh McElvaney	€21,838.25	€3,859.64	€1,000.00	€2,177.76		€0.00		€0.00		€28,875.65
An Clr. Mary Kerr Conlon	€21,838.25	€5,430.01	€1,000.00			€0.00		€0.00		€28,268.26
An Clr. Noel Keelan	€21,838.25	€5,990.28	€1,000.00		€6,000.00	€0.00		€127.02		€34,955.55
An Clr. Pat Treanor	€21,838.25	€4,720.68	€1,000.00		€6,000.00	€0.00		€0.00		€33,558.93
An Clr. Paudge Connolly	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00			€1,208.58		€484.10		€28,869.05
An Clr. P.J. O'Hanlon	€21,838.25	€5,990.28	€1,000.00	€2,150.00		€0.00		€0.00		€30,978.53
An Clr. Raymond Aughey	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00		€6,000.00	€0.00		€0.00		€33,176.37
An Clr. Richard Truell	€21,838.25	€4,787.52	€1,000.00	€4,972.24		€1,244.97		€451.41		€34,294.39
An Clr. Seamus Coyle	€21,838.25	€5,233.14	€1,000.00	€2,850.00		€2,345.30		€0.00		€33,266.69
An Clr. Seamus Treanor	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00	€2,750.00		€114.35		€98.76		€30,139.48
An Clr. Seamus Conlon	€21,838.25	€4,338.12	€1,000.00			€812.80		€130.46		€28,119.63
An Clr. Sean Gilliland	€21,838.25	€5,455.68	€1,000.00		€6,000.00	€250.00		€0.00		€34,543.93
IOMLÁN	€393,088.50	€88,416.75	€18,000.00	€36,844.50	€24,000.00	€10,448.96	€0.00	€2,540.02	€00.00	€573,537.13

Iarscríbhinn II

Ráiteas Airgeadais 2021

Achoimre ar Chaiteachas, Ioncam agus Iarmhéideanna

B'ionann gníomhaíochtaí na Comhairle, ar Chaipiteal agus Ioncam araon, agus láimhdeachas de c.€112 milliún in 2021.

Léiríonn caiteachas an Chuntais Chaipitil de €28,955,799 an infheistíocht a rinne an Chomhairle chun feabhas a chur ar bhonneagar sa Chontae. Ba iad Tithíocht agus Bóithre na príomhréimsí gníomhaíochta.

Cuntas Caipitil

Gníomhaíocht de réir Grúpa Cláir

	2021	2021	2021
	Caiteachas	Ioncam	Glanchoistas
Tithíocht & Tógáil	12876929	14987394	2110465
Bóithre, Iompar agus Sábháilteacht	6111878	7888362	1776484
Seirbhísí Uisce	422386	595895	173509
Bainistíocht Forbartha	4031970	3214528	(817,442)
Seirbhísí Comhshaoil	1002336	740736	(261,600)
Áineas & Conláiste	3416110	3218090	(198,020)
Seirbhísí Ilghnéitheacha	1094191	367688	(726,503)
Caiteachas/Ioncam Iomlán	28955799	31012693	2056894

Iarmhéid (Dochar) / Creidmheas Eanáir 1

	2020	2021
Caiteachas	(39,025,714)	(28,955,799)
Ioncam	38511871	31012693
Aistrithe chuig na Coimisinéirí Ioncaim	(157,451)	(1,070,309)
Glanaistrithe ón gCuntas Ioncaim	3635192	3944875
Iarmhéid (Dochar) / Creidmheas Mí na Nollag 31	6269745	11201204

Cuntas Ioncaim

Gníomhaíocht de réir Rannáin

	2021	2021	2021
	Caiteachas	Ioncam	Glanchostas
Tithíocht & Tógáil	9210711	10316310	1105600
Bóithre, Iompar agus Sábháilteacht	26139571	20116084	(6,023,486)
Seirbhísí Uisce	7914032	7738890	(175,142)
Bainistíocht Forbartha	12044361	7347397	(4,697,024)
Seirbhísí Comhshaoil	6461430	1143854	(5,317,575)
Áineas & Conláiste	5204638	665311	(4,539,327)
Talmhaíocht, Oideachas, Sláinte & Leas	475209	340949	(134,260)
Seirbhísí Ilghnéitheacha	8351765	7237867	(1,113,898)
Caiteachas/Ioncam Iomlán	75801719	54906601	(20,895,112)

Glanchostas na gClár atá le maoiniú ó Rátaí Contae agus ó Údaráis

Ciste an Rialtais

	€
Rátaí	14184663
Cáin Mhaoine Áitiúil	11817331
Asbhaint a Bhaineann le Pinsean	
Barrachas / (Easnamh) don bhliain	5106882
Aistriú chuig Cúlchistí	(3,111,293)
Barrachas/ (Easnamh) Foriomlán	1995589
Iarmhéid (Dochar)/Creidmheas @ 1 Eanáir	(1,865,180)
Iarmhéid (Dochar)/Creidmheas @ 31 Nollaig	130409

Cuntas Ioncaim

Cuntas Ioncaim agus Caiteachais

	2021		2020	
Ioncam				
Deontais agus Fóirdheontais Stáit	40413128	50.0%	48610507	55.0%
Ranníocaíochtaí ó LANna eile	322182	0.4%	412301	0.5%
Earraí agus Seirbhísí	14171294	17.5%	13254761	15.0%

Cáin Mhaoine Áitiúil	11817331	14.6%	11813214	13.4%
Rátaí	14184663	17.5%	14295991	16.2%
Ioncam Iomlán	80908598	100.0%	88386775	100.0%
Caiteachas				
Costais Phárrolla	27740243	36.6%	26782913	31.8%
Costais Oibriúcháin	39962566	52.7%	48429492	57.4%
Costais Riaracháin	2735672	3.6%	2885209	3.4%
Costais Bhunaithe	1258027	1.7%	1126953	1.3%
Costais Airgeadais	3563863	4.7%	4341853	5.1%
Ilghnéitheach	541346	0.7%	750406	0.9%
Caiteachas Iomlán	75801719	100.0%	84316826	100.0%
Barrachas don Bhliain Roimh Aistrithe	5106882		4069949	
Aistriú chuig Cúlchistí	(3,111,293)		(3,711,528)	
Barrachas Foriomlán don Bhliain	1995589		358421	
Cúlchiste Ginearálta amhail an 1 Eanáir	(1,865,180)		(2,223,601)	
Cúlchiste Ginearálta amhail an 31 Nollaig	130409		(1,865,180)	